

meū tē. id est qui solebant me delectare recte p̄dicando: modo sunt mihi causa fleris: quia contemnuntur. Tel fīm Greg. per citharam minores predicatorēs: per organū maiores accipiuntur: qui ecclēsī conuertuntur in luctum: quia pro defectu eorum vel contemptu deplozat: Tel certe p̄ mala vita eo/

A

rum. Thren. v.c.

Genes defecerunt de portis: iuuenes de choro psallen-  
tium: defecit gau-  
dium cordis no-  
stri: versus est i lu-  
ctum chorus no-  
ster: cecidit corona  
capitis nři: ve/ no/  
bis quia peccau-  
mus.

1.34.c.  
Prouer. 5.d.  
Al. finiusticiā

Expo. Ca. XXXI

P̄dus tē.

Illucusq; beat⁹ iob descripsit mala quę ptulit: Ab hoc loco incipit narrare bona quę fecit: numerans p̄ ordi-  
nem proprias virtutes: vt sic qualis ante flagellum fue-  
rit innotescat: Sic tamen vītē suę historiam texens: vt ali-  
quando aliquid quod allegorice intelligi possit /interferat.  
Quia igitur fortitudine ab omni lapsu exterioris sensus/ in-  
teriori custodia se restrinxerit/ primo insinuat/dicēs: Pe-  
pigi sedus cum oculis meis: id est quasi quodam se-  
dere restrinxē eos: ne incaute aliquid respiceret: quod mes-  
postea male concupisceret: Quia vt dicit Gregorius: non  
licet intueri quod nō licet concupisci. Idem. Qui incaute  
exterioris respicit: plerumq; in delectationem peccati cadit.  
Unde. q. Regl. xi. a. Tidit dauid mulierem se lauantē ex  
aduerso tē. Ibi Glo. Plerumq; mulier innocētē mēte con-  
spicitur: sed ipso aspectu gladio concupiscētię anim⁹ effodi-  
tur. Non enim dauid in coniugem vītē studiose respexit:  
quia cōcupierat: sed potius concupiuit: quia incaute respe-  
xit. Justo vero iudicio qui exteriori oculo negligēter vīt:  
interiori oculo cēcāt. Ibidem dicit Hieronymus. In p/  
pria domo vīt aliquis aspectus tur⁹ est. H̄e Hieronym⁹.  
Periculose tibi ministrat/ cuius faciem libēter intueris. b

Et ne cogitarē: cum cōsensu delectationis. Dicit Glo.  
Usum enim sequitur cogitatio: cogitationem delectatio:  
delectationem consensus: cōsensum opus: opus consuetu-  
do: cōsuetudinem necessitas: necessitatem desperatio: de-  
sperationem damnatio. Unde Thren. iii. f. Oculus me⁹  
dep̄datus est aīam meam. Cōcupiscēdo ēm̄ visibilia/ inui-  
sibiles virtutes amisit. Item Iliere. ix. f. Ascendit mors p̄  
per senestras vestras: ingressa est domos vestras dispendere  
paruulos de foris: et iuuenes de platēs: id ē peccatum mor-  
tale quod concipit per aliquem de sensibus/ occidit sensus  
exteriorēs et interiorēs. Ideo vt dicit Greg⁹: deprimēdi  
sunt oculi quidem raptore ad culpam: Neq; enim euā li-  
gnum veritū cōtigisset/ nisi hoc pūs incaute respexisset:  
sicut dicit Gen. iij. b. Tidit mulier q̄ bonum esset lignum  
ad vescendum/ et pulchrum oculis/ aspectuq; delectabile:  
et tulit de fructu illius et comedit. c Quidē de virgi-  
ne: quę citius et magis concupiscit. Unde Eccl. ix. a. Vir-  
ginem ne conspiicas/ ne forte scādaliceris in decorē illius.  
Duobus autem modis perpetrat luxuria: scilicet opere/  
quam damnauit moyses in lege. Exo. xx. b. Mō mechabe-  
ris. Et cogitatio: quam damnauit domin⁹ in euangelio:  
Matth. v. d. Dictū est antiquis: Non mechaberis: Ego  
autem dico vobis: omnis qui viderit mulierem tē. Et di-  
cit Aug⁹. Tantum peccat clericus cōcupiscendo: quātum  
laicus cognoscēdo. Propter hoc dictum est serpēti: Gen.  
iij. c. Pectore et ventre repes. Ventre repit: quando opere  
polluit. Pectore: quādō malam cogitationem immitit. Et  
quia p̄ cogitationem venit ad opus: prius ponit pectore.

Unde quia sob disciplinam in cogitatioē tenuit: vna custo-  
dia pectus et ventrem supauit. d Quam em̄ par-  
tem haberet deus in me desup: si scilicet mūdua nō  
esset. q. d. nullā. e Et quam hereditatē omnipo-  
tentis de excelsis /videns me: q̄si dicat si non seruassē  
mētis mūdiciam:

n gressus meos dinūmerat: Si  
g ambulauī i vanitate/ et festi-  
nauit in dolo pes meus: ap-  
pendat me i stathera iusta: et  
sciāt deus simplicitatē meā.  
f Si declinauit gressus meus  
dē via: et si secutus est ocul⁹  
meus cor meū: et si manib⁹  
meis adhēsit macula: serām  
et aliis comedat: et progenies

vlti. a. h Et nūquid non ē alienatio: ab hereditate dei  
sc̄z i Operantibus iniquitatē: id ē peccatum quod/  
libet. q. d. sic. Et ita patet q̄ non esset iob pars vel heredi-  
tas dei/ si mūdiciam non seruasset. k Nōne ipse: sc̄z  
deus: l Considerat vias meas: id est actiones: De  
quibus Iliere. vij. a. Bonas facite vias vestras et studia  
vestra: et habitabo vobiscū i loco isto. m Et cunctos  
gressus meos: id est mentis motus: n Dinume-  
rat: id est discutit et examinat: quia nullū bonum sine re/  
muneratione: nullū malū sine vltione relinquit. Ideo vi-  
ri iusti semp̄ timent: qui se ab illo videri sciunt: qui i eis vi-  
det quod ipi videre non possunt. o Si ambulauī in  
vanitate: id ē si vñq; leviter peccauit. p Et festinauit  
in dolo pes meus: id est si aliquid malicie egi. Va-  
nitas enim vt dicit Gregor⁹/ ad levitatem: dolus ad mali-  
ciam pertinet. Et est rectus ordo: quia p levia venitur ad  
maliciosa. Eccl. xii. a. Qui modica spernit paulatim deci-  
der. q Appendat me: id est opera mea appendet. r

s In stathera iusta/ quasi dicat: iuste retribuet mihi fīm  
q̄ merui. s Et sciāt deus simplicitatē meā:  
qua sine duplicitate operatus sum: id est scire se ostendat  
retribuendo. Tel sic: Appendat me in stathera iu-  
sta: id est in christo. q. d. mittat filium/ in quo merita mea  
penitentia: et sciāt si simplicem vitam tenui. Unde sequitur:  
Et sciāt simplicitatē meā: id est scire me faciat.  
De hac stathera dicitur est supra. vi. a. Utinam appen-  
datur peccata mea/ et calamitas quā patior in stathera: id  
est in christo. Gregor⁹. In hac stathera appēdimur: quo/  
tiens ad eius exempla, puocanur. i. Pet. q. d. Christus  
passus est p nobis/ vobis relinquens exemplum. t Si  
declinauit: per consensum erroris: v Gressus me⁹:  
id est cogitatio mea. x De via/ rectitudinis/ per id  
quod nolens patit: quia primos motus/ velit/ nolit homo  
patitur. Unde Roma. vij. c. Quod nolo/ hoc ago. y Si  
secutus est oculus me⁹ cor meū. i. si cogitatioi pra/  
ve interius cōcepte/ visio exterior p̄ebuit famulatum. Si/  
cuit enim sepe p oculos trahitur mala cogitatio: ita cōcep-  
ta interius cogit exterior oculos sibi seruire: Et hunc sicut  
dicit Gregorius: si visio seruit male cogitationi: mox op⁹  
sequitur: Ideo dicit Eccl. xviij. d. Post concupiscentias  
tuas non eas. z Et si manib⁹ meis: id est operib⁹:  
a Adhēsit macula: id est culpa. b Serām: ad littera-  
ram: c Et aliis comedat. Tel mystice: Serām: p̄  
dicādo verbum dei. Et aliis: id est auditori: comedat:  
id est verbo meę p̄ēdicationis satie: non ego. Hanc ma-  
ledictionem multi incurruunt. Omnes enim qui a suis vo-  
cibus/ morib⁹ discrepant: ieiuni serunt quod alij mandu-  
cāt. d Et progenies mea: ad litteram. Tel illi quos  
verbo p̄ēdicationis genul. Sicut dicit Paulus. i. Corinθ.

## Libri

siq.d. Per euangelū ego vos genui. a **Eradicetur:**  
 exemplo meq; male operationis. Gregor<sup>o</sup>. Quisq; iuxta  
 id quod loquitur non viuit: quos verbo genuit: a stabilitate  
 rectitudinis opere euellit. Sicut enim mulier que vigiliās  
 filium lactat: dormiens occidit: ita magister scientia vige-  
 lans: vita dormi-  
 ens: auditores qd;  
 lacte prēdicatiōis  
 nutrīvit: somno tor-  
 pors occidit. b **Si**  
 deceptū est cor  
 meū: cogitatione  
 vel p̄sensu. c **Si**  
 per mulierē in-  
 nuptā. Et ita discu-  
 tit se iob de reatu  
 fornicationis: non  
 solum corporalisi  
 sed etiam mentalis.  
**Et postea addit de-**  
**adulterio.** d **Et**  
 ad ostiū amu-  
 ci mei insidia-  
 tus sum: concu-  
 pisces vxorem eius: Hoc malū qd sequitū mibi eueniat:  
**Sc̄tū** e **Sc̄tū** sit alterius vxor mea. q.d. eadē  
 culpa mibi vertat in penā. Et hec est vna de maledictio-  
 nibus: Deut. xxviij. c. vbi dicit: Si audire nolueris voce  
 domini vt custodias et facias omnia mandata eius: vxori  
 accipies et alijs dormiet cum ea. f **Et** super illam  
 incuruent alijs. q.d. non solum viuius: sed multorum sit  
 scotum vxor mea si feci istud. Quod valde graue ē viris:  
 Unde subdit: g **Hoc enim: id est luxuria.** b **He-**  
 fas est: id est crimen: non qualecūq; sed maximum. Un-  
 sequitur. h **Et p̄o id est: k** **Iniquitas maxima.**  
 Hoc autē interest inter peccatum et crimen: qz omne crimen  
 est peccatum: sed non omne peccatum crimen. Et si in hac vi-  
 ta multi sine crimine viuerent: nullus tamen sine peccato.  
 Eccl. viij. c. Non est homo iustus in terra qui bonum fa-  
 ciat et non peccet. Item. iij. Regn. viij. c. Non est homo  
 qui non peccet. Unde cum paulus describeret qualis de-  
 beat esse vel fieri sacerdos: non dixit: si quis sine peccato  
 est: sed si quis sine crimine est: Titum. i. b. Difiniens au-  
 tem iob crimen luxurie subdit: l **Ignis est vsc̄ ad**  
**perditionem: vel cōspitionē.** m **Deuorans:** quia  
 hoc peccatum: nō solum inquinat: sed omnia deuorat. Tin-  
 de de hoc igne dicitur Proverb. vi. d. Nunquid potest  
 homo abscondere ignē in sinu suo: vt vestimenta eius non  
 ardeant: q.d. non. Eccl. ix. b. Colloquiū eius quasi ignis  
 exardescet. n **Et omnia eradicans genimina/**  
**virtutum: id est bona opera que ex virtutibus generant.**  
 o **Si contemp̄si subire iudiciū cum seruo meo/**  
**et ancilla mea/** cum disceptaret aduersum me:  
 Supra. xxix. b. dictum est de iob: Principes cestabant lo-  
 qui: et digitum supponebant ori suo: Ibi eius auctoritas  
 ostēdis: que tanta fuit: vt eo p̄sente restingerent duces ad  
 silentium: hic ostendit eius humilias: que tanta fuit vt  
 cum fuis et ancillis subire iudiciū dignaret. In ceto prin-  
 cipum memoz erat regiminis: in certamine famulorū me-  
 mor erat cōditiōis: In quo apparet cōdiscretio. De b dicit  
 Seneca: Cū inferiore viue quēadmodū tecū superiorē te  
 velis viuere. Si b feci: male mibi accidat. Uel: Si p̄ no:  
 q.d. hoc non feci. p **Quid enim faciam cum sur-**  
 rexerit ad iudicandū de: si isto feci: Et sic se reprē-  
 mit iob ex cōsideratiōe supiorū potestatis. q.d. iob: Bene  
 me habui erga seruos meos: qz et ipse seruus sum sub do-  
 mino: cui oportebit reddere rationē cum surrexerit ad iu-  
 dicandū. Eccl. v.b. Excello excelsior est alijs: et sup hos  
 quoq; eminentiores sunt alijs: et insuper viuēre terre rex  
 imperat seruienti. Est autem hic aperta p̄phetia de futu-

## Job

ro iudicio. q **Et cum quesierit: id est requisitionem de cōmissis et omissis.** r **Quid respondebo illi: qui pro me mortuus est: s. ix. b.** Si repente inter-  
 roget: quis poterit ei respōdere: Vocūd<sup>o</sup> homo qui misericō-  
 dicit: cōmodat: disponit sermōes suos i iudicio: vbi dicere  
 p̄t: Nudus fuitī Mart. 15. 24  
 ego coquui tē. Gregor<sup>o</sup>. Qui ve-  
 turum iudicem co-  
 gitat: causas ratio-  
 num suarū in me/  
 li<sup>o</sup> parat. s **Nū**  
 Quid nō in vte. Blō. b. tme  
 ro fecit me: qui  
 et illum: id est ser. Al. tro. 24  
 uum: t **Opera/**  
 tūs est. q.d. omis-  
 sum natura equa-  
 les: licet ordine vñ,  
 p̄satorio alijs alijs  
 sint p̄lati. Unde  
 sancti non potesta-  
 tem ordinis in se/s  
 equalitatem condi-  
 tionis attendūt. Nam: vt dicit Gregor<sup>o</sup>: contra naturam  
 superbire est ab equali fīm naturā. s. ab hoīe velle timeri.  
 Neq; em noe et filijs eius dictū est: Letroz vester sit sup. Sc̄t. 9. 24  
 omnes homines: sed super cuncta animalia terræ. Ideo di-  
 cit Eccl. xxxij. a. Rectorum te posuerūt: moli exrolli: esto i  
 illis quasi vnu ex ipsis. Esai. xxiiij. a. Sicut seruus: ita  
 vñs ei. v **Et formauit me i vnuq; yn?** q.d. idem  
 fuit formator mei et illi. Malach. q.b. Nūq; nō pater  
 yn omniū nostrū: Nūq; nō de<sup>o</sup> yn creauit nos: Qua-  
 re ḡ despic vnuq; vestrū fratrē suū: violas pactū patr̄  
 uxor<sup>o</sup>. r **Si negauit qd volebāt tē.** Post castitatem  
 et humilitatem: subdit iob d liberalitate. Lætitias em sibi so-  
 li. p̄ficit: humilitas alijs non nocet: sed liberalitas primo  
 prodest. Dicit ergo: Si negauit quod volebāt pau-  
 peribus: id est indigētibus. Uel pauperibus spiritu: qui  
 ea sola volunt: que sibi expedire cognoscit. v **Et ocu-**  
 los vidue expectare feci: protrahēdo eam: qz nō so-  
 lum ex munere: sed ex munere celeritate augē p̄mū.  
 Unde Proverb. iij. d. Ne dicas amico tuo: vade et reu-  
 terē: cras dabo tibi: cū statim possis dare. Eccl. iiiij. a. Co:  
 inopis ne afflixeris: et non p̄trahas datū angustianti. Se-  
 neca: Quātū addis moze: tantū demis grātē. s **Si co-**  
 medi buccellam meā solus: id est non comed. q.d.  
 nō solū exterius paupib; dedi: sed enā apud me inopes  
 habui. Nam p̄judicaret pietati si solus comedeter: quod  
 dominū omniū cōmuniter creasset. Unde Seneca: Come-  
 dere sine socio: lupi est natura. Plato: Nullius boni sine  
 socio iocunda est possessio. a **Et si non comedit pu-**  
 pill<sup>o</sup> ex ea. Ubiq; est defectio: Uel semp̄si ponit pro. p̄. 14  
 non: sicut ibi: Quib<sup>o</sup> iurauit: si introibunt in requiem mē.  
 Sed quia nō cum quibuslibet habendo est cōversatio: sed  
 ex quibus merita proficiant: vt dicit Gregor<sup>o</sup>: ideo iob  
 p̄hibet se pupillum habuisse sociū cōmensalem. Uf. Esai.  
 lvij. b. Frange esurienti panem tuū tē. Luc. viij. c. Cum  
 facis cōuiuiū: noli vocare amicos: neq; frēs tuos: neq; co-  
 gnatos: neq; vicinos: neq; diuites: ne forte et ipsi reuinirē-  
 te: et fiat tibi retributio: Sed cū facis cōuiuiū: voca pau-  
 peres: debiles: claudos: cēcos: et beatus eris. Nota qz inui-  
 tatio alia est familiaritatis: alia gulositatis: alia mercimo-  
 nialis: alia fauoris sive laudis popularis: alia pietat<sup>o</sup>. Pri-  
 ma ē indifferēs: ultima cōferēs: medic mortis. Ultimā  
 habuit iob. Unde sequit: b **Quia ab infantiā mea**  
 creuit meū miseratio. q.d. iob: non ex me habui hāc  
 pietatem: sed a quo accepit vt esset: ab eo habui pietates.  
 c **Et de vtero matris mee egressa est meū.** Qd  
 cōstat nō posse esse nisi a deo. Sic em in vtero suo ope cō-

ditus non fuit: ita nec sua virtute prius ab utero exiuit: sed totum fuit a deo. Et notandum quod dicit: Ab infante crevit mecum in battaglia. Multi enim quo ad etatem crescit: eo ab innocentia decrescunt. Electis vero cui fortis crescit etas corporis: inter si dici licet crescit etas virtutis. a Si de-

spexi hæreuntem eo quod non habuerit indumentum: et absq; ope-  
rumento pauperem: ut multi facilius: qui magis datur  
pro notitia quod non natura. De quibus dicit Iacob. iiij. a. Si  
introierit in conuenientem vestrum vir au-  
tem anulum habens in ueste can-  
dida: introierit aut et pauper in sordido  
habitu: et inten-

datis in eum qui indutus est ueste pedala: et ei dixeritis:  
tu sede hic bene: pauperi autem dicatis: tu sta illic: aut sede  
sub scabello pedum meorum: nonne iudicatis apud vosmet  
ipso: et facti estis iudices cogitationum iniquarum. b Si  
non benedixerint mihi latera eius: et de velleribus ouium mea-  
rum calefactus est. Si leua-  
ui super pupillum manu mea-  
etiam cum viderem me in por-  
ta superiori: humerus meus  
a iunctura sua cadat: et brac-

a egressa est mecum. Si despexi  
hæreuntem: eo quod non habu-  
erit indumentum: et absq; ope-  
rumento pauperem. Si non  
benedixerunt mihi latera eis:  
et de velleribus ouium mea-  
rum calefactus est. Si leua-  
ui super pupillum manu mea-  
etiam cum viderem me in por-  
ta superiori: humerus meus  
a iunctura sua cadat: et brac-

mo. Deinde misericordiam vbi dicit: Si negauit pauperi-  
bus quod volebant. Deinde iusticiam cum dicit: Si am-  
bulauit in vanitate: et festinavit in dolo pes meus. Deinde  
timore et circumspectione cum dicit: Semper enim quasi timentes  
fluctus deum timui. Nunc ostendit quod in prosperis positus spe  
et delectationem non in rebus vel actibus posuit: sed in so-  
liis gratia conditoris. Et hoc est quod dicit: Si putauit  
aurum robur meum: et obriquo dixi fiducia mea:  
quod nec spe nec delectationem in diuitiis posuit. Obriquo  
est rufus moles auri: ut dicit Gregorius. Unde in hoc opere  
ponit: non aurum et obriquum: ostendit quod nec in  
spe auri peccauit. m Si letat sum: quod propter eum sperasse:  
n Super diuitiis meis: non alieno: o Multis:  
propter quod magis gaudent aliqui. p Et si letatus sum  
quia plurima repperit manus mea: id est quod abun-  
dauit in multis: Quia nihil sufficit menti extra deum que  
eum veraciter querit. q Si vidi solem cum fulge-  
ret: ad coelum sine adorandum: ut idolatrie. r Et si vi-  
di lunam incedentem clare: quod si adorauit militia celi.

s Et si letatum  
mystice sic: k Si putauit aurum robur meum: id est  
ingenuo meo tribul: si quod veraciter intellexi. l Et obriquo di-  
xii fiducia mea: id est si metu mee reputauit: si quod bona egit.  
Per aurum enim intelligit ingenitum: Per obriquo mēs excocta  
ligna charitatis. m Si letat sum super diuitiis meis  
multis: id est si superbiu de multitudine consiliorum: quod in sacra  
scriptura abunde intellerti. n Et si letat quia pluri-  
ma repperit manus mea: i. quod donum abundantis intellige-  
tis pecepit: Quia: ut dicit Gregorius: non est secura leticia in diui-  
nis paginis vel fortia vel multa cognoscere: sed cognita cu-  
stodire. Nam qui bene intelligit: quod intelligendo operari debeat  
agnoscere. Quato enim intellectus latius extedidit: tanto ad explenda  
opera extensus ligat. Eni Luc. xij. f. Omni cui multū datū  
est: multū queret ab eo. Eni ergo dicit Iob: Si letat sum  
super diuitiis meis multis: et quod pluma et cetera. q. d. non me  
locuplet reputauit: quod multa cognovit: Nec intelligētia me  
extulit: quod consideratio debitis operationis cor respicit. r Si  
vidi sole cum fulgeret: i. si gloria sum de bono opere meo:  
cum alijs lucis exempli tribueret. Sol quippe in fulgore est  
bonum opus in manifestatione. s Et luna incedente  
clare: id est si quiesci fama in opere meo. q. d. non fui gloriatus  
de bono opere: neque de bona fama ex opere precedente. Cō-  
parat autem fama longe: quod sicut luna in nocte viatorib; semi-  
tā quam teneant ostendit: ita fama de aliena vita: pdiens:  
alijs viam boni operis pandit. Et recte post solem ponit  
luna: quia sicut luna a sole illustrata: ita bona fama de bo-  
na vita generata. Job ergo nec solem nec lunam vidit: quia de  
ope suo laudem non quesivit: nec de fama bona se extulit.

## XXXI

nus in tempestate et turbine viè elus. t Et pondus  
eius ferre non potui: id est timorem iudicij: quod san-  
cti non solum timent tunc videre: sed etiam nunc quid gre-  
tach. iij. a. Quis poterit cogitare diem aduentus eius:  
aut quis stabit ad videndum eum? k Si putauit aurum  
robur meum et cetera.

Ar. tōfrin gāk

chium meum cum suis ossi-  
bus conteratur. Semper enim  
quasi timentes super me flu-  
ctus timui deum: et pondus  
eius ferre non potui. Si pū-  
taui aurum robur meum: et obri-  
quo dixi fiducia mea. Si letat  
sum super diuitiis meis  
multis: et quia plurima rep-  
perit manus mea. Si vidi  
solem cum fulgeret: et lunam.

meo. Deinde misericordiam vbi dicit: Si negauit pauperi-

bus quod volebant. Deinde iusticiam cum dicit: Si am-

bulauit in vanitate: et festinavit in dolo pes meus. Deinde

timore et circumspectione cum dicit: Semper enim quasi timentes

fluctus deum timui. Nunc ostendit quod in prosperis positus spe

et delectationem non in rebus vel actibus posuit: sed in so-

liis gratia conditoris. Et hoc est quod dicit: Si putauit

aurum robur meum: et obriquo dixi fiducia mea:

quod nec spe nec delectationem in diuitiis posuit. Obriquo

est rufus moles auri: ut dicit Gregorius. Unde in hoc opere

ponit: non aurum et obriquum: ostendit quod nec in

spe auri peccauit. m Si letat sum: quod propter eum sperasse:

n Super diuitiis meis: non alieno: o Multis:

propter quod magis gaudent aliqui. p Et si letatus sum

quia plurima repperit manus mea: id est quod abun-

dauit in multis: Quia nihil sufficit menti extra deum que

eum veraciter querit. q Si vidi solem cum fulge-  
ret: ad coelum sine adorandum: ut idolatrie. r Et si vi-  
di lunam incedentem clare: quod si adorauit militia celi.

s Et si letatum  
mystice sic: k Si putauit aurum robur meum: id est

ingenuo meo tribul: si quod veraciter intellexi. l Et obriquo di-

xii fiducia mea: id est si metu mee reputauit: si quod bona egit.

Per aurum enim intelligit ingenitum: Per obriquo mēs excocta

ligna charitatis. m Si letat sum super diuitiis meis

multis: id est si superbiu de multitudine consiliorum: quod in sacra

scriptura abunde intellerti. n Et si letat quia pluri-

ma repperit manus mea: i. quod donum abundantis intellige-

tis pecepit: Quia: ut dicit Gregorius: non est secura leticia in diui-

nis paginis vel fortia vel multa cognoscere: sed cognita cu-

stodire. Nam qui bene intelligit: quod intelligendo operari debeat

agnoscere. Quato enim intellectus latius extedidit: tanto ad explenda

opera extensus ligat. Eni Luc. xij. f. Omni cui multū datū

est: multū queret ab eo. Eni ergo dicit Iob: Si letat sum

super diuitiis meis multis: et quod pluma et cetera. q. d. non me

locuplet reputauit: quod multa cognovit: Nec intelligētia me

extulit: quod consideratio debitis operationis cor respicit. r Si

vidi sole cum fulgeret: i. si gloria sum de bono opere meo:

cum alijs lucis exempli tribueret. Sol quippe in fulgore est

bonum opus in manifestatione. s Et luna incedente

clare: id est si quiesci fama in opere meo. q. d. non fui gloriatus

de bono opere: neque de bona fama ex opere precedente. Cō-

parat autem fama longe: quod sicut luna in nocte viatorib; semi-

tā quam teneant ostendit: ita fama de aliena vita: pdiens:

alijs viam boni operis pandit. Et recte post solem ponit

luna: quia sicut luna a sole illustrata: ita bona fama de bo-

na vita generata. Job ergo nec solem nec lunam vidit: quia de

ope suo laudem non quesivit: nec de fama bona se extulit.

t Et si letatum

Libri

**¶** **a** Et si letatū est cor meū in ab scō dito. t. i. peccato  
qd dicit deo absconditū: nō qr nō videat: sed qr nō appro-  
**P̄S. 16.** bat. **b** Vñ P̄S. De abscondi tis tuis adim plet⁹ ē venter eoꝝ.  
**b** **c** Et si oscular⁹ sum manū meā: in veneratiōe horꝝ<sup>9</sup>  
que tangere nō poterā. **c** **D**Quę est iniquitas mar-  
ma: s̄c idolatria.

**D**icit negatio  
stra deū: qz adō  
rat creaturā:negat  
creatoreī, ppter qd  
dicit h̄iere. xvij.  
**A**aledictus qui  
confidit in homīc:  
Prouer.17.3. t ponit carnē bra/

**D**ystice \* oho recedit cor ei  
a Et si letatum  
est cor tuum in

**B**est in secreto cor-  
dis/quasi dicat de  
laude mea:nec etiā  
tacitus corde su-  
phiui. Perfectus

ergo simpliciter ostendit: quia non est letatus de multis di-  
uitiis: quia de multiplici scientia non superbiuit. Nec solem  
fulgenter vidit: quia illum magnitudo operis non inflauit:  
Nec lunam incedenter clare vidit: quia illu fama laudabi-  
lis de clara eius vita pdiens non exultit. Nec letatum est  
cor eius in abscondito: quia nec etiaz cogitatione de fama  
sue opinionis superbiuit. Sciendum tamē q̄ viri sancti ali-  
quādo de sua bona opinione gaudent: quādo sc̄ per hanc  
audientes p̄ficerē credunt. Et tunc non iam de sua opini-  
one: sed de p̄ximorū vtilitate letant̄. b. Et si oscula-  
tus sum manū meā: id est si laudauit opera mea: Qd  
phibetur Proverb. xvii. a. Laudet te alienus: et non os  
tuū: extraneus et non labia tua. Sic osculabat manū suam  
phariseus: Lucr. xvii. b. cum dicebat: Jejuno bis in sab-  
bato et c. Tel manum suam osculatur: qui sibi attribuit qđ  
operat. c. Quę ē iniq̄itas maxima: et negatio  
cōtra deum altissimū: quia deū negat: qui ab eo non  
recognoscit quicqd boni habet. Unde aplus. i. Corinth. iii.  
iii. b. Quid habes quod non accepisti: Si autem accepi-  
sti: quid gloriaris quasi non accepisti: Esatas nō oscula-  
bat man⁹ suas: qui dicebat: Omnia opera nostra opatus  
es in nobis domine: Esiae. xxi. c. Neqz daniel: Misericordia

**P**g. 58. **E**s in nobis domine: Esai. xxvij. c. **M**ecum daniel: Misericordia inquit eius preuenier me. **S**i gaulius sum ad ruinam eius qui me oderat. In hoc ostendit se iob veram dilectionem habuisse: quia ut dicit Gregorius, vera dilectio est que et amicos in deo et inimicos diligit propter deum. **E**t inimicus hic dicitur: qui nos odit: Matth. v. c. **E**go autem dico vobis: Diligit inimicos vestros ita. **S**i exultauit quod inuenisset eum malum: culpe vel penitentia. Proverb. xxiiij. c. **C**um ceciderit inimicus tuus: ne gaudeas: et in ruina eius ne exultet cor tuum. **G**loria enim dedi ad peccandum gutturi meum: detrahendo inimico meo. q. d. nec corde optauit ei malum: nec ore dixi. **H**abemus expeterem: vel expectare. **I**n haledicens anima eius. i. vitam: optas ei mortem. Nulli maledicendum est: nec etiam diabolῳ. Eccl. xxij. d. **C**um maledicatur impius diabolo: maledicunt ipse animam suam. Unde angelus non fuit ei ausus maledicare: immo dixit: Increpet in te dominus sathan. Zach. iii. a. Roma. xij. c. **B**enedicte et nolite maledicere. **N**isi non dixerunt viri tabernaculi mei. i. mecum in domo conuersantes. **Q**uis det de carnis eius ut satureremur: detrahendo. q. d. socij mei detrahebant me. De talibus dicit Proverb. xxiiij. c. **N**oli esse in coniunctiōnē potatorum: nec in comediatōnē eorum qui conferunt carnes ad vescendum. Et per hoc innuit iob pfectam patientiam suā filie: quae foris patentes aduersarios proutile: et intus latentes;

# Job

**P**erfecte autem magnitudinis laus est: ut dicit Gregorius aduersa propria exteri formam: et intus clementer. Quos virosque levius toleramus: si quales sumus/ contra alios penitamus. **U**nus Ezechias viij.c. Lunctis sermonibus qui dicuntur ne accmodes cor tuum/ ne forte audias sermonem male dicendum.

I quis det de carnib' eius vt  
m saturemur. **H**oris nō mansit  
n pegrinus: östiu meū viatori  
o patuit. **S**i abscondi quasi  
p homo peccatū meū: z celāui  
q iniquitatē meā in sinū meo.  
r **S**i expāui ad multitudinem  
s nimia: z dēspectio ppī quoꝝ  
v terruit me: z nō māgis tacui:  
nē c egressus sum ostium:  
Quis mihi tribuat tadiuto-  
rē: vt dēsideriū meū ömni po-  
tēns alidiat: et librū scribat

num: sed in platea  
m anebūm<sup>o</sup>. Compulit eos oppido ut diuenteret ad eum:  
et ingressis fecit cōiuītū. n Ostū meū viatorū pa-  
tuit. Dodo non est sic: vix etiā domestici possunt intra-  
re. Et nota q̄ in p̄dictis charitas iob patiens ostendit: in  
his benigna: qz aduersarios tam extraneos q̄ domesticos  
patienter sustinuit: et peregrinos benignè recepit. o Si  
abscondi quasi homo peccatū meum: non aperi-  
ens q̄ confessionem. p Et celauī iniquitatē peccatū  
graui<sup>o</sup>: q In sinu meo: id est in cōscientia mea. q.d. si  
aliqui peccauī ut homo: nō celauī illud licet tan<sup>o</sup>: ut dictū  
est: esse: s̄ aperui q̄ cōfessionē. In hoc ostendit vera hu-  
militas iob: De qua Greg<sup>o</sup>. Uerū humilitatis testimonia  
sunt: iniquitatē suā quēq̄ cognoscere: et cognitā voce cō-  
fessionis agire. Ecōtra vſitatiū humani generi virtutē est: et  
labendo peccatū cōmittere: et cōmissum negando abscon-  
dere: vel cōiuctum defendēdo multiplicare. Qd de lapsu  
primorū parentū cōtraximus: quoz alter in serpente: alter  
in creatorē culpam retorsit: Et cui similes esse in diuini-  
tate nō potuerūt: eum sibi simili ī culpa facere voluerunt.

**r** Si expauis ad multitudinem nimia: principis. vel tyrranorum. q.d. no expauis quin dicere totam veritatem loco et tpe suo. Prover. xxx. d. Leo fortissimus bestiarum ad nullius pauebit occursum. **s** Et si despicio ppter quod id est a ppinquis illata: **t** Terruit me: ut ppter hoc dicere quod non erat dicendum. **v** Et non magis tacui: ubi et quando tacendum erat: quis sciret ob hoc a ppinquis despici: Sicut dominus apd herodem: qd tacuit: despiciens fuit: Luc. xxii. b. **t** Nec egredie-  
sus sum ostium oris: quo secreta mentis aperimus. q.d. quis pulsatus contumelij: loco et tempore tacui et non respondei: sicut dauid: Contristatus sum inquit et non egredie-  
bar. **y** Quis mihi tribuat adiutorium: scz christum qui hominem adiuvuit. Sicut enim dei adiutores sumus: vt dicit. i. Corinthe. iiij. c. Ita sine deo nihil possimus facere: vt dicitur Job. xv. a. Ideo iob mediatorum requirit: sciens qd preces humani desiderij audiri non possunt apud deum nisi per aduocatum suum: id est christum: De quo. i. Job. iiij. a. Aduocatum habemus apud patrem iesum christum: et ipse est ppitatio pro peccatis nostris. **z** Et de siderium meum: quo desidero liberari qd mediatorem iesum: qd est clamor cordis: qui est maior qd clamor oris: et citius auditur a deo. Ps. Desiderium cordis eorum au-  
diuit auris tua. Et moysi tacenti dictum est: Exod. viii. d. Quid clamas ad me: a Omnipotens: id est pater qui omnia potest: b Audiat. i. exaudiat. c Et librum: id est nouum testamentum: d Scribat in cordibus homi-  
ps. 57.  
ps. 59.

nū:nō in tabulis lapideis. a Ipse qui iudicat: id est filius. Pater enim dedit filio omnē iudicium: Joh. v. d. Hunc libri scribendū in cordibus hominū p̄fherauit Iohannes. xxxi. f. Dabo legem meam in visceribus eorum tē. b At in humero meo: non in ore vel in corde tñ: sicut multi qui dicunt et nō faciunt: c

**M**ortē illum: non recondam: sicut mul-  
ti qui detinet scientiā  
in iniusticia. De hoc  
Deut. xi. c. Portate  
hęc p̄ba mea in cordi-  
bus vñis: et in animis  
vestris: et suspendite  
ea pro signo in mani-  
b̄ vestris: et inter ocu-  
los vestros collocate.

Ecc. vi. c. Subiçce humerū tuū: et porta illā. i. sapientiā: et ne  
accidieris vinculis eius. d Et circūdem illum quasi  
coronam mihi. i. illius mandata seruādo: in futuro merear  
coronari. Et nota q̄ p̄us describis liber portari in humero: et  
postea quasi corona circūdari: qz si mō bene portas in ope: in  
futuro exhibebis nobis corona iusticie: De qua. q. Timoth.  
liij. b. De reliquo reposita est mihi corona iusticie: quā reddet  
mihi dominus in die illa iustus iudex. Sed qz nemo ima defe-  
rens: repente fit summ⁹: ut dicit Gregor. in quoibz ascen-  
sionis gradibus ad virtutū celstitudine puenit: sicut dicit Ps.

28.47. Deus in gradibus eius dinoscet: Ideo subiūgit iob: e Per

singulos gradus meos, pñuciabo illum: id est ver-  
bo et exemplo mandata eius seruabo siue implebo. Gregor. Per singulos gradus suos librum pronūciat: qui p̄cepisse se  
eius sententiā nō p̄ verba tñmodo: sed etiā p̄ opera demon-  
strar. f Et quasi p̄ principi offeram eum: id est christo  
vero principi et vero iudici ad iudicium venienti manifestum  
erit me librum opere adimperesse. Quod em offerimus manu-  
tenem⁹. g Si aduersum me terra mea: id est homines  
habitantes in terra mea: h Clamat: de me iuste ad iudicem  
cōquerendo. i Et cum ipsa sulci eius: id est agricole:

k Deflent: dolendo de oppressione mea: sicut dicit Iacob.  
v. a. Ecce merces operarioꝝ qui messuerūt regiones vestras:  
q̄ fraudata est a vobis clamat: et clamor eoꝝ in aures domini  
Iabaoth introiuit. l Si fructus eius comedī absq̄ pecunia  
auferendo. q. d. si non emi fructus eius quādo vo-  
lui comedere eos. m Et animā agricultorū eius affli-  
xi: inturiando eis in rebus: vel in psonis eorum. n Pro

frumento oriatur mihi tribulus: ad litteram: Tel pro  
maioriis bonis veniant minima mala. o Et p̄ hordeo/  
spina: id est p̄ minūmis bonis maiora mala. Lamē bic dicit  
Glo. Gregor. ad litterā non potest hoc accipi: s̄ in istice debet  
intelligi in psonā plati hoc modo. g Si aduersum me  
terra mea clamat: id est si subditi inculpi nullo adhuc vo-  
mere p̄dicationis: vñq̄ ad bonam opationē exculti: de me iuste  
cōquerant: eo q̄ eos grauauerim: vel debitū eorum subtraxe-  
rim. i Et cum ipsa sulci eius deflent: id est subditi: qui  
sunt exarati fructu faciunt bona opationis: facta semine verbi  
dei. l Si fructus eius comedī absq̄ pecunia: verbi  
dei. i. si messui carnalia: nō seminas spiritualia. De hac pecu-  
nia verbi dei dicit Matth. xxv. c. Oportuit ergo te pecunia  
mea cōmittere nūmulariis: et ego venies receperissem vñq̄ qđ  
meū est cū vñsum. Gregor. Terre fructus absq̄ pecunia co-  
medit: qui ecclesiastica cōmoda ad vñsum corporis accipit: sed  
exhortationis ministeriū populo nō impendit. Quid ad hęc  
nos pastores dicimus: qui aduentū districti iudicis p̄curre-  
tes: officiū quidem p̄conis suscipimus: sed alimēta ecclesiasti-  
ca muti māducamus: exigimus qđ nostro debet corpori: sed  
nō impēdimus qđ subditorū debemus cor̄di. Non sic aplūs:  
q. Chassal. lij. c. Qui non vult operari: non manducet. Bea-  
tus Bern. Veneris dies illa: iu qua erit pauperū allegatio du-  
ra: pupillorū accusatio grauis: quoꝝ vitare stipendijs: nec di-  
lucere peccata: vñsā non augmētassent. See. lij. b. Peccata

populi mel comedent. i. oblata p̄ peccatis: et ad iniquitatem  
subleuabant/malo exemplo animas eorū. m Et si animā  
agricolarū eius afflxī. i. si alijs recte p̄dicantibz inui-  
dia contradixi. In h̄ notaſ charitas: quia vt dicit Gregor. bonus  
pastor eccl̄ie: qui non suam: sed dei gloriagi querit:

Iō ab omibz vult  
iuvare qđ agit. Unde  
Mumeri. xj. f. cum io-  
sue duobz in castris  
app̄hantibz yellet ob-  
sistere: dixit moyses:  
Quid emulari p̄ me:  
q̄s tribuat vt omnis  
populus p̄phetet: et  
det eis dominus spi-  
ritu suum? n Pro

frumento oriat mi-  
hi tribulus. i. p̄ bonis q̄ reficiunt: retribuant mihi mala: que  
pungit. Tel p̄ frumentū cōtemplatio: que reficit: p̄ hordeū  
terrena administratio: q̄ pungit: significat. Dicit g: Si non feci  
q̄ debui: p̄ frumento: id est p̄ bono opere cōtemplationis:  
oriat mihi tribulus: id est pungēs murmur subditorum.

o Et p̄d hordeo: id est p̄ bonis operibus terrenē di-  
spētatiōs: oriat spinā. i. grauorū populi murmuratio.  
Besi. lij. c. dicit malo p̄latō: Maledicta sit terra in opere  
tuo: spinas et tribulos germinabit tibi. Proverb. xxiiij. d.  
Per agrum hominis pigri trāsiū: et per vineam viri stulti: et  
ecce totū repleuerant vrtice: et operuerant superficiem eius  
spine. Iohannes. xj. c. Seminauerūt triticū: et messuerūt spinas.

Subsidium orationis.

Pabulum p̄dicationis.

Dissensionem sacramentorum.

Defensionem contra opprimeſ.

Subsidium in temporalibus.

Exemplum bonum.

Uite patientiam.

p o Miserūt autē tē. Omne (Expo) Ca. XXXII.  
quod dicit/potest quadripertita qualitate distinguit:  
quia aut malum/male dicitur: aut bonum/bene: aut  
malum/bene: aut bonum male: Verbi gratia: Malum/male  
dicitur: cum mala intentione res peruersa suaderetur: vt ibi:  
Benedic deo et morere. S. ij. c. Bonum/bene dicitur: cū bo-  
na intentione rectum p̄dicitur: sicut Iohes baptista ait:  
Agite penitentiam: appropinquabit enim regnum celorum:  
Matth. lij. a. Malum/bene dicitur: cum per os loquentis  
ideo malum dicitur: vt reprobetur: sicut Paulus ait: Fūni  
ne eorum mutauerunt naturalem vñsum: in eum qui est con-  
tra naturam: Roma. j. d. Quod in honestum honeste narra-  
uit: vt plurimos ad honestatem reuocaret. Bonum autem  
male dicitur: cum rectum aliqd non recto studio: sed distorto  
proferatur: sicut cęco illuminato pharisei dixerunt: Tu disci-  
pulus illius sis: Job. ix. f. Et caiphas: Expedit vt vñus ho-  
mo moriatur p̄ populo: et non tota gens peat: Job. xi. f.  
Bonum quippe: sed non bene locutus est: quia dum crude-  
litatem necis appetit: redemptiōis nostrę gratiam prophe-  
tauit. Hoc modo arrogantes ſēpe loquuntur: quoꝝ spe-  
ciem tenet heliu: qui in hoc capitulo et sequentibus multa  
bona non bene dixisse reprehendit. Unde et infra. xxvij.  
a. dixit ei dominus: Quis est iste inuoluens sententias ser-  
monibus imperitis: Cum dicit: sententias/ sine additione:  
bonas sententias intelligit: quia vt dicit Gregorius: hoc no-  
men sententia per se positum: ſemper in bono accipitur. Un-  
de Proverb. xxvij. c. Sapientior ſibi videtur piger septem  
viris loquentibus sententias. Heliu ergo finitis sermonibus  
iob: quibus amicorum verbis respondit: locutionem assum-  
psit: multa cōtra iob proferens: quę vere contra malos dici  
possunt: et ideo bona dixit. Sed quia dixit ea de bono: sc̄ de  
iob: ideo male dixit. Rephendit autē heliu beatū iob: repre-  
hendit etiā et tres amicos eius. Job rep̄hendit de p̄sumpta

Libri

*susticia. i. qđ se iustū corā deo dixerit esse. Supēm. xiij. c. di-  
xit iob: Si fuerō iudicat⁹ sc̄io qđ iustus inueniar. Itē. xvij. a.  
Mō peccauī. Amicos vō iob/rep̄hendit heliu de stulta rep̄hē-  
sione: qz cōdēnantes iob/respōsionē ē illū rōnabilē nō dede-  
rūt. Ex quo apte colligit qđ p heliu recte species amator⁹ va-  
ne alie designat: q se*

ob' p'serentes: alios  
quidē de fatus sensi-  
bus: alios de indignis  
morib' reprehendūt i.  
alios iudicāt nihil sci-  
re: alios nō bñ viuere.  
**M**ulta g' dictur' he-  
liu: Primo oñdit q're  
tamdiu tacuerit: vbi et  
sapiētiā et isipietiā suā  
manifestat. Sapiētiā  
quidē: qñ dñc se: ppter  
minore etatē alios ex-  
pectasse loquētes/di-  
cēs: Junior sum tpe:  
vos aut̄ antiquiores:  
Idcirco dimissio capi-  
ta ueris sum indicare  
tr̄s viri isti rñdēre iob: eo q'  
sibi iustus videref. Et irātus  
idignatusq' ē heliu filius ba-  
rachel bñcetes dē cognatiōe  
ram. Irāt' est aut̄ aduersus  
iob/ eo q' iustū se esse diceret  
corā deo. Mōro aduersum  
amicos ei' indignat' est/ eo q'  
non inuenissent responsionē  
rationabilē: sed tñmō cōdē-  
nassent iob. Iḡt heliu expe-  
ctauit iob loquentē: eo q' se-  
niores+essēt qui loquebant.  
Cūm autem vidisset q' tr̄s

**B**te verit<sup>um</sup> sum indicare  
vobis meā sententiā rē  
**I**nspiciētā pō vbi spreta annoꝝ mltitudine in alijs/seipm p̄-  
serens: supbe incipit/dicēs: Plenus sum sermōmb<sup>us</sup>: et coartat  
me spūs vteri mei rē. P̄emittit aut̄ verbis heliu q̄si p̄gmiū  
quoddā. Ubi p̄mo ostendis/quare tacuerūt tres amici iob: eo  
scz qd̄ sibi,i.eis iust<sup>us</sup>. videreb<sup>er</sup>: et ideo nolebat ampli infestare.  
Uñ et in fine p̄ oīonē et sacrificia iob reconciliati sunt deo: quē  
offenderat iniuste iob increpādo. Secundo ostendis quare heliu  
fuerit indignat<sup>us</sup> p̄ iob: et p̄ tres amicos ei<sup>us</sup>. Dicit igit̄ auctor: q̄  
quasi qddā p̄gmiū p̄mittit p̄bis heliu: **O**miserit aut̄. Istō  
aut̄ cōtinuatiū est/non aduersatiū. a **T**res viri iisti.  
eliphac/baldath/et sophar: b **R**ūndere iob: eo q̄ sibi.i.  
eis nō iob q̄si tumido: c **J**ust<sup>us</sup> videreb<sup>er</sup>: q̄r semp duris in-  
crepatiōib<sup>us</sup> eorū hūliliter et sapiēter rūnderat. d **E**t irat<sup>us</sup> est  
p̄tra iob. e **I**ndignatusq̄ est heliu: p̄ tres amicos iob.  
Iheliu dico: f **F**ili<sup>us</sup> bargachel: q̄ fuit p̄i el<sup>ius</sup>. g **B**uçites:  
a loco. h **D**e cognatiōe ram: illi<sup>us</sup> hoīs. Quattuor noīa  
ponit. i. pp̄u nomē heliu: et nomē pāris: et p̄fē: et cogtiōis: qb<sup>us</sup>  
nota actiōis heliu/sans exp̄mis elegat. Iheliu em̄ interptat de<sup>re</sup>  
me<sup>us</sup> iste: Per quē significat fides recta arrogantiū: q̄ fidē de-  
tenet: s̄cepta ei<sup>us</sup> nō fuāt. Barachel/interptat bñdictio dñi:  
Bucites/cōcēptibilis: Qd̄ vtrūq̄ bñ cōgruit arrogatiū: q̄ i  
cōfessiōe et p̄dicatiōe fidei: bñdictionē dñi recipiūt: sed i elati-  
morib<sup>us</sup> eā cōcēptibile ostendit. Ram/interptat excellus: Et si  
gnificat illos q̄ hūl<sup>us</sup> mūdi infima cōtemnūt/excelsi mēte et de-  
siderio: quoꝝ cōuersatio ē in celis. De quoꝝ cognatiōe dī eē  
heliu: q̄r arrogās p̄dicator sanctis p̄ib<sup>us</sup> fidei p̄itate socialis: q̄  
quib<sup>us</sup> elatiōe vitę sc̄iūgit. i **I**rat<sup>us</sup> est aut̄ heliu k **A**d  
uersus iob: eo q̄ iustū se esse diceret corā deo. Sup-  
p̄iū. c. Si fuerō iudicat<sup>us</sup>/sc̄io q̄ iust<sup>us</sup> inueniar. Et xvii. a. Mō  
peccau: qd̄ nō elatio fuit: s̄ veritatis cōfessio. Sicut em̄ iniu-  
sti peccāt dicendo se esse qd̄ nō sunt: ita aliqui iusti peccarēt/ si  
tacerēt qd̄ sunt. l **N**orro aduersum tres amicos ei<sup>us</sup>  
indignat<sup>us</sup> est: heliu. m **E**o q̄ nō iuēnissent rūsionē  
rōnabilē p̄ iob. n **S**ed immō dēnū assent iob: falsi  
argūctes eū: et impiū reputātes. o **I**git̄ heliu expecta-  
uit iob loquētē. i.tacuit ipso loquete/nib<sup>us</sup> il rūdes. p **E**c  
q̄ seniores ipso essent à loquebant<sup>ur</sup> cū iob: scz eliphac  
baldath/sophar. In q̄ nō iob: s̄ amicis ei<sup>us</sup> reuerētā exhibuit:  
q̄r nō pp̄ter iob: sed illos tacēs expectauit. q **L**ū aut̄ vi-  
disset heliu. r **T**res amici iob. s **R**espōdere non  
potuissent: ipsi iob rōnabilē: t **I**rat<sup>us</sup> est v̄bemēter:  
p̄tra iob et amicos eius. In q̄ manifēste rep̄sentat arrogātē  
p̄tra ecclesiā positos: q̄ ab hereticis sensuū veritate/ et a cathe-  
licis moꝝ p̄uitate discordāt: vtrosq̄ despiciētes. v **R**espō-  
densq̄ heliu: nullo tñ oponēte ei: Sed mos arrogatiū est

Job

omnib⁹ que audiūt tanç⁹ sibi obiectis r̄ndere. Tel forte tres  
amici iob loquebant ei de hoc q̄ indignab⁹tra eos; illis  
r̄ndit. Et ideo bñ dicit: R̄ndensq̄ heliu fili⁹ barachel.  
buçites dixit: Junior sñ tpe: ido min⁹ sapies. **¶** Ios  
autē antiquores: Et ideo sapientiores debetra se.

s respondere nōn potuissent:  
irātus est vēhemēter. Rēspō  
dēsq heliu fili⁹ barachel/bu  
cītes/dixit: Iunior sum tpe:  
vōs aut̄ antiquores: Id circō  
dimisso capite vēritus sum  
indicare vobis meam scien-  
tiā. Spābā eñ q̄ etas pluri-  
or loqret: t annorū multitu-  
do dōceret sapiētiā. Ed v  
video spūs ē i hoib⁹: t inspi-  
ratio oipotētis dat intelligē-  
tiā. Nō sūnt lōgeui sapientes  
nec senes intelligunt iudiciū

Loquere tu maior natu: decet em te. Idem. xxxiiij.b. Ut in multis exptus cogitabit multa: et qui multa didicit enarrabit intellectu: qui no est exptus pauca recognoscit. Spagbā em q etas pliior loqueret: et annor multitudine. i. vos q etis multop annoz et seniores me. Diceret sapientia: stultis sapienter rindendo: et incios benigniter instruedo. Sed ut video spūs est in hoib: et inspi ratio oipotētis dat intelligentia. q. d. nō atq loguitate est sapientia i hoie: s a deo q dat ea culvite: et qm vult. Job iiij.a. Spiritus vbi vult spirat. Eccl. i.a. Qis sapiēta a dno deo est. Et hoc est qd sequit: Mō fut longe sapiētes: nec senes tpe intelligit iudicū. Cam em fut sensus homis: et etas senectus vita imaculata. Sap. iiij.b. Hec recte dixit heliu: S qz hāc sapientia sibi p ceteri arrogauit: graulter peccauit. Mō em. vt dicit Gregor: pua ē codēnatio de eo bono qd cōmunit daf: puate gloriar. Quamvis quippe sunt species tumoris. Prima est: cum homo a se bonum qd habet: habere estimat. Contra quos dicit. i. Cor. iiij.b. Quid habes qd nō accepisti? Si aut accepisti: dī glo riaris: qsi nō accepis. Secunda est: cum homo qd habet credit datū a deo: sed suis meritis imputat. Sic phariseus: Lu ce. xvij.b. qui dicebat: Bratis tibi ago dne: quia non sum sicut ceteri hominū tc. Cōtra quos dicit. ii. Corinth. iiij.b. Mō q sim sufficiētes cogitare aliquid a nobis quasi ex nobis: sed sufficiētia nostra ex deo est. Tertia est: cum homo iactat se habere qd non habet. Cōtra quos dicit Apol. iiij.c. Tu dicas q diues sū: et nullius ego: et nescis q tu es miser et miserabilis et paup et cecus et nud. Modus charitate vestimenti nuptiali: Eccl. fide: Paup. spe eterniū: Viser et miserabilis. l. miseria culpē et penē: vel duplicitis penē hic et in futuro. Quarta est: cum homo despectus ceteris appetit videri habere aliqd singulariter: De quib Eccl. xxv.a. Tres species odiuit anima mea: pauperē superbū: senem fatuum: diuitem mendacē. Hiere. xlviij.e. Ego scio ait dominus iactantia eius et arrogantiā: et q non sit iuxta eam virtus eius. In hac specie tumoris siue arrogantię fuit heliu: in q et multū sūt: et in qua diabolū vicini imitanſ: qui despcta aliquam angelorū societate altissimo similis esse appetit. A quo vino apostolos a p̄dicatione reuersos de miraculis que fecerant gratulantes compesciuit domin⁹: Luc. x.c. dicens: Videbaſathanam sicut fulgur de celo cadentē: et ecce dedi vobis potestatē calcandi supra serpentes et scoptones: et super omnē virtutem inimici: et nihil vobis nocebit. Veritatem in hoc nolite gaudere: quia spirit⁹ vobis subiiciunt: Gaudete autem quia nomina vestra scripta sunt in celis.

E.L. + stultus

E.L. + dico

E.L. + scientia

E.L. + sapientia

E.L. + discepta remisi.

**a** Ideo dicā aliquid: exq; nō a lōgeitate tēporis ē sapientia.  
**b** Audite me: loquētem qsi doctore. **c** Ostēdam vobis etiā ego mēā sc̄ientiā: qsi singularē & excellēte. Proverb. xxv. c. Sapiētia sibi vide& p̄iger septē viris loquētib; sentētias. **d** Expectauī em̄ sermones vestros: quasi aliquid magnū dicū.

ros. Et e

Audui-

tacit: prudētia re-

strā: qsi sc̄iop. **f** Po-

nec disceptaretis:

vel disceptarem: alia-

littera. In g

Ser-

monibus vestrī: id

est tacuī qd̄ diu fuitis

locut. **h** Et donec:

id est qd̄ diu.

Du-

tabā vos aliquid di-

cere: quasi sapientes.

k Cōsiderabam:

qd̄ dicebatis.

In hoc

apte ostēdit heliu;

licet

tacuerit: potiū tū stu-

dio iucicandi q̄ vo-

to discendi. **l** Sed

vt video nō est in

vobis: qui possit. i.

sciat. m Arguere iob: de stulticia &amp; malitia sua. n Et

respōdere ex vobis sermonib; eius: quib; refellit vos

&amp; defendit se. Ideo ego volo loq; qd̄ ideo facio: o He for-

te dicatis: inuenim⁹ sapientiā: hanc. s. p

Deus, pie-

cit eū &amp; nō homo. q. d. tū loqui volo: ne dicatis vos sapi-

entes: &amp; iob, piecū a deo sicut cōtempribile: ob hoc / qr non

vult recedere a sentētiā sua: &amp; acqescere vob. Ita dicū hēre-

tici vidētes ecclēsiā ab omnib; venerari: Deus, piecit eam et

nō homo. q. d. ideo floret hic ecclēsiā in t̄palibus: qr eterna non

est habitura. Sed mētū: qr sic ecclēsiā mō glia trena daf: vt

multiplicius cōfessus sequat. Un Prouerb. ix. b. Longitudo

dierū in dextera eius: &amp; in sinistra illius diuinit̄ &amp; gloria. Item

Cant. ii. b. Lqua eius sub capite meo: &amp; dextera illi amplēxa

bit me. q Nihil locut⁹ est mihi iob: cōtra scientiā meā:

licet p̄tra vitā. Arrogans em̄ de supbia se argui nō estimat: qr

se hūlē putat. q. d. nihil p̄tra me locut⁹ est iob: &amp; tū ego respō-

debo et: s̄ nō sicut vos. Et hoc est: r Et ego non fm ser-

mones vestros r̄ndebo illi: sed melius. Sed arrogātes

respōdent cōtra ecclēsiā: sed nō sicut herētici. Mō em̄ cōtradi-

cunt ei praua p̄dicando: s̄ male viuēdo. Nec deo indigna

sentū sicut herētici: sed de se plus q̄ necessē est digna suspi-

cāt. s Extinuerūt: illi tres amici iob. t Aec respon-

derūt vltra ipsi iob: qr videbāt eū iustū. Tel nō r̄nderūt

ipsi heliu: Aut ppter arrogātiā el⁹: aut p̄t magnā sapientiā

quā credebāt eū habere. In q̄ mystice nota: q̄ arrogātes do-

ctores ecclēs v̄ p̄dicatores: q̄ suis ordinē dīcēdi nō teneāt: tū

q̄is herēticos v̄tute dīctor p̄turbāt: vt nesciāt loq. Un seq̄:

v Abstulerūt o se eloquū. i. noluerūt ampli⁹ el̄oq: vel

ipsi iob. x Ann̄ igit expectauī cū silētio. y Et nō sūt

locuti: illi tres amici iob. z Steterūt nec r̄nderūt v-

tra: auditis verbis heliu. a R̄ndebo &amp; ego partē meā.

q. d. vos respondistis iob: q̄libet p̄t suā: R̄ndebo &amp; ego ei p̄t

meā. Partē quidē suā dicit omnis Arrogans scientiā suā plus

velle ostēdere q̄ habere. Un sequit: b Et ostendā scienc-

tiā meā. In quo apte ostēdit arrogātiā suā: magis querens

glia suā q̄ p̄fectū audiētū. Sapiētia em̄ eousq; solēt etiā lo-

q: quousq; aduersarijs ecclēs silentiū imponāt: qr nō querēt se

ostētare: sed praua docētes cōpescere. Sed heliu illis iam silē-

tib; adhuc v̄ba multiplicat. Cōtra tales dī Prouerb. xxv. d.

Siē v̄bs patēs &amp; absq; muroz ambitu: ita vir q̄ nō p̄t in lo-

quēdo cobibere sp̄m suū. Itē Mū. xix. c. Glas qd̄ nō habu-

erit operculū: vel ligaturā desup: imundū erit. Operculū vel

ligatura: est censura discipline: vt dīcit Greg⁹: qua qui non p̄-

mis: imund⁹ reputabit. **e** Plenus suū sermonib; i. vēto

inanis glie: & riūlis p̄ q̄s sermo ostētatiōis erumpit. d Et coartat me: ad loquēdū: e Sp̄us vteri mei. i. vētē clā-  
tionis cordis mei. Tel Sp̄us vteri mei. i. furor charita-  
ris: q̄ se mētū heliu inflāmari & coartari ad loquēdū p̄t vti-  
litatē audiētū. Sepe enī arrogās vides aliquē sapientē ma-

gna loq; & inde hono-  
rari: eius locutiōi immi-  
tak: sed nō intentionē:  
Sapiēs ho cum se nō  
audiri videt: sibi silen-  
tū iponit: iuxta illud  
Eccl. xxxij. a. Tbi nō  
ē audit⁹: nō effundas  
sermonē. Sed q̄ tunc  
ūq; facinora crescut:  
iō cogēte charitate ite-  
rū i locutionē erūpūt.  
Un Hieremias cū di-  
xisset: Mō loq; vltra i  
noīcē ei⁹: Hier. xx. b.  
Ilico adiūxit: Et fac⁹  
est in corde meo quasi  
ignis estuās: claususq;  
in ossib; meis & defeci-  
ferre nō sustinēs q̄n lo-  
quer. Sic heliu anrie-  
tate vanē glie eragitat⁹: q̄si celus charitatis inflāmaret eū ad  
loquēdū. Ibid: f En vēnter me⁹. i. sin⁹ cordis mei: g

Quasi mustū abloq; spiraculo. q. d. sic mustū estuās do-  
lio cōtineri nō p̄t: qr nō h̄ spiraculo qn rūpaf dolū: Sic  
ego reple⁹ ardore charitatis tacere nō possū: s̄ preparē si tace-  
rē. Cōtra tales dī Eccl. xix. b. Audisti verbū aduers⁹ primū  
tuū: cōmorat̄ i te fidēs q̄ si te dirūpūt. Itē ibidē: A facie v̄bi  
pturit fatu⁹: tanq; gemit⁹ part⁹ infantis. Itē ibidē: Sagitta  
infīta fēmori canis: sic v̄bū i corde stulti. Canis em̄ nō cessat  
donec sagittā euulserit: sic stult⁹ nō q̄escit donec v̄bū p̄tule-  
rit. Doc̄ e qd̄ dī Prouer. xxix. b. Tūtū sp̄m suū p̄fert stult⁹:  
sapientia differt & reseruat in poster. Dīc ḡ heliu simulās se ex-  
charitate velle loq: En vēter me⁹. i. mēs mea ē q̄lū multū  
absq; spiraculo. i. sic dolū plēnū musto: h Ad lagū

culas nouas dirūpūt: multo fort̄ veteres. Ad orat̄ Moraliter  
Mustū est ardoz sp̄ūlānti: q̄ q̄s inebriat̄ loq̄ces facit. Un h  
musto ebri fuerūt apli: cū senatoz h̄ p̄cipientib; ne loq̄rent  
ampli⁹ i noīcē iesu/dīcēt: Si iustū ē in p̄spectu dei/ vos poti⁹  
audire q̄ deū: v̄osip̄i iudicate: Mō em̄ possū q̄ vidim⁹ et  
audiim⁹ nō eloq. Per lagūculas ifirmē mētes hoiz accipiūt.

Lagūculas nouas mustū dirūpūt: qr feruoz sp̄ūlāt̄ sp̄ūlālia  
corda trāscēdit: nec solū vēteri s̄ etiā noua vita vir capīt: vt  
dī Greg⁹. Un Luc. v. g. Memo mittit vīnū nouū i v̄tēs ve-  
teres: alioq; rūpet vīnū nouū v̄tēs: & ism effūdef̄ & v̄tēs p̄būt.

i Loq; & respirabo paululū. q. d. qr ita plēnū  
oportet me loq. Et sic respirabo paululū/nō plēne: qr nō pos-  
sem totū dicere: qr h̄o i corde. Et bñ dīcit: respirabo: qr sic  
labor ē iustōp̄ mala videre & nō corrige: vt p̄z. i. Machab. vi.  
Ita grauis labor est arrogātū quod nō sapiū ostendere.

k Ap̄lā labia mea: q̄si magna dicitur⁹. Ap̄tio em̄ oris/ si-  
gnū ē dicēdi magna: sic dicit Greg⁹. sup illud: Et ap̄ies os sus-  
tē. Matth. v. a. l Et r̄ndebo iob. m Mō accipiā p̄so-  
nā viri. i. iob/ parēdo ei ppter iusticiā sua: aut deliciēdo et  
irridēdo, ppter miseriā: sic fecerūt eliphaz & baldash & sophar:

q. d. iuste loq. n Et deū homū nō q̄chō: dicēdo hoīem  
iustū & deū iustū: Sic dīcit iob fm opinionē heliu. S. xix. a.  
q̄ dīcit: Salte nūc intelligite: qr deū nō equo iudicio affīre  
rit me. Itē. xvi. d. Ilēc p̄sū suū absq; iniqtate man⁹ mee. Et  
merito non equabo deū hoīi: o Mescio em̄ qd̄ diu subsl-  
stam: in hac vita: Et mescio si post modicū tollat me:  
de hac vita: Factor meus: id est deū: qui est factor homī-  
nis quo ad corpus: creator quo ad animam. Tel sic: De-  
um hoīi non q̄equabo: dicēdo hominē sapientem: quia  
omnis homo ignorans est: quod patet: o Mescio enim

Libri

ego qui talis et tantus sum. **E**diu subsistam in hac vita. **E**t si post modicum tempus: **L**ollat me de mundo: **F**actor meus: deus scilicet. **I**nduc expositioni videtur contentire Gregorius: qui dicit super locum istum in moralibus. **R**ecta consideratio quod deum homi idcirco non equat: quod etsi diu h subsistat: vel quoniam ad dei

iudicium tollat igno-  
rat. Et bene ait: post  
modicū: qz quātūl/  
bet fuerit longū tem-  
pus vite p̄fensi: eo ipso  
breue ē: quo p̄manēs  
nō ē: Neqz em̄ dignū  
est ut diuinū iudicet/  
qzqd fine circūscribit.  
**Expo. L. a. XXXIII.**

Adiigitur

**T. Sicut dicit Gregorius.** habet propriam doctrinam arrogantiū: ut hūilic nesciat p̄ferre qđ docent: et recta qđ sapientia recte mīstrare nō posunt: qđ nō cōsulēdo ē qđ dīando loquuntur. Tñ illis dicit Ezechiel:

**xxviiij. 3.** Qd p̄ierat nō  
cū potentia. **Ubi Grego**  
subditos suos nō trans-  
uerso sc̄i hūilitatē q̄ nō  
do t viuēdo nitunt̄ osti-  
li i medio vestrū: tanq̄  
ū.b. **Hoc aut̄ qd alt̄ d**  
ū.d. nō diuationē pote-  
cit Grego: **Cū omni**  
caſ: **Mā doctrinę subtiri**  
**Uñ t de dño sc̄ptū ē z**  
potestatē hñis: nō sic ſe  
in moralib⁹: **Sol⁹ ex p**  
nō cōmīſit: **Mos aut̄ i**  
p̄us debem⁹ meminimis-  
mus: vel certe eſſe po-  
nos cognoscim⁹: tempora-  
tales nec ſumus nec fu-  
do ruam⁹: bona eoz quā  
nīros reuocem⁹. **Que ſi**  
curram⁹: qz ſic nos bo-  
gē candē gratiā: bona m̄  
paulū p̄ apl̄ar⁹ gratiā f  
**Bis ḡ cogitatioib⁹ p̄u**  
iniquitatē delinquētiū  
rauit heliu: q̄ beatū io-  
ſe phibuit: linguā ſuā in  
bis expſſe arrogātes ſi  
non hereticos: fed alio-  
pant. **Dicit ergo: Au-**  
est ornatū: ſic: **Acif**

§.32.d. est ornatuu: sic: *Igitur labia mea et respondebit iob eloquia mea: quod sermones meos: non diendi.* c. *Ecce apud Qualem lingua mea inquit contra te prudenter sensus domini: Matth. xviiij. b. Ecce corripe eum int te et ipsum interrogantiā se fugere simus ut sicut de sensu intelligatur homines glorientur. Aliquid tamen laudent quod dicunt:*

Job

**e** Simplici corde meo sermones met: supple  
xcedunt. **f** Et sententia labia mea pura: sine falsitatis  
admixtione loquent. **Greg.** Magne virtus labi e simili-  
citas locutiois: qua arrogates se hinc simulat: vel

cit deus: et de eodē luto ego  
quodq̄ formatus sum. Tērū  
tū miraculū mēū nōn te ter-  
reat: tēloquētia mea non sit  
tibit grauis. Dīxisti ērgo in  
auribus meis: t̄ vōcēm ver-  
borum audiui: M̄undis  
sum ego: t̄ absq̄ delicto ima-  
culatus: t̄ nōn est iniquitas i  
me. Qūia querelas i mē rep-  
perit: ideo arbitratūs est me  
inimicū sibi. M̄dsuit in ner-  
uo pedes meos: cūstodiuit  
om̄s semitas meas. M̄dc est  
ergo in q̄ nō es iustificatus.

tig. i. aia inspirata ab oipotē. **i** Spiraculū oipotē  
B. q. b. Formauit de<sup>o</sup> hoīem de luto tr̄e et inspirauit in fa-  
ciē eius spiraculū vitę. **k** Si potes responde mibi:  
et aduersus faciē meā cōsiste, q. d. nō poteris. Propriū  
est em̄ arrogantiū locutionē suā admirādo quenre; et ante<sup>q</sup>  
dicat mira se dicere estimat: qd̄ facit elatio sensus. **l** Ecce  
et me sic et te fecit de<sup>o</sup>: et de eodē luto ego qd̄: qd̄ ad  
corpus: **m** Format sum. **N** h̄iere, xvij. a. Ecce sic lū  
in manu figuli: sic vos in manu mea dom<sup>o</sup> israel. **n** Aleph  
tame miraculū meū. i. mirabil sapiēta mea: o. Nō te  
terreat: et eloquētia mea nō sit tibi grauis: si nō po-  
tes r̄ndere. **G** reg<sup>o</sup>. Quid est h̄c heliu beato iob et conditū se  
equat: et statī p̄ponēdo exaltat: nisi q̄ arrogates alios hoīb<sup>o</sup>  
q̄ naturē cōditionē se equat: h̄c p̄ tumore sc̄ientē se supponit:  
equales se iudicant exitisse nascēdo: h̄c nō equales remansisse  
viuendo. **P** Dixisti g: Exploriū ē illū g: q̄ ḡn aurib  
meis. i. me audiēte. **r** Et vocē verborū audiui. **V** ec  
in q̄ dixisti: s. **A** lphundus sum ego: sine macula cogi-  
tationis querere. **t** Et absq̄ delicto immaculatus. i.  
sine peccato omissionis. **v** Et nō est iniurias in me:  
id est peccatū transgressiōis. Sed **x** Quia querelas:  
id ē occasioes. **y** In me reppit: deus: ideo arbitra-  
tus est me inimicū sibi. Et dixisti: **z** Posuit deus  
in neruo pedes meos: id est forti lententia sue distric-  
tionis me ligauit. **a** Custodiuit omnes semitas me-  
as: id est singulas cogitationes meas subtiliter iudicauit.  
**b** Hoc est ergo in quo non es iustificatus. q. d. q̄  
hec dixisti: ideo iustus non es. Sed sciendū q̄ iob hec dire-  
rat: et veraciter mūdum quidē et absq̄ peccato immaculatus:  
sine iniqtate se dixit: Supra. xij. c. Si fuerō iudicat<sup>o</sup>: scio q̄  
iustus inueniar. Item. xvij. a. Nō peccauit: et in amaritudini-  
bus moraꝝ oculus me<sup>o</sup>. Et hoc verū fuit: q̄ domin<sup>o</sup> loquens  
ad diabolū: de h̄c sibi fecit testimoniu: Cōmouisti inquit me  
aduersus eum: vt affligerē eum frusta. **s**. q. b. Qd̄ autem hic  
seq̄t: Querelas in me reppit: ideo arbitraꝝ ē me inimicū sibi:  
Hoc nō legi dixisse iob: sed heliu dum austere studuit in-  
crepare q̄ dixit iob: adiūxit que nō dixit: vt doce argueret  
deret. Uel forte hoc sumpſit heliu. **s**. vij. d. Vbi dixit iob ad  
dominum: Quare posuisti me contrarium tibi: et factus sum  
mihime ipsi grauis: Item. xij. b. Itratus est contra me su-  
ror eius: et sic me habuit quasi hostem suum. Scindens  
autem est: q̄ nō ē h̄o in quo aliq̄ querela nō possit inueniri.  
Uñ Dixerat. xx. b. Quis p̄t dicere: mūdū ē cor: meū: pur?

### XXXIII

**L.** sum a peccator: q.d. nullus. Eccl. vii. c. Mō est homo iustus i terra qui faciat bonū et nō peccet. Item pedem suū positiū in nero/dixerat iob supra xiiij. d. Sed heliu credidit qd falso di- p̄x̄t̄: nesciēs flagellis meriti augeri: nō vitū deleri. Uñ iob vere hoc dixerat: Et ita patet qd heliu nō eo mō obijcit ei q sp̄e dixit. **a** R̄fide/ bo tibi zc. q.d. hoc

dixisti: S̄z ego r̄fide/ bo tibi qd maior sit b̄ de hoie. Aduerſ̄ eū cōtēn- d̄ hoie: Et ideo de bes p̄sumere qd nibil iniuste agit p̄ te. q.d. qd maior est de hoie: ideo cū flagellaf hō a deo: d̄ credere iustū ee qd patit a meliore se/ etiā si causas iusti- cie igret. **T**u aut iob

**b** Aduersus eū. s. deū. **c** Cōtendis cōquerēdo et mur- murando. **d** Qd no ad oia verba tua. **e** R̄fiderit tibi: p̄uate q se v̄l p̄ angelos. Sed affictor̄ est p̄p̄tū velle si bi diuinit̄ respōderi: cur ita vel nō ita sit: vt respōsiōis diuine cognita rōne aliquātulū cōquiescat. Sed heliu p̄uidēs qd dē sacra scripturā cōderet: in qua omniū cōmuniter p̄iuatis vel publicis vel occultis q̄stionib̄ r̄nderet: adiūxit: **f** Semel loquit̄ deus / et secūdo idipsum nō repetit. q.d. deus singulor̄ q̄stionib̄ p̄uat̄ vocibus nō responde: sed tale con- struit eloquīn/p̄ qd satisfacit omniū q̄stionib̄. In sacra em̄ scriptura si causas nostras req̄rim⁹ singuli inuenim⁹: ibi om̄ibus cōmunit̄ responde: Unde nō oportet: vt in om̄i tempta- tionē quilibet querat sibi specialis respōderi diuina voce. Ibi em̄ vita p̄cedentiū est forma sequentiū: Verbi grā: qn̄ aliquis molestia carnis affici: velit scire causas molestie: Recurrat ḡ ad sacram scripturā: nec q̄rat sibi specialis respōderi: Ibi inue- niet q paulo infirmitate carnis tēptato: et petenti liberari/ di- cū est: Sufficit tibi gratia mea: Nam virtus i infirmitate p̄fi- cit. **g** Corinth. xij. c. Idem ḡ dicit cuilibet sic tēptato. Unde Marci. xij. d. Qd yobis dico/ omnib̄ dico. Mō ergo opoz- tet q deus singulor̄ cogitatib̄ vel tēptatiōib̄ p̄uat̄ p̄ prophetas v̄l p̄ angelos satisfaciat: qd quicqđ p̄ot singulis eue- nire: in sacra scriptura cōprehēsum est semel. Ibi erudimur de singulis q nobis eueniū: p̄ ea q̄ p̄oribus acciderūt. Uñ Ro. xv. a. Quęcūq̄ scripta sunt: ad nostrā doctrinā scripta sunt. Hinc est q̄ diuini roganti abraam: vt mitteret ad fratres suos vnū ex mortuis: dicit̄ est: Dab̄t moysen et prophetas audiant illos: Luc. xvij. g. Hinc ē q̄ Hieronym⁹ dīc ad dāniāl pa- pā: q̄ sola biblia adiut̄ sufficiebat ad omnē cōsultationē re- spondere. Bene ergo dicit heliu: Semel deus loquit̄: et secūdo idipsum non repetit. Tel loqui dei est verbū ge- nuisse. Et hoc semel: qd vniū filii habet pater: Lui⁹ nativitā tem admirari: est videre aliquo mō: sicut clausus ocul⁹ sentit luce. Sed qd hec admiratio occupatis in terra: nō facile cōce- dit: quō fiat ad nos locutio dei: aperit heliu: dices: **g** Per somniū zc. i. cū a tumultuosa bul⁹ mūdi cōcupiscēta intra mētis cubile segregamur. In somno em̄ exteriorē sensus dor- milit et interiorē cernunt̄. Et quāto ab exteriorē cura mens so- piſ: tanto plenius mandator̄ dei pondus agnoscit. Uñ Greg⁹. Quid est q̄ p̄ somniū nobis locutio diuinitatis inno- tescit: nisi q̄ dei secreta nō cognoscim⁹: si in terrenis desideri⁹ vigilem⁹. Uñ moyses i egypto positus: vocē dei nō audiuit: nec visionē vidit: Sed extinto egyptio: et in desertū fugiens: ibi longo tpe degens: et visionē vidit: et diuinā vocē audiuit. Hinc est etiā q̄ legē suscepturn⁹: solus i monte duc⁹ est. Exo. 33. b. xij. a. Idē etiā moyses relicto iplo/crebro ad tabernaculū re- dit: ibi secreto dominum de dubiq̄s consulit: et quid certius decernat: agnoscit. Sup quo dicit Greg⁹. Relictis turbis re- dire ad tabernaculū ē postpositis exteriorē tumultib̄: secretū mētis intrare. Ibi em̄ dñs cōsulit: et qd foris agendū ē publi- ce/ intus silēter audit̄. Hoc quotidie boni rectores faciunt: cum de aliquo dubitāt: ad secretū mētis velut ad quoddā taberna-

cnū fugiūt: ibi dīvina lege, p̄specta: q̄si corā dño cōsulit: et qd p̄us intus tacentes audiūt: hoc postmodū foris agentes innotescit. Hinc est q̄ sponsa dicit Cant. v. a. Ego dormio et cor meū vigilat: Ac si diceret: dñs exteriorib̄ sensib⁹: et curis huius vīte sopio: vacanti mente vīuacis interna cognosco.

Quāto em̄ q̄vis exte- riora non sentit: tanto sollicit⁹ interiora ap- p̄bendit. H̄n ergo di- cit heliu: qd de nobis loquīs p̄ somniū: id est cū mente ab exteris oris cura subtrahim⁹. Sed qd nec sic secreta dei intelligere seu vide- re nisi sub quibusdam imaginatiōib̄ possu- m̄: fin q̄ dicit. **i** Co-

rinth. xij. d. Tidemus nūc p̄ speculū in enigmate: recte sub- dit: **b** In vīsione nocturna. i. intelligentia tenui et ob- scura: qualis p̄t esse in hac mortali vīta: qd corpus qd cor- rumpit̄ aggrauat animā: et terrena inhabitatio dep̄nit sensū mīta cogitant̄. Sap. ix. c. Hac caligine s̄c̄it se p̄mi Esaias xxvi. b. c. dicebat: Aia mea desideravit te in nocte: h̄z et sp̄u meo in p̄cordijs meis de māe vigilabo ad te. q.d. i hac nocte p̄ntis vīte te desidero videre: sed nō possū: qd nubilo infirmi- tatis circūscribo: videbo autem exp̄p̄sis tenebris hui⁹ vīte/ et mane glorie luceſcente. Uñ Ps. Mane astabo tibi et vide- bo zc. **i** Qn̄ irruit sopor sup homines. i. qn̄ cessant ho- mines ab exteriori sollicitudine. **k** Et dormiunt in le- ctulo. i. in secreto mētis cubiculo requieſcūt. **l** Tūc inq̄- ete. s. pure cōscientie et mentis solitarie: m. Aperit deus: n. Aureg. i. intelligentia. o. Alcorū: qui viriliſ a frenis se abstrahit et celestib̄ intendit: Tūc em̄ p̄cipit vera sapiē- tia. Uñ et Jobes in pathmos insula apocalypsim vīdit. Itē Apoc. i. c. Eccl. xxxvij. c. Sapientia scribe in tpe vacuitatis: et q̄ mino- ras actu p̄cipit sapientiā. p. Et erudiēs eos: interi⁹ ape- riēdo aures intelligētię. **q** Instruit̄ disciplina. i. cōpu- niōe meis: quā faciūt q̄tuor: vt dīc Greg⁹. s. memoria pecca- torū: dū attrēdit hō vbi fuerit. Uñ Paul⁹. j. Corinth. xv. b. Ego sū minim⁹ aplo: q̄ nō sū dign⁹ vocari aplūs: qd p̄secu- tūs sum ecclesiā dei. Itē timor iudicij: dū p̄uidet hō vbi erit nūs bñ vīterit. Uñ Paul⁹. j. Corinth. ix. d. Lastigo corpus meū zc. Itē mēror p̄ntis mītē: dū videt hō vbi ē. Uñ paul⁹ Ro. viij. d. Vidego alia legē i mēbr̄ meis p̄pugnātē legi mēt̄ meę: et captiuitātē me i legē peccati: q̄ est i mēbris meis: Inſ/ lit ego hō: q̄s me liberabit de corpe mortal hui⁹: Itē deside- riū patrie: dū cōsiderat hō vbi nō est. Uñ Ps. Ideu mībi qd **Ps. iiij.** incolat̄ me: plongat̄ est. Ro. viij. d. Scim⁹ q̄ oīs creatura ingemiscit: et p̄turit v̄sq̄ adhuc: Non solū aut illa: h̄z et nos ipsi p̄mittas sp̄is habētes: et sp̄i intra nos gemin⁹ adoptionē fi- lior̄ dei expectātes. H̄i sūt venti: de quib⁹ Eccl. xxxvij. c. H̄ec dicit dñs de⁹: a q̄tuor vēris vēni sp̄us: et insuffia sup in- terfectos et reuīscat̄. **r** Et auerat̄: disciplina: vel dñs p̄ disciplinā: **s** Hōiem̄: nō diabolū obstinat̄. **t** Ab his q̄ fecit. i. a peccat̄. Mūdi em̄ facit hō p̄p̄rie p̄ se nīs peccat̄: cui⁹ intūtū ē supbia: Eccl. x. b. Uñ sequit̄: v. Et liberet eū a supbia: q̄ p̄ma est i recessu a deo: sed vītīma recedit in re- ditu ad deū. **t** Erues aliam ei⁹. i. homis. **y** Et corru- ptione: vītīo p̄ gratiā in plenī: tandem a corruptiōe morta- litatis p̄ glorīa. **z** Et erues vītā illi⁹. i. illū vītū in corpe et in aīa. **a** Me transeat in gladiū: dāniātōis. i. in pena eternā: De q. s. xij. d. Fugite a facie gladiū: qm̄ vītor̄ ē uīcta tū gladi⁹. **b** Increpat̄ q̄z dñs. **c** Per dolorē. i. stimu- lis tēptatiōis v̄l flagelli afflictioē p̄turbat hoieſ q̄fētē. **d** In lectulo. i. i rege p̄nūl vīte: vt mītis laborib̄ fatigat̄ h̄z: aliū q̄rat requie. Greg⁹. Elecī suis dñs h̄z mūdi iter aspm̄ faſīne dū q̄s vīte p̄nūl rege q̄si vīte amēnitātē pascit̄: maḡ eū diu pgere q̄s citi⁹ p̄uenire delectet. **e** Et oia ossa ei⁹. i. oēs fr̄utes q̄b̄ q̄si q̄busdā ossib̄ corp̄s toti⁹ aīg machina sustērat̄.

Libri

**¶** Marcescere facit dñs: qz temptatione pulsante cognito infirmitatis sue tedium humiliat. Unde. ij. Corinth. xij. b. Ne magnitudo reuelationu extollat me: datus est mihi stimulus carnis. angelus satanang qui me colaphiceret. Et bñ dicit: Ahar cescere facit: qz dñs oia alicul' boni sibi cōscia virtutes suas ad memoriam reuocat!

qdā delectatione pa-  
scit; quasi gratulatioē  
apie plenitudinis im-  
pinguata: Sed dū tē-  
ptatione interrogante  
ppā infirmitas cogsci-  
tur/ois pinguis viriū  
nrarū gratulatio me-  
rore siccat: Et q nos  
alicul⁹ momenti bona  
nostra pēsando puta-

uim<sup>9</sup>: pulsati statim nos p̄sturos formidam<sup>9</sup>. Tūc om̄e gau-  
diū bonor̄ nostror̄ vertit in pauorem penarū. Tūc iniquos  
nos esse desp̄hendim<sup>9</sup>: qui nos sanctos pauloante credebam<sup>9</sup>:  
Tūc tabelcer mens: stupent oculi: om̄e qd̄ p̄<sup>9</sup> p̄sperū arride-  
bat euancscit. Lux ipsa fastidio est: sole se in aio tenebre mero-  
ris effundit: nihil qd̄ delectet asp̄icit: triste est quicqd occur-  
rit. Unde etiā apte subdit: b Abominabilis ei fit i vi-  
ta sua paucis. Iocunditas p̄sens p̄speritatis: que p̄us dul-  
ce sapiebat ip̄ vlm temptationis amarescit. Et anime illi<sup>9</sup>  
cib<sup>9</sup>: id est gaudiū temporale. d Ante desiderabilis: fit  
abominabilis: qz cum alicui p̄sens p̄speritas arridet hilarescit:  
Sed temptatione pulsante hoc gaudiū ab eo respuit: qd̄ fit di-  
uina disp̄satio: vt nostr̄ infirmitatis spē: temptationis reco-  
lamus: cui<sup>9</sup> tpe p̄speritatis oblii eramus. Tūc cognoscit hō  
qualis ex se: et qualis ex deo sit. Unde Esiae. xxviii. e. Sola

105.17. veratio tñmò dabit intellectum auditui. Ps. Disciplina tua ipsa me docebit. Eccl. xxxi. a. Infirmitas grauis sobriæ facit anima. Ad id facit qd legit Proverb. xxv. c. Stulticia colligata est in corde pueri: et virga disciplinæ fugabit eam. Item Proverb. xx. d. Liuor vulneris absterget mala; et plague in secretiorib<sup>z</sup> ventris. Ubi dicit Greg<sup>z</sup>. qd p liuore disciplina corpore p cussionis accipit. Per plagas ventris dolor interioris cōpunctionis: quoz vtrq peccatum fugat. Interest autem inter huc: qd plague p cussionis dolent: lameta cōpunctiois sapiunt. Ille affligerentes cruciant: ista reficiunt dum affligunt. Per illas in afflictione meroz est: p huc in meroze leticia. Motandū autem qd i sacra scriptura nomine panis: aliqui ipse dñs: aliqui spiritu alii gratia: aliqui diuinæ doctrinæ eruditio: aliqui hereticorum p dicatio: aliqui subsidiū vite p sentis: aliqui iocunditas humanae delectatiois accipit. Verbi grā: Noīe panis/ christ<sup>z</sup> intelligit. Job. vi. e. Ego sum panis viuus qd de celo descendit. Itē sp̄ ritualis gratia. Esaiæ. xxviii. c. Qui obturat aures suas ne audiatur sanguine. i. peccatis carnalibus assensum nō pber: et claudit oculos suos ne videat malū. i. qd aduersum est rectitudini non approbat: iste in excelsis habitat: mō spe/tandē re: munimenta laxoz. i. exēpla sc̄oz: sublimitas ei<sup>z</sup>: panis ei dat<sup>z</sup> est. i. gratia sp̄ualis: aque ei<sup>z</sup> fideles. i. doctrina sp̄ualis hoīs bona et yba est. Itē p panē diuinæ doctrinæ eruditio designat. Esaiæ xxi. d. Qui habitatis terram austri: cū panibus occurrite sūgienti. i. illi qui in ecclesia spiritu sapientiē iam pleni sunt: eum qui mala sua euadere nitit/eruditionis colloquio cōsolēt. Gregorius. Fugieti cū panib<sup>z</sup> occurtere/est metuēti eterna supplicia/doctrine sacræ pabulū offerre. Itē noīe panis: hereticorum p dicatio accipit. Proverb. ix. d. Aque furtiuæ dulciores sūt: et panis abscondit<sup>z</sup> suauior. Alia trāslatio habet: Panes occulatos libēter edite: qd misericordib<sup>z</sup> verba hereticorum occulta eo magis sapiunt: qd cū alijs cōiter nō habent. Itē p panē subsidiū vite p sentis accipit. Job. vi. a. Amen amē dico vobis: gr̄itis me: nō qd vidistis signa: sed qd ex panibus māducastis et saturati estis. Ubi dicit Greg<sup>z</sup>. nō sup Jobem: s̄ in moralibus/sup illa yba Job. Dñs illos ita sanctā ecclesiā detestat: qd p sacros ordines dño p̄linqntes: nō in eisdē ordinib<sup>z</sup> fuitū merita: s̄ subsidia vite p sentis exērbit: nec cocitat ad vñedo.

# Job

**imitari** debeat: sed q̄ cōpendia p̄cipiendo satient. Itē p panē  
iocūditas hūanę delectatiōis accipit. Thren. i.d. Disposo-  
pulus geniēs grēs panē dederūt p̄ciosa q̄q̄ p abo ad refo-  
cillandā aīam. Ubi Greg⁹. Genes sp̄ls gr̄u panē: ci praua  
hoīum multitudo affligit: eo q̄ nō ad votū de p̄scia

**m** mortiferis. Si fuerit pro eo  
**m** angelus loquens vnu simili-  
**n** bus: ut annunciet hois equi-  
**p** tate miserabit eius: et dicet:  
**q** Libera eum ut non descendat  
**s** i corruptionem: Inueni in que  
**v** ppiter. Consupta est caro ei⁹

c. Il om̄i fornictario oīs panis dulcis: nō fatigab̄is trāgred̄ens v̄sq̄ ad finē. Sequit: **e** Tabescet caro illi<sup>o</sup>. i. car-  
nalis delectatio flagellis extenuat. **f** Et ossa q̄ tecta sue  
rāt nudabunf. i. virtutes q̄ p̄s latuerāt p̄ flagella pate-  
scit. Memo em̄ quātū pfecerit n̄tis inter aduersa cognoscit.  
**Eccī. xxvij. a.** Vasa figuli pbat fornar: i. bonies iustos tē-  
pratio tribulatiōis. Est aut̄ duplex tēpratio. Quedā p̄ vitia:  
quedā p̄ flagella. Unde Grego<sup>9</sup>. In hac vita dū sum<sup>o</sup> aliqui  
flagellis atteri: aliquid temptari vitiis necesse est. Siue em̄ in  
laborib<sup>9</sup> flagello<sup>9</sup>: siue in certamine vitiōzū sūdemus: nō solū  
nobis nostra infirmitas innotescit: sed etiā quātū in virtute  
pfecerimus agnoscim<sup>9</sup>. Memo quip̄ vites suas i. pace co-  
gnoscit: Et improuid<sup>9</sup> miles ē q̄ forrē se i. pace gloriat. Vitia  
dū nos tēprant: pficientes in nobis virtutes būliat: flagel-  
la dum tēprat: surgentes in corde hui<sup>9</sup> mūdi voluptates  
eradicat. Per tēpratia vitia: qd de nobis: p̄ ferientia flagella:  
qd de hoc mūdo sentiamus cognoscim<sup>9</sup>. Per illa restringi  
mūr/ne intrinsec<sup>9</sup> extollamur: p̄ ista cōprimimur ne qd extr  
secus appetamus. **g** Appropinquant corruptioni  
cōsidera i. bonies faciliat: i. flagella vītūs corrigeat.

alii eius. i. hominis sic repratti. i. flagellis attritus / et reptatio-  
nibus pulsar. i. ex suis viribus se proximū pditioni nō ignorabit.  
b Et vita illius. i. ipse viuēs. i. Mortifens. i. peccatis  
mortē ferentib. et inferentib. k Si fuerit tē. Dictpa hūa-  
ni generi pestilētia generali: subdit beliu remedium medicinę  
de christi nativitate dices: Si fuerit p eo. i. p boie gene-  
rati: l Angelus magni cōsilij. m Loquēs vñu de si-  
milib. i. interpellās patrē q vñu. in q nobis sīlis fuit. i. ver-  
tate hūanę nature. Per h̄em. p nob p̄i loqf: vt dic Greg.  
q qd semetipm sīles nobis ostēdit. Loq q ipse christi vñ inter-  
pellare est leipm p hoib. hoīem demonstrare. Est ḡ sensus:  
Si fuerit tē. i. si fili⁹ dei se hoīez p̄i. p hoib. demonstra-  
rit: n Ut annūciet hoīs eūtate. i. formā serui accipiat:  
in q se hoib. eq̄lē ostēdat: et ho equ⁹ an deū appear. De q̄q  
tate: dictū ē s. xxiij. b. Proponat eūtate h̄ me. Etsi fiat. o  
Abserebit: de pater: p Eius. i. hoīs. q Et dicit de  
pater: filio: r Libera eū. i. hoīem a peccato. Uel sic: Et  
dicet p̄i fili⁹: Libera eū: me mittēdo. i. liberū fac a serui-  
tute pcti: De q̄ libertate dī Job. viij. c. Si fili⁹ vos libera-  
uerit: vere liberi eritis. Filii dō dicere p̄i: Libera hoīez: ni-  
hil aliud est: vt dic Greg. q̄ naturā assūmedo libera demō-  
strare. Ex ea q ipse carne quā assūpsit: etiā hāc ondit libera  
quā redemit. s Ut nō descēdat hoī in corruptionē:  
clp̄e vel pēne etiē: De q̄ supra dī: Appropinq̄bit corruptionē  
anima eius. Justū em̄ est: vt qui se corruptioni proximū cōf-  
tek hūilliter: ab eadē liberet misericordiſ. Sed q̄ nullus erat  
cui⁹ meritis posset hoī liberari: ideo vñigenitus patria formā  
serui accipies: iust⁹ oīno apparuit p peccatorib. intercedēs.  
An loquēs ad patrē dicit: t Inueni in q̄ ei. i. homi. v  
Propitiator. q. q̄ nemo cora deo sufficiēs intercessor ap-  
paruit ad pp̄tiāndū peccatorib: me hoīem feci infirmita-  
tem eius suscipiens. Et sic iustū. s. me hominē in quo pp̄tiator  
inueni. i. Job. iiij. a. Ipse fili⁹ e pp̄tiatio p peccatis nris: nō  
p nra tm̄. Et p totū mūdi. r q̄ osūmpta ē caro ci. i.

hois. a A supplicij. i. carnis infirmitatibus. In carne qdem gemitu/ cruciatu/ interitum patim: qd iusto iudicio dei fit: vt n aliud sit cnsura supplicij: nisi vnde fuerit c peccati. Adam eni p carnē peccauit: vt dicit Greg: et iō tota ei successio sub carnis afflictione gemit. b Reuertaf ad dies adolescentie sue:

Dicit angel loquens p hoie redēpto. q.d. homo p pctm in qdaz vetustat senectute de lectus est: sed reuertaf modo exq redēptus e ad dies adolescentie sue. i. poris vite integritate reno uet: vt no in eo statu remaneat lq lapsus e: s ad id redēpt re uertaf: ad qd pcpiedū p̄dit e. Ponit aut h adolescentia p no uitate vite: more scripture. Un venienti sposo d. Lant. i.a. Adolescentul dilexerit te. i. elector aie grā baptismal renouate. Itē Thren. iii. d. Bonū ē viro cū portauerit iugū dñi ab adolescentia. i. a nouitate vite quā suscepit in baptismo vel penitentia. Itē Eccl. xi. d. Letare iuuenis i adolescentia tua: t bono sit cor tuū i dieb iuuentur tue. q.d. qsq fort gaudet i renouatio sua. i. leticiā suā no i vite veteri voluntate: s in queratione noue p̄stitut. Quia hō redēptori in p̄pellatio facta ad p̄ez p hoie fiducia orādi p̄stitit: recte seq: c Pē p̄cabit dñi hō. d. Et placabilis erit ei/deus/hoi. Cōgrue aut heliu p̄ agelū postulare p hoie dīc: postea hominez dēpcari: quia nisi incarnationis eius pcessisset oratio: nunq humana infirmitas se erexisset ad petēta eterna: S qz filius eraudit est. p sua reuerentia: vt dicit Heb. v.b. ideo hō fiducialit perit eterna. Un Eccl. ii. c. Respice filij nationes hominū: t scitote qz null speravit in dño t p̄fusus est. Quis permanit in mādat ei t derelict est: Aut qz inuocauit ihū t desperit eū: Quid autē fias hoī post temptationē t laborū amaritudies t oīonū instatiā: subdit: e Et videbit hō. s. post temptationē t oīonē f faciē ei. i. dei in p̄fentiōnē enigmatica: i futuro hō viside apta. Un. i. Cor. xii. d. Ut demū nūc p speculū in enigmate: tūc autē facie ad faciē: Nūc cognosco ex parte: tunc autē cognoscā sicut t cognit sū. Quō aut videbit hō faciē det: subdit: g In iubilo. i. in cordis gaudio. Jubilus eni est: vt dīc Greg. ineffabile mēris gaudiū: qd nec abscondi pōt: nec sermōib apiri: et tñ qbusdā motib p̄dit: quis nullis p̄petratab exp̄ma. Un Ps. intuens elector aīas tantū gaudiū mēte p̄cipe: q̄tum no valent apire sermōe: ait: Hūs p̄l q̄ scit iubilationē: Mō dīc: q̄ loquit: s q̄ scit: qz sciri intellectu pōt iubilatio: sed dictu exp̄mi n pōt. g Et reddet de: h Hoi iusticiā suaz: p̄ quam deo inhēreat p̄ amore q̄ ad secūdā prem iusticie: t minaccia nīaz tī meat. Et nota q̄ dīc: Reddet hoi iusticiā suam: nō eam quā ex se habuit: sed quā p̄ditus cū non h̄et accepit: t in q̄ p̄seuerare noluit: vñ t dei dīc iusticia t hois: sed dei ex munere: hois ex acceptiōe: Igit illaz reddet deus hoi iusticiam quā p̄ pctm amisit. Et recte post grām p̄templatiōnē ponit heliu iusticiā opatiōis: qz vñl qsq tanto mēl p̄templaf q̄to magis a terrena actione corrigit. i Respiciet homo accepta iusticia: k Hoīs iustos: qz exēpla p̄siderās se p̄tō: rē fatez eoz cōpatiōe. Un sequit: l Et dīc peccati: mala p̄petrādo. m Et vere deliq: bona debita omittēdo. n Et vt erā dign no recepi. i. min q̄ merui flagellat tui. Hic dīc Greg. Pctōres nos i trāquillitate loq̄m: s cū d p̄ctis flagello inueniente corrigit mīmīram: Pēna q̄ nos interrogat: si veracis culpā mīra cogscim. Multi etiā se p̄tōres esse fatent: sed cū p̄ctā sua veracit alijs arguētib audiūt: sūmope se defendūt: t inocētes videri conant. Talis et si dicat deliq: nō tñ vere dīc: deliq: qz n̄ ex cordis intimo: sed p̄boten se p̄tōre afferit. Ecce q̄tū bonū fac p̄sideratio melior: qz fac hoiez seipm cogscere. Un Greg. Qui plenissime intelligere ap̄etit q̄lis ē: tales nimīrū p̄spicere dīc q̄lis n̄ est. i. meliores se: vt ex eoz forma metiat q̄tū ipse deformis ē: et i

## XXXIII

llorū pulchritudine suā fēditatē p̄spiciat. Lucē qui p̄dīcō spicere: q̄ vult de tenebris iudicare. Un Eccl. xliv. c. dīc: Onde domui israel templū: t p̄fundant ab iniq̄tatiōib suis: et metiant fabricā t erubescat ex omib que fecerūt. Un dīc Greg. Templū dei/domui israel oīdit: q̄i iusti alicuius aīa p̄tōrib ad p̄fusionē

suā demōstrat: vt i illa bonū qd in se neglīgūt videat: et i semper ipsis malū qd opak̄ erubescat. Detri hō fabricā ē subtilit p̄fare iustop vitam: qd q̄to subtili facimus: tāto veri mala q̄ gessi

mus reprobam. Nec est aliquis tam perfect: qui in alio nō videat aliquid: qd i se non habet: vt dīc Greg. Diuina eni sunt dona gratiarum. Alius haber donum scientiē: sed dono abstinentiē caret. Alio magnē abstinentiē virtute accingit: sed i summa scientiē p̄templatiōe q̄tō dilataf. Alius p̄phetiē spiritu oīa vētura cognoscit: s p̄ grām curatiōis nō valet p̄sens molestiē mala subleuare. Alius grām curatiōis p̄sens mala subleuat: s p̄phetiē spū carēs: qd sequat ignorat. Alio indigētib multa largif: sed iniuste agēnt obuiare nō audet. Alius ty rannis audact obuiat: s paupib sua tribuere recusat. Alio ab oīoso sermōe se restringēs: līque lasciuia iam supauit: sed tñ adhuc insurgeit irē stimulos nō calcat. Alius irē morus p̄fete edomar: s adhuc lingua sepe in lasciuia relaxat. Et qd ē h q̄ iste eo bono idiget q̄ ille pollet: nisi q̄ mira dei dispēsatio ne agit nobiscū: vt p̄ hō alī habet: qd alī n̄ habet: alter al teri melior oīda: vt sic rāto ardent q̄sq ad humilitatē p̄ficiat: q̄to ex bono qd nō habet: inseriore se habētib pensat: Et ita mutua iustop p̄sideratio: t elationē rep̄mit: t ad meli semp accēdit. Un Eccl. lii. c. cum descripsisset aīalia volan tia adiūxit: Et audiū p̄ me vocē cōmotiōis magnē: Hūdī gloria dñi de loco suo: t vocē alarū aīaliū peccantū alterā ad alterā. Per alas aīaliū virtutes sc̄tō p̄ accipiunt: qui dū terrena despiciunt: volādo ad cōlestia subleuant. Un Esa. xl. g. Qui sperat in dño mutabūt fortitudinē: assumēt pēnas sicut aqle. Aīalia igit volātia alis suis vicissim se ferūt: quia sancti p̄siderat inuicē alteri virtutib mutuo excitant. Alia eni sua me p̄cutit: q̄ exēplo sc̄tāt suē me ad meli accēdit: et ego ala mea vicinū aīal ferio: si alīq̄ alteri opus bonum qd imiteb oīdo. Sequit. o Liberauit eni aīaz suā: sic p̄nitens: p He p̄geret in interitū: inferni v̄l p̄cti. Et nota q̄ dīc: Libauit annū suā: Nos in eīp̄si eni aīas nrās libe rare dicim: qz liberanti nos dño p̄sentim. Preuenit eni grā dei: cui cooptat liberū arbitriū. Un cū paulus dixisset: Abundantiū illis oīb laborauit: ne videret labores suos sibi attri buere: statim adiūxit: Mō aut ego: s grā dei meū. i. Cor. xv. b. Et ita q̄d facit grā simul t liberū arbitriū t nos dīc mur facere t de. Et iō bñ dīc h: Liberauit aīam suam ne p̄geret in interitū. q Sed viuēs vita grātiae et gloriē: r Lucē videret: veritatis: quā corde morū videre non pōt. Un. Un. līcēs līcē vidēbit in futuro: q̄ deū ad iudiciū veniente in forma diuinitatē liberū oculis mēl aspiciet: Quē etiā impī in forma humanitas videbūt. Apoc. i. b. Videbūt in quē pupugerūt. Idē Zach. xii. c. Sequit. s Ecce hēc oīa tē. De hoie flagellato t liberato dixit. s. parū he liu: Abominabilis fit ei i vita sua panis: Et appropinquat cor ruptioni aīa eius t vita illi mortiferis. Et postea adiūxit: Deprecabitur deum et placabilis erit ei: et videbit faciem eius in iubilo: et liberauit animam suam: ne pergeret in interitū: sed viuens lucem videret: In quibus verbis prius mērōz amaritudis: postea leticia securitatē exprimit: Mō dīc heliu: Ecce hēc oīa. i. mērōz t leticiā: t Opaf de tribū vīcib p̄ singulos. q. d. qd semel d vno homine dixi: h tribū vīcib i. in tribū statib agit p̄ singulos hoies. Tres eni sūt statib in qb̄ qlibet iustus: p̄mo anxietate mērōris afficit: deinde leticia securitatē reficit. i. in queriōe: in p̄batione: in

morte. In pueris enim grauis meroz est: cui aliquis peccata sua consideras vult seculum dimittere et viam dei ambulare: Sed occurrit ei illa sua familiaris carnalis delectatio: quae quanto diutius genuit: tanto artius astringit: et tardius abire permittit. Et quod ibi meroz et anxietas cordis: quando hinc spiritus vocat/ in deo caro reuocat: hinc amor nouae pueris fuit: id est vobis vetuste pueris impugnat: hinc desiderio celestis patris flagrat: id est carnalē pueris i seipso tolerat: quod eum etiam inuitū delectat. Nam hęc anxietas/ vt recte dicitur hoīe dicat: Abominalis fit ei in vita sua pa-

**N.B. 93.** consolationē inducit: Sicut dicit Ds. Secundum multitudinem dolorum meorum in corde meo et. Et Job. ix. d. Post tempestatem tranquillū facit: et post lachrymationē et fletum exultationē infundis: ita ut pueris animus magis postea gaudeat de pueris certamā corruptionē: et recte de eo dici debet: Deprecabis deū et placabilis ei erit: et videbit faciem eius. In iubilo. Sed iterum ne leticia extollat: et securitas sternat: dispensante deo permittit: et post pueris temptationē stimulis temptationē fatigetur. Unde Eccl. viii. a. Filius accedens ad seruitutes dei: ita in iustitia et timore: et preparata anima tuā ad temptationē. Et post baptismū et post ieiuniū dñis temptari voluit: ut nobis innueret quod mēbra eius post pueris ad deū aciores temptationē toleraret: Inter quod certamā anima huic atque illuc distendit: et multipliciter temptationē cōstibus dissipat: ita ut recte dicatur dō ipso hoīe sic temptato: Abominabilis fit ei in vita sua panis. Sed quia deus misericors est: et pbari temptationib⁹ nos primit non reprobari: cito consolationē infundit: et pugnā temptationē interna pace tranquillat: ut recte iterum dici possit de hoīe temptato et iam liberato: Deprecabitur deū et placabilis ei erit. In duabus vicib⁹ s. pueris et probationis trascit: supposuit tertia: in qua et merozē prius sustineat: et deinde gaudium subsequat: Post pueris enim certamā: post probationis erumnas morti appropinquantē considerat iudicis severitatem: et qualis ei poterit responderē: qui etiam de verbo oioso exigit rationē: ut dicit Matth. xii. c. Qui nemini parcit: ut dicit Sap. vi. a. Qui oīa nuda sūt et aperta: ut dicit Heb. iii. d. Quod attendes iustus quilibet virgente morte mirabilis angustias: ut recte de illo dicatur: Abominabilis fit ei in vita sua panis. Sed iterum: quia anime iustorum a leuius contagīis si qua habent mortis paurore purgantur: ut dicit Greg⁹. cito in pueris quadam retributionis ētēne hilarescunt: et etiam ante mortē cuiusdam novi muneris leticia perfruuntur: ut recte dici debet: Deprecabis deū et placabilis ei erit: et videbit faciem eius in iubilo. Bene ergo heliu hoīes afflicti et liberati: prius merozē et postea leticiā exprimēs subiūxit: Ecce hec oīa. i. merozē et leticiā operatur deus tribus vicib⁹. in pueris: in probationē: in morte: per singulos: quod libet iustus ad deū pueris: pmo duris stimulis merozē afficit: et postea magnis securitatis gandis refouet. Sciendū tamen quod pueris ad deū tres sunt status. s. inchoationē/ medietas/ perfectio: ut dicit Greg⁹. In inchoationē/ inueniū blādimēta dulcedinis. In medio/ certamā temptationē. Ad ultimū/ pfectiōnē plenitudinis. Prūs illos dulcia suscipiunt: quae p̄solent: deinde amara/ quae exerceat: tandem suauia atque sublimia/ quae p̄firmat: Sicut sponsus p̄ sponsam blādimēta fuit: deinde increpatib⁹ p̄bat: tandem p̄ batā securi possidet. Quod figuratū fuit in ipso israelitico: quod primo in egypto blādimēta miraculorū suscepit: deinde in heremo certamā temptationē inuenit: tandem in terra pmissionis virtutē plenitudine p̄firmat: gaudia securitatē possedit. Et re-

cte dñs p̄ nos blādimēta p̄solatiōis dat pueris ad se: quod temptationē certamā p̄mittat insurge: ne forte in inchoationē turbatū rediret ad yomitū. Unū et moyses cū pharao populu dimisisset: nō p̄ terrā philistij q̄ vicina erat: duxit eū: ne cū videret bellū insurge: p̄geniteret et rediret in egyptū: Ita dñs p̄ dat blādimēta p̄solutions: deinde p̄mittit insurge: certamā p̄ptatiois: quod dulcedie diuine p̄solatiōis gaudiā tolerabilis fuit: tēptationē pugnae. Unde et Petrus Matth. xvii. a. p̄missū claritatē dñe trānsfiguratiōis vidit: et tunc

rere iustum. Quid si nō habes audi me: tace et docebo te sapientiam. **Capi. XXXIII.**

**P**RONUNCIAS itaq̄ heili etiā hęc locut⁹ ē. A Būdite sapiētes verba mea:

sus ē tēptari. Et notādū quod sepe tā diuinā sūt tēptationē certamā: quod lōga fuerit inchoatiōis blādimēta. Sepe p̄ dat in inchoatiōe dulcedis: et min⁹ i. p̄batioe certamā: sepe ecōueriso. Semper p̄ laborē suparē tēptationē dat rata vel maior pfectio firmitatē: ut dicit Greg⁹. Sepe etiā accidit quod pueris ad deū/ talib⁹ tēptationē stimul⁹ agitat: quod nūc anfēserat: Ita enī carduus nascēs in via/ pedib⁹ trāscitū p̄culcas ita ut nō appareat: et tū radix occulta manet sub terra: quod statim pcedit in publicū si cessauerit pes trāscitū: Ita et in corde seculariū sepe quodā radix tēptationē occulta manet sive lateu quod pede trāscitū cogitationē tenet: et p̄ inumeras curas quodī multis itinerārib⁹ p̄misit ne videat: Si al deo vacare voluerit curarū turbā et tumultū cogitationē a corde suo remoueno: tunc quod occultū latebat agnoscat: tunc de radice vīto p̄pungit libere spina tēptationē: quod spina sepe ita acī pungit: ut temptat⁹ supari se credit: et vuln⁹ sibi inficiū extinxiterat p̄mescat. Sepe etiā ipsi stimuli temptationē dilatāt: et in vīz veniunt: et non aciores sed longiores sunt: et tunc min⁹ dovent: sed magis inficiunt. Ita atteritur mens cōuersiorum: et quia hac attritione purgata liberatur: recte sequit: a. Et renocet deus. b. Animas eorum: id est hominum temptator. c. Corruptionē/ culpe/ p̄gnē. d. Luminet luce p̄viuentium: defecta luce humis mudi: quod ē lux moriētū: ut ad etiā claritatē recurrat: ibi vīuat: vī verū lumē videat: vī id ē lux et vita. e. Attende job tē. Pro priū ē arrogātū: vī supba miscere. Ut heliu postq̄ multa sapiē p̄fūda digessit: quod se apud se habeat his vībis ostēdit/ dices: Attende job: vībis meis. q. d. p̄fūda sunt et sentiēs plena: et loātē attentionē req̄sunt. f. Et audi me: q̄s doctorē. g. Et tace dū ego loqr̄. Vīc supba se mōstrat: Immēta enī supbia ē a seniore reverētā exigere: et silētū impare meliori. h. Si autē habes quod loqr̄: postq̄ audierit me: i. Rūnde mūhi q̄sī singularit tibi opōnēt. k. Loquere: vīlo enī te appere iustū. l. ut te iustum ondas si potes. Quia autē nō ex corde vī dixit: nō expectās audire quod q̄sierat: sicut tim subdit: l. Quod si nō habes quod. s. rūndeas m. m. Audī me: tace et docebo te sapiaz. Tām i b q̄n expectāvit rūsionem eius quod q̄sierat: stultitia suā māfestavit. Dicit enī Eccl. viii. a. Lps et rūsionē cor sapiē intelligit. Prouer. xxix. c. Utēisti hoīes veloce ad loqndū: stultitia magis sperāda est quod ei⁹ correet. Itē Prouer. xxvi. b. Utēisti hoīes sibi videri sapiēte: magis illo spē habebit insipies.

**P**RONUNCIAS tē. Oēs ar. **Eexo. La. XXXIII.** rogātes cū doctor spēm accipiat: velut i alto positi longe distātes ab alijs loquūt̄: q̄sī vība eorū dignitē quodā sup indigē hoīes cēlit̄ effūdat. Unū signat sc̄pt̄: buius histōne hūc p̄sū int̄positūt. PRONUNCIAS itaq̄ heliu etiā hec locut⁹ ē. In vocabulo enī p̄nūciatiōis māfeste ostēdit māfano elatiōis. Mā vība q̄ d' alta radice supbie vīniūt: cū quādā alitu dīne d' ore loqnt̄ p̄cedūt. Heliu itaq̄ se sapiētē estimās: et iob stultū: vība sua non nisi a sapiētē audiri digni estimās: dixit: o. Audite sapiētes vība mea: quasi singularia.

**a** Et erudit*i.* e*f* eruditatē nouitati posuit: b **A** uscul-tate me. In quo patet q*nō* querit sapiētes facere: s*f* sapi-tibus se ostentare: vt doct*a* doc*c* videat. c **A** uris enī *þba*, p*b* at*q*lia sunt*i.* ratio in aure. d **E**t guttū*id* est aia i*gutture*: e **E**scas gustu dijudget*nō* ecōtrario/aur*þba* i*gutte* / nec guttū escas i*aure* di-judget*. Tñ. s. xiij. b.* Monne auris *þba* di-judget*: et fauces co-medet*s*apores*q. d.** heliu*: sic auris escas et guttū *þba* n*o* dijudget*: et stult*s*nias sapi-ent*nō* intelligit: Jo-sapiētes et erudit*i* qui potest*intelligere* au-dite *þba* mea: q*r* al*l* si debet ea audire. Co-traris*d*ic*s*apiētes *þdi-cato*: Sapiētib*in*q*u* et insipientib*debi*tor*s*: Roma. j. b. S*z* q*r* nullus audiret arrogā-tatis p*re*tereret: subdit*: f* **J**udiciū eligam*nobis*: id ē q*d* iudicare debeam*. Tñ. h. le* equalē alijs ostendit*: et per h*qd* sequit*similit*: Et inter nos videamus quid sit me-lius. De q*re* q*sierit* iudiciū: subdit*: g* **Q**uia dixit iob: iustus su*z* et de*s* subuertit iudiciū meū *sine culpa me affligēs*. h **I**n iudicādo enī me medaciū*est*: inu-stum iudiciū. Hoc no*dixit* iob: nisi forte ex eo q*p* dixit. s. xiij. c. Si iudicat*f*uero*: scio q*iust* iuentar: vñ accepit hoc heliu*.*****

**i** **V**iolēta sagitta mea*. i.* p*gn*a q*punt* sum*: nō ex cā s*p* violētā dei inflcta ē mibi. Neq*h* dixit iob: nisi forte sumat ex eo q*p* dixit sup*. vi. a.* Sagitte dñi i*me* sunt: q*rū* indignatio ebibit sp*m* mi*u*. k **A**bs*z* v*llo* p*c*t*o*. Hoc forte sumpt*heliu* ex eo q*p* dixit iob sup*. xvij. a.* Nō peccau*: et in amari-* dñib*morat*ocul* me*. Et cū h*dixer* o*tu* iob: l **Q**uis est vir vt ē iob: q*d*. nullus ē ita malus. Heliu*iudiciū que-rens* iudiciū p*trulit*. Ex q*p* patet*q*nō* ex humili corde iudiciū comune q*sierat*: sed ex fastu sup*þbie*. Et quē deus diabolo lo-quens. s. i. b. iusti abs*z* compatiōe dixerat*: heliu abs*z* com-paratione asserit p*c*t*o* ē: cum subdit*: m* **Q**ui bibit sub-sannationē*. i.* derisionē*: n* **Q**uasi aquā*. i.* facile. Aq*enī* facile et sine o*z* obſtaculo absorbet*. Tñ. sub-sannationē vt aquam bibere* est deum sine obſtaculo alicuius cogitationis irridere: vt dicit Greg*. Hoc imponebat heliu brō iob. s. q* subſannando deū irriderat*: et ideo eū malum sup o*es* asserit. Item ex societate malor*p* malū probat*et* damnatio*e* dignū*: Tñ. sequit*.* o **Q**ui gradif*cum opantib*in*q*u*itate*: q*d* non faceret*nisi esset malus. Tñ. Proverb. xxij. a.* Ne emuleris viros malos*: nec desideres eē cū eis. p* **E**t an-*bulat cū viris iupijs*. Hoc forte sup*st* heliu ex illo ver-bo iob. xxx. d. Frater sui draconuz*/ et locus struthionū*. Hec o*ia* dixit heliu h*z* iob ex arrogati*u*. Proprium enī est arrogati*u*: vt dic*Greg*: afflictos mag*l* districte corrigere q*h* blāde refouere*: Et pl*studēt* inuenire mala q*h* obiurgādo increpēti*q*h* bona que laudando p*firmēt**. Tñ. Prover. xij. a. In ore stulti virga sup*þbie*. Ecōtrario boni rectores plus studēt inue-nire bona q*h* laudādo p*firmēt* et ad meliora*puocent*: q*h* mala q*h* obiurgādo increpēti*: Et cū increpāt nō hoīem sed vitia se-rūt. Tñ. Ecēs. xl. d. Verba sapiētū sic stimuli*: et q*si* clavi in altū defixi. Adhuc heliu q*re* iob rep*hēdat* adiūgit*: q*D*ixit enī iob. r **N**ō placebit vir deo etiā*si cucurre-rit cū eo*. i. mādata ei*seruādo impleuerit* vel p*on* p*filia*: q*z* abulare cū deo*est* q*cepta* dei fuare*et* fuando ipleare*: Si cō-dic*Ds*. Tñ. mādato*z* tuoz*cucurri* t*c*. Hoc n*dixit* iob: nisi forte sup*st* heliu ex illo *þbo*. s. x. c. Si iustus fero*nō* leuabo caput saturat*afflictione et miseria*. s **I**deo viri**********

## XXXIII

cordati*i.* sensati*cor hñtes*: t **A**udite me. Sup*. xxxij.* c. dixerat heliu*: Ut video*nō* est qui possit arguere iob*/ et re-spondere ex vobis sermonib*eius**: et ita iob sapientē*et* illos stultos esse inuebat*: Hodo dīc totū p*trariū* illos co*z*datos*: iob impietū et impiū dicit*. Unde h*z* n*o* quia exce*catus* erat**

sup*þbia* et nesciebat q*d* dixerat prius*: Unde t*j. Cor. viij. a.* Deus hui*z* seculi*. s.* sup*þbia* : exce*catus* mentes in-fidelium*. Ite. q. Cor. vi. c.* Os nost*z* patet ad vos o*co*ath*ij*. Ibi Glo. Mal*þ* conscienti*z* mēs lo*q* trepidat*: sen-su pdit*in þbis errat*. v **A**bs*z* a deo im-pietas*: et ab oipo-tente iniq*u*tas*. q. d.* iob dixit deum impi-um*et iniquū*: sed non est ita. x **O**pus enī ho*is* reddet ei*: id est iuxta opera sua quilibet remiserabit*.***

**A**pol. ii. g. Dabo vnicu*z* vestrū f*m* opa sua. Item Pro-uer. xxiiij. b. Seruatorē animē tuę nibil fallit*: reddet*z* homi-ni iuxta opa sua. Mon t*si* in hac vita*: vt putabat heliu*: Dul-tos enī malos videm*z* florere p*sp*peris*: et bonos dep*m* aduer-sis. Tñ. Ecēs. viij. c. Sunt iusti q*bus* mala*: pueniūt q*si* ope-ra egerint impio*z*: et sunt imp*ij* qui ita securi sunt q*si* iustorū facta habeāt. y **E**t iuxta vias singulor*z* i. actus inte-riores*: z* Restituet eis*et* futuro. Apoc. xl. c. Ecce ego venio*et* merces mea mecum est*: reddere vnicu*z* f*m* opa sua. a **E**tere enī deus non condēngbit frust*z* i. sine me-ritis*: affligit t*h* deus h*z* frusta. Tñ. sup. q. b. Tu aut*cōmou-i*sti me aduersus eū*: vt affligerē eū frusta. b* **N**ec oipo-tens subuertit iudiciū*reos* absoluedo*et* iustos p*dem*-nando*: q*r* et*z* minus recta videant aliq*bus* que patiunt*: t*n* in occulto examine decernunt*: Ide dixit baldath: sup. viij. a.* Munq*d* deus supplāt*judiciū* et o*sp*otēs subuertit q*d* iustū est*: q. d. non*. Sed q*r* posset aliq*bus* dicere*: deus non subuertit iudicis*: sed aliq*bus* alias que deus sup mūdū p*stituit*: q*si* p*re*-positū*: et ille subuertit iudiciū*: ideo occurrit heliu*: offendens q*p* nullus est p*re*positus mūdū nisi solus deus*: Nō enī eget ad-iutorio ad regendū mūdū*: qui non eguit ad faciendū*: sed p*re*se regit*: qui per se creavit*: et q*d* p*ie* p*didit* p*ie* disponit*: Et h*z* est: c* **Q**uem cōſtituit alijs sup terrā*: aut quez po-ſuit super orbem que fabricatus ē q*si* p*uſorē* aut p*po-ſitū* aut p*ſiliariū**: q. d. nullū n*o* ſe*. Hoc idez dicit Esa. xl. c. Quis adiuvuit sp*m* dñi*: aut q*s* p*ſiliariū* eius fuit*: q. d. nullū**: Tñ. d* **S**i direxerit homo **e** **Ad eū** i. ad deū*: qui nō subuertit iudiciū*: f **C**or suum*. i.* cogitatōes*et* desideria sua. g **S**piritū illius*. i.* voluntatē ho*is*: g **E**t flatū*: id est exteriōe actionem*: h **Ad ſe trahet** deus*: vt nihil velit vel faciat homo n*o* ſe p*pter* deū. T*el* ſic **Si direxerit** deus*: ad eū* i. ad ho*is*: **C**or ſuū*. i.* p*pitiationē ſuā**: tūc deus* **S**piritū illi*et* flatū*. i.* interiores*et* exteriōres ac*z* ho-minis*: trahet ad ſe querendū diligendū tenendū*. De hoc tractu dicit Lant*. i. a.* Trahe me post te*: q. d. non* possum venire ad te n*o* ſuū traxeris me*: Unde Job. vi. e.* Nemo po-test venire ad me*: n*o* ſuū traxerit eū**: aut flagellis*: aut beneficis*: vel minis*: aut p*miſſiōb***. Osee. xi. b. In fu-niculis adam traham te*et* in vinculis charitatis*: Que autem utilitas sequat*si* deus traxerit cor hominis*: ostendit heliu*: h* Deficiet*tunc* **O**mnis caro*: id est omnis carnali-tas*: non ſibi*sed* ſpiritu ſerviēs**: quia gustato ſpiritu desipit omnis caro*: vt dicit Aug**.* Et ſuper illud Etere. xxx. d. Post*z* conuertisti me *z* dicit Greg*.* Quāto incipit quis*z* ſuperius viuere*: tanto incipit inferius interire*.**************************



**Ps. 98.** **H**onor regis iudicium diligat. Itē Prover. xx. b. **R**ex q̄ sedet in solio iudicij dissipat omne malum intuitu suo. Item Ps. 103. a. **J**udicium dñi cū habitatorib⁹ terre. Et bñ dicit: **C**ū habitatorib⁹ terre: qz i futuro erit sup habitatores terre. **D**ixit corā dñi a nobisipsis iudicām: in futuro ab illo iudicabim. **U**nī aīe oblit⁹ dicit per Esa. xliiij. d. **R**educ me in mēorā et iudicem simul: nra si qd habes vt iusti fici. **D**ebet enī qui libet penitens causas suas apud dñi: et caw̄as dñi xtra se sollicita

**C**onteret multos et innumerabiles: et stare faciet alios p̄ eis. **M**ouit enī ope eoz: et idcirco inducet noctē: et p̄terent. **Q**uasi impios pcussit eos i

inq̄sitione discutere. i. que bona ab eo pecepit: et q̄ mala ei⁹ be neficijs puerse viuedo r̄niderit. **D**ō electi q̄tidie faciūt. Unde Prover. xiiij. a. **L**ogitatōes iustor⁹ iudicia. Greg⁹. Accedit iusti ad secretariū iudicis intra sinū cordis: p̄siderat q̄s districte q̄s feret: qui nūc patientē expectat: metuit in his que se egisse intelligūt: et in his q̄ non intelligūt: Scilicet enī videri diuinūt qd ip̄i in se videre nō p̄nt. **S**c̄o eoz qz patrū residere puentū cū eo p̄templant: eoz vel exēpla vel dicta p̄templisse r̄phēdūt. Ibi aduersū se qcqd impugnat enērāt: ibi ante oculos suos oē qd desleant coaceruāt: ibi quicqd p̄ iraz districti iudicij decerni possit ituenit: ibi tot patiunt suplicia: quot pati timēt. **N**ō deest i h̄udicio mēr̄ oē ministeriū qd punire reos suos debeat: **N**az sc̄iētia accusat: ratio iudicat: timor ligat: dolor cruciat. **Q**d iudicij eo cert⁹ punit: q̄ interi⁹ sequit. In h̄ enī examinē idē actor: q̄ exhibet: et reus q̄ exhibetur: odit se: q̄lem fuisse se meminīt: ipse est: q̄ semetipsum inseque illū qui fuit: ab ipso hoie aduersus semetipsum fit qdā rixa in animo parturē pacem cū deo. **H**anc ritā req̄rit dñs per H̄ere. viij. c. Utēdī t̄ auscultauit: nemo qd bonū est loquitur: nullus est q̄ agat p̄gnitentiā sup p̄ctō suo: dicens: qd feci. **C**onteret dñs in futuro iudicio: **M**ultos et innumerabiles. i. reprobos oēs: q̄ sunt multi et q̄si infiniti. Eccl. x. d. **S**tultoz infinit⁹ est numer⁹. Innumerabiles p̄dicit impios: vel ip̄ter multitudinē reproboz q̄ numerū rationis excedit. **U**nī Ps. Multiplicati sunt sup numerū. Tel qz reprobi infra electoz numerū non habent: vt eo sint inumerabiles: q̄ ex numerū electoz currūt. **E**t stare faciet alios p̄ eis. **H**oc q̄tidie agit. Deponunt enī vel moriunt p̄ncipes et plati: et ali⁹ subeūt locū eoz. Eccl. x. b. Sedes sup̄bōz ducū destruxit deo: et sedere fecit mites p̄ eis. Labunt etiam sepe iusti a statu iusticie: et locū vite ali⁹ illis cadentib⁹ sortiunt. **U**nī Apoc. liij. c. Tene qd habes: ne alius accipiat coronā tuā. **Q**d dñ: non qz ali⁹ cadat a p̄destinatioē: et ali⁹ de nouo p̄destineat: Sed ē modus loquendi: cert⁹ est enī deo numer⁹ p̄destinatoz: nec augeri potest vel minui: **U**nī si quis a statu iusticie cadat et pereat: nunq̄ fuit p̄destinat⁹. Unde Glo. sup dictū verbū apli dicit: **L**ertus est deo numer⁹ seruoz suoz: si quis labif: alius miscedia ei⁹ subinducit. i. sine illo habebit ali⁹ coronā: vel subinducit in statu iusticie: a q̄ ille cecidit. **U**nī sequit in Glo. Sicut p̄ supbiam iudeoz gētilitas subintrauit: **L**ertū est enī q̄ iudei reprobi nunq̄ a statu p̄destinatioē: s̄ a statu gratie ceciderūt: quē statū subintrauit gētilitas. Et hūc statū vocat Greg⁹. b. in Glo. locū vite. Et iohannes in apocalypsi/coronā. Sequit: **M**ouit enim ope eoz. q. d. nō iniuste p̄teret eos dñs: sed iuste. **M**ouit enī ope eoz: qz mala sūt: qd̄ meruerunt p̄teri in futuro. **D**e q̄ p̄tritōe dicit Esa. xxx. c. Subito dū nō sperat: veniet p̄tritō ei⁹: et cōminueat sicut p̄terit laena figuli p̄tritione p̄ valida. **E**t idcirco. l. qz nouit opera eoz: **I**nducet dñs noctem: id est interiorē mentis cecitatem: vel exteriorē/eternē tribulatioē obscuritatē. **E**t conterentur: inq̄ nocte inducta. **H**ic dñc Greg⁹. Duob⁹ modis iniquus q̄sop in nocte conterit. l. v. cū exteriorib⁹ p̄ene tribulatio ne p̄cutit: Sicut fiet in extremo iudicio: quādo lumen viuendi i perpetuū amitter. **U**nī dicit Matth. xxij. b. Ligat manib⁹ ei⁹ et pedib⁹: mittit eū in tenebras exteriorēs: qz prius

interiores sustinuit. **M**ursum in nocte p̄terit iniqu⁹: cū occulta sentētia interi⁹ cēcāt: et p̄fisiōe p̄ctō p̄cedentiū damnatus lumē veritatis nō inuenit: et qd deinceps agere debeat nescit. Inducere autē noctē dñs dñ: non q̄ ipse inferat: sed qz obscura corda peccantiū non illustrat: vt idē sit noctē inducere: qd a cēcitat⁹ tenebris nolle liberare: signū inducere ē nosse misereri: vt dñc Aug⁹. Seq̄tur b. **Q**uasi impios pcussit eos iloco vidētū tc. Moran dū q̄si in sacra scriptura aliq̄ p̄ similitudine aliquā p̄ veritate accipit. Pro similitudine. q. Cors. vij. b. Quasi tristes sp̄ autē gaudētes. Pro p̄itate. Joh. i. b. Cidim⁹ gloria ei⁹ gloriaz q̄si vniogeniti a p̄ze. Utroq̄ autē modo h̄ accipit: nihil differt: q̄ v̄trobis p̄uoy mala vita signatur. Impios p̄o sacra scriptura p̄rie appellat infideles: vt sūt pagani/heretici et iudei: q̄ a p̄ietate religiōis et fidei separati sūt. **D**e qb⁹ dñ in Ps. Non resurgūt impij in iudicio. P̄tōres Ps. i. p̄o dicūt etiā q̄ in fide p̄j sūt: s̄ mala ope faciūt. **U**nī hēc est differētia int̄ p̄ctōē et impīt: q̄ oīs impl⁹ p̄ctōr̄ ē: s̄ non oīs p̄ctōr̄ impl⁹. **L**oc⁹ videntū dñ sc̄tā ecclesia: in q̄ sola verū lumen qd deo ē videt. **U**nī ad moysen dñ Exo. xxij. d. **E**st loc⁹ apud me: et stab sup̄ petrā: cūq̄ trāsibit glia mea: ponā te i foramie petre: et p̄tegā dextera mea donec trāsēā: rollāq̄ manū meā et videb posterora mea. **H**ic loq̄ heliu dñ p̄ctōr̄ q̄ fide p̄j sūt: s̄ ope pueri. **D**e qb⁹ apls dñc: Conſtent se nosse dñū factis autē negāt: L̄tū. j. d. **H**i et impij punient: Sicut enī impij p̄ infidelitatē: sic inq̄ p̄ iniquitate sua dñabūt. **H**ic ergo heliu: **Q**uasi impios pcussit eos existentes in loco vidētū. i. ecclēsia: ybi dñū videre videban̄. **S**z q̄uis aptos h̄iēt oculos in fide: clausos in tenuerūt in ope. Unde Esa. lvj. d. Speculatorēs ei⁹. i. iudee cēci oēs: qz nō videbāt in ope: qd cernebat fidei p̄fessiōe. **U**nī et dñ balaā dñ Mume. xxij. a. Qui cadit et sic aptent oculi ei⁹. **L**adens q̄p̄e in ope: aptos habuit oculos in p̄teplatiōe: isti aptos habent oculos in fide: s̄ clausos in ope: intra ecclēsias p̄ia specie: et ex impia p̄uersatiōe. **D**e qb⁹ dñ Exo. viij. b. **T**idi impios sepultos q̄ etiā cū adhuc viuerēt in loco sc̄tō erāt: et laudabāt in ciuitate q̄si iudeoz operū. **Q**ui q̄si de industria recesserūt ab eo. i. a deo: qd est ḡuissimū p̄ctm̄. **T**rib⁹ enī modis p̄ctm̄ cōmittit: vt dñc Greg⁹. Ignorātia/infirmitate/studio. Graue est p̄ctm̄ ignorātiae: graui⁹ ex infirmitate: grauissimū ex studio: qd ē/bonū nec facere nec amare. Ignorātia peccauit paulus. **U**nī. j. Timoth. j. c. Qui p̄us sui blasphem⁹ et p̄secutor et p̄tumeliosus: s̄ miscedia dei p̄secut⁹ sū: qz ignorās feci ī incredulitate. Petr⁹ infirmitate peccauit: que vor vnl⁹ p̄uerē cōcussit: et deū quē corde tenuit: voce negauit: Matth. xxvj. g. Ex industria peccauerūt iudei. **D**e qb⁹ dñc dñs Joh. xv. d. Si ope nō fecissem in eis q̄ nemo ali⁹ fecit: p̄ctm̄ non h̄iēt: nūc autē et viderūt et oderūt et me et p̄iem meū. k. **E**t oēs vias ei⁹. i. h̄iūlitarē et ceterarē virtutē exēpla. **I**ntelligere noluerūt: impunitatē peccāti existimantes remedii nesciēt: q̄ sola supbīe caligine tenebrescūt: et ideo non discerūt q̄ ali⁹ ē nescire/ali⁹ scire noluisse. Nescire enī ignorātia ē: scire noluisse/supbia. **D**e qb⁹ Ps. Moluit intelligere Ps. 35. vt bñ ageret. m. **A**t p̄uenire sacerēt illi q̄ vias dñi intelligere noluerūt: n. **A**d enī. ad deū: o. **C**lamorez egeni: et audiret deo: voce pauperū/opp̄: eloq̄ ab eis. Eccl. xxi. a. **D**epcatio paupis ex ore vsc̄ ad aures dei p̄uerēt: et iudicij festinato adueniet illi. Itē Eccl. xxv. c. **D**e p̄ecationē lesi exaudiēt dñs: nō despiciet p̄ces pupilli: nec vi duā si effudat loq̄la gemit⁹. **U**nī dñ: q̄ ad deū fecerūt clamores pauperū p̄uenire: qz illis cadētib⁹/pauperes. i. humiles eoz loco surrogant: sicut dñ Eccl. x. b. **G**el certe meli⁹ de p̄lati exponit: q̄ relicto p̄dicatiōis studio/secularib⁹ negocijs intoluunt: vnde subditos clamare cōpellūt et dicere (Greg⁹) Cur tenet pastoris locū q̄ non exercet officiū. L̄tū. iii. a.

interiores sustinuit. Mursum in nocte p̄terit iniqu⁹: cū occulta sentētia interi⁹ cēcāt: et p̄fisiōe p̄ctō p̄cedentiū damnatus lumē veritatis nō inuenit: et qd deinceps agere debeat nescit. Inducere autē noctē dñs dñ: non q̄ ipse inferat: sed qz obscura corda peccantiū non illustrat: vt idē sit noctē inducere: qd

a cēcitat⁹ tenebris nolle liberare: signū inducere ē nosse misereri: vt dñc Aug⁹. Seq̄tur b. **Q**uasi impios pcussit eos iloco vidētū tc. Moran dū q̄si in sacra scriptura aliq̄ p̄ similitudine aliquā p̄ veritate accipit. Pro similitudine. q. Cors. vij. b. Quasi tristes sp̄ autē gaudētes. Pro p̄itate. Joh. i. b. Cidim⁹ gloria ei⁹ gloriaz q̄si vniogeniti a p̄ze. Utroq̄ autē modo h̄ accipit: nihil differt: q̄ v̄trobis p̄uoy mala vita signatur. Impios p̄o sacra scriptura p̄rie appellat infideles: vt sūt pagani/heretici et iudei: q̄ a p̄ietate religiōis et fidei separati sūt. **D**e qb⁹ dñ in Ps. Non resurgūt impij in iudicio. P̄tōres Ps. i. p̄o dicūt etiā q̄ in fide p̄j sūt: s̄ mala ope faciūt. **U**nī hēc est differētia int̄ p̄ctōē et impīt: q̄ oīs impl⁹ p̄ctōr̄ ē: s̄ non oīs p̄ctōr̄ impl⁹. **L**oc⁹ videntū dñ sc̄tā ecclesia: in q̄ sola verū lumen qd deo ē videt. **U**nī ad moysen dñ Exo. xxij. d. **E**st loc⁹ apud me: et stab sup̄ petrā: cūq̄ trāsibit glia mea: ponā te i foramie petre: et p̄tegā dextera mea donec trāsēā: rollāq̄ manū meā et videb posterora mea. **H**ic loq̄ heliu dñ p̄ctōr̄ q̄ fide p̄j sūt: s̄ ope pueri. **D**e qb⁹ apls dñc: Conſtent se nosse dñū factis autē negāt: L̄tū. j. d. **H**i et impij punient: Sicut enī impij p̄ infidelitatē: sic inq̄ p̄ iniquitate sua dñabūt. **H**ic ergo heliu: **Q**uasi impios pcussit eos existentes in loco vidētū. i. ecclēsia: ybi dñū videre videban̄. **S**z q̄uis aptos h̄iēt oculos in fide: clausos in tenuerūt in ope. Unde Esa. lvj. d. Speculatorēs ei⁹. i. iudee cēci oēs: qz nō videbāt in ope: qd cernebat fidei p̄fessiōe. **U**nī et dñ balaā dñ Mume. xxij. a. Qui cadit et sic aptent oculi ei⁹. **L**adens q̄p̄e in ope: aptos habuit oculos in p̄teplatiōe: isti aptos habent oculos in fide: s̄ clausos in ope: intra ecclēsias p̄ia specie: et ex impia p̄uersatiōe. **D**e qb⁹ dñ Exo. viij. b. **T**idi impios sepultos q̄ etiā cū adhuc viuerēt in loco sc̄tō erāt: et laudabāt in ciuitate q̄si iudeoz operū. **Q**ui q̄si de industria recesserūt ab eo. i. a deo: qd est ḡuissimū p̄ctm̄. **T**rib⁹ enī modis p̄ctm̄ cōmittit: vt dñc Greg⁹. Ignorātia/infirmitate/studio. Graue est p̄ctm̄ ignorātiae: graui⁹ ex infirmitate: grauissimū ex studio: qd ē/bonū nec facere nec amare. Ignorātia peccauit paulus. **U**nī. j. Timoth. j. c. Qui p̄us sui blasphem⁹ et p̄secutor et p̄tumeliosus: s̄ miscedia dei p̄secut⁹ sū: qz ignorās feci ī incredulitate. Petr⁹ infirmitate peccauit: que vor vnl⁹ p̄uerē cōcussit: et deū quē corde tenuit: voce negauit: Matth. xxvj. g. Ex industria peccauerūt iudei. **D**e qb⁹ dñc dñs Joh. xv. d. Si ope nō fecissem in eis q̄ nemo ali⁹ fecit: p̄ctm̄ non h̄iēt: nūc autē et viderūt et oderūt et me et p̄iem meū. k. **E**t oēs vias ei⁹. i. h̄iūlitarē et ceterarē virtutē exēpla. **I**ntelligere noluerūt: impunitatē peccāti existimantes remedii nesciēt: q̄ sola supbīe caligine tenebrescūt: et ideo non discerūt q̄ ali⁹ ē nescire/ali⁹ scire noluisse. Nescire enī ignorātia ē: scire noluisse/supbia. **D**e qb⁹ Ps. Moluit intelligere Ps. 35. vt bñ ageret. m. **A**t p̄uenire sacerēt illi q̄ vias dñi intelligere noluerūt: n. **A**d enī. ad deū: o. **C**lamorez egeni: et audiret deo: voce pauperū/opp̄: eloq̄ ab eis. Eccl. xxi. a. **D**epcatio paupis ex ore vsc̄ ad aures dei p̄uerēt: et iudicij festinato adueniet illi. Itē Eccl. xxv. c. **D**e p̄ecationē lesi exaudiēt dñs: nō despiciet p̄ces pupilli: nec vi duā si effudat loq̄la gemit⁹. **U**nī dñ: q̄ ad deū fecerūt clamores pauperū p̄uenire: qz illis cadētib⁹/pauperes. i. humiles eoz loco surrogant: sicut dñ Eccl. x. b. **G**el certe meli⁹ de p̄lati exponit: q̄ relicto p̄dicatiōis studio/secularib⁹ negocijs intoluunt: vnde subditos clamare cōpellūt et dicere (Greg⁹) Cur tenet pastoris locū q̄ non exercet officiū. L̄tū. iii. a.

Libri

# Gob

**P**aruuli petierunt panem: et non erat quod frageret eis. Tunc per tumorem potentium intelligitur superbia iudeorum: per clamorem pauperum desideria gentilium. Iudeis enim superbelitibus quererunt ad deum vota gentilium. **L**upus canum non audet discutere apes: sed miratur dicentes: **O** altitudo divinitarum tecum. **R**oma. xi. d. Similiter belui non audet discutere: cur illi

daico iplo state in fi-  
delitate gentilitas ta-  
cuit: et cur gentilitate  
surget ad fidem iudai-  
cus ipsius pstrat*iacu-*  
*it: cur vnus ex dono tra-*  
*bis: alius ex merito re-*  
*pelliit: sed admirans ait:*  
*a // Ipso enim i. deo:*  
*b // Cocedete pacem*  
*pectoris vel emittantur:*  
*c // Quis est qui debet*  
*net: q. d. si aliquem tra-*  
*bit dominus ex dono mise-*  
*ricordie: sicut gentili-*  
*tate quis est qui impedit:*  
*q. d. nullus. Esa. l. d.*  
*Ecce dominus deus auxilia-*

•  
L. T. P. BIBE

g. q. i. e. studaci  
• El. t, p b i b e b o

El. typet

Задачи

daico iplo stāte in si-  
delitate gentilitas la-  
cuit: et cur gentilitate  
surgēte ad fidē iudai-  
cus iplo pstrat' lacu-  
it: cur vn' ex dono tra-  
bit: ali' ex merito re-  
pellit: si admirās ait:  
a // **I**plo enī i. deo:  
b // **O**cedete pacē/  
pectoris vel cōmitati:  
c // **Q**uis ē q̄ dē-  
net: q. d. si aliquē tra-  
bit dñs ex dono misse/  
rīcordie: sicut gentilita-  
tē q̄s est q̄ impeditat:  
b // **c**em pauperū. Ipso enī oce-  
dente pacē: quis ē q̄ dēnet:  
d // **E**x q̄ abscōderit vultū: quis  
est q̄ p̄tēplet eū: Et sup gen-  
tes et sup oēs hoies. Qui re-  
gnare facit hōiez hypocritā  
ppter pcta ppli. Quia ergo  
ego locut' sū ad deum: tē q̄z  
non + phibeo. Si errauit: tū  
o doce me: si iniqtatē locutus  
q̄ suz: vltrā nō addā. Nūnqd  
a te dē + expetit eā: quia dis-  
plicuit tibi: Tū enī cepisti lo-

q.d. nullus. **Esa.** l.v.  
**Ecce dñs de auxilia**  
tor meo: quis est qd eminet me: Roma. viij. f. Si de p no-  
bis: qd nos: **d** Ex qd abicoderit vultu suu ab aliis:  
e **Quis** est qd stetiplet eum. i. si aliquem repellit ex merito  
culpe proprie: sic iudicu pslm: qd poterit eum videre: q.d. nul-  
lus. **Esa.** xxii. g. Claudit et nemo agit: aperit et nemo claudit.  
**f** Et sup getez et sup oes homies: supple est b. Subtile  
en et occultu est h iudicu: et trascendit omn intelligentia homi-  
nū. Un cu dñs de hac re loqueret: **Matt.** xj. d. ait: Confi-  
teor tibi p dñs celo et terræ: qd abscondisti hec a sapientib et  
prudenterib: et reuelasti ea parvul. Ita pater qm sic placitum fu-  
it ante te. q.d. hui absconsionis et reuelatiois non alia ratio  
qreda nisi bñ placitum. In qd ybo humilitat exēpla accipim:  
ne temere discutere fugna psilia de alio vocatioe et alio re-  
pulsione psumam. Quia ybo heliu d specie traserat ad gen:  
nunc de genere tratis ad speciem: et quid iudeis dñs reddiderit  
meritis suis exigentib oñdit: dicēs: **g** Qui regre facit  
sup iudeos. s. **b** Hoiem hypocrita: q sub specie simu-  
late scitatu multos trahet ad iniqtatem: quē iudea meritis suis  
exigentib regē suscipiet: qd verū regē. i. christu dñm sup se re-  
gnare noluit: Sicut ipsem dicit **Joh.** v. g. Ego veni in no-  
mine pñis mei et nō accepisti me: si alius venerit in nomine suo  
illu accipiet. Et paul. ii. Thessal. ii. c. Pro eo q charitatez  
veritas nō recperit ut salut fieret: ideo mittet illis de opa-  
tionē erroris: ut credat mēdacio. Itē **Osee.** xiiij. c. Dabo ti-  
bi regē in furore meo. **Hoc** est qd dñs Leuit. xxvi. c. Dabo  
vob celu desup sicut ferru. **S**z vnde b. **i** Propter pctā  
populi. **M**ā ēm merita subditox tribuunt rectores: ut dicit  
**Breg.** Certu est eni q ita merita rectoꝝ et plebiu gnectane:  
ut sepe ex culpa pastoꝝ fiat deterior vita subditox: et sepe ex  
merito plebiu mutet vita pastoꝝ. **S**z qri rōnabilit pōt: quō  
hic dicat q dñs regnare facit hoiez hypocrita: cu ipsem d  
hac re pquerat **Osee.** viij. a. Ipsi regnauerit et nō ex me. i. n  
ex mea voluntate: pncipes extiterit et non cognoui. **Sol.** Dei  
scire ē approbare: nescire reprobare. **E**li malis dicet i die iu-  
dicij: Mescio vos. i. nō approbo: **Matt.** xxv. a. Prez facere  
dei: aliqui est id qd phibet irascedo pmittere. **Miro** g modo  
dñs hypocritas regnare facit et nescit. Facit sinēdo: sicut dñs  
**Amos.** iii. b. Si erit. i. nō erit malu in ciuitate qd dñs nō se-  
cerit: Mescit reprobadō: qd nō facit volēdo. **k** **Quia** q  
ego locutu sū ad deū: dicit heliu ad iob. **l** Te qz no  
phibeo loq. s. **m** **Si** errau in dictis meis: **n** **Lu**  
doce me ostēdēs errore meū. **o** **Si** iniqtatē locutus  
sum ptra deū vel pximū. **p** Ultra nō addā. **q** **U**mlit  
loquit hic heliu: s in corde arrogati. Multa eni bona et sub-  
limia paulo supr se dixisse memorat: ideo secutus ne errau-  
tit: reqrebant: qd nequaes regreret si se errasse crederet. **S**z p

prisi est arrogatiū: ut dic Greg⁹: tunc de errore redire: qui se nouerint nō errasse. Qui rursū regrere vel argui d' errore despicunt: qui se errasse veracit p̄cognoscunt: Nō enī eē s' videri bū miles appetūt: qz cū iuste ab aliā arguunt: statim i mala suis somis defensiois exqrūt. Greg⁹. Ille vere būtis ē in bonis.

qui: et non ego. Or si quid no-  
tum melt: loquere: Tunc intelli-  
gentes loquuntur mihi: et vir sa-  
piens audiat me. Job autem  
stulte locutus est: et ubi illi non  
sonat disciplinam. Mater mihi:  
probet job usque ad finem. Ne  
desinas ab hoie iniungit: qui  
addidit super predictam sua blas-  
phemiam. Inter nos interim  
constringatur: et tunc ad iudicium  
prouocet sermonibus suis deum. ¶ Ca. XXXV

**Q**uia displicuit  
tibi. s. iniqtas mea. q. Al. tibit  
d. ego dño rōnē red.

**ditur** sū p me: t q̄l  
bet p se: **Sic** sc̄ptū ē:  
**E**nūc d̄cōm̄m̄n̄tū n̄c

habit: Gal. vij. b. Cur q̄ insq̄ras mea mō reb̄ēdit a te: q̄ a te i  
iudicio nō req̄ret: Et sic heliu more arrogātiū maḡ eligit di  
uija inuestiōne i futuro p̄cuti q̄ ab hoīe t̄paliū incipari. Ecō  
trario sc̄i sibi p̄ferri p̄mūlū credūt: cū mō d̄ suis illisq; actiō  
arguit. Sc̄iut enī q̄ districtū iudiciū rāto mītri q̄ritiū q̄to  
h̄ mō acr̄ hoīe arguēte p̄uenit. Usi salomon Prover. ix. b.  
Moli arguere d̄riso rē ne oderit te: argue sapiētē & diliget te.  
Quia vō culpabilior est q̄ p̄us in p̄tētōe loquī q̄ qui r̄der:  
Jō s̄biūgit heliu. **i.** **E**nī cepisti loq̄: t̄ no ego. q. d.  
ego inōcēs fū q̄ pulsat̄ rādeo: tu vō culpabili es: q̄ cepisti.  
Greg. Hesic̄t heliu q̄ inōcētia non tpe defendit. **f**ratione.  
**v.** **D**ī si qd̄ nosti meli<sup>9</sup> q̄ id qd̄ diti: **t** Loq̄re. Nō  
iterū velamie fīcte h̄abilitat̄ palliat arrogātiū fūs heliu: cū los  
cū. l. loquēdi tribuit iob: tñ q̄ no affirmauit iob aliqd̄ melius  
nosse: sed dubitādo dixit: Si qd̄ meli<sup>9</sup> nosti: maḡ agit arro-  
gātiū suā. **M**ā v̄ dī Greg: numis sup̄bire ē de meliori sci-  
entia dubitare. **y** **C**liri qd̄ intelligētes loq̄nt mūhi:  
et vir sapiēs audiat me. q. d. sapiētes sapiētib̄ debet lo-  
qui q̄ intelligūt se: nō stultis qui non intelligunt. Usi Eccl.  
xxij. a. Cū dormiēte loquīt q̄ narrat stulto sapiā. Jē. 7. eo.  
Cū stulto ne multū loq̄l. Et stultū reputabat ipse heliu brā  
iob & indignū: nō solū loq̄ s̄ etiā audire euz: Unde sequitur:  
**3.** **I**Job aut̄ stulte locut<sup>9</sup> ē: et iob n̄ debet mibi loq̄ nec me  
audire. **a.** **E**t v̄ba illi<sup>9</sup> nō sonat̄ disciplinā. i. indiciv  
plinata sunt. Sine disciplina vō locutū iob creditit heliu: q̄  
iustū se dixit. **s.** xiiij. c. dicēs: Si fuerō iudicat̄: sc̄io q̄ iustū in-  
ueniar & sine culpa flagellatum. **s.** xvij. a. Non peccauit in  
amaritudib<sup>9</sup> morat̄ ocul<sup>9</sup> me<sup>9</sup>. **S**z stat q̄ nec fallo nec sup̄  
be dīc hec iob: q̄ ipē dñs eum fruſtra peccatum p̄buit. **s.** q.  
a. vbi loquēs diabolo dixit: Nunqđ p̄siderasti fūm̄ meū iob  
q̄ non sit ei similis in terra: Et post: Tu autē cōmonisti me  
aduersus eum: vt affligerē eum fruſtra. Et cum heliu biō iob  
compatīt̄ deberet: quē stultū reputabat & flagellātū c̄mebat:  
contra eum deū dep̄caba: dicens: **b.** **P**ater mi: p̄bēt  
iob v̄sc̄ ad finē. i. flagellis atterat̄ v̄sc̄ ad mortē. Greg.  
Propria h̄ec arrogātiū vota sūt: vt vitā dolēnū examinari  
acrius dep̄cenit: q̄ q̄to libimētib̄ mitiores sūt: tāto alienis  
dolorib<sup>9</sup> duriores existūt. **c.** **N**ec desinas ab hoīe invi-  
ctat̄. i. hoīez iniquū ne desinas flagellare. i. job: quē iniquū  
dic: quē tñ dñs iustū p̄ oib<sup>9</sup> sup̄ p̄nūciauit. **d.** **Q**ui addi-  
dit sup̄ p̄ctā sua blasphemiaz murmurando p̄ flagella  
dñi. q. d. p̄ p̄ctis flagella meruit: & post flagella murmurādo  
peccauit. In v̄troq; metit̄ heliu: q̄ nec p̄ p̄ctis flagella me-  
ruit: nec p̄ flagella peccauit. **e.** **I**nter nos iterū ḡf.  
ḡf. i. puicat. **f.** **E**t tūc ad iudiciū puocet fermoiib<sup>9</sup>  
sua defū si nō. q. d. et n̄a assertiōe coḡcat q̄ p̄ poterū ius-

ficerē diuinę examinationē. Hoc dīc heliu. p̄t h̄ q̄ dixerat iob  
S. xxij. b. Proponat eq̄atā ē me: et pueniat ad victoriā iudicium meum.

**T** *If heliu hec rursum locutus ē. Heliu alia finis/ens/ alia statim inchoat: vt loquacitas eius per sub/*

**A** *luncta initia semp cō/tinuet. Omnis enim arrogans in locutione sua semp incipere stu/det: vt ipsa inchoatio/ne suspēsos faciat au/ditores; quasi aliquid nouū sit dictur: mo/re diaboli: qui semper studet aliquid nobis afferre nouum. Unde Luc. viij. f. Quid no/bis et tibi iesu naçare/ner: Ibi Glo. Bede.*

Huius impudentie est diabolus: vt inter homines aliquid p̄ us usurpet: et ad homines quasi nouū deferat: quo errorem suę potentię incutiat. In Ben. iiij. a. etiam primus deum no/minauit: vbi dicitur: *Uer precepit vobis deus tē. Heliu ergo in hoc capitulo adhuc iob increpans: Primo arguit eum sup q̄busdam s̄b̄is que eum dixisse mendacit dicit. Secundo dicit se r̄ndere sermonibus iob et amicis eius: duris increpa/tionib⁹ freqnēt eū feriens/ fortes p̄ponens sinas: que tñ p̄sona iob nō p̄grūit. In fine capituli p̄cludit/ q̄ iob frustra aperuit os suū/ sine sc̄ia s̄ba multiplicās. Dic g. b. Nunq̄d eq̄ tibi videſ tua cogitatio: vt diceres: iustior deo ſuſ. Falso imponit h̄ heliu b̄tō iob. Nō enī legit vsc̄ iob dixisse ſe iustiorē deo: S̄z tñ. S. xxij. b. dicit: Eq̄atā p̄ponat ē me/ et pueniat ad victoriā iudiciū mētū: vitā ſuā p̄ſiderās/ et cās p/ cussionis ignorās. Credebat enī ſe p̄culsum p̄ diluēdī p̄tī ſi nō p̄ augendis meritū: et ideo iudiciū ſuū ad victoriā pueni/re p̄ſidebat: q̄ culpā in ſe p̄ qua debuiffet p̄cuti: nō videbat. Unī p̄stat q̄ illud dīcedo: nō peccauit iob: ſed heliu tñ ſonitū ſb̄or attēdēt: nō ex q̄li corde veniret: eū arguit male dixisse. Greg⁹. Apud hoīes cor ex ſb̄is/ apud deū ex corde ſb̄a penſant. **c** *Dixisti enim deo. l. d. Nō tibi placet q̄d rectū est: vel/bonū: vel q̄d tibi p̄derit ſi ego pecca/uero. l. dixisti deo: tibi n̄ p̄derit. l. ſoberit ſi peccauero. q. d. heliu: O iob: tu dixisti deo q̄ nō aprobat bonū: et q̄ p̄tū ſuū nociuū eſſet ei. e. Itaq̄ ego r̄ſidebo ſermōib⁹ tu/ig: q̄b̄ dixisti: f. Et amicil ſuū tecū: eliphac. l. et bal/dath et ſophar. De q̄b̄. S. xxij. a. dictū eſt: Omiserūt autē tres viri iſti r̄ſidere iob: eo q̄ iustū ſibi. l. eis videre: et iratus indignatusq̄ eſt heliu. Sciendū ſuū eſt: q̄b̄ nū ſi dixit iob: q̄ ſibi falſo h̄ imponit heliu. S̄z arrogātes h̄ h̄t. p̄riū: vt dū ſi nīmā iuectionē p̄pūt/ etiā inuehēdo mētiāt: et cū nō p̄nt rephēdēre iuste q̄ ſūt: rephēdēt mētiēdo q̄ nō ſunt. Ita dicit Greg⁹. Enī occasiōe q̄licūq̄ dīcedi h̄ potuit h̄tē heliu/ ex eo q̄ dixit iob. S. ix. d. Si lot⁹ ſuero aq̄s niuū/ et fulſerint velut mūdiſſime man⁹ meq̄ ſuū ſordib⁹ puluerl intinget me. Or aut iob bono ſuo deū ſuuare nō poſſit/ vel malo nocere: vult p̄ba re heliu q̄ ſi p̄ locū a maiorī: q̄ iob nec cēlo nec ethera q̄ ſunt creature dei/ nocere p̄t vel p̄delle: q̄ multo fortius nec deo. Et h̄: g. *Suspice. l. ſurſuz aspice. h. Celiu ſidereū: ad ſtam: i. Et intuere et ſteplare ethera: ad litteram. k. Q̄ altior te ſit: celū vel ethera. q. d. in his creaturis q̄ bus inferior es/ potes cogſcere q̄tū dīſtē ſa creatorē. Roma. l. c. Inuſibilia dei. i. deū inuſibile/ p̄ ea q̄ ſacta ſūt intellecta ſp̄cium. Sap. xij. b. A magnitudine ſpeciei et creature/ cogſcibilis poterit creator hoī ſideri. l. *Si peccauerit o tu iob: m. Quid ei. l. cēlo vel ethera: n. Nocebis. q. d. nihil. o. Et ſi multiplicate fuerint iniqtates tuae: q̄d facies ſtra eū. l. celū vel ethera. q. d. nihil poteris facere ſi celū vel ethera: q̄ multo forti deo actioē tua nō potes aut p̄delle aut obesse/ q̄ eſt altior cēlo et ethere. Unī. S. xij. b. Excel/ſior cēlo ē: q̄d facies. Ita. S. xxij. a. Quid p̄delle deo ſi iuste****

fueris: aut qd ſfers ei/ ſi ūmaculata fuerit vita tua: Tel. p̄ ce/lū intelligunt ſp̄us angelici. Et eſſens: *Suspice celū et intuere et ſteplare ethera. i. angelicas prātes: q̄ altior te ſit loco et dignitate naturę et felicitate glorie. Unī Aug. in. xi. d. ciuitate dei. ca. xv. i. fi. Matura āgelica q̄ ſita ethera q̄*

*De p̄didit nature dig/nitate p̄cedit. Itē i eo dē. ca. xvi. in p̄n. In his q̄ intelligunt: hpo/num ūmortalia mor/talib⁹ ſicut āgeli hoībus. Unī h̄ ſiu videtur. Heb. ii. b. Qui modi/co q̄ āgeli morat̄ ē. Ibi Glo. non ſim na/tura humānæ mētū: ū natura humānæ mētū nō eſt minor angelica natura. Itē in eadem*

**B.**I. q. 4. c. hoī  
Al. ū impieſtos

Glo. Matura hoīs q̄ mētē ſp̄uāl cēteras creaturas ūcellit/ ſolus de⁹ maior ē: nō q̄ āgelus. Sol. Simpliciē natura āgelica dignior ē huāna/ et purior et ſubtilior. Unī Math. vij. b. Qui minor ē in regno cēloꝝ: maior ē iohāne baptista. Angel⁹ enī tanto purior eſt: q̄to vaf̄ corruptibili et corpori ūpmixtus. Corpus enī q̄d corrūpif/ aggrauat animam: Sap. ix. c. Et Aug. in p̄dicta Glo. ad Heb. dicit: Maiores qđem angeli poſſunt dici hoīe: quia maiores ſūt hoīs corpe: Maiores ſūt et animo: ſi in eo tñ q̄ peccati originalis merito corruptibili corpus aggrauat ipsum animū. Matura ūo humānæ men/tis q̄lem christus aſſumpſit: que nullo peccato potuit depravari: ſolus maior eſt deus. Tercū eſt hoc de aīa christi: de q̄ loqui Glo. illa: ſi alius opinioē ſunt. *Si peccaueris q̄d ei: id eſt angelico ſpiritū nocebis: q. d. nihil. o. Et ſi multiplicate fuerint iniqtates tuae: quid facies cō/tra eum: id eſt angelicū ſpiritū: q. d. nihil. p. Doro ſi iuste egeri: q̄d donabis ei: q. d. nihil. q. Aut quid de manu tñ: id eſt de opere tuo: Accipiet: q. d. nihil. Multo fortius nec deus. Sed videſ hoc falſum: q̄r angelus gaudiū recipit de bono ope noſtro. Unde Luc. xv. b. Gaudiū erit angelis dei ſup vno p̄tō ſe penitentia agenti. Sol. Sicut punc⁹ addit⁹ lineę non auget lineam: unde ſi nihil d̄ respectu lineę: ſic h̄mōi accidētale gaudiū adueniens angelo vel recedens: non auget vel minuit ſubſtātiale gaudiū ei⁹: unde ſi nihil reputat. *Homini qui ſimilis tui eſt tē. Oſtenſo q̄ angelis ſuploꝝ non poſt obesse vel p̄delle ho/mo: oſtenſit heliu quibus poſt obesse vel p̄delle ſi hoībus qui ſunt mutabiles: qui p̄nt malo exēplo ſcandalicari: vel ma/la ſuggeſtione querri: vel bono exēplo/ vel bona ethoratiōe a malo auelli/ et ad meli⁹ querri. Et h̄: Homini q̄ ſimilis tui eſt: id eſt mutabilis ut tu. s. Nocebit iniqtas tuae: id eſt nocere poterit: ſi imiteſ te ē ea: Tel. ſi ſcādaliſet in te: ſi assentiāt male ſuggeſtione tuae. t. Et filiū hominis q̄ peccare poſt et mutari a malo: v. Adiuuabit iuſticia tua: id eſt adiuuare poſterit: ſi cam imiteſt p̄ficio in me/ lius: vel a malo recedendo. Sciendū tamen eſt: q̄ non ſolum iuſticia hominū ſuuat bonos: ſed et peruersa vita reproborū poſt bonis: quia quāto magis affliguntur boni in mūdo: tanto magis diſplicet eis mūdus: et crescit deſideriū et amor cēleſtium. Unī Greg⁹. Nequitia reproborū more tritū electorum ritam quāſi grana a paleis ſepans premiſt et pur/gat. Mālēnū dum bonos affligunt: dum multa eis hic vio/lenta ingerunt: leſtinare illos ad ſumma compellūt. Quod fi/guratum fuīt Exo. iij. et. iiij. vbi legitur q̄ tunc p̄mo miſſus eſt moyses ad vocandū ip̄lin iſraeliticū de egypto: cum iam pharao ad opp̄imendū eum duris operibus fuerat ex/citatus: vt dum alijs vocando traheret: alijs opp̄imendo impelleret. Unī patet q̄ mūdus opp̄imēt blandiēdo: et ſuuat premendo: Et hec ē cauſa q̄re dīs h̄ic p̄mittit bonos affligi: vt ad facilioreſ exitū dū amor puocat/ cruciat mūdi ip̄pellat. Has opp̄ſſioēs q̄ ſic patiunt electi pſequiſt heliu/ dicens:**

# Libri

a Propter multitudinem caluniatorum clamabunt ad dominos electos oppressi ab eis. b Et humiliabuntur clamantes propter vobis.

c Propter vim brachij tyrannoꝝ i.e. propter violentię potestem tyrannoꝝ opprimentium et rapientium bona eorum.

Caluniatores autem vocat oes illos qui malis moribꝫ et vite reprobis exemplis aut prae-

uis sermonibus bona

ira interiora afferunt:

ut sunt heretici et mali

christiani. Tyrannoꝝ

dicit: quia bona exteriora

rapiunt. Illi nos exteris

spoliant: illi exteris de-

predant. Illi amore

rerum: illi odio virtutum

seuire non cessant. Illi

inuident quod habemus:

illi quod viuum. Illi rapiunt exteriora bona quia placent: illi dis-

sipant bona interiora quia displicent. Quartum autem distat mo-

rum vita a rerum substantia: tanto grauior est calumniator quod

male viuendo vel falsa docendo amittit fidei vel moribꝫ:

quod tyrannus qui rapiendo damna ingerit rebus: Terra sunt

Breg. Sequitur. d Et non dixit tecum. Hic de pusilla

nimirum criminatur beatum iob: dicens eum fractum in tri-

bulatione. Et hoc est: Et non dixit iob scilicet in tribula-

tione deficiens: e Abi est deus qui fecit me: id est non

attendit iusticiam ei quod facere est: quia si attenderet non defi-

ceret in tribulatione. Nam qui hominem qui non erat fecit: sa-

ctum sine gubernatione non deserit: Et qui benigne hominem

condidit: iniuste cruciari non sinit. Unde Breg. Cum causas

nostrae tribulationis tardius inuenimus: ista est concita ratio

ut cogitemus quod nihil iniuste patiamus. Et iterum non dixit:

Ubi est deus: f Qui dedit carmina in nocte: id est

in tribulatione leticiam. Carmen enim in nocte est leticia in

tribulatione. q.d. heliu: nesciuit iob quod de in tribulacione dat

leticiam: et ideo fructus defecit. Dicitur autem heliu: Job enim

sciens quod bona conferat tribulatioꝝ: dixit. s. vi. b. Quis det

ut petitio mea veniat: et quod expecto tribuat mihi deus: et quod expe-

git ipse me conterat: soluat manu suam et succidat me: et hec

mibi sit consolatio: ut affligas me dolore non parcas: Carmen in

nocte habuit daniel qui dicebat: Tu es refugium meum a tri-

bulatione que circumcederit me: exultatio mea erue me a circu-

dantibus me. Carmen in nocte predicabat paulus: Roma.

xii. c. Spe gaudentes: in tribulatione patientes. Hoc idem

predicat totius sacre scripture series. Quid situm est per librum

qui datus est ezechiel: ubi erat scriptum: carmen lamentacio-

nes et reg. Ezech. ii. d. Ita non dixit iob: Ubi est deus: g Qui

docet nos super iumenta terre: et super volucres

celi erudit nos: id est bestialiter viuendo se non cognovis-

se quod hoies sive iumenta terre et volucres celi et ratione et sa-

pientia dotat. q.d. ideo in aduersitate defecit iob: quia in pro-

speris bestialiter vixit. Per iumenta intelligit voluptuosos et

luxuriosos. De quibus Job. i. d. Computuerunt iumenta in stercore suo. Per volucres accipit curiosos: quod superbe sub-

limia perscrutantur. De quibus dicitur Matth. viii. c. Vul-

pes foueas habent: et volucres celum nichil. Illi ergo bestialiter

vieuendo deponunt se infra quod sunt: illi superbe inquirendo se

eleuant ultra quod possunt. Illos in infima decepta voluptas car-

nis: istos in superiora erigit libido curiositas. Illis dicitur:

Molite fieri sicut equus et mulus: quibus non est intellectus:

Istis dicitur Eccl. iij. c. Ultiora te ne quæseris: et fortiora te

ne scrutatus fueris: sed quod precepit tibi deus cogita illa sem-

per. Item illis dicitur Col. iij. a. Mortificate membra vestra quod sunt super terram: fornicationes: imundiciam: libidi-

inem: concupiscentiam malam. Istis dicitur Col. iij. b. Memo-

vos seducat per philosophiam et inanem gloriam. Docet ergo

deus hominem super iumenta terre et volucres celum: quoniam hoc

est: quo iumenta et volucres antecellit cognoscere: nec eum

carnis voluptas decepta: nec curiositas erigit. Tel alii: ut per

iumenta terreni homines: per volucres celum: demones intelli-

# Job

gan. Sup iumenta igitur deus virum sanctum docet: quod in hac vita nihil quod preterit queritur: Sicut faciunt homines terreni: quibus Phil. iij. d. Multi ambulant quos sepe dicebam: vobis: nunc autem et flens dico inimicos crucis christi: quozum finis interitus: quorum deus venter est: et gloria in confusio-

ne ipsorum qui terra na sapient. Super volucres celi hominem erudit deus: cum omnes insidias demonum depredit. Sicut paulus. iij. Cor. ii. c. Non enim ignoramus astutas eius: id est satanas: Dicit ergo: Qui docet nos super iumenta terre: et super

volucres celum erudit nos. Hoc inquit non dixit iob: sed pu-

llanumate victus tempore prosperitatis terrena amavit: fal-

factaurit: Sequitur: h Ibi: id est in tribulacione: i Clau-

mabunt iusti ad dominum. k Et non exaudiet eos deus:

l Propter superbia malorum: opulentum eos. Ac

si diceret: reatus opulentum audiri prohibet clamorem op-

pressorum: Non enim liberantur visibilium iusti: quia saluari in-

visibili non merentur iniusti: Et quanto magis modo iusti afflu-

guntur: tanto amplius malorum nequitia plenumatur: ut dicit

Breg. Quid sit iusto dei iudicio. Unde dominus dixit ad abraham:

Gen. xv. c. Scito propinquum et peregrinum futurum sit semen tuum in terra non sua: et subiungit eos seruituti: et quadrigent annis: Ut iesu gemitus cui seruituri sunt ego iudicabo: et post haec egredens cum magna suba: tu autem ibis ad

patres tuos in pace sepultus in senectute bona: Generatione

autez quarta reverentur hic. Et quod aliquis quereret: et quod tantum

erat seruituri: Subdit dominus rōnē: Nec dum enim complete sunt ini-

quitates amoreorū. Sciendum tamen est: quod dominus aliqui iustos eri-

pit de tribulacione: propter salutes inimicorum: ut visa virtute dei

in liberatione suorum: pertinet enim iusti ad imitationem eorum:

Unus p̄s. Propter inimicos meos eripi me. q.d. non propter p̄s. eri-

me: sed propter inimicos eripi per deum tribulacione temporali.

Aliquando autem dominus non liberat iustos propter malitiam op-

ulentium: qui saluari non merentur. Unde p̄s. Cum vide p̄s. 45.

rit sapientes morientes simul insipientes et stolidi ibi: q.d. insipi-

ens eo periculum mortis eternae incurrit: quo iustum temporiter

mori cernit. Nec est pro malo iustorum: sed pro bono suo:

quod dominus non exaudit eos. m Non enim frustra: id est

facilitet et cito: n Audiet deus clamorem suorum.

o Et omnipotens tu: p Singulorum oppressorum. s.

et opulentium: q Causas intuebitur deus. Duo di-

cit heliu. s. q deus non frustra audit clamantem ad se: et in quod

clamans patitur respicit deus: et tamen exaudiens dissimilat. Se-

pe enim clamor iustorum eo proficit: quo differt. Unus Breg.

Labor pro trahit pugnat: ut crescat corona victorie: Et quo

vocem egri dissimilat audire medicus: eo exigitur finem p̄

curat. Unde p̄s. Clamabo per diem: et non exaudies: et non p̄s. eri-

te: et non ad insipientiam mibi. q.d. non mibi ad insipientiam

proficit: quod die ac nocte clamantem non exaudis: Quid enim p̄s.

dominus iustum in tribulacione deserit: tanto amplius ad eternam

sapientiam erudit. Sed quod nonnulli auxiliis tarditate franguntur: recte

subdit: r Etiam cum direxeris tu iob: vel quibet in tribulacione

posit: s Non considerat deus afflictos ut liberet: t Ju-

dicare coram iustis merita tua: et beneficia dei diligenter et faciliter

offerendo. v Et expecta eum. q.d. cu idcirco deus causa afflictionis

considerare non credit: quod tarde misereatur: debet affliri soli cordis

ascendere: et ibi coram deo seipsum iudicare: recolendo mala quod fecit:

et bona quod a deo accepit: et sic solitudo tamquam munera robo-

tus: securus potest expectare quod videt sibi tamquam spiritu esse. De-

hoc dicit P̄rouer. xt. c. Expecta dominum: et liberabit te. Et Aba-

cuk. ii. a. Si mora fecerit: expecta eum: quod venies venies et non

tardabit. p. Expectans expectauit dominum: et intendit mibi.

Sed quod arrogans sepe sentit sibi respondeat: e Idcirco enim habet

sancti doctores credo reperi: et insolent replicant que dicitur:

adversus manifesta. P̄terius aperte agitantur. Unus heliu.

et inveniuntur: et repetit illam: a p̄s. et non p̄s. p̄t de quod p̄s. et

de quod p̄s. et non p̄s. p̄t de quod p̄s. et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s.

et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s.

et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s.

et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s.

et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s.

et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s.

et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s.

et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s.

et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s.

et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s.

et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s.

et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s.

et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s.

et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s.

et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s.

et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s.

et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s.

et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s.

et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s.

et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s.

et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s.

et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s.

et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s.

et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s.

et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s.

et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s.

et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s.

et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s.

et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s.

et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s.

et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s.

et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s. et non p̄s.

et non p̄

a. Nūc enī nō infert dñs furorezz suū sup oppresores bonor. b. Nec vlciscitur scelus cor: valde i suffici enti pena in pnti: qz et si qua punit hic dñs: plura tñ reser uat. q.d. iustū dum affligit oportet expectare: dñs enī diu tolerat oppresores dans tñs ad pgnitentia: et furorem suū nūc sup eos effundere dissimulat quē effundenduz in futuro sine fine rebus: Electorū autē est hic flagellare cipere quibz seruatur gaudiū de étna hēre ditate. Un. Heb. xij.

b. Quē diligit dñs ca stigat: flagellat autem oēm filii quē recipit. Prouer. iiij. b. Quem diligit dñs corripit: et qz pater i filio cōpla cet sibi. Un. Apoc. iij. d. Ego qz amo ar guo et castigo. Malo po qzto diutu sine vltioe relinquūt: tan to grauiora cōmittūt. Un. Ecce. viij. b. Etenī qz non pfecto cōtra malos sententiā: absqz tim ore vlo filii hominū per petrant mala. Un. qz eis parcit hic: potius est ira dei qz misericordia. Prouer. xiij. d. Qui parcit virge odit filii. Tel al ter: Nūc enim non infert tc. q.d. iustum duz affligitur oportet expectare dñm: quia etli hic virga qz iratus peccat: non tñ effundit furorezz suū: id est non penit pterit: Sed si cur dicit Greg: ira iudicij a nostra hic correptione inchoat: vt in reproboz dñmatioe p̄fescat. Un. i. Pet. iiij. d. Qz tñ pus est vt incipiat iudicij a domo dei: Si autē pñmū a nob: qz finis eoz qz non credūt dei euāgelio: Sequit. c. Ergo iob frusta aperuit os suū: et absqz scia verba multiplicat. Hoc infert heliu ex magna arrogātia: qua credit se mira dixisse. Hec autem inferens beatum iob et multa dixisse et nihil scisse asserit: et ipse loquax dñ virtio loqūcitat̄ iob accusat. Hoc enī p̄p̄z est arrogatiū vt et pauca credant que ipsi multa dixerint: et multa estimet que ipsi pauca dicunt: Qui enī sua lemp dicere volunt: aliena audire non possunt.

D. Odens qz heliu hec Expo. L.a. XXXVI locut̄ est. Loquente heliu tacuit iob. Sed heliu ex verbis qz sup ruderat amic̄ suis: causam inuectiois accipiēs: vt sibi silentiu iob lati faceret: et ipse liberi multa lo qui posset: ipsum de multiplicitate boz reprehendit. Unde et mox initia plix locutiōis inchoat: dices: Adhuc qz heliu hec locut̄ est: Sustine me paululū: et indica bo tibi: que i corde meo sūt. Multa iam dixerat heliu: et tñ adhuc sustineri paululū postulat: qz omis arrogās graue dñ nū estimat: vt dñ Greg: si doctrinā suā loqndi breuitate cōstringat. Tato enī se credit doctioz osidere: qzto se potuerit loqūcitat̄ multiplicitate apire. Eccl. xxj. c. Cōpedes in pedibus: doctrina stulto: et qz viñcula manuū sup manū dextrā. Sed qz arrogās sepe sentit sibi reverētiā silentiu nō deferri: dñ deo loquit̄: et sub p̄tētu illius silentiu sibi fieri qrit: et tñ se potius ostendere qz faciū illius p̄dicare intendit. Unde heliu addit: e. Adhuc enī habeo qz p̄ deo loqr. q.d. et si non p̄ me: tñ ppter deū quē p̄dico debeo audiri. Tel qz sancti doctores crebro repetūt: si qz obscuri dixerūt: vt audi toribz manifesta fiat. Plerūqz appetut b̄ arrogantes imitari: et insolēt replicant que dixerūt: non vt doceant: sed vt ipsi eloquētes appareat. Un. heliu ait: f. Repetā scia me am. i. doctrinam mean: a principio. Sed quia ex tumore cordis dixerat: repetaz scientia mea: qz singularē: ne ppende retur arrogātia eius: subdit: g. Et opatorē meū i. deū: h. Probabo iustū contra iob: qui p̄querit se frusta fla gellari ab eo. Hec ē calliditas arrogatiū: p̄ iusticia dei se lo qui lactant: vt qzqd arroganti affluūt excusat. Et vere p̄ba bo qz dixi: i. Cere enī: Tel veri: absqz mendacio sermones meū supple sunt: quos. s. dixi: et quos. dicam.

k. Et perfecta scientia mea l. Probabitur tibi: o tu iob. Laudat seipsum heliu satis impudent: Lōtra illud Prouer. xvij. a. Laudet te alien: et non os tuū: extrane: et non labia tua. Hoc auctez facit heliu secur: quia et iusti cōsueverūt sēpe laudare bona quē dicunt: non qd laudari appetant: sed vt auditores attētores reddat. Un. ii. Corinth. vij. c. cum paulus multa et mira dixisset corinthiū ad luntit: Os nostrū patet ad vos o corinthiū: et nostrū dilatatum est. Probatur igitur heliu deum iustū: subdit: m. Deus potentes non abiicit cum et ipse sit potens. Pr̄t̄ enī bona est. Roma. xij. a. Non est potestas nisi tam scia meaz a principio: et h. Opatorē meū pb̄abo iustū. i. Tlere enim absqz mendacio et similes mei: et perfecta scia in pb̄abib tibi. Be potētes nō abiciunt cū et ipse sit potēs: sed ōn saluat ipios: et iudicij pau peribus tribuet. Non aufere a iusto oculos suos: et reges i solio collocat i ppetuū:

Al. tñs

tam scia meaz a principio: et h. Opatorē meū pb̄abo iustū. i. Tlere enim absqz mendacio et similes mei: et perfecta scia in pb̄abib tibi. Be potētes nō abiciunt cū et ipse sit potēs: sed ōn saluat ipios: et iudicij pau peribus tribuet. Non aufere a iusto oculos suos: et reges i solio collocat i ppetuū:

Al. tñs

a deo. Sūt tñ p̄tā admixta multa noxia. Un. Greg. Que dam ex se noxia sunt: vt p̄tā et flagitia: Quædā ex adiacentibus: vt p̄iugium ex cura seculi. j. Cor. vij. f. Qui sine uxore est: sollicitus est que domini sunt: quō placeat deo: Qui autē cū uxore est: sollicit̄ ē que sunt mūdi: quō placeat uxori: et diuinus ē. Itē potestas bona ē in se: sed noxia ex elatione: qz sēpe comitaf. Eo enī ipso qz ceteris p̄minet quis: elatione cogitationis intumescit: et subditos despicit: quos equales naturę ordine non agnoscit: cunctis se estimat amplius sa pere: quibz videt se amplius posse: in quo similis efficitur lucifero: de quo scriptum ē: Omne sublime videt: ipse ē rex super vniuersos filios subbieg. j. xl. d. H̄mō potentes abiicit et execratur de. Sap. vi. a. Potētes potētē tñmēta patiens. S̄ sūt alij: q.s. fastigii potētie alienis utilitatibz intēti nō p̄p̄z laudibz elati administrat: qz pdesse appetit: non p̄esse. Qualis fuit qz dicebat: Dñe non ē exaltatū cor meū tc. Ps. 130.

Hegz abulaui i magnis tc. Talis fuit et pter: qz cū a cornelio veneraret: dixit: Surge et ego ipse hō sū: sicut et tu. Act. x. d. De his dicit Greg: Sūmus locus bñ regitur: cū is qz hestī vitqz poti: qz tribz dñaf. Qui potētes vix inueniri possunt: Subtilissima nāqz ars viuēdi est: culmē tenere et gloriā re p̄inere: esse qdē in potētia: et potēte se esse nescire: ad largie da bona potētē se cognoscere: ad repēdēda notia qzqd potēter valet ignorare: Et de talibz dñ heliu: Deus potētes nō abiicit: a se: cū et ipse sit potēs seipso. Idē enī ē deo esse qz posse: et essentia qz potētia. Sed hoi dat de potētia: qz quidē iusta ē s̄ elatio mala: Un. subdit: n. Sed nō saluat ipios. i. elatos potētes destruit: iam p̄ combinationē in futuro p̄ p̄dēnationē. o. Et iudicij p̄ paupibz tribuet. i. h̄biles liberos reddet. Tel certe iudicij paupibz tribus et: qz hi qz nunc neqz opp̄imūt: sup opp̄sores suos iudices erūt. Matth. xix. d. Amē dico vob: vos qz secuti esti me i res generatiōe cū sederit fili hois i sede maiestat̄ suz: sedebitis et vos sup sedes. xij. iudicat̄. xij. tribz isrl. Esa. xij. a. Erūt capientes eos qz se cepant: et subiecti exactores suos. Malach. vii. a. Egrediēti et salienti sic vitul dñ armito: et calcabit̄ ipios cū fuerit cinis sub plāta pedū vñoz: i die qz ego facio dñ exercitu. p. Et nō auferet dñs a iusto oculos suos: qz abstulisse b̄ credit: qz ab iūtū sine vindicta lacraf: Sed vt dñ Greg: dñs famulos suos tūc magz respicit: cū iniuste eos neqzta p̄sequebit̄ affligit. Videlē enī dñs qd b̄ humilit̄ tolerat̄ nā p̄uidet qd illuc eis misericordiē recōpenset. Unde seqz: q. Et reges i solio meti collocat i ppetuū. Reges vocat heliu oēs illos qz tēp̄ationū metibz bñ p̄esse nouēt: qui mō luxurie appetitū refrenat: mō estū avaricie temperat̄: mō gliaz elatiōis iclinat̄: mō suggestiōes liuor̄ obruit̄: mō ignē furor̄ extiguūt: H̄os collocat dñs i solio iudicij meti. De qz Prouer. xx. b. Rex qz sedet i solio iudicij intuitu suo dissipat oē malū. Qui i b̄ solio dignē sedet̄: sine dubio s̄lūmabit̄ ad

~~Libri~~

**soliū ḡtne retributiōis.** **Ubi** **Apoc.** **iij.** **v.** **Qui** **vicerit** **dabo** **ei**  
**sedere i throno meo:** **siē** **z** **ego** **vici** **z** **sedē** **cū p̄e** **meo** **i throno**  
**ei?** **Ubi** **reges** **i** **solio** **collocat** **dīs:** **qz** **bos** **q mō** **bñ** **se** **regūt** **iu-**  
**diceſ** **qzor** **efficiet** **i** **die** **iudicij.** **Quattuor** **enī** **erūt** **ordies** **ho-**  
**minū** **tūc:** **siē** **diē** **Brag⁹.** **Alij** **nāqz** **iudicāt** **z** **peut:** **alj** **n ī** **iudi-**  
**canē** **z** **peut:** **alj** **iudi-**  
**canē** **z** **regnāt:** **alj** **z** **n ī**  
**iudicāt** **z** **regnāt.** **Ter-**  
**bi** **grā:** **Judicāt** **z** **pe-**  
**reut:** **siē** **illi** **q** **fide** **ha-**  
**buerūt** **z** **nō** **opa:** **qz⁹**  
**z** **diceſ:** **Eſurui:** **z** **n de-**  
**diſt** **mibi** **manducare**  
**z.** **Ubi** **seqꝝ:** **Diſcedi-**  
**te** **a** **me** **maledicti** **i** **ig-**  
**nem** **eternū:** **qui** **para-**  
**tus** **est** **diaboloz** **ange-**  
**lis** **eius:** **Matth.** **xxv.**  
**v.** **Alij** **non** **judican-**

• JB  
El Bucanero

**Ps. 1.** tur et pereunt: qui nunquam fidem habuerunt: De quibus Ps. Non resurgent impii in iudicio: id est ut iudicent vel iudicentur. Job. iiij. c. Qui non credit: iam iudicatur est. Roma. iiij. b. Qui sine lege peccauerunt: sine lege peribunt. Illi legaliter pereunt: quod sub lege positi peccauerunt: istis in positione nihil de lege dicitur: quod non legis habere conati sunt. Igitur iudicant et regnabunt: qui accepta domini seruauerunt: et maculas vitæ lachrymis et elemosynis terserunt. Quibus dicens: Esuriui: et dedistis mihi manducare. Quibus promisit dominus: Venite benedicti patris mei: recipite regnum vobis paratum a constitutione mundi: Matth. xxv. c. Item non iudicant et regnabunt: qui preceptis prophetarum addiderunt: qui nudus nudus christum secuti sunt. Quibus dominus dicit: Amem dico vobis: quod vos qui secuti estis me recte erat. Matth. xix. d. De quibus etiam prouer. viij. c. Mobilis in portu vir eius: qui sederit cum senatores terrae. Hoc recte sub generali iudicio non tenentur: quod precepta generalia benevolentia trascenderunt: Et de his hic recte dicitur: Reges terre in solio collocat. Quia vero additum in perpetuum apte ostendit quod non de terreni regni solio intelligitur: sed de eterno. Unde benevolens subdit: a Et illic eriguntur: quod hic humiliati fuerint: ut patet Luc. xviii. c. b) Et si fuerint in catenis boni reges: de quibus dictum est: c Et vinciantur funib[us] pauperes: Luc. d Indicabit eis dominus et opera eorum et scelera eorum: qui fecerunt ante. f Quia violenti fuerunt: id est malis sibi et aliis violentiam facientes. Per catenas intelligit heliu retinacula presentis peregrinationis: quibus ligatus erat paulus cum dicebat: Desiderium hunc dissolui et esse cum christo: Phil. i. d. Itē Roma. viij. d. Infelix ego homo recte. Per funes paupertatis intelligit ipsalis vita miseras. De quibus Osee. xj. b. In vinculis adacti et in vinculis charitatis trahant te. His funib[us] paupertatis vincit se cernebat paulus: qui intuens veras divitias dicebat: Ut sciatis quod sit spes vocationis eius: quod divitiae glorie hereditatis eius in sanctis: Eph. i. d. g Reuelauit quod dominus querem eorum. i. intellectum cognitionis eis aperuit. h At corripiat eos. Cum enim supernam gloriam magis amando cognoscimus: tunc mala quod egimus grauiora fuisse sentimus. Gregorius. Reuelata aure vnuquisque corripit: qui intrisecus eterno bonorum desiderium percipit: et quod mala extrinsecus propetrauit agnoscit. i Et loquetur dominus flagella exteriores vel interius per inspirationem. k Et reuerterunt ab iniustitate. Secundum enim flagella retrahuntur: quod prima non iuvat. Unde Ps. In chamo et freno matillas eorum prostrige: quod non approximat ad te. Sed si flagella despiciuntur: stat quod grauius peccatum. Unde sequitur: l Si audierint rebula domini quibus vocat interior et exterior. m Et obseruauerint faciendo. n Coplebunt dies suos in bono oportet. o Et annos suos in gloria eterna. q. d. si verbis domini obedierint. i. flagellis et inspiracionibus quibus loquuntur nobis: cursum presentis vitae perficiunt in recto opere: et consummationem suam in felici retributio. Job. v. d. Uenit hora et nunc est: qui mortui audiunt vocem filii dei: et qui audierint vivent. p Si autem non audierint: i. obedire verbis eius non fuerint: quod transibunt in ignem eternum: r Per gladium iuris

## Job

dicialis sine: vel p̄sentē p̄gē: Multi enī ex ſibere q̄ debent  
corrigi / deteriores exiſtūt: qz pulsati dolorib⁹ aut p̄tinaciā p̄-  
tinacia / duriores ſiūt: aut qd̄ peius ē / in murmuri / vel blasphemie  
mīe exasperationē p̄ſiliūt. De qb⁹ Hiere. v.a. Percuſisti eos / et nō doluerūt: attriuiſti eos / et remuēt accipe disciplinā: idu-  
erūt facies suas ſup-  
petrā / et noluerūt reuer-  
ti. Et pſument in ſtulticia / erronias  
ſui q̄ corrigi b̄ ad fla-  
gella domini nolunt.  
Brag⁹. Fatuitas ſtu-  
tice ē: qz ſic illos iniqui-  
tas obligar vi / a culpa  
eos nec p̄gna compre-  
ſcat. De vtrisqz. Bio-  
q̄ voce dñi audiunt

et audieritis me: bona terre comedetis: q; si nolueritis et inc  
ad iracundiam, puocauerit: gladius deuorabit vos. Qui autem  
sunt q; puocant deum, ostendit heliu. **i** Simulatores et cal-  
lidi. i. hypocrite astuti. **v** Proouocati iras dey simulata  
eqitate. Prouer. xi. b. Simulator ore decipit amicum suum: iusti  
aut libabunt scia. Et apte dicit: Simulatores et callidi, puocat  
ira dei: non simulatores tamen: q; hypocrite nisi ingenio callent:  
q; videri appetunt: praeputunt similitate si punit. Ita dicit Greg. Opus  
tet enim eum q; talis est duo habeat: ut s. collide nouerit ostentare q; non  
est: et occultare q; est: et haec mala primere falsa bona monstrare.  
Si ne talis appareat, sepe oportet eum simulare gloriam declina-  
re: ut fugiendo comprehendat q; non potest secundo. Et nota q; non  
dicit simulatores et callidi merent iram dei. i. vindictam: s. puocat  
iram dei: est inadattus ei scientia contrarie: scire bonum et despicer: facere  
posse et nolle. Ita dicit Greg. Si simulatores perpetraverint ne-  
quitie intriseas tenebrescunt: et ostentatione iusticie sufficienter de-  
albanum: sicut testa vel paries luteus. **v** In Act. xxii. a. dicit  
paulus principi sacerdotum: Percutiat te de paries dealbate.  
Et Matth. xxii. c. Ne vos scribere pharisai hypocritas: qui  
similes estis sepulchris dealbatis: q; a foris parentibus specio-  
sa: intus vero plena sunt ossibus mortuorum et omni spuria: Sic et  
vos a foris quidem parentis bonibus iusti: intus autem pleni estis  
hypocrisis et iniuriae. Sunt autem quatuor partes hypocrisiae.  
Una est simulatio falsi boni. Secunda dissimulatio veri ma-  
li. Tertia lacrantia apti boni. Quarta exculratio aperti mali.  
Unde recte significatur per tertiam bestiam quam vidit Daniel. vii. b.  
Post hanc inquit aspicebam: et ecce alia quasi pardus: et alas habe-  
bat quasi avis quatuor super se: et quatuor capita erant in bestia.  
Quatuor alas sunt quatuor dictae species simulatiois. Quatuor  
capita sunt quadriginta intentio hypocritarum. Quid enim hypo-  
crita intendit: aut diuitias: aut delicias: aut honores: aut gloria  
homini. Quid vero in fine sequitur hypocritas adiungit heliu.  
**x** **v** Neque clamabunt per veram confessionem. **v** Cu vincit  
fuerint: vinculis flagello per domini. Flagella enim dominum vincula dis-  
cunt: q; ligant nos: ne libere ad peccatum effluamus. **v** Greg. Li-  
beri sumus: cu nulla correctio castigatio. Vincimus autem: cu fla-  
gello percussio astringimur. Vincti vero tanto alio clamamus: q; propter  
in percussione positi peccata nostra veraci profiteamur. Apud aures op-  
per dei: vox valida est deuota confessio. Si hypocrite etiam acriter  
flagellati fateri se peccatores refugiant: quia sciri prius opinione  
oium serebantur. Et quis se duci ad finem supplicia non ignorat:  
tum tales cupiunt apud humanam iudicium remanere: quales se studue-  
rat super ostendere. Verba sunt Greg. Ut id non fit hypocrita  
se peccatores esse cum peccatis a domino: q; putat se esse tales: q; de ab ho-  
bus iusto dei iudicio decepti intus: q; alios soror fallit: ut dic  
Greg. **5** **v** Doriek in tempestate: q; subito et cum tumultu re-  
nit. **a** **v** Aia eorum quae humanum laudis pessima trahuntur iusta-  
bant. Hieron. xxii. d. Tempestas erupens super caput ipsorum venient.  
Greg. Simulatores dum amplectuntur in laude q; non sunt: repente in-  
veniunt in ultione q; sunt: **b** **v** Et vita eorum: i. hypocritarum

**a** Inter effemiatos morietur: quod non viriliter vivit quem laus  
P. 30. humana corruptit. **T**u electus deus per dominum. **E**viriliter agite et fortificet  
cor vobis. **B**rogates humanis laudibus molliam corda per-  
stitutum: quod suis amatoribus corrumperet. **M**atth. xi. 3. Quid  
existi in deserto videre: **H**oc est mollibus vestitus: Ecce quod molibus  
vestitus in domibus re-  
gum sum. **b** **E**ripieret  
et. **D**icto de damnatio-  
ne reprobo quod habet affi-  
gunt pauperes subtiliter  
habet de erceptione pau-  
perum. **i. huius** dices:  
**C** **E**ripieret deus. **s. c**  
**P**auperes spuri. **i. huius**  
**l. e.** **D**e agustia  
sua quod habet patitur.  
**B**reg. **L**uc pauper  
agustia eripit: cum hu-  
milis quod afflictione sue pugnatio libat: quod est in morte. **P**ro-  
uer. xi. b. **J**ustus de agustia libat: et tradet inimicorum per eos. **E**t co-  
grue de agustia sua. **i. vitiis** sibi. **A**ssidue enim habet affligit: ut ad  
reqrendum alibi remedium vere solatiis puocet. **T**u sequitur:  
**e** **E**treuelabit deus. **f** **I**n tribulacione presenti: **g** **A**u-  
re. **i. intelligenti**. **h** **E**lius. **i. paupis**: quod pugnitas claudit.  
**P**rouer. i. d. **U**eratio pugnorum inficit eos: et pugnitas stultorum  
pedit eos. **B**reg. **A**ure in tribulacione revelare est auditum cordis  
plagi haberet aperte. **E**sa. xxvii. e. **S**ola veratio tamen dabit  
intellectum auditum. **S**ed. **i** **G**loria saluabit te deus o tu iob.  
**k** **D**e ore agusto latissime. **i. a** pecto mortali: quod de os  
angustum: non quod facilis sit ingressus: sed quod difficulter est egressus.  
**E**sa. v. d. **V**ilatauit infernum aiam suam: et apuit os suum absque  
ultimo termino. **H**oc dic heliu: quod per culpa iob flagellatum credi-  
dit: **E**t quod cum validioribus plagi vidit affici: eo deterioribus iniq-  
uitatibus creditis pregarunt: et iob in ore agustum putauit cecidisse: de-  
quod dominus saluat latissime: cum ad latitudinem charitatis et libertatis bo-  
ni opis adducit. **S**ic se saluatur nouerat **D**ominus. **c**um diceret: **S**al-  
uasti de necessitatibus aiam meam: nec excludisti me in malis inten-  
tis: statuisti in loco spacio pedes meos. **I**bi **B**reg. **I**n loco  
spacio pedes stabiliti sunt: quod in pugnacis bona fidelius: et  
nulla difficultate ppedimus. **l** **E**t si habite fiduciam sub-  
ter se. **i. ius** subiecti. **P**roprium pectus quod sine subiecto est in natu-  
ra boni coalescit. **B**reg. **O** pectus fiduciam non habet: quod non ex  
propria natura subsistit. **T**u non habite fiduciam subiectum. **i. fiducia**. **E**t  
de pectus non habet fiduciam non habet: quod imēta voragine inferni: ad quam duce-  
re pectus. **V**el pectus fiduciam non habet: quod ad deteriora demer-  
git. **N**on sic quod in pureum mergit: tenet fundo putei: ita aia se-  
melapsa in aliud pecto: si ibi staret pecta illo pecto: quod in quodam  
fundo mersa persistet: sed dum pecto in quod labitur non potest esse con-  
tentus: sed quotidie de uno in aliud deinceps: quod in pureo quod cecidit  
fundum non inuenit quod retineat. **B**reg. **E**st fundus putei: si fuisse  
mensura pecti. **P**rouerb. xvii. a. **I**mpius cum venerit in  
profundum pecto: periret. **T**alis namque redire dissimulat: quia sibi  
posse misereri desperat: ut dicit **B**reg. **S**ed cum despiciat puto  
suo fiduciam subtrahit: ne vobis retineri possit inueniat. **B**reuitate  
quodlibet pectus mortale de os inferni: sed pectus pugnacis vel de-  
spaciis de os agustum: **A** quod cum liberatur de ore agusto saluat la-  
tissime. **i. latissima** pietate: **I**bi enim est latissima misericordia dei: et  
tunc propter deus multum misericors: quod a tali pecto liberat.  
**m** **R**eges autem regum. **D**ictum est super vos pauperes de agustia  
sua libat: et etiam in tribulacione intelligentia habent: **P**lus etiam fac  
domini: quod post agustum tribulacionis regem internam et gloriam dat.  
**T**u heliu in bro iob ipsa vobis solari pugnacis retribu-  
tio: quod ei debebat ex meritis: quod ex se ipso quanto pugnacis di-  
cens: **R**eges autem mensa tua. **i. refectio** satietatis interme-  
**n** **E**rit plena pugnacis. **i. est** voluptatis delectatione.  
**T**u **D**omine pinguesceris speciosa deverti. **M**unus mense epulas desi-  
derabas. **p**roba cum dixit: **S**atiabor cum apparuerit gloria tua. **N**on  
ius etiam mense poculum sicutiebat cum dixit: **S**icutiuit aia mea ad  
deum fonte viuum: quod veniam et appabo aui facie dei. **o** **C**ausa  
tua quod ipius iudicata est. **i. tu** quod impius flagellatus es. **B**reg.  
**P** 30. **P** 16. **P** 41.

**C**ausa iustorum iustitia est per quod certat: quod quod impius causa iudicatur: quod  
hic paterno flagello fatigatur. **E**ccl. viii. c. **S**unt iusti quod ma-  
la multa pueniuntur: quod opa egerint impiorum. **p** **C**ausa iur-  
dicii recipies. **i. iusta** retributione: quod iusti quod magis iudicantur: statu potentiū tunc oia iudicabuntur. **q** **N**on te quod su-  
per ira de eccl. corri-  
geri. **r** **E**t aliquem  
oppriمال violencia.  
**s** **N**ec multitudine  
donorum inclinet  
te a recto iudicio: quod  
frequenter accidit. **Unde**  
**D**eut. xvii. b. **N**on ac-  
cipies glosam nec mu-  
nera: quod munera exce-  
cant oculos sapienti:   
et mutat verba iusto-  
rum. **I**de Exo. xliiij. a.  
**I**tem Eccl. xx. d. **E**xenia et dona excecat oculos iudicium: quod  
mutus in ore canis. **I**tem. **v. v. d.** **I**gnis deuorabit tabernacula  
eorum qui libenter munera accipiunt. **E**tel fin antiquos codi-  
ces: ut dicit **B**reg: Nec multitudine locorum per quem vagatur  
homo in cogitationib. **E**t nota hic mos et modus arrogantiū:  
**W**odo heliu solatiis verba dicebat paulo ante: nūc subi-  
to ad aspera increpatione pslit: **T**alis enim est mos arrogantiū.  
**U**bi **B**reg. **A**rrogantes cum ad aliquod bona solatiis descen-  
dunt: statim viluisse se estimant: et per increpatiū tumide aspe-  
ritatem quasi quoddam sibi ingenium reformant: **A**liena etiam  
magna despiciunt: et sua parua admirantur: de suis malis bona  
estimant: de alienis bonis male sentire non cessant: et pondus  
bonae actiois vertunt in macula criminis. **E**t benigni volentes  
apparere: ire motus reputant quicquid geritur censura discipli-  
ne: et a bonis rectorib. opprimi iniuste estimant: quos cernunt  
inuitos a virtutis coerceri. **U**bi heliu admicnens beatum iob:  
alt: **N**on te superet ira: ut aliquem opprimas. **E**t recte admo-  
net: quia ut dicit **B**reg: qui aliena corrigit prius videat ne  
tra supereat. Eph. iiiij. l. **S**ol non occidat super iracundiam ve-  
stram. **G**al. vij. a. **F**res si pugnatur fuerit homo in aliis de. cc.  
**H**oc maxime conuenit prelati. **U**bi per quēdam dicitur illis:  
**D**iscite dura pati sola est quod pterit hostē: **V**irtutibus regit pa-  
tientia sola triūphis. **M**ilitant innocuis et honeste soluti irę.  
**G**ibi autem non habemus: **N**ec multitudine donorum inclinet te: ve-  
teres codices: **N**ec multitudine locorum inclinet te. **i. multitudine su-**  
peruacuarū cogitationū: quibus mens acquiescit. **t** **D**e-  
pone magnitudinem tuam absque tribulatione. **i. pati-**  
enter sustine te deponi: in a magnitudine tua sine tribulatio-  
ne. **v** **E**t etiam deponit omnes robustos fortitudine:  
id est amissionem robustorum tuorum patienter sustine.  
**x** **N**on protrahas noctem tribulacionis tue: nimis volendo.

**y** **U**lt ascendat mystice.  
**M**ystice exponit de ecclesia: cui arrogantes subducunt for-  
tibus placit quod olim habuit: quasi pugnantes illudunt dicentes:  
**t** **D**eponit magnitudinem tuam absque tribulacione: et  
oēs rofor. q. d. ne pugnas te habere magnitudinem: quod mortuus  
poteris pugnare: ita non habes quod quod vita glorieris. **Q**ues enim robusti  
fortitudine fuerit: quod tibi oī adhuc est: quod viudo tenuerit quod  
predicando docuerit: nūc vero quod tibi pugnacis robusti sunt: in for-  
titudine. **U**bi ipleta est prophetia **E**sa. iiiij. a. **D**abo pueros principes eorum: et effemiantur dñabili eis. **M**u. ii. a. **L**ocutus est dñs  
ad moysen et. **I**bi **G**lo. **S**eppe accidit ut quod humile sensu ge-  
rit et ferina sapit: excelsus sacerdotij gaudi vel cathedrā doctoris  
obsidet: et quod spūalis est et a terrēis talibus ut oī examinare possit  
et a nemine iudicari: inferiorē ordinē misteriū teneat: vel in  
plebis multitudine relinquit: **S**ed hē legi et euangelij statuta  
preminere: et nūl fin ordinē gerere. **E**ccl. x. b. **E**st malum quod  
vidi sub sole: quod per errorem egrediens a facie principis: pos-  
sum subtrahere dignitate sublimi: et divites sciētia et virtute se-  
dere deo: sum: **V**idi seruos in eis: et principes quod seruos am-  
bulantes super terrā. **x** **N**on protrahas noctem. q. d. obscu-  
ritate ingratis tue non facias ut hoc fortū subroges iuratos.

# Libri

**a** Et ascēdāt populi p̄ eis quos amissisti. **b** Laue ne declines ad iniqtatē murmurādo per impatientiam tua deū. **c** Hanc enī c̄episti seq̄ post miseriā. Illoc faliū. **d** S̄ heliu incerta et ignora sicut certa et nota dānat: Nescit enim vtrum et impatientia vel ex virtute dixerit iob: que ab eo audiuīt.

**Et. t̄ potest** **d** Ecce enī de ex celsus in fortitudine sua: et nullus ei simili in legislatori bus. i. i. p̄b̄ et p̄v archis. **E**tere. x. a. **M**ō ē filius tuū dñe. q. **d**. heliu: expedit tibi o iob vt nō declines ad iniqtatē: qr̄ deus fort est: et fortiter vindicat iniquos. **E**ro. x. a. **E**go sū de celotes et

**M**ystice abystice autem p̄phetat h̄c heliu de primo aduētu christi: vt dicit Greg. Nec mihi si vir arrogans impletur spiritu propheticō: cum saul in numero p̄phetarum fuerit. i. Regl. x. c. et. xix. d. Et balaā de eodem p̄phetauit: Num. xxiiij. c. **O**riet stella ex iacob: Et multi alii mali. **T**uū Matth. vii. c. **M**ulti dicēt i illa die: Mōne i noie tuo p̄phetaui: Quibz tñ dicet dñs: Mō noui vos. **D**ic̄ ḡ heliu: Ecce de ex celsus in fortitudine sua: et nullus ei simili i legislatori b: q. d. chris̄ humil videbis in infirmitate sua: et tñ manet i fortitudine. **T**uū. q. L. or. xiiij. a. Et si crucifix̄ ē ex infirmitate: s̄ viuit ex virtute dei. **H**uic nullus simili fuit: qr̄ hō fuit sine peccato omni: nat̄ sine dolore matris: filo sine adoptiōe p̄uis. **e** Quis poterit scrutari vias eius. i. iudicia qb̄ hunc eligit h̄c reprobat hunc humiliat alii exaltat. q. d. nullus. **R**oma. xj. d. O altitudo diuinitarū t̄c. **f** Aut q̄s audet ei dicere: opat̄ es iūcitatē. Ac si dicat: Lui actio p̄scrutari non p̄t: quo pacto poterit reprehendi. Nemo enī bene iudicat qr̄ ignorat: vt dicit Greg. **D**eut. j. c. Auditē illos t̄c. **I**bi Blo. Nemo iudicād̄ ē nisi audit̄. **J**ob. vii. g. Munq̄d lex nra iudicat quenq̄ nisi p̄us audierit ab ipso: et cognouerit qr̄ faciat: **g** Abhemēto qr̄ ignores opus ei. i. iudicia. **h** De quo. i. de cuius potētia: **i** Cecinerūt yri: id est angeli vel doctores p̄fecti: nobis elius potentia p̄dicantes: et tñ eius iudicia ignorant. Quis enī nouit de duobz paruulis simi'l nascentibz: cur vnuus ad baptisimū gratiā perueniat: alter autem moriat: qr̄ eum regenerās vnda perfundat:

**ps. 35.** Nemo. Unde Ps. Iudicia tua abyssus multa. **E**ccl. xj. b. Quō ignoras qr̄ sit via spiritus: et qua ratione cōpingant ossa i ventre p̄gnat̄: sic nesci opera dei qui fabricator est omnium. **k** Omnes homines vident eum: id est cognoscunt deum esse: fide et ratione. Unde Greg. Omnis homo eo ipso qr̄ rationalis est conditus: debet ex ratione colligere eum qui se cōdidit: deū esse. Sed ne credereb̄ q̄ homines viderēt deū per speciem sicut est: ideo subdit: **l** Anusq̄ intuet̄ p̄cul: Etiā iustus in hac vita qui non per speciem cernit: sed ex sola operū suorū admiratiōe quodā modo conspicit. **R**oma. j. c. Invisibilis dei p̄ ea qr̄ facta sunt a crea- ra mundi intellecta conspicunt. **S**ap. xiiij. b. A magnitudine speciei et a creature: cognoscibilis poterit creator horū vide- ri. **D**ali vo et in hac vita et in futura procul intuent̄: quia solam humanitatē videntes: diuinitatē claritatez non videbūt. Unde miro modo reprobi longe fient ab eius visione quem conspicient. Sed cum min⁹ sint opera dei qr̄ ipse: valde mirū est: qr̄ ipsum cernimus et opus eius ignoramus: Dicatum est enim: abhēmento qr̄ ignores opus eius: Et statim sub- fungitur: Omnes homines vident eum. **D**e hoc di- cit Greg: Agentem cernimus: sed in actione caligamus: id in rōne actionis: qr̄ rationē qr̄ re ita sit nescim⁹: qr̄ videlicet cur qr̄ fiat incertū ē: sed qs̄ sit qr̄ hec faciat: certū est. **O**r autē de p̄cul videat: ondit heliu cū subiungit: **m** Ecce deus magn⁹ vincēs sciām nrām. **P**er h̄ qđ dīc: Ecce: innuit

# Job

qr̄ videat. **T**uū Greg. Quia de vbiq̄ p̄sens ē: cū de illo ecce dī: etiā nō videntibz adesse mōstrat. Per h̄ aut qđ dīc: vincēs sciaz nrāz: ondit qr̄ p̄cul videat. i. a. longe. **N**ume. xxiiij. c. **A**l cu cui reuelat sua dānatio. **n** Plumer̄ anoy ei. **L**etitas ei. **o** Inestimabili: qr̄ ho etiūtare s̄ p̄t meniri. **p** Qui ausert stellas pluuię. **q** Ad līaz: ne mūdo pareant: et vocat stellas pluuię: et quas se B quitur pluuię. **q** Effundit imbres ad instar gurgitum: **q** id est copio. **r** Qui: scilicet umbres ac plantū gurgites. **s** De nubibus fluunt: ad litteram. **t** Que. s. nubes. **v** Pretererunt cūcta desuper. i. aerias partes: ita vt cuz in celum oculos attollimus: non ipsum celum sed nubes intuemur. Unde sequitur:

**Si** Si volueris Qui ausert stellas pluuię t̄c. Duo sunt in ecclesia dei genera iustorum. **T**uū bene viuentium tñ: Aliud bene viuentū et bñ docētū sive recte: Sic et i celo sunt duo genera stellaz. Alię qđē siccitat̄: qr̄ orū nulla pluuiā seq̄. Alię sūt stelle pluuię: qr̄ exortē arētē trā magni imb̄ ab̄ ifūdūt. Simplices iḡt bñ viuentes stelle sūt: qr̄ p̄ exēp̄t bñ viuent̄ alijs lucēt: sed nō pluuię: qr̄ p̄ doctrinā vel p̄dicationē pluere nesci ut. Qui vo bñ viuit et recte docēt: stelle pluuię sunt. Stelle qđē: qr̄ vlt̄ merit̄ lucent. Pluuię: qr̄ doctrine et p̄dicationis pluuiā effudūt. **Z**ales fuerūt p̄phete: qr̄ q̄s alia in celo ecclēsie possit: totā ecclēsie trā pluuiā doctrine et p̄dicationis irruerūt. Quos cū dñs ab hac vita sumpt̄t: stellas pluuię ab stultis: et ad instar gurgitum imbres effundit: quia eorū vice apostolos misit: qui abundati i similitudinē gurgit̄ ecclēsiā cōpluerūt. Dicit ergo: Qui ausert stellas pluuię. i. p̄ phetas ad secreta celestia et intima assūpit. **q** Et effundit imbres ad instar gurgitum: id est doctrinam apostolorum r̄berius ecclēsiā irrigantē emisit. P̄fit etiam per stellas pluuię apli designari: de quibz iudice reprobate dī: Prohibit̄ sunt stelle pluuiarū: et serotin̄ imber non sūt. **E**tere. iij. b. Quos cū dñs solut̄ corpibz ad celū assūpit: q̄s a facie celi stellas pluuię abscondit: **S**z i mox gurgit̄ ib̄ res sūdit: qr̄ per exposidores sequētes: fluenta sapientie largius p̄fereat: Nam qđ apostoli breuiter dixerunt: isti diffusus exponendo auxerūt. Dicatur igit̄: Qui ausert stellas pluuię: id est apostolos: **Et** effundit imbres ad instar gurgitū: id est exposidores sequēter trāmisit: **Qui** de nubibus fluūt: quia exposidores ex sanctis apostolis origine intelligentē receperunt: et apostoli quodāmodo a prophe- tis. **M**ubes enī aliquādo p̄phete: aliquādo apostoli: aliquādo homines mobiles dicuntur. Prophebt̄ quidē: vt in Ps. Tenebrosa aqua in nubibus aetis. i. occulta ē sc̄iētā in p̄be ps. 17. Apostoli qđem. Unde Esa. v. b. **D**andabo nubibz mes- ne pluiant super eam imbre. Itēz Esa. lt. b. Qui sunt isti q̄ vt nubes volat̄: **H**oles mobiles. **T**uū Ecs. xj. b. Qui obser- uat ventum: nunq̄ seminat: id est qui temptationes ventu- ras metuit: cor ad bona opera non ponit: et qui considerat nubes: nunq̄ metet: id ē qui ante humānē mortalitatē terro- rem trepidat: mercede etiā retributiōis se priuat. **Q**ue scilicet nubes: id est prophete et apostoli. **v** Pretererunt cuncta desup: Ut quēadmodū cum oculos ad celum at tollim⁹: nō ipsū celū s̄ nubes intuem̄t: ita intellect⁹ noster trā- ire ad diuinā non sinis: nisi p̄us p̄ scrip̄t̄ p̄cedētū exēp̄ta for- met. **E**terbi grā: Lupis deo placere per obedientias: et regni hereditatē tibi acd̄rere: considera vestigia abzā: et iuuā: ad b. Quid enī obediēt̄ abzā: q̄ ad p̄mā vocem dñi cognatos ad reliq̄ et patriam: filium etiam vñigenitū nō sumuit imolare. **h** Si p̄ patientia

a Si voluerit extendere nubes: p aera spargedo eas.  
b Quasi tentorū suū: qz vltra nubes later celū vbi est  
sedes dei. c Et si voluerit fulgurare lumine suo de-  
sup: quid fieri: Ecce d Cardines qz i certe: e Marl  
opiet. i. tōtū mundū. f Nder hēc em: scz nubes t fulgu-  
ra: g Judicat: id  
est frēt dñs: pplos.

b Et dat escas  
multis mortalibz:  
qz nubibz et fulguribz  
irrigat t fecūdāt tra-  
vt escas plo pferat.  
Or aut dicit: multis  
mortalibz et nō cū-  
ctis mysteriū respicit:  
qz nō omniū est fides:  
nec om̄s obediūt euā-  
gelio: Roma. x.c. Et

ideo dicit: multis: qz quedā sunt aialia qz nō viuit ex nascentiis terre: vt est salamādra: qz viuit de igne: t allec ex aqua.  
Immanibz. i. magnis tyrannis t potēribus t superbis.  
k Abscondit dñs: l Lucē corpālē vel spūalē: excepcā-  
do eos. i. nō illuminat. Vcl. In manibz. i. i opibz suis: vt  
sunt due dictiōes: abscondit dñs: lucē solis: faciendo eum  
occidere sub terra: vt penit nō videat in hemisphērio. m Et  
p̄cipit deus: n Ei. i. luce: o At rursus adueniat:  
lupius i nostro hemisphērio. p Annūciat: scz de. q De  
eq. i. luce. r Amico suo: cui libet hominī ppter quē facta  
est. s Possessio eius sit. Unde et si nō peccasset hō:  
ipse sol t cetera luminaria celi: cēnt obediēt hoī.

Si p patientiam vis placere deo: considera isaac: qui ligna  
portat t de hostia interrogat: ligat t nō loquit: arg supponit  
nec reluctat. Itē si p laboz tolerantiā vis placere deo: attēde  
acob: qui p̄pinquus iure cognatiōis: longo tpe p habēda  
rachel exercuit opa seruitur. Item si p continentia vis place-  
re deo: respice ioseph: q ad desideriū domine perulantis iugo  
luxuri nō potuit p̄mi etiā captiu. Itē si p māsuetudinē vis  
placere: attende moysen: qui cōmissi sibi p̄p̄li seditionē t mur-  
mur tolerat: et tñ p ipsi dominū irascentē rogat. Item si p  
constantia vis placere: cōsidera ioseph t caleph: qui ad explo-  
randum missi nec p̄peritatis magnitudine nec numerositas  
multitudine exterriti nec sociop legnitie vel p̄p̄li clamore cō-  
moti: easdē gentes quas explorando nō timuerūt p̄liando p̄  
strauerūt. Item si p beniginitatē animi vis placere: considera  
samuelē: qui de p̄ncipatu regendi p̄p̄li electus successorē hu-  
milititer requirit: inuentu saulē in regē vngit: p ipso ne amoue-  
atur a regno: rogat t luget: Unū dictū ē ei: Quousqz tu luges  
saul: cum ego abiecerim eū: j. Regū. xv. a. Item si p pīta-  
tem t humilitatē vis placere: attende dauid: qui a rege repro-  
bo p victorijs cōtumelias suscipit: qui de manu hostili popu-  
lū israeliticū fortis eripit: t tamē qz debilis ne moriat fugit:  
Electum se diuino iudicio et p̄secutorē suū reprobatis agno-  
scit: et tamē eidem satisfactionis humilitate crebro se subiicit.  
Quia qz in cūctis que spūaliter appetimus: exemplis sancto-  
rū p̄cedentū informātur: recte de his dixit heliu: Quē h̄  
texerūt cūcta desup: Nā more nubiū tegimur: vita parz  
extensa sup nos: vt ab eis infundamur t fecūdemur: t cēlestia  
penetrare volētes: p̄us facta cor admirādo cernamus: t post  
cēlestia p̄ eos informati: expiendo attingam. a Si volu-  
erit extendere nubes quasi tentorū suū. i. ministris  
suis viam p̄dicationis aperire: t eos in mudi latitudine circū-  
quaqz diffūdere. c Et si voluerit fulgurare lumine suo  
desup. i. p̄dicatores suos virtute superna miracula facere  
ad mentes hominū illustrandas. Si hēc voluerit dñs facere:  
d Cardines qz maris opiet: vel apiet: id est extremos  
mudi terminos in diuinū amoē cōuertit. f Nder hēc. i.  
guttas nubiū t fulgura miraculorū: g Judicat p opu-  
log: id est terrendo ad p̄gnitentia reuocat. Nam dū peccato-  
res superna audiūt: t mira opera p̄dicantū attendūt: mox ad  
corda sua redeunt: t de ante factis peccatis se affligētes teter-

na supplicia p̄timescum. b Et iterum per hēc dat escas  
multis mortalibz: qz p eadem nubes p quas terror influ-  
git: esca cōsolationis dat. Hēc est em: vt dīc Greg: magna  
p̄dicator p̄spēlatio: vt sic sciāt supbientū mentes affligere:  
vt etiā afflictas nouerint consolationis eloquio nutrire: Sic

peccantes de eternis  
supplicijs ferrent: vt  
penitentes de superni  
regni gaudijs pascāt.

i Immāmibz ab-  
scōndit luce verita-  
tis. i. supbis: qui apō  
semeti p̄ sapientēst.

Luc. x. d. et Matth.  
.xi. d. Confiteor tibi  
pater dñe celi t terre:  
qz abscondisti hēc a sa-  
piētibus t prudētibz

g vt rūrsus adueniat. Annū-  
ciāt dē ea amico suo qz p̄s-  
sessio eius sit: t ad eam possit  
ascendere. Ca. XXXVII.

S p̄p̄r hoc expauit cor  
meū t emōtū ē de loco  
suo. Audiet auditionē

t i terrore vocis ei: et lōnū de

t reuelasti ea paruulis. Sed qz aliquādo supna gratia hos sa-  
pientes respicit: apte subdit: m Et p̄cipit ei vt rūr  
adueniat. Lumē em Veritatis qz elatis abscondit: eisdem  
afflictis t humiliatis reuelat. Ut autem afflitti t humiliati pec-  
catores fiducia habeat posse redire ad p̄ziāt t luce p̄tāt: re-  
cite subiungit: p Annūciat de ea amico suo qz pos-  
sessio ei: sit: t ad eam possit ascēdere: Amici verita-  
tis sive lucis: dicit amatorē recte opationis. Unde Joh. xv.  
b. Tlos amici mei estis: si feceritis ea qz ego p̄cipio vobis dīc  
dominus. Expositio Cap. XXXVII.

S Uper hoc expauit cor meū t. In fine p̄cedē-  
tis capituli dixerat heliu de luce eternę patrī: qz  
dñs annūciat dē ea amico suo qz possessio eius sit: t ad  
eandē possit ascēdere vel accēdere: qz valde mirū atqz tribile  
videb: qz s. homo in fra ēdūtis atqz a cēlesti p̄zia iure exigētis  
bus meritis longe damnatus nō solū ad statū p̄mē cōditiōis  
reducit: sed longe glōriosius exaltat. Sup cui rei cōsiderati-  
one fate heliu expauisse dicens: Sup hoc: scz qz dictū est  
qz homo s. possit ascēdere ad celi. Vcl. Sup hoc: id est sup  
dei iudicio: qz alios vocat alios relinqt. Roma. xi. d. O alti-  
tudo diuinitat̄ sapientie t scientie dei t. expauit cor meū: p̄  
slupore admiratiōis. v Et emōtū ē de loco suo. i. de  
delectatione vitē p̄sentis: qz est locū humili cordis: qz ibi qui-  
escit. Unde Eiere. xlviij. b. Requiteuit moab in feclibz suis:  
nec est trāssulus de vase in vas: t in trāsmigrationē nō abiit.  
Pauor autem hic ponit p excessu sicut in Ps. Ego dixi in Ps. 115.

excessu meo. Alia littera dicit: In pauore meo: qz sicut in  
excessu: ita in pauore mens a scīpīa aliena: qz cōsiderata lu-  
ce eternę patrī: mens que p̄us in tpaliū delectatiōe torpue-  
rat: repente p excessu admiratiōis ad supna se suspendit t co-

gitatiōis infimū locū mutavit. Locus qui p̄p̄s erat  
delectatio tpalis: post excessum hui factus ē locus ei amor  
eternitatis. Sed qzter hoc fiat: cōsequēter ostendit heliu/di-  
cens: x Audier hō. s. y Auditionē in terrore vo-  
cis eius. Audito vox dei ē idē qz vox dei. Vox autē dei  
dicit hic gratia inspirata: que nō in gaudio sed in terrore au-  
diri dicit: qz cor terrenū dū asperatiōe diuine gratię tangit:  
statim intelligit qz cūcta qz agit t districte iudicabūt: et sic ter-  
rore concutit: vt cōcūsum in amore dei solidet. Unū Greg.  
Audito vox dei p̄ziāt in terrore fit: vt postea vertatur  
in dulcedinē. Domīnū em nos p̄us districti iudicij timore ca-  
stigat: vt castigatos superne dulcedinis cōsolatione reficiat.  
Unde sequit. z Et sonū de ore eius p̄cedētē au-  
diēt supple. i. dulcedine cōsolationis a deo post terrore reci-  
pet. Os dei fili est: p quē nobis pater locutus est. Sonus  
oris: est spūsancē: qz p̄us de trena actiōe quos replet terri-  
ficat: t postmodū spe cēlestū cōsolat. Possūt hēc t de iudi-  
cio exponit: qz iudex p̄mo dicit: Discedite a me maledicti in  
ignē eternū. Ecce vox in terrore. Postea dicet electis: Te-  
nite bīdicti t. Ecce sonū de ore p̄cedēs. Isa. xxx. g. Audita  
facit dñs glāz vocī suę: t terrorē brachij sui ostēdet i cōm-  
natiōe furoris. Sed qz sūt multi: qz deū ita intētū i insupiorū

Libri

**b**us dicitur ut inferiora non curet: ostendit heliu deu sic oia disponere qd non obliuiscat singula sic regere maxia ut non impediatur ad sua. **H**e em qd vbiq pns est vbiq eglis que oia disponit et respicit. **E**t hoc est: a Subter omes celos ipse considerat: uel super qd qui summa regit inferiora non deserit. **b** **E**t lumine illius:

ZL + Super

Al. Imper id est cognitio. **S**u per termios terre: qz nihil est ei incognitu in terra. Sap. viii. a. Attigit a fine usq; ad finem fortis: et disponit oia suavit. S. xviii. d. Ipse fines mundi in tuer. Si autem p celos aplos accipim<sup>o</sup>: recte d<sup>i</sup>: a **S**ubter oes celos ipse considerat: qz ablati aplis adhuc infirmitate ec clesie considerat de<sup>o</sup> et curat: qd non putat a quibusdam: qz non vident modum miracula fieri q faciebat apli. b **E**t lumine gre illi: sup terminos terre. i. modernos predicatorum: qz post sublimem vitam precedentiū etiam modernorum mores et actus gratie sue illustratione comprehendit: q et si miracula non faciat tū faciūt opera bona. Ciel sic: Lumine illi sup terminos terre. i. predicatorum gre sup gētes eas ad fidem itra timios sancte ecclesie colligēt. Ciel sic: Lumine illi sup terminos terre. i. sup fines petrorum sepe diuina gra hoies q tota vita i petris expēderit: i fine vite visitat et illustrat ad penitentiā. Unde Gen. vii. c. In articulo diei illi ingressus est noe et sem et chaim et japheth filii eius i arcā: uxores eius et uxores filiorum eius cum eis. d **D**ost eu rugiet sonit. i. post gre illustrationē luctus petris: Quia ut dicit Gregorius: cu de mente ingreditur: constat pculdubio q mora penitentie gemit: se qualiter ut ei iam libeat fliere: q pus de peccati locunditate gaudebat: Et q yberus culpa flet: eo altior cognitio virtutis attingit: qz ad videndum internū lumen polluta duduī pscia lachrymis bapticata renouat. e **T**onabit vox magnitudinis suę. Tonat de<sup>o</sup> vox magnitudinis suę: cu se nobis iam p lamēta pparatis: qz sit magna in supernis insinuat: vni timor fit sic extonitruo. Sed qz ignoramus quibus modis fiat ista visitatio troris subdit heliu: f **E**t non inuestigabit cu audita fuerit vox eius. Vox domini audit: cum metu gra inspirat. Sed ista vocē supuenientis spūs: nec ipsa mēs p ea illustrata inuestigat: qz quibus meatibus virtus inuisibilis mēti se influat: et quibus modis veniat aut recedat nescit. Unū s. ix. b. Si venerit ad me non video eum: et si abierit non intelligam. Job. viii. a. Spūs ubi vult spirat: et vocē eius audis: sed nescis unde venias: aut qz vadat. Gregorius. Vocē spūs audiēre est in cōpunctiōis intumē i amore inuisibilis cōditoris assurgere. S<sup>i</sup> nemo scit unde venias: qz ignoramus quibus occasiōib<sup>s</sup> se ad nos p ora predicationis fūdat. Et nemo scit qz vadat: qz cu vna p̄dicationē multi audiūt: nescis quem deserat: vel i cuius corde reqescat. g **T**onabit de<sup>o</sup> i voce sua mirabiliter. i. quadam occulta vi corda penetrat: quanto ardore sit amad<sup>o</sup> atq; timad<sup>o</sup>: mōstrabit: quodammodo silenter clamās. Unū aīa hūitimo clamore i semetipsa collecta: miras qd audit: qz vim cōpunctiōis incognitae p̄cipit. Qd significat Exo. xvi. d. vbi dulcis cib<sup>s</sup> desup venies: manhu vocat. i. qd est h. Supnum igitur manuā aīa p̄cipit: cu diuina dulcedie repleta admirando: rident: qd est h. Sequitur: b **Q**ui facit magna: opis pfectiōe. i. **E**t inscrutabilis: rōne. Perfectio enim opis ex paret: s<sup>i</sup> qūitas opariōis int̄ later. k **Q**ui p̄cipit nūi ut descēdat sup frā. i. solo verbo descendere facit. Dicit enim et facta sūt. l **E**t hyemis pluuijs et umbris fortitudinis suę: supple p̄cipit ut descendat sup terrā. Mystice Per niues intelligunt p̄dicatoꝝ mētes luce iusticie cōdicate. Quaque enim in superiorib<sup>s</sup> ducte cōstipantur ut niues fiat: qz iterū i frā venientes i aquā liqscunt: Sic p̄dicatoꝝ mētes ad superna erēcte p̄ protectione altiori intellectu solidantur: et virtutū cōfimationē recipiuntur: Sed iterū i frā fraterna pfectiōe retēte: infirmis hūi.

2Dystice

Job

lta p̄dicatione more niuſu liquatę p̄ cōpassiōne deſcedit. Hym  
ems est p̄ſens vita: in q̄ nos frig<sup>o</sup> mortalitatis cōſtringit. Tū  
Sap. ix. c. Corp<sup>o</sup> qđ corrūpiſt aggrauat aī aīz r̄. Nec hyems  
h̄z pluuias. i. doctorū p̄dicationes: h̄z estate ceſſabūt: qđ post  
qđ eterni iudicij eſtus incaluerit: non erit neceſſaria ſōde.

*Sponsale predicationis.*  
Vñ sponse dñ Lant.  
ij.c. Surge ppa ami  
ca mea; formosa mea  
et veni: Jā em̄ byems  
transiit: imber abit et  
recessit: Rāscute q/  
pe byeme: imber rece-  
dit: qz cum vita plena  
pagit: i q nos i grāte  
nubilo obvoluimus:  
omne misteriū hōdicari-  
onis cessabit: qz tunc  
clarū videbim̄ qz mō  
in p̄dicationē audim̄.  
Vñ Ps. Sicut audiui.

m⁹ sic vidim⁹ in ciuitate dñi virtutū. P̄cipiū ḡ dñs nū et  
pluuijs hyemis vt in frā descēdat dū aspiratione sp̄fūscantī  
corda p̄dicatoror̄ p̄ corrigēdis p̄tōr̄ būliat. m⁹ Et invi-  
bri fortitudis. Sīl̄ imber fortitudis est p̄dicator diuinita-  
tis: Imber x̄o ifirmitat̄ ē p̄dicatione būnitas. Imbrē forti-  
tudinis pluebat iohes cū dixit: In p̄ncipio erat x̄bū: et x̄bū Job. 1. a.  
erat apud deū: et de⁹ erat x̄bū. Imbrē infirmitatis pluia cū  
dixit: Terbū caro factū ē et hitauit i nobis. Imbrē ī ḡ forti-  
tudinis p̄cipit vt in frā descēdat. i. sublimē deitatis p̄dicatio  
nē finē capacitatiē audiētiū tempari iubet. n⁹ Qui i manu  
oīm hoīm signat vt nouerint singuli oīpa sua. i. manu  
bre fortitudinis descēdente in frā facit vt boies q̄ p̄us nole-  
bāt attēdere mala q̄ fecerāt subtilē vitā suā inuestigē. Vel  
sic: Qui i manu oīm hoīm signat vt nouerint sin-  
guli oīpa sua. i. p̄ bona oīpa p̄dicator facit vt singuli audī-  
tores nō scāt oīpa sua. Uñ Iaco. v. b. Exemplū accipite frēs  
laboris et patiētię. p̄phas q̄ locuti s̄t i noīe dñi. Vel sic: Qui  
i manu oīm hoīm r̄c. i. q̄ tales fec̄ oēs boies et i singuli  
noscāt oīpa sua. Lege em̄ nature: vt dicit Greg⁹: cōpellit hō  
scire siue rectū seu prauū sit qđ opat. Et h̄ pb̄t Greg⁹ hoc  
mō: Si bona se facere nesciūt: cur aliquib⁹ facis i ostentatiōe  
glīan̄t. Rurū: si mala se agere ignorant: cur in eisdēm facis  
alienos oīlos declināt. Seq̄q: **¶** Ingredieſ bestia r̄c.  
Mō est p̄feci⁹ doctor: q̄ docet bonū vi fieri nisi doceat malū  
ne fieri. Ideo postq̄ de virtutib⁹ nūbiū egit: subiugit de malū  
cia et i pugnatiōe aduersarij dicens: Ingredietur bestia:  
i. diabol⁹: q̄ om̄e bonū vastat. De q̄ d̄ Esa. xix. d. H̄a  
bestia nō ascēdet p̄ ea: nec inueniet ibi. p̄ Latibulū suū. i.  
antichristū: quē replebit i q̄ latebit: q̄ le bonū simulabūt an-  
tichristus. **¶** Et in antro suo morabit. i. i antichristo:  
inde ifidias trāseūtib⁹. Dñs. Insidiā i abscondito q̄si leo i spe  
lūca sua. Morādū aut̄ q̄ diabol⁹: p̄mo pulsat p̄ suggestionē.  
Bñ. iij. a. Quare p̄cepit vobis r̄c. Intrat p̄ cōsenium. Uñ  
illud: Ingredietur bestia latibulū suū. Stat p̄ peccati  
p̄petrationē: Uñ Dñs. Et diabol⁹ stet a dextris ei⁹. Dov-  
mit p̄ dleclarationē: Infra. xl. c. Sub vmbra dormit. Dorat  
p̄ cōsuetudinē. Uñ illud: Et i antro suo morabit. Idere.  
iij. d. Uñ quo morabunt i te cogitationes norit. Et i an-  
tro suo morabit. i. in cordib⁹ iudeoū: q̄s q̄si p̄p̄i antrū  
possidet/morā in eis faciliſ: q̄ p̄us norias cogitationes vñq̄  
ad iniq̄ desideria: et desideria vñq̄ ad iniq̄issima oīpa pdūtūt:  
qñ ex malicia christū pilato feriendū tradiderūt. Uñ sequit:  
**¶** Ab interiorib⁹ egredieſ tēpestas. i. a iudeis p̄seqns  
malicia. s. **¶** Et ab arcturo frigus. i. a gentilis p̄tēstas  
p̄mēs: Ex inuidia em̄ iudei impetraverūt vt gētis iudet. i.  
pilar⁹ romana auētate christū occideret. **¶** Glante deo:  
in fidelib⁹ suis: vñ. **¶** Crescit gelu. i. torpor inuidie i infi-  
delib⁹. Quāto magis em̄ sāci sp̄fūscantī aspirati maiora mi-  
racula faciebāt: tāto malor̄ inuidia infideles ī chārti et suos  
erardebāt. **¶** Et rurū latissime fundunt ag: et gelu

resoluto: qz christ⁹ postq; iudeoz sequit⁹ vsg ad mortē p̄tulit/ amoris sui aspiratiōe corda eorū ab infidelitatis duricia liq⁹ feicit. Un⁹ Greg⁹. Ag⁹ ex gelu currunt: qz pleriqz ex duris pse-  
cutorib⁹ magni p̄dicatores fūr. Un⁹ Ps. Emittet vob⁹ suū et  
liqfaciet ea/ fault sp̄us ei⁹ et fluet aq⁹ ad deū.i. p̄plus electus:

De q̄ subdit: a fru-

mentū. i. p̄plus electo-  
rū c̄lesteis re-  
cōdendus: b Desi-  
derat nubes. i. p̄di-  
catores: vt cōplutus  
crescat. Hoc frumentū  
electorū mō p̄mittū ē  
cum palea reproborū  
quousig⁹ supgnus agri-  
cola vētblabro iudicij  
discutiat: et electos q̄ si  
grana mūda ī c̄lesteis  
horreis cōdat: paleas  
ho ignib⁹ tradat. Un⁹ Matth. iiij. c. Cum vētblabz ī manu sua:  
et p̄mūdabit areā suā: et congregabit triticū in horreū suū: pa-  
leas aut̄ cōburet igni inextinguibili. De hoc desiderio q̄ frumē-  
tū desiderat nubes dicit Thren. iiiij. a. Parvuli petierūt pa-  
nē: et nō erat q̄ frangeret eis. Luc. x. a. Dēssis quidē multa:  
oparij aut̄ pauci: rogate ḡ dñm messis ut mittat oparios in  
messem suā. Qui hic frumentū dicunt: ibi messis vocant: sc̄ electi. Qui ho h̄ nubes: ibi oparij vocant. s. p̄dicatores: q̄ nu-  
bes sūt et oparij. Nubes p̄ doctrinā: oparij p̄ ritā. Nubes: qz  
p̄bis pluūt: oparij: qz faciūt qd̄ dicūt. Un⁹ sequit: c Et nu-  
bes spargūt lumē suū. i. doctrinā suā docēdo et opando.  
Greg⁹. Nubes lumē suū spargere ē sc̄tōs p̄dicatores exēpla  
vitē et agendo et loquēdo dilatare. d Que lustrat cūcta  
p̄ circūlū: luce verbi et exēpli. Un⁹ de capite p̄dicator⁹ scri-  
pit ī Matth. ix. d. Circūbat iesus oēs ciuitates et castella/  
docēs. Heb. xi. g. Circūuerūt in melotis. Sed ne crederef φ  
nubes ductu p̄prio regant: et nō potius nuru diuino/ subdit:  
e Quocūqz eas volūtas gubernāt̄ dixerit: supple  
spargūt lumē suū. Ezech. i. d. Ubi erat imper⁹ sp̄us: ibi gra-  
dieban̄ et rote. f Ad om̄e qd̄ h̄ceperit illis sup faciē  
orbis terrarū. q. d. nō q̄ volunt ire/eunt: nec qd̄ agere/ semp  
agūt: s̄ q̄ ad qd̄ dixerit hos diuina volūtas/ eo et ad hoc va-  
dāt. Proverb. xvij. b. Cor hois disposer viā suā: s̄ dñi ē diri-  
gere gress⁹ ei⁹. P̄dicatores em̄ ſepe aliq⁹ p̄dicare cupiūt:  
s̄ nequeūt: ſepe etiam aliq⁹ delinare q̄rūt: et illuc ire insti-  
ctu diuino cōpellunt. Un⁹ cū paulus vestimēta sua excutiēs/  
veller discedere a coriθijs/ audiuit: Noli timere: s̄ loq̄e et ne  
taceas/ qm̄ tecū ſū: et nemo apponeſ tibi vt noceat te: qm̄ mul-  
tus ē m̄hi p̄plus ī hac ciuitate: Act. xviij. c. Itē cū ad theſſa-  
lonicēs voluit ire/ retent⁹ est. Un⁹. j. Theſſal. iiij. d. Voluit⁹  
venire ad vos: ego quidē paul⁹ et ſemel et iterū: ſed impediuit  
nos ſathanas/ occulta dei diſpensatione. Itē p̄dicatores ple-  
tūqz aliq⁹ ſtudente blande corrigerē: et tñ eoz ſermo vertit in  
aſpitatiē. Aliq⁹ aliq⁹ volūt aspe increpare: s̄ rigor eoz p̄ mā-  
ſuetudinis ſp̄m reſtraenat. Proverb. xvij. a. Homis est animū  
ppare: et dñi est gubernare lingua. Itē in eodē. xxi. a. Siē di-  
uiſiōes aquaz: ita cor regis ī manu dñi: quocūqz voluerit in-  
clinabit illud. g Siue ī vna tribu: siue ī terra sua/  
siue ī quocūqz loco miscođie ſue eas iuſſerit inueni-  
niri: ſupple illu vadūt: et ibi inueniunt p̄dicatores: qz nō ſuis  
s̄ dei nutrib⁹ ducunt. Unā tribu dicit h̄ tribu iuda: q̄ p̄ ceteris  
darior fuit. Terra ſuā dicit omnē iudeā. Locū miscođie vocat  
gentilitatiē. Et inuit hic q̄ dñs aliqui ſoli tribui iude p̄di-  
catores ſiue p̄phaz cōtulit: pene toro iſrael idolis ſeruente/ a tpe  
hieroboā vsg ad captiuitatiē babyloniciā. Aliq⁹ in tota iudea  
bas nubes pluere fecit: qm̄ ſ. p̄t captiuitatiē p̄līm iſrlītū ad  
antiquā gratiā reuocauit. Postea ho ad gentilitatiē miſit p̄di-  
catores. Nubes ḡ dñs quocūqz volūt duxit: ſiue ī vna  
tribu. i. ī tribu iuda: ſiue ī terra ſuā: ſc̄ dei in tota iudea:  
ſiue ī quocūqz loco miscođie ſue eas iuſſerit inueni-  
niri. i. ī gentilitatiē q̄ ex ſola miscođia recōciliatiōe accepit: Ju-

dei ho et ex misericordia et ex veritate: quia eis fuit p̄missus  
christ⁹ nō gentib⁹. Un⁹ Roma. xv. b. Nico em̄ christū ſelum  
fuſſe miſtriū circūciſiōis ppter veritatē dei ad cōfirmādas  
p̄missiōes patrū: gētes aut̄ ſup miscođia honorare deū. h

Auſculta hec tc. hic apte arrogantiā ſuā ostēdit heliu:

Q: em̄ mylta pphice

et ſublimiter dixerat:

ideo iob q̄ ſi torpentē

et inſciū ad audiēdum

iuitat/dicēs: Auſcul

ta hec iob que dixi.

i Sta. i. ſurge vt ſtes

qui iaces p̄ pigritiā et

ignorantiā: k Et

p̄ſidera mirabilia

dei ſtas nō facēs: qd̄

ſaciūt qui oga dei mi-

rant p̄ contemplatiōe;

ſed ad ea nolūt assur-

gere p̄ imitationē. Sta. ſquidē/est bñ agere. j. Corinth. x. b.

Qui ſe existimat ſtare/ videat ne cadat. k Auſquid ſcis

qñ h̄cepit de⁹ pluuijs. i. v̄bis p̄dicatoꝝ: m Et oſtē

derēt auditoꝝ: n Lucē nubiū ei⁹. i. claritatē quā ba-

bent ipi p̄dicatoꝝ. Per verba em̄ p̄dicationū agnoscit vſi-

tus p̄dicatoꝝ: qui ſi taceant/reliquis homib⁹ ſiles/ aut longe

despectioꝝ vident̄. Sed cū loqui ceperint/pſecutiōibus et

cōtumelij ſp̄ſi/ in quātā virtutis arcē pſecerint innoſecūt: et

vifione deſpecti/ loquēdo tñ vñ timeant oſtēdūt: Un⁹ paulo

corinthiū dicebat: Epifolę graues ſunt et fortes: pſentia aut̄

corpis inſirma/ et ſefino cōtemptibilis. i. Corinth. x. c. Ple-

rūmō ſancti p̄dicatoꝝ oſtendere ſe vt pſint/cupiūt: et non

poſſunt: aliqñ latere appetūt vt quiescat: et nō p̄mittunt. Et iō

nemo ſcīt qñ lucē nubiū pluuię oſtēdūt. i. nemo nouit qñ de⁹

virtutē p̄dicationi p̄beat: vt p̄dicatoꝝ gl̄ia clareſcat. Dicit

ergo heliu: Auſquid ſcis qñ h̄cepit de⁹ pluuijs vt

oſtēderēt lucē nubiū eius: q. d. nūquid apprehendis qñ

dñs p̄dicatoꝝ ad loquēdu ſp̄ſi ſepti ſimpellat: et qb⁹

mōis claritatē vite eoz mūdo innoſecat: q. d. nō. Un⁹ ſdāt:

o Auſquid nosti ſenitas nubiū ei⁹ magnas: i. bene vi

uēdi vias: qb⁹ p̄dicatoꝝ nō ſolū ſub p̄ceptoꝝ ſed et ſub cō-

ſilioꝝ custodia coanguſtant. Utia quidē pſens/via eſt: ſi cen-

fura bñ viuendi ſenita eſt. Utia quidē i. p̄ncipio: ſed paulat̄

diſlatatur. Un⁹ Proverb. iiiij. b. Ducā te p̄ ſenitas equitaris/

quas cū ingress⁹ fuertiſ ſunt: nō artabunt gressuſ tui: et currē ſi

habeb⁹ offendiculū. Et inſra. c. Iuſtop ſenita q̄ ſi lux ſplēdēſ

pſedit et crescit vſq; ad pſectā diē. Greg⁹. De hui⁹ mūdi cō-

cupiſcētia nihil h̄z aliena nō appetere/ p̄pria nō tenere/ lau-

des mundi deſpicere/ p̄ deo opprobria amare/ gloriā fugere/

deſpectū ſequi/adulātes deſpicere/ deſpicētēs honorare/ ma-

la nocentiū ex corde dimittere/ erga eos etiā gratiā dilectōis

imobile i corde retinere: ſenitē hec magne: qz qnto h̄ mag-

anguſtant: ſato ampli⁹ i eterna retributiōe diſlatant. p

Et iterū: nūquid nosti pſectas ſcītias eoz: Greg⁹. Perfēta

ſcītia ē cūcta ſollicitē agere: et ſe de ſuis meriti ſcīre nihil eē.

Ad quā ſcītia mōet dñs aploſ Lucl. xvij. c. Lū ſecerit ſi oia

q̄ p̄cepta ſūt vobis/ dicite: ſerui inutiles ſum⁹. Beat⁹ Bern⁹.

Scītia ſanctoꝝ eſt tpaſter flagellari/ et in eternū gl̄ari. Itē

Greg⁹. In hoc mūdo dū viuim⁹/ ſūc pſecte q̄ ſcīda ſūt ſcī-

muſ: cū p̄ſcienteſ p̄ intelligētiā nil nos pſecte ſcīre cognosci-

mus. q Mōne ſenitē tē. Hoc generaliſ de ecclia/ cui⁹ typū gerit iob: ſpecialiter ho de ipſo iob exponit. Per

ſenitē corpori adhēritē ſignificat ſcīpuli magiſtri bñ

viuētib⁹ adhēritēs. Sicut em̄ ſenitē calorē a corpe reci-

piunt/ et in ipſo corpore illū poſtea refundūt: ſic ſcīpuli

a magiſtri calorē ſidei et ſanctitatis recipiſt: quē poſtmodi

in ipſoſ refuſdūt: qz magiſtri videntes feruorem ſcīpuli/

in amore boni amplius accenduntur. Tſenitē ſcītia ergo ec-

clieſ ſunt omnes qui ei ſidei adunatiōe iūgunt. De quibus

eidē ecclie dī Eſa. xlir. e. Vnuo ego dicit dñs: qz hiſ omnib⁹

velut ornamēto ſenitēs. Tſenitē ho iob et vniuſciuſqz

## Libri

recte viuentis sunt: quoniam ei concorditer adharet. Igitur dum ipso doctoꝝ accendunt auditores: q̄ si ex viuēti corpe vestimenta caleſiūt. S; cū ex pfectu auditore etiā doctorū vita p̄ficit: q̄ si ex calefactis vestimentis calor ad corp̄ redit. Nec hoc sibi possūt doctores attribuere q̄ auditores p̄ficiunt: q̄ nisi spūs fanci corda eoz repletat ad aures corporis

voꝝ doctoꝝ incassū so-  
nat. Formare qdē vo-  
ce exteriꝝ īgrī possūt:  
hanc ipso īp̄mire in-  
terius nō possūt. Un-  
i. Cor. iij. b. Neq; q̄  
plātāt aliquid est: neq; q̄  
rigat: h̄ q̄ incrementū  
dat deo. H̄elius ipso vo-  
lens rep̄mire supbiaꝝ  
job dicit: Mōne vesti-  
menta tua calida  
sunt: cū p̄flata fue-  
rit terra. i. corda au-  
ditoy: a. Auctro. i.

spūlancio. De q̄ Lant. iiiij. d. Surge aqlo t̄ veni auster. Ac si apte diceret heliu: incassū tibi attribuis si aliquid p̄ te p̄fecisse i. p̄tibꝝ p̄tēplaris: q̄ nō est h̄ a te: h̄ a spūlancio. b. Tu for-  
sitā t̄c. Post verba lactatię verba irrisiōis subiungit heliu. Tu forsitā cū eo. i. cū deo: c. Fabricat̄ es celos/ma-  
teriales: vel spūales. i. angelicos spūs. De qbꝝ Wāith. vi. b.  
Fiat volūtas tua sic i. celo t̄ i. tra. i. sic in angelica creatura: ita  
i. hūana. De qbꝝ bñ sequit: d. Qui solidissimi q̄si ere  
fusi sunt: Uel fundati. i. illa p̄tī rubigine possibiles cōsumi.  
Natura q̄ippe eris est rubigine difficile cōsumi: t̄ angeli q̄ p̄st  
terūt: fixi in amore dei: iā nulla surrip̄tēs culpe labe siue rubi-  
gine possūt morderi. Possūt etiā p̄ celos/electoꝝ mētes cele-  
stibꝝ inhērētes designari: q̄ solidissimi q̄si ere fusi sunt:  
q̄ ab integritate cōp̄te fortitudinis illa mutabilitatis rubigi-  
ne cōsumūt: Quibꝝ fortis i. aduersis duratibꝝ: dīc dñs: Vos  
estis q̄ p̄māstis meū in tēp̄tationibꝝ meis: Luc. xxij. c. Itē  
deridendo subiugit heliu: e. Ostēde nobis qdē dicam  
illi. i. deo. q. d. nos i. tenebris ignoratię īvoluumur: tu aut iam  
fruens luce magne intelligētię: t̄ iō debes nos docere. f. Nos  
q̄ippe īvoluumur tenebris: ignoratię. Post irrisione despi-  
ciēdo subiugit: g. Quis narrabit ei. i. deo: h. Que lo-  
quor: q. d. de laudibꝝ dei acute sentiēs/ multa locū sū: t̄ loqr  
etiā inaudita: t̄ q̄s enarrare poterit ei/ etiā cū audierit: q. d. tu  
nō poterit. i. Etiā si locut̄ fuerit hō deo. s. k. De-  
uerabif. hō. i. deficit: q̄s fari ineffabilē cupiēs/ ignoratię suę  
angustia deglunis. Greg. Quō em̄ p̄t̄ loq caro de spū: circū  
scripto de incircūscripto: creatura de creatore: tpalis de ētno:  
mutabiliſ de īmutabiliſ: mortalis de viuificantē: cēc de luce:  
Sic se abraā deuoratū oſidit: cū dixit: Loq ad dñm meū cū  
sim puluis t̄ cinis: Gen. xvlij. d. Itē Dñi. x. b. Vidi visionē  
hāc: t̄ nō remāſit i. me fortitudo: h̄ sp̄s mea īmūrata est i. me  
et emarcui. Mō ipso p̄t̄ hō loq de deo: q̄ de fact̄ ē hō/ nō  
t̄ visibilis. Baruch. iij. d. In tra inq̄t vīsus ē/ t̄ cū homibꝝ cō-  
uersat̄ ē. Tūc ipso nōdū cognit̄ erat dē tr̄is: Tūc recte sub-  
dit: l. At nūc dicit heliu: m. Nō ydēt̄ hoies. n. Lu-  
cē deitatis: quā postea viderūt. Un̄ Ela. ix. a. P̄plus gentiū  
q̄ ambulabat i. tenebris/ vidit luce magnā t̄c. Qualit aut̄ h̄ lux  
videat̄ ab hoibꝝ/ subdit: o. Subito aer cogil i. nubes. i.  
mens fluida/ virtutis robore solidaf. Or aut̄ noie aeris mens  
fluida varia desiderijs intelligaf. dīc Sap. ij. a. Spūs diffun-  
detur tanq̄ mollis aer: t̄ trāſiet vita nřa tanq̄ vestigium nubis.  
Aer fuerit apli: cū p̄ varia desideria sparſi/ cure p̄ſcatiōis intē  
debāt. S; subito aer i. nubes coact̄ ē: cū de vanis p̄ſcatoribꝝ  
facti sunt firmi p̄dicatoꝝ/ more nubis aq̄s sc̄i cōtinētes: q̄  
bus trā eccl̄e irrigauerūt: q̄ pacto mīſterio/ ad celi ſecrēta re-  
cepti sunt. Un̄ bñ subdit: p. Et vent̄ trāſiēs. i. curſ̄ vitę p̄-  
ſentis: q. Fugabit eaq; a ſupſicie tr̄e. s. in morte. Greg.  
Ventus trāſiens nubes fugat: q̄ vitę tpalis excursus a carne

## Job

aplos ſubtrahit: t̄ eos i. ſecrēta reque q̄si i. celoꝝ cardine abſco-  
dit. S; q̄ apli p̄dicauerūt vſq; ad mortē: qd̄ labore eoz agas-  
tate p̄ciosa vita fideliū. s. Et a deo formidolosa lau-  
datio. i. ab hebreis fideliibꝝ q̄ vidētes gentes puerias/ diuina

iudicia ſomnidādo lau-  
dauerūt. Un̄ Al. xi. c. cū p̄t̄ ſrib̄ retu-  
lifer: quō cornelii et  
eos q̄ cū eo erā bapti-  
casser: dīc: His audiu-  
ſacuerūt / laudauerūt  
deū dicentes: Ergo et  
gentibus p̄niaz dedi-  
de ad vitā. Sed q̄re  
ab eis q̄ iā fideles erāt  
dī venire formidolosa  
laudatio/ cū letā pop̄  
debeant venire: Dic-  
m̄ q̄ iō ſomnidolosa  
laudatio dī venisse a  
ſudēis fideliibꝝ: q̄ de

R Capi. XXXVIII.  
R Eſpondēns aut̄ dñs  
job de turbine dixit:

vocatōe gentiū timēdo gaudebat. Limebat, p̄t̄ repulsa ſyna-  
goge: gaudebat aut̄ laudātes deū de gentiū vocatiōe. Seſ:   
Digne eū. i. deū: v. Inuenire nō possum. Laman/  
feste ap̄phēdere: q̄ q̄qd d̄ illo mō ſentim̄/ t̄ ſide ē/nōdū et  
ſpecie. S; tūc digne inueniem̄ eū. q̄ ſp̄cē ſtēplabimur.  
i. Cor. xij. d. Videbūt nūc ſp̄cūlū i. p̄gnat̄: tūc aut̄ fa-  
cie ad faciē. x. Magi ſtēp̄tudie t̄ iudicio t̄ iuſticia  
t̄ enarrari nō pot̄. Magi ſtēp̄tudie ſt̄ aduersarioſ. Un̄  
Luc. xi. c. Lū foris armat̄ custodit atrū ſuū: i. pace ſūt oia  
q̄ poſſidet: ſi aut̄ ſortior ſupueniēs/ vicerit eū: vniuersa arma  
eī auſeret. Itē magi ſt̄ iudicio: q̄ electos ſuos h̄ p̄ aduersa  
dep̄mit: q̄ ſoſtmodiū in et̄na gl̄ia extollit. Eccl. xliij. d. Ter-  
ribilis dñs t̄ magn̄ v̄hemēter: t̄ mirabilis poētia illi. Itē  
magn̄ iuſticia i. reproboſ: q̄ ſuū h̄ tolerat: ſi in fine eternaliſ  
dānat. Eſa. xxiij. c. Erit eis ſybū dñs: māda remāda/ expecta  
re expecta/ modicū ibi/ modicū ibi: vt vadāt et̄ cadat retroſuū  
t̄ pterāk t̄ illaq̄enſ t̄ caplāk. Ibi Glo. Quos dñs ut puerant  
tolerat: nō puerlos durī dānat. Un̄ aut̄ dī: t̄ Enarrari nō pot̄.  
Sētiri em̄ ſuue itēlligi/ digne nō pot̄: q̄to min̄ dī  
ci. Eſa. liij. c. Generationē el̄ q̄ ſenarrabit: Eccl. xi. b. Quō  
igras q̄ ſit via ſpūs/ t̄ q̄ ſōne cōpingan̄ oſla i. vītre pregnāt̄  
i. vītutes in mēte penitētis: ſic nescis oga dñi q̄ fabricator ē  
oim. y. Ideo timebūt eū viri. i. ſapiētes ad intelligētā  
diuinop̄ ſortes. z. Et nō audebūt ſtēplar̄ oēs q̄ ſibi  
vidēt eē ſapiētes. i. arrogātes: q̄ lic̄ docti ſtāto a dei luce  
lōge ſiūt/ quāto apud ſe h̄uiles nō ſiūt. Iaco. iiij. b. De ſup-  
bis reſiſtit h̄uilibꝝ aut̄ dat gratiā. || Expo. Ca. XXXVIII

R Espōdēns aut̄ dñs t̄c. Post dana rerū/ poſt fu-  
nera p̄ignorū/ poſt vulnera corporis/ poſt ſiba mu-  
le ſuadētis v̄xoris/ poſt cōtumeliosa dicta ſolantū/  
poſt fortis ſuſcepta lacula tot dolor/ p̄ tanta virtutū ſtāria  
laudand̄/ a iudice fuerat job: ſi iā de p̄ſenti ſc̄lo effeſ euocan-  
dus. S; q̄ adhuc h̄ duplicita receptor̄ erat: t̄ ſaluti p̄ſtinet re-  
ſtituēd̄/ vt rebꝝ redditis diuit̄ v̄taſ: ne p̄ elatiōis gladiū illū  
ſua victoria ſterneret: debuit eū oſpotēs icrepare p̄ diuſtā  
iūſticiā q̄ ſeruat ad vitā. Juſt̄ q̄p̄e ſuit job aī flagella: ſi iu-  
ſticiā p̄ ſlagella: vñ magi laudād̄ erat: ſi ne robustissimū pe-  
cī elatiōis tela cōfoderet̄ h̄uiliand̄ fuit. Un̄ cū dñs ſup de-  
ipo dixiſet: q̄ non eēt ei ſiliſ vir ſup trā: iā nullī hois cōpa-  
tiōe poterat vinci: Jō dñs ex pſona ſua narrat ei vītutes ſuas  
sub interrogatiōe/ dices: Mūqd p̄ducis luciferū ſpe ſuo. Et  
mīta alia q̄ ſol̄ deus p̄t̄: vt ſic q̄ nullī hois cōpatiōe pote-  
rat vici/ cōpatiōe dei ſupeſ. Finita q̄ ſupba narratiōe heliu:  
quā job partēt audiuit: aſſumēs dñs ſybū ad job: Primū re-  
darguit heliu de ip̄itia: q̄ recta ſi recte ſapūtinec p̄tūlit: q̄  
qd̄ vītū ip̄erit̄ ē: vt dīc Greg. Deinde vertit dñs ſoba ſua  
ad erudiēdū job. Et nota q̄ dñs de turbine loq̄ job phibet:  
q̄ loquit̄ flagellato. Dicſ ſt̄ R̄ndēs aut̄ t̄c. q. d. ita rīgū

beliu: iob aut. i. sed. **D**ñs respōdēs iob de turbine/di  
xit: **a** **Q**uis est iste. l. heliu: inuolueſ ſentētias ſer  
monib⁹ imperit⁹: q. d. qđ dixerit ſcio/ ſed dicere nescio. i.  
reprobō. In eo aut q̄ dicit ſimpliſter ſentētias; t̄ nō addidit  
q̄les: dat intelligere dñs q̄ bonas ſentētias locut⁹ ē heliu: ſed  
inuolueſ imp̄it⁹ ſer  
monibus eis dicit: qz  
cū verbis lacratię p/  
late fuerūt. Utrū aut  
1.40.8. dñs q̄ ſemeti⁹ an p  
angelū ſit ei locutus;  
ambiguū ē. Aliqñ em  
p se dñs: aliqñ p ange  
lū loq̄. Cū p se loq̄:  
ſola vi interne aspira  
tiōis ſine ſib⁹ et ſyl  
labis cor doceſ. Utrū  
em diuina qđdā pond⁹ ē: vt dīc Greg⁹: qđ oēm aliam quā re  
plete leuat. Eſt ſe lumen icorporeū/qđ et iteriora replet; t̄ reple  
ta exteri⁹ circuſcribit. Uñ ſine ſtrepitū ſermon dei: q̄ t̄ auditū  
apit: t̄ h̄ie ſonitū nescit. Qđ aut aduētu ſpūſſcti dī: Fact⁹ ē re  
pēte d̄ celo ſon⁹: Acl. q. a. Dicēdū q̄ dñs q̄ ignē exteri⁹ appa  
ruit: t̄ p ſemeti⁹ int⁹ locutionē ſec. Qñ dō p angelū dñs lo  
quit: aliqñ ſib⁹: aliqñ reb⁹ loq̄: aliqñ ſumul verb⁹ t̄ reb⁹: aliqñ  
imagineb⁹ cordis oclis oſteſis: aliqñ celeſtib⁹ ſubſtatib⁹: aliqñ  
frenis: aliqñ ſumul celeſtib⁹ t̄ frenis: aliqñ etiā ita dñs p ange  
lū loq̄ vt ip̄e angel⁹ mētis obtutib⁹ pſentef: aliqñ etiā dñs p  
angelū cordib⁹ nr̄is ſtūre ſuę aspiratiois infūdit: Sepe em ex  
teri⁹ nō appetet: h̄ ſi ſūt angelici ſpūſ ſuę appetit⁹ dei. pphetaz  
ſensib⁹ innotescit. Potuit ḡ eſſe qñ dñs iob de turbine r̄udit:  
q̄ p angelū fecit cōmoſionē aeris/ et formauit ſib⁹ q̄ ſequunt̄.  
Uel ytrūq̄ p se fecit dñs ſine miſterio angelis: ſicut fecit celū t̄  
terrā. Uel potuit eſſe q̄ angel⁹ exteri⁹ in turbine excuſit aerē:  
t̄ p ſemeti⁹ dñs vim ſentētia ſuę cordi iob ſine verbis imp̄ſ  
ſit. b **A**ccinge t̄c. Despecto heliu: dñs ad erudiēdū iob  
verba ſua puerit̄: dices: Accinge ſicut vir lūbos tuos:  
id eſt viriliter mēte t̄ coze luxuriā reſtringe. Delectatio nāq̄  
carnis in lūbis eſt. Unde p̄dicatorib⁹ dicit Luc. xij. e. Sint  
lumbi vī p̄cincti: t̄ lucerne ardētes. i. luxuriā i vobis p̄mo re  
ſtrigite: et tunc de vobis exempla bonoz operū monſtrate.  
Sed cū iob tanta caſtitate fuerit p̄dit⁹: cur dicit ei poſt tot fla  
gella: Accige ſicut vir lūbos tuos. i. reſtringe ſic fortis  
luxuriā. Sed dicim⁹ q̄ alia eſt luxuria carnis: alia luxuria cor  
dis. Illa de corruptione carnis oris: iſta de caſtitate t̄ ceteris  
virtutib⁹ naſcit. Monet ḡ dñs iob: vt q̄ p̄us luxuriā corrupti  
onis vicerat: nūc luxuriā elatiōis reſtringat/ ne ſez de patiētia  
vel de caſtitate ſupbiat. Uñ. i. Pet. i. c. State ſuccincti lūbos  
mētis vī. **i** Interrogabo te: t̄ reſpōde mihi. Trib⁹  
modis interrogat nos dī: vi dicit Greg⁹. l. flagello/p̄cepto/  
exemplo. Primo in interrogatiōi r̄ideſ p̄ patiētia. Secūde p̄ obe  
diētia. Tertię p̄ ſapiētia. Iā dupli ci interrogatiōi dei r̄iderat  
iob: Nūc monet r̄idere tertię: q̄ſi dicereſ ei: Lōſidera q̄ ſup  
te ſunt: q̄ dū minime cōprehēdēs/ q̄ imp̄fect⁹ ſiſ: t̄ ppe nihili  
cognosces: t̄ ſic r̄idebis ſi te ignorare intelligi. Primo ḡ dñs  
de origine mūdi mīta interrogat dices: **d** **E**ibi eras qñ  
ponebā fundamēta terre: Ad litterā. q. d. ſciſ tu rationē  
qua ſra poſita eſt t̄ fundata. P̄s. Qui fundauit terrā ſup aq̄s.  
Eſa. xl. c. Qui apēdit trib⁹ digiſ molē terre. S. xxvij. b. Qui  
apēdit terrā ſup nihili. Ergo ſra nō h̄ ſuđamentū. Solo.  
Fundamētu dicit h̄ie/ eo q̄ inſinuū locū inter elemēta teneat:  
et q̄ ſirm⁹ eſt ceteris elemētis. **e** Indica mihi ſi habes  
intelligentiā. i. ſi intelligis: **f** **Q**uis poſuit mēſuras  
eius. l. terre. **g** **S**i noſti: Indica mihi. **h** **U**el quis  
tetendit ſup eam linea/ mēſurant̄: q. d. ſi noſti mēſuras t̄  
lineas poſitas t̄ extēſas ad trax partitionē. Itē indica mihi:  
**i** **S**up quo baſes illi⁹. l. terre: **k** **S**olidate ſunt: id  
eſt quo t̄ in quo ſubſtitat terra. **l** **A**ut q̄ſ demiſit laſ  
pedi angulaře ei⁹. Hoc ad līaz nō expōnit: p̄ qđ patet q̄  
totū mēſtice exponēdū ē. Ideo em̄/ vt dicit Greg⁹/ reb⁹ pla  
nis ac patētib⁹ obſcura quedā ac diſſona p̄iſſent̄: vt q̄b qđ

ab intellectu litterę diſcrepat: etiā illud inqraſ mystice/qđ dī  
ctum iuxta litteram ſo nat. **D**icaf ḡ **o** **E**ibi eraſ qñ po/  
nebā fundamēta terre. i. p̄dicatores ecclę. **H**ec qđ P̄s. P̄s. 86.  
Fundamēta eius. i. ecclę: in mōtib⁹ ſanctis. i. in aplis. Ideo  
aut dñs in p̄cipio interrogatiōi cōmemorat iob. **p̄los:** vt

quāto illos mirabiles  
venturos cōſpiceret:  
tanto in eoz cōpaciōe  
de ſe humilē ſentiret.  
**e** **I**ndica mihi ſi  
habes intelligen  
tiā: **Q**uis poſuit  
mēſuras ei⁹ ſi no  
ſti: vel q̄ſ tetendit  
ſup eā linea: Per  
mēſuras t̄ lineas qđ  
terra partit⁹ ſignificat

occulta dei iudicia: quib⁹ in carne veniē ſines ecclę ſiſtūt:  
hanc relinqueſ i infidelitate: illā trahens ad fidē p̄ p̄dica  
tionē aplor. Lineas ḡ ecclę t̄ mēſuras eius/tetendit dñs  
ſup terrā: qñ apli agent̄ ſpūſ ſancto/ in alijs p̄tib⁹ mūdi roca  
banū vt irent: ab alijs arcebat̄ ne accederet: **S**ic legiſ Acl.  
xvi. b. Lēptabant apli ire in bithyniā: t̄ nō p̄misit ſpūſ iefu.  
Et paul⁹ macedonię nolebat p̄dicare: et p̄ viſum apparuit ei  
vir macedo q̄ dixit: **T**rāſiens i macedoniā adiuua nos: Acl  
xvi. b. Oli ḡ paul⁹ ad macedoniā vocatur: t̄ ab asia p̄hibet:  
quid aliud/miſi q̄ linea occulē mēſure ecclę illic ducta eſt:  
hinc reducta: Illic ducta/ vt macedonia iſra ſines fidei com  
phendat: hinc reducta / vt asia extra ſines fidei reliquaſ. Itē  
lineas tetendit dñs ſup terrā: qñ cui dā dicit̄: **M**agisſter ſeq̄  
te quoq̄ ſteris: **R**efpondit dñs: **V**ulpes ſoueas habet t̄c.  
**M**attb. viij. c. Alij dicenti: **D**ñe p̄mitte me p̄mū ſire t̄ ſepe  
lire patrē meū: **R**efpoſū eſt: **D**imitte mortuos ſepelire mor  
tuos ſuos: tu aut vade t̄ annūcia regni dei: **M**attb. viij. c.  
**D**ic vult ſequi/ t̄ repellit: ille vult dimitti/ et retineſ. Uñ hoc  
niſi ex occulto dei iudicio: q̄ extēdens mēſuras t̄ lineas ſuas:  
hūc ap̄phendit t̄ illi dimittit: t̄ quos cōprehendit alios dat  
aplōſ/ alios p̄phas/ alios euangeliſtas/ alios paſtores/ alios  
doctores: Ep̄b. iiij. c. Itē. i. Corintb. xij. b. Alij dat ſermo  
nem ſapiētia/ alij ſimone ſcītia/ alij fidē/ alij gratia ſanctū/ i  
alij opationē ſtūtū/ alij p̄phētia/ alij diſcretionē ſpirituū/ alij  
genera linguaꝝ/ alij inſt̄ationē ſimoniū. Uñ hec extēſio li  
nearū ſpūalium: Deus ſcīt nō hō. Cur dī ad iob: **I**ndica  
mihi ſi h̄eſ intelligētia: **Q**uis poſuit mēſuras t̄c.  
niſi vt cōſideras q̄ ſol⁹ dē iſta mirabilia ſcī ſuę virtuti nihil  
attribuat. **S**equit̄: **i** **S**up quo baſes eius. i. doctores  
ecclę/ qui totam ecclę fabrīa ſuſtinent: **k** **S**olidate  
ſunt: ſuple niſi ſup me: qui ſum fundamentū ecclę. i. **L**oſ  
rintb. iiij. c. Fundamentū aliud nemo poſtere/ p̄ter id  
qđ poſitū eſt/ christus iefu. **l** **A**ut quis demiſit: id eſt  
de alto miſit: **m** **L**apidem angulaře eius: id eſt chri  
ſtū: qui duos populos quaſi duos parietes ecclę ſuſtient.  
iſta ſuſtient ſe iunxit. Ep̄b. iiij. c. Ipſe eſt pax noſtra: qui ſecit ytrāq̄ vnum. De  
hoc lapide dicit P̄s. **L**apidē quē reprobauerūt edificantes/  
hic factus eſt in caput anguli. Eſa. xxvij. d. **E**cce ego mi  
tam in fundamēta ſion lapidē angulaře/ probatū/ p̄ciosum  
in fundamēto fundatū. **n** **L**um me laudarent ſimul  
aſtra matutinā/ cū veſtīnīs. i. angeli cū electis homib⁹.  
Simul enī angeli t̄ homies incarnato domino laudauerunt  
deū. **l**loſies: quia viderunt ſe redimi. Angeli: quia viderunt  
ſuum numerū impleri. Dicim⁹ autē angeli aſtra matutina: q̄z  
primi in tempore creati ſunt. Uel quia miſſi ad homines ex  
hortandos/ mane gratiē nūciant. **o** **E**t ſubilarēt om̄s  
filii dei: id eſt homies electi. Gregor⁹. Jubilatio eſt: cū cor  
dis leticia oris efficacia non expletur: ſed quibusdā modis  
gaudiū prodiſ: qđ gaudens nec tegere poſteſ nec exprimere.  
Bene autē dicim⁹ laudare angeli t̄ homines ſubilarē: quia  
angeli iam vident latitudinē claritatis/ et nullas patiunt̄ an  
gustias: homines ſo adhuc oris ſui angustias ſuſtinet. Hec  
quaſi iam facta narrat domin⁹: q̄ futura ſuiderat. Quia ſo

P̄s. 117.

P̄s. 135.

**i** **S**up quo baſes illi⁹. l. terre: **k** **S**olidate ſunt: id  
eſt quo t̄ in quo ſubſtitat terra. **l** **A**ut q̄ſ demiſit laſ  
pedi angulaře ei⁹. Hoc ad līaz nō expōnit: p̄ q̄ ſiſ patet q̄  
totū mēſtice exponēdū ē. Ideo em̄/ vt dicit Greg⁹/ reb⁹ pla  
nis ac patētib⁹ obſcura quedā ac diſſona p̄iſſent̄: vt q̄b qđ

115

## Libri

de prosecutu et gaudio bonorum excitant mali ad rabiem furorem: quos tamē dñs restringit: recte de his consequenter dicitur:

**a** **Quis conclusit ostijs mare tē.** Mare est cor impudicum vel seculū. **Esa. lvij. d.** Impudicus ē si mare feruens: qd̄ quiescere non potest. Ostia doctores vel p̄dicatores vel miracula vel lex: **Nubes ignorantia;**

**t** **Pauperis infantie iustitia;** pedimenta stūcie; **Te-**  
**cristi christi?** Itē ostia doctores vel virtutes: **Mare seculū;** **Vulnus seculi origo;** occulta et maliciose carnalium cogitationes. Per hanc vulnus mali cōcipiunt: qm̄ mala cogitat. Per eandē parciunt: quando mala q̄ cogitauerūt operantur vel loquuntur. Dicit ḡ

**dñs: Quis conclusit. i. vndigat clausit: b** **Ostijs ab-**

**latiui casus. i. p̄dicatoribus vel miraculis: c** **Mare. i. seculū**

**vel corda iniquorum: d** **Qui erūpebant quasi de vulnus:** id est de occultis cogitationibus in minas et verbera extendo:

**e** **Cū ponere nubē ignorātie et inquietudinis. f** **Aestu-**

**mentū ei. l. maris. i. seculi: vt nō videret qd̄ ageret sanctos oprimēdo.** **g** **Et caligine. i. ignorātie vel infirmo sensu:**

**b** **Quasi panis infantis illud obuoluerē: ne posset facere qd̄ vellet.** Pānos infantē dicit: quib⁹ pedes et brachia infantī ligantur: ne hoc atq̄ illuc dissoluta libertate iacent: Sic dñs maliciā seculi cōtra sanctos cohibuit: ne posset p̄petrare q̄ cogitauit. Unde s. v. b. Qui dissipat cogitationes malignorum: ne possunt implere man⁹ eorū qd̄ cepāt. Cū hec facerē:

**h** **Lūcū dedi illud. l. mare. k** **Lermis mīcis. i. dispē-**

**satioē iudiciorū q̄ dñs iras p̄sequētiū modificauit.** **l** **Et po-**

**sui vectē et ostia.** Per ostia p̄dicatores intelligūt: Per vectē christus: qz sicut vecus ostijs dat firmitatē: ita christ⁹ aplis et p̄dicatorib⁹ cōtra sequentis maris impetu tribuit firmitatem.

**m** **Et dixi: Hucusq̄ venies: et nō p̄cedes amplius!** ultra vires electos affligendo. Fidelis em̄ deus est q̄ nō patit suos supra id qd̄ possunt temptari: sed dat cū temptatione p̄uentū: vt possint sustinere. j. **Lorinth. x. c.** **n** **Et hic: id est**

**in vecte isto. i. in fide christi: o** **Lōstriges tumetes flu-**

**ctū tuos. i. supbos p̄secutores tuos. Logira em̄ fide christi:** ipsi p̄secutores cōuersi sunt ad fidē.

**p** **Hūquid post or-**

**tum tuū p̄cepisti diluculo. i. p̄miriū ecclie: vt. l. esset.**

**q** **Et ostendisti aurore i. militati ecclie: r** **Locū suū**

**• futurū: in q̄ est p̄fecta visio claritatis eternae: sive diuinæ: supple-**

**sicut ego: q. d. nō. Chāst⁹ em̄ post nativitatē suā electos suos ad vidē locū suū fide illuminauit: qd̄ etiā et ante ortū suū fecit: sed paucos sic illuminauit. Locū quippe suum videbat**

**P̄s. cl. diceret: Situit anima mea ad deū fontē viuū: qm̄ ve-**

**ntā et apparebo ante faciē dñi. Item locū suū iam viderat pau-**

**lus: cum dicebat: Desideriū habēs dissolui et esse cum christo: Phil. i. d.** Item ibidē: **Mibi viuere chāst⁹ est: et mox lucru.**

**Breuer locū suū aurore monstrauit dñs: cū dixit: Ubicūq̄ fuerit corpus illuc congregabuntur et aquile: Matth. xxiiij. c.**

**s** **Hūquid tenuisti tē.** Multis mōis exponit hoc. Pri-

**mo de iudea: quā dñs tenuit et cōcūs: qz allenigenis regibus qui ea opp̄imebāt subiecit: et ex ea impios excussit: et a gloria legalis sacrificij repulit. Nō em̄ extra hierusalē poterāt sacri-**

**ficia celebrare ppter illā legem Deut. xij. b.** Laue ne offeras holocausta in omī loco quē videris: sed in eo quē elegerit domini in una tribuū tuarū. Ideo dicit Osee. iiij. b. **Diles multos**

**sedebūt filii israel sine rege: et sine principe: et sine sacerdo-**

**tio: et sine altari: et sine ephot: et sine theraphin.** Dicit ḡ: **Hū-**

**quid tenuisti cōcūs extrema terre: id ē iudea i ex-**

**tremis temporib⁹ cōcūs timore et allenigenar⁹ subiectione-**

**v** **Et excussisti: id expulisti: r** **Impios: id est iudeos/**

**fide chāst⁹ recipere renuerunt: y** **Ex ea iudea scz. q. d. nou: s**

## Job

ego. Tel extrema terē tenuit dñs: qz extremos iudeos. i. būv-  
les p̄scatores assump̄it. Unde. i. **Lorinth. i. d.** Videte vo-

**ti potēs: nō multi nobiles: sed q̄ struta sunt mūdi elegit de-**

**vi confundat fortia. t** **Cōcūtēs** hic dicit: qz quos ele-

**git dñs: pio fratre ter-**

**ruit. Tel qz p̄ eos po-**

**tentes seculi cōfudit:**

**sicut dicit i. p̄dicta au-**

**ctor: iugate apli. Dicit ḡ**

**s** **Hūquid tenuisti**

**cōcūtēs extrema**

**tre. i. nūquid elegisti v-**

**firmos mūdi eos pio**

**timore terrē: et p̄ eos**

**potentes seculi cōfun-**

**dens: q. d. nō: s** ego.

**w** **Et nūquid excul-**

**sti ex ea impios. i.** **Ex iudea** scribas et pha-

**niq̄atū bellātia: diuidā eos i iacob: et dispersā eos i isti. Job**

**Glo.** Per hos scribēt et pharisei et sacerdotes intelligūt. De

**symone eis scribēt: d̄ leui sacerdotes fuerūt: qz cōfiliū interū**

**vt iefum morti traderēt. Job. xi. f.** Tertio modo exponit de

**ecclesia: cul⁹ extrema dñs sub antichristo cōcūtēt: et nō tenet**

**quodā nō deseret: a q̄ tūc cūcti impij q̄ mō speciētū mōs**

**exibūt. Dicit ḡ: s** **Hūquid tē. i. nūquid sub antichristo ex-**

**tremā p̄ ecclie cōcūtēs tenuisti: nō deserens oīno: Et ex-**

**cussisti ipios ex ea. q. d. nō: sed ego. Quarto mō exponit**

**de peccatorib⁹ i fine vīte reuertētib⁹: q̄s timore p̄cūt ut p̄c-**

**niteant: et cōuersos tenet ne recidat: et om̄is mor⁹ impios ab**

**eis excutit. Et hoc est: s** **Hūquid tenuisti cōcūtēs ex-**

**trema terre. i. nūquid peccatores i extremis suis terruisti ad**

**penitentiā: et cōuersos tenuisti ne reciderēt: v** **Et excus-**

**isti impios/mor⁹. w** **Ex ea. l. terra. i. aia eoz q̄ dicit trā:**

**q̄ imbre gratiē et doctrinē irrigata: fructū reddit deo. Heb.**

**vi. b.** Terra sup se veniente bibens imbre et generās herbam

**oportunā bis a quib⁹ colis accipit bñdictionē a deo. x** **Re-**

**stituet ut lutū signaculū p̄ circūlitionē. i. p̄plus iudaic⁹**

**miraculis et scientia repletus: fac̄ signaculū dei: fieri ut lutū**

**reuertēs ad peccata egypti: vbi seruuit in luto et latere. Mu.**

**Ero. i. c.** **meri. xiij. a.** **Et ostiūam⁹ nobis ducē et reuertam⁹ i egyptū.**

**a** **Et stabit sicut vestimentū: qd̄ tū etteri corpori inhe-**

**rer: Sic p̄plus iudaic⁹ p̄ exteriōres obseruātias in deo inhe-**

**rit: sed p̄ charitatis intelligentiā nō adhesit: litteram legis re-**

**nēs: sed sp̄m nesciēs. Unū sequit: b** **Aufereſ ab impiis**

**lux. i. a iudicis legis intelligentiā. Matth. xxi. d.** Aufereſ a vob̄

**regnū dei. i. sacra scriptura: et dabit genti faciēt fructus eius.**

**Lausam hui⁹ assignat Greg⁹. Iudei inq̄t: q̄ veritati credere**

**renuerunt: cognitionē legis in p̄petuū amiserūt: et dum de**

**accepta lege supbūt: numerū de sciētē suę gloria exēcam.**

**Unū scriptū est: Obscurēt oculi ne videāt. Et Job. ix. g.** In p̄s. cl.

**Iudiciū ego in hūc mūdū veni: vt qui nō vident videāt: et qui**

**vident cēci hant. Tel quia de opibus legis se extulerūt: recte**

**subdit: c** **Et brachū excelsū cōfringeſ: id est sup-**

**ba operatio legis reprobadis p̄dicata fidei cr̄a. Roma. iiij. c.**

**Ex opibus legis nō iustificab̄t oīs caro.** Alter ab illo loco:

**¶ Restituet ut lutū signaculū: p̄pē characterē baptis-**

**male. i. q̄ mō fideles vident: p̄pē antichristi hostes fidei inue-**

**nient: Et qui nō vident/ apparent esse signaculū: tēptati ino-**

**nient lutū.** a **Et stabit sicut vestimentū: i. nō stabit.** Tēptis em̄ induita et p̄

**corpus tensa stare videāt: extuta vō fracta complicat: Sic q̄**

**libet malus dum erat in ecclie stabat: et postmodū extus**

**cōtractus et abiectus iacet.** b **Aufereſ ab impiis lux:**

**fidei/ quā male viuendo tenuerūt.** c **Et brachū excel-**

**sum cōfringeſ. i. antichrist⁹ cōteret. q. L. hessal. v. b.** Tēc

**reuelabit ille iniquus: quē dñs iesus interficiet sp̄ osis sui: et**

• B

• Ps. 41.

destruet illustratio aduersitatem sui. a) **M**ūquid ingressus es profundum maris p cognitione: b) **E**t in nouissimis abyssi deambulasti p investigatione: q.d.nō: qz hīmōi soli deo nota sunt. **M**ystice: **I**ncarnatio christi et descendens ad inferos ppberat hic. **D**icit g dñs ad iob: a) **M**ūquid ingressus es profundum maris. i. labores et erum-  
nas seculi: sicut ego p carnis assumptione:

b) **E**t in nouissimis abyssi. i. inferni: c) **D**eambulasti: supple sic ego: qui inde extraxi electos: **Z**ach. ix.c. Tu qz in sanguine testamenti tui emisiisti vincitos tuos de lacu i quo nō est aqua. Sed

nūquid descendit dominus ad inferni nouissimam? Constat qd non: quia inde nullū extraxit. Solo. Respective intelligit: sicut s. xvij.d. In profundissimum infernum descendenter oia mea. d) **M**ūquid apte sunt tibi porte mortis. i. potestas demonū facta est tibi quia sicut mibi: q.d.nō. e) **E**t ostia tenebrosa. i. claustra inferni: f) **C**vidisti: sicut ego: q.d.nō. **C**hristus em̄ potestate demonū p morte supando aguit: t claustra inferni penetrando vidit. **D**icunt eris ipi demones ostia tenebrosa: qz p occultas Isidias mētib⁹ deceptis viā mortis apū. **Q**ue tenebrosa ostia dñs vider: qz fraudulentia demonū cogit: **E**t nos videre facit: qz supē lucis radijs nos illustrat. **U**nde P̄. Dñs mibi adiutor: et ego videbo inimicos meos. **L**ittera n̄a dicit: **E**t ego despiciā inimicos meos. **E**t qz post mortem et resurrectionē christi crevit ecclesia in cūcīs gentib⁹ dilatata: **B**ene subdit: g) **M**ūquid considerasti latitudinem terre. i. ecclī: **E**saīa liij.a. Dilata locū tentorij tui: t pelles tabernaculorum tuorum extende: **N**e parcas: Longos fac funiculos tuos: t clausos tuos p solida. **A**d dexterā em̄: et ad leuā penetrab: t semē tuū gētes hereditabit: t ciuitates desertas inhabitabit. **M**oraliter.

a) **M**ūquid ingressus es profundū maris. i. cor peccatoris p cognitione: q.d.non. **H**iere. xvij.b. Profundū est cor hominis et inscrutabile: qz cognoscet illud: Solus deus. b)

**E**t in nouissimis abyssi deambulasti. i. latētia virtutis humanæ mētis calcando p te repellisti: sicut ego: q.d.nō. **G**reg⁹. **H**are ē mēs humana: cui p profundū deus ingredit: qn p cognitione sua ad lamēta pgnatētē p turbat. **E**t in nouissimis abyssis ambulat: qn mētis despatissimā visitatiōis sue vestigij tāgēdo resorimat. d) **M**ūquid apte sunt tibi porte mortis. i. iniq. cogitationes: que ducunt ad interitū tibi sunt manifeste: e) **E**t ostia tenebrosa vidiisti. i. latētia cordis virtutis cogit: q.d. nō: qz hīmōi soli deo nota sunt: qz occulto respectu grē destruit ea: sicut dī. **P**rouerb. xx.b. **R**ex qz sedet in solio iudicij sui: in tui suo dissipat omne malū. Quia hō omne vitiū animā angustat: virtus hō dilatat: post destructa vitiā recte subiugit: g) **M**ūquid considerasti latitudinem terre. i. dilatationē animē iuste siue bonę conscientię: quā ei si exterrit pgnā angustat: inter tūi charitas dei dilatat. **H**anc latitudinem habuit dauid inter angustias: cū diceret: In tribulatiōe dilatasti mibi. **H**ac eandem monebat apls. ij. Corl. vi.c. Dilatamī et vos: et noīste iugū ducere cū infidelib⁹. **S**ic dilatati fuerāt apli inter angustias: qz flagella in gaudiū puerfēbat: qz ibāt gaudētes a cōspectu cōcilij tē. **A**ccl. v.g. **H**ac mētis latitudinem solus deus considerat: ppter qd grē: **M**ūquid considerasti latitudinem terre: q.d.nō. **E**tel ideo iob inqrit: vtrū latitudinem tē cōsiderauerit: vt. s. exēplo alienę latitudinis hūsilef. **S**eq̄t: h) **I**ndica mibi tē. **D**ifficilis ē qstio hec quā facit dñs iob: h̄z h̄ sit: vt iob hec ignorās: idē de se sentiat. **P**er lūcē: iusticia: p tenebras: iniq. designat. **U**ni qbusdā queris ab iniq. sua dī. **E**ph. v.b. Eratis aliqui tenebre: nūc aut lux in dīo. **D**icit ergo beato iob: **I**ndica mibi si nosti oīq. i. si plenā scien-  
tiā te hē suspicaris. i) **I**n qz via habitet lux. i. cui mente iusticia venies ipse. k) **E**t tenebray qz sit loc⁹. i. i quo

## XXXVIII

iniq. cēca pduret. l) **E**lt ducas vnuq. dōs ad terminos suos: i. vt dijudices si iste qz nūc iniqu⁹ ē: i iniq. vīa finit: t is qz iust⁹ cernit: in iusticia sua mortak. **H**oc nescit hō vīues. **E**ccl. ix.a. **S**ūt iusti atqz sapiētes et opa eoz: manu dei sūt: t tūi nescit hō vīrū amore an odio dign⁹ sit. m) **E**t itel-

ligas segutas do-  
mī ei⁹. i. merita actio-  
nū: qz itur i celū vel  
in infernū. **H**ec latent  
sem̄tis domus eius. **S**cie-  
bas tūc qz nasciturus es-  
ses: o) t nūmerū dierū tuorū noe-  
ras: **M**ūquid ingressus the-  
sauros nūis: aut thesauros  
grādinis asperisti: qz p̄pāui i  
tēs hosti: t diē p̄ugne et bel-

obscuritate tenebrant: qz mētis cernim⁹ p̄tō p tenebris obuo-  
lutos: t iūx vīte sue terminū repete reddi iusticię. **V**idem⁹ qz  
illa deo aduersa gentilitas iusticię luce p̄fusa ē: t iudea dudu-  
dilecta p̄fidie nocte cēcata. **S**cam⁹ qz latro d̄ patibulo trāsūit  
ad regnū: iudas de aplat⁹ glā ē lapsus ad tartar. n) **S**cie-  
bas tūc qz nascitur⁹ es-  
ses: q.d.nō. **N**ō est qz mirū si ne-  
scis terminū tuū: qz nescis initiuū. **M**on ḡ debes extollī in his  
que agis: quādo buc venisti vel quādo exibis. **T**el sic: **S**ci-  
ebas tūc qz nascitur⁹ es-  
ses: supple vt ego: qz me nascitur⁹  
p̄nout: qz an eram vt de⁹: o) **E**t numerū diez tuorū no-  
ueras. i. quātū vītū es-  
ses: q.d.nō. **E**ccl. ix.c. **M**escit hō  
finē suū. p) **M**ūquid ingressus es thesauros nūis tē.  
Per thesauros nūis frigida corda p̄tō intelligent: Per  
thesauros grādinis: dura corda p̄uox: qz morib⁹ qz armis  
suis pugnat diabol⁹ p electos. **U**ni t bñ sequit: r) **Q**ue p̄-  
pāui i tēs hosti: t diē pugne et bellī. **E**t dicūt the-  
sauro: nō qz ad se: s qz ad bonos: qz affigendo purgāt. **D**ic ḡ:  
**M**ūquid ingressus es thesauros nūis p cognitione. i. nūquid  
nouisti frigidos p̄tōres: q) **A**ut thesauros grādinis  
asperisti. i. dura corda p̄uox nouisti: r) **Q**ue p̄pāui in  
tēs hosti. i. diaboli: vt p̄ eos electos ipugnet et purget: s)  
**E**t in diē pugne et bellī. **P**ugne qz ad carnales p̄cupiscē-  
tias: Bellī qz ad spūales neq. cīas: qz p̄ vtraqz oportet pugna-  
re. **E**ph. vli.b. **M**ō ē nob̄ collectatio aduers⁹ carnē et sanguī-  
nē: supple tē: s aduers⁹ p̄ncipes et p̄tates aduers⁹ mēdi re-  
ctores tenebray harū: p̄ spūalia neq. cīas i cōlestib⁹. **A**llī i bo-  
no. Per nūē et grandinē frigida vel dura corda p̄uox itelli-  
gunt: sicut dictū est: inter quos multos electos repositos ng-  
uit dñs: ppter qd in nūē vel in grādine thesauros habere se-  
dicit: qd absconditū est hoib⁹. **I**deo dī dñs: p) **M**ūquid  
ingressus es thesauros nūis: aut thesauros gran-  
dinis asperisti: i. quos iter duros et frigidos p̄tōres fieri  
p̄dicatores elegerim⁹: cogit: q.d.nō: qz hīmōi soli deo nota  
sunt. In natura nūis māsuetudo: in grādine hō libera corre-  
ctio p̄dicatores signat. **N**ix em̄ suauiter cadit: grādo hō veni-  
ens: percutit: s̄ liquata infundit: **S**ic p̄dicatores cōminādo  
feriūt: blandiēdo infundit. **U**ni P̄. **V**irtutē terribiliū tuorū  
dīcēt: t magnitudinē tuā narrabūt. **E**cce grādo feriēs. **J**te:  
**M**emoriā abundātē suauitatis tuę eructabūt: t iusticia tua  
exultabūt. **E**cce grādo liqta infūdēs. **E**t qz p̄ hos fides p̄tra  
aduersarios defendit: **I**deo seq̄t: r) **Q**ue p̄pāui i tēs  
hosti: impugnatis fidei: vel corrūpentis mores: s) **E**t i diē  
pugne et bellī. **P**ugne quo ad impugnationē morū. **B**eli-  
li quo ad impugnationē fidei. **U**nde **H**ieremias missus ē vt  
edificet et planter. Edificet quidē mores: plātet fidem. **B**ene  
ergo dīcīt ad iob: **M**ūquid thesauros nūis ingressus es: aut  
thesauros grādinis asperisti: quz p̄pāui i tēs hosti: et  
in diē pugne et bellī: **A**lc si aperte diceret: nulli te de operib⁹  
tuis p̄feras: qz de his quos adhuc p culpā frigidos itueris:  
qntos operatores iusticię ac defētores fidei sim factū igno-  
ras. **Q**uod quia per aduentum mediatoris factū ē: **S**equit.

**a** Per quā viam spargitur lux p̄dicationis: Per illi  
Job. 14. a. scz qui dicit: Ego sum via/veritas & vita. Per hanc viam lux  
spargit: quia p̄ eius p̄sentiam gentilitas illustrat. Cōuenienter autē dicit: Spargit: quia nō anguste sed late fulgens lux  
p̄dicationis emicuit p̄ apostolos & sequaces eoz. Unde Ps.

**b** In omnē terrā exiuit  
sonus eoz. Et Mar  
ci vlt. d. Illi autē p  
fecti p̄dicauerūt vbi  
q̄ r̄. Quia v̄o sparsa  
luce/ardescit vis amo  
ris/trāsacta mala an  
xie lugens: vel futura  
bona flagrātissime re  
quirens/competenter  
adiungit: b **D**ivis  
dīc estus: id est gra  
tia cōtuans: c **S**uper terram: id ecclesiā: quia sparsa luce  
p̄dicationis facta est diuisio gratiar̄/vnamimenter omnes accē  
dens. i. Coynth. xv. a. Diuisiōes v̄o gratiarū sunt: idem autē  
spiritus. Et diuisiones administrationū sunt: idem autē dīs.  
Et diuisiones operationū sunt: idem autē deus/ qui opera  
omnia in omnib⁹: diuidens singulis put vult. Vt sparsa luce  
diuidit estus super terrā: qz vt lux p̄dicationis inclariuit statim  
rabies p̄secutiōis ecclesiā vbiq̄ dispersit. Unde Act. viii. a.  
Facta ē in illa die p̄secutio magna i ecclesia q̄ erat hierosoly  
mis: & oēs dispersi sūt p̄ regiones. Vt p̄ lucē/gratia: p̄ estum/  
temptatio: p̄ terrā/animā designas. Querit ergo dominus a  
Iob: a **P**er quā viam spargit lux: id est dic/quo ordi  
ne/vel quib⁹ meatibus infundit cordi humano gratia: Nescit  
hoc homo. Job. iij. a. Spirit⁹ vbi vult spirat/ & vocē eius au  
dis: sed nescis unde veniat aut quo vadat. Itē dic: Per quā  
viām. i. quo: b **D**iuidit estus sup̄ terrā: id est tempta  
tio sup̄ animā. Et bene sparsa luce dīc estus: qz crescē  
te gratia/crescunt & temptamēta. Unde Gregorij. Post lucē  
estus sequit: quia post illuminationē diuini muneris tempta  
tionis ardoz augeſ. Rēcte autē dīc estus: qz nō oīs  
vno/ vel singuli omnibus ritib⁹ temptant: sed quilibet tem  
ptat vito magis sibi vicino. Unde Gregorij. In temptatio  
nis ardore callide hostis singulis insidians/vicinos moribus  
laqueos abscondit: Letis enim pponit luxuriam/tristibus/iram:  
timidis/terrores/elatis/laudes: & sic de alijs. Et qz crescente  
malorum p̄secutio/creui ecclie p̄dicatio: recte subditur:  
d **Q**uis dedit v̄ehementissimo imbr̄ cursum: id est  
p̄dicationi accessuz vloq ad cor: supple nisi ego: De quo cursu  
dīc in Ps. Veloſiter currit sermo ei⁹. Est autē imber/v̄ehe  
mens p̄dicatio q̄ monet credere credēda: v̄ehementior q̄ mo  
net facere facienda: v̄ehementissima/q̄ monet consilia imple  
re: & se/ & sua/et suos: non solū deserere: sed & cōtemnere p̄ter  
deū: vt est illud: Si quis vult venire post me/ abneget seip̄  
sum et. Matth. xvi. d. Hic imber aliquādo est: sed cursum  
non habet: qz p̄dicatio ad aures venit: sed cessante gratia/ad  
corda audientiū nō p̄trāſit. Ideo rogit apls. q. Thessal. iij. a.  
Decētero rogate frēs p̄ nob: vt sermo dei currat. e **E**t viā  
sonanti tonitruī dāti⁹ est: supple q̄s dedit nisi ego: Per  
tonitruū/intelligit p̄dicatio sup̄ni terroris: quo sonante/in au  
rib⁹/corda q̄tiunt: et hoc sola gratia dei faciente: Ideo domi  
nus se dare viam sonanti tonitruī asserit. Aliquando etiā per  
tonitruū ipse christus accipit: qui ex antiquo patrū cōueni  
ente/p̄phetia/quasi ex nubi cōcursione nobis platus est: qui  
terribiliter inter nos ap̄arēs insonuit/ & terribilius insonabit.  
S. xxvi. d. Quis poterit tonitruū magnitudinis eius intueri:  
Unde & apostoli de ei⁹ gratia generati boanerges: id est filii  
tonitruī sunt vocati: Marci. iij. b. Illic tonitruū viam dedit  
dominus: quia p̄ terrorem p̄dicationis eius/corda audientiū  
compunxit. Quid autē accepta via/imber atq̄ tonitruī ege  
rit/subdit: f **A**bscp homine in deserto: vbi nullus mortaliū  
cōmoratur. q. d. ideo dedit dominus cursum imbr̄/ & viam  
tonitruū: Ut plueret: id est pluua p̄dicationis caderet:

**g** Super terrā: que est: b **A**bscp homine in deser  
to: id est sup̄ gentilitatem desertam a deo/diu: que fuit abscp  
cultore dei. **h** Abi nullus mortaliū cōmoratur: id  
est nullus homo: quia gentes sine fide: non homines/sed be  
stie sunt. Miser. iiiij. f. Intuitus sum/ et ecce non erat homo.

Hanc tamē terrā de  
sertam diuisio est: id  
est dispersa fidelium  
psecutiōe in iudeardo/  
minus pluua p̄dicant  
onis compluit. Esai  
xli. e. Ponam deser  
tum i stagna aquarū:  
et terram inuiam in ru  
uos aquarū: Habo  
in solitudinē cedrum &  
spinam/ & myrtum/ &  
gnū oīus. Item Esai. xliij. a. Effundam aquam sup̄ sitien  
tem: & fluenta super aridam: & germinabūt inter herbas qua  
si salices iuxta pterfluētes aquas. Vt sic: Terra deserta est/  
qui corde non accipit verbū dei. Que terra deserta nō habet  
hominē: id est sensum ratiōis: vel si aliquādo est nō ibi com  
morat: Et tamē tales sepe cōpungit & impleret: Unde sequit:  
k **l** At impleret inuiam et desolatam: scz gentilitatem  
que fuit inuia: quia p̄dicationi non paruit: & desolata sine ra  
tione consiliq̄ & fructu boni operis. Sed dominus dedit cur  
sum imbr̄ v̄ehementissimo/ & viam tonitruī sonanti: vt inu  
pleret fidelibus: l **I**nuitam & desolatam gentilitate  
scz. Unde Esai. liij. a. Multi filii deferte magis q̄ eius que  
habebat virū: id est synagoge. m **l** Et produceret her  
bas virentes: id est fidei doctrinam/ vel opera bona. He  
uiter ergo domin⁹ exteroz p̄dicationi internam aspirationē  
contulit: vt corda gentilium prius arentia v̄irescerent: clausa  
pateficeret: inania implerent: infecunda germinaret. Et best:  
Quis dedit v̄ehementissimo r̄. vloq buc: n **l** Quis  
est pater pluiae: id est gratia vel p̄dicationis: o **M**el  
quis genuit stillas roris: id est doctrina facilis & suavis:  
supple nisi ego: Quia omnis sapientia a domino deo ē. Eccl.  
i. a. Et Iaco. i. c. Omne datum optimū: & omne donū p̄fecū  
desursum est descendens r̄. Unde Esai. xl. b. Super montē  
excelsum ascende tu qui euangelicas sion r̄. Ibi Blo. id est  
sup̄ christū: vt nihil annūcias nisi qd a christo habes. Sice  
cit apostolus. i. Thessal. ii. c. Cum accepissetis a nobis v̄r  
bū: id est quod audiui a deo/ et accepi/ auditus dei: accepi  
stis illud nō vt verbum hominū: sed sicut est vere verbū dei:  
qui operas in vobis qui credidistis. De hac pluia & de hoc  
roze dīc. Deus. xxxij. a. Cōcrescat in pluiala doctrina mea:  
fluat vt ros eloquū mēti. p **l** De cuius v̄tero egressa  
est glacie: supple nisi de meo: Per glaciē intelligit plebs  
iudaica corpore infidelitatis constricta: quā oīm domin⁹ in  
tra sinū grātiae sui quasi mater in v̄tero portauit. Es. xlij. a.  
Audite domus iacob: et omne residuum domus israel: qui  
portamini a meo v̄tero: et gestamini a mea vulua. Sed cum  
p̄ maliciam suam plebs iudaica gratiam dei amisit: quasi gla  
cies de v̄tero creatoris exiuit. j. Job. ii. c. Et nobis prode  
runt: sed ex nobis nō erāt. q **l** Et de celo gelu quis ge  
nuit: supple nisi ego: Nomie celi/ antiqui patres accipiunt:  
q̄ gelu/pontifices iudeorū/corpore p̄fidie frigidū. Quia ergo  
de sublimi/p̄genie antiquorū patrum p̄cesserunt p̄fidi pen  
tifices iudeorū: de celo gelu exiuit. Lū enim caiphas de aba  
am natus est: qd aliud/nisi gelu de celo p̄cessit: Quod tamē  
gelu dūs dīc genuisse: quia oēs bonos cōdidit per naturā:  
qui tamē per maliciā frigidū ab eo exierunt. Tel nomine celi  
ad litteram: cēlum emp̄yzeum accipit: per gelu sarban mali  
cia frigidus: quem domin⁹ bonum creauit: Gelu de celo ex  
iuit: id est sathan: de celestibus ad ima corruit. Dicit ergo: Et  
de celo gelu quis genuit: id est sathan de celo cade  
tem: quis condidit: supple nisi ego: Domin⁹ enim natura con  
ditor est: non culpe. Sed quia corda iudeorum oīm molles &  
fidei penetrabilia/obſtinacione indurata sunt: recte subditur:

B. 3. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876

**a** In similitudine lapidis aquæ durant; id est in duriciam et in insensibilitate gentium iudei indurati sunt. Nominem enim lapidis duricia gentium intelligit. Matth. ix. b. Potes est deo de lapidibus istis; id est de genitibus duris suscitare filios abraham; filios, scilicet imitationem. Per aquam vero intelliguntur iudei olim molles et teneri; iuxta

illud Apoc. xvii. d.

Aquas quas vidisti ubi  
meretrix sedet; populi  
sunt et gentes et lingue.  
Sed quod habent ex occu-  
patione iudicio dei; Se-  
quitur; b. Et superfi-  
cies abyssi; id est iudicio dei. De quibus

**b** Ps. 35. Judicia tua abyssus multa: c. Constringit ne humangem oculo possit penetrari. Ubi exclamat apostolus: O altitudo divinitatis sapientie et scientie dei; quod incomprehensibilia sunt iudicia eius; et investigabiles visus eius. Sequitur: d. Numquid constringere valebis nunciatum stellas pleiades; aut gyrum arcturi poteris dissipare? Pleiades a πλειαστοις: id est a pluralitate dictae sunt; quod septem sunt; que vicinitate coiuncte sunt; sive tactu disiuncte. Ubi significatur universitate sanctorum; quod lumina septiformis gratia illustrata; alios eodem lumine illuminare non cessant. Qui etiam disiuncti sunt per visionem suam imaginis; sive coiuncti per intentionem mentis simul micant; quia vnde predicant. Sed seipso non tangunt; quia diversis temporibus partuntur. Verbi gratia: Abel/Esaias/Iohannes/diuisi fuerunt tempore; sed uniti in predicatione. Nam abel christi passionem in oblatione agni significauit; Gen. iiiij. a. quod Esaias. liij. c. predicauit: Sic ouis ad occisionem ducet; et quasi agnus coram tondente se obmutescet. Hunc eisdem iohannes demonstrauit: Ecce inquit agnus dei; ecce qui tollit peccata mundi: Ioh. i. d. Ecce quoniam isti tres diversis temporibus eisdem agnum locuti sunt: Abel offerendo; Esaias predicando; iohannes ostendendo. Similiter David/Esaias/paulus/diversis fuere temporibus; et tamen trinitatis unitate concorditer locuti sunt. Inquit enim David: Benedicat nos deus/deus noster/benedicat nos deus. Ecce triplex dei nominatio/trinitate demonstrat. Sed ne tres deos dixisse putaret/velicito unitate illius trinitatis insinuans/addidit: Et metuant eum oculi fines terre: Quia eum non eos dixit: profecto vnde deus/non tres deos esse insinuavit. Similiter Esaias. vij. b. cum laudem de unitate trinitatis aperte nobis voces exprimeret/ait: Sanctus/sanctus/sanctus. Et ne tertio sanctum nominans/unitatem substantie dividere videbatur sive crederebat: statim adiunxit: dominus deus/sabaoth. Et cum dominus deus addidit: non domini dicitur: vnde deus esse; quod tertio nominauerat/sanctum indicauit. Similiter paulus Roma. xij. d. trinitatem exprimens/ait: Ex ipso/et per ipsum/et in ipso sunt omnia: Et statim eiusdem trinitatis unitatem insinuans/adiunxit: Ipsi honor et gloria in secula seculorum: amem. Cum non ipsis/sed ipsis dixit: vnde substantialiter deus non tres esse in tribus personis immotuit. Ita ergo sancti quod pleiades in uno et eodem loco sitae sunt: quia de christo concorditer sentiunt. Nam seipso non tangunt: quod diversis temporibus partuntur. Quia ergo sol deus est tam diversis temporibus missos/in unitate sensus et fidei predicatione coiungere: recte querit dominus: Numquid constringere valebis nunciatum stellas pleiades; quod dicitur: non: sed ego. Arcturus vero qui per gyrum semper vertitur et nunquam ad una demergitur: qui dum in gyro voluitur/non sufficit: significat totam ecclesiam: quod gyrum laborum tolerat: et nunquam ad defectum declinat: et dum innumeris tribulationibus stans quatitur: non persistit usque finem. Numquid arcturi gyrum dominus in fine mundi dissipabit: quod labores ecclesie ad requiem promutabit. Quod facere: quod solius dei est: recte querit dominus: e. Aut gyrum arcturi poteris dissipare: supple ut ego: quod dicitur: non. Dico autem non domini simili quod sicut de junctione pleiadae: et de dissipazione gyri arcturi: quod tunc pleiades pleni coiungentes/cum gyrum arcturi destruet: quod in fine mundi cum labores ecclesie finientur: tunc omnes sancti etiam visionis specie coiungentes. Potest et aliter exponi: Nam per arcturum quod ab aquiloni surgebit: et pleiades quo/

cum se verterit ostendit: et luce diei vicina/stellarum eius ordo distendit: significat lex moysi: que nimirum rigiditatis asperitate subditos operari mebat: quasi a solis charitate aliena: Sicut dicit petrus Act. xv. c. Quid temptationis dominum iugum impone super ceruicem discipulorum: quod sequitur nos/neque patres nostri portare potuimus?

Per pleiades quod ab oriente apparuit: et septemstari numero numerus permanens: Ali. t. fines noui testamenti gratia designatus: quod fideles septiformi spiritu illuminantur: et a labore carnalium obseruantiarum Ali. t. nebula relaxantur. Christus ergo in carne veniens/pleiades iuxxit: quia operationes septiformis spiritus simul in se omnes et manentes habuit. Ubi Esaias. xij. a. Egregiet virga de radice iesse: et flos de radice eius ascendet: et requiesceret super eum spiritus domini: spiritus sapientie et intellectus: spiritus consilii et fortitudinis: spiritus scientie et pietatis: et replebit eum spiritus timoris domini. Zach. iiij. a. Vidi: et ecce candelabrum aureum totum: et lampas eius super caput eius: et septem lucerne eius super illud. Item in eodem. iij. d. Super lapidem vnum septem oculi sunt: id est in christo septiformis spiritus omnis operatio simul: quod in nullo alio potest esse. Christus ergo pleiades iuxxit: quod omnes operationes septiformis spiritus in se simul habuit. Dum vero pleiades iuxxit: arcturi gyrum dissipauit: quod dum se operationes septiformis spiritus habere monstrauit: labores carnalis obseruantie in lege dissoluit. Tunc ergo lobus et quilibet homo: f. Numquid constringere valebis nunciatum stellas pleiades: quod habere lumina quarundam virtutum potes: sed numquid exercere simul omnes operationes septiformis spiritus potes: sicut ego: quod dicitur: non. g. Aut gyrum arcturi poteris dissipare: id est fortute tua labore carnalis intelligentie destruis: quod dicitur: non. h. Numquid produces luciferum: id est christum: in tempore suo: a prophetis prouinciatum: quod dicitur: non: sed solus pater. Gal. iiij. a. Ubi venit plenitudo temporis: misit deus filium suum tecum. Qui natu ex virginem velut lucifer nostras tenbras illustrauit. i. Et vesperu: id est antichristus: i. Super filios terre: id est super homines terrenos: k. Losurgere facies: id est dominari: quod dicitur: non: sive ego. Tunc dicitur antichristus: quod cum apparuerit/luce gratiae in sibi coesentieribus terminabit: et nocte erroris inducet: Quem dominus super terram filios coesurgere faciet: quod ex merito exigente terrenis hominibus antichristum dominari permittit. iij. Thessal. iiij. c. Eo quod charitate veritatis non accepert ut salvi fierent: ideo mittet eis dominus operationem erroris/ut credant mendacio: et iudicent oculi qui non crediderunt veritati. Ioh. v. g. Ego veni in nomine patris mei: et non accepistis me: si aliquis veniet in nomine suo: et illi accipietis. l. Numquid nostri ordinem celi: i. dispositionem iudiciorum dei vidiisti? Uel celi: id est angelorum. Uel ad gloriam: quod primo celum aereum/postea ethereum/postea igneum: et sic de aliis. m. Et ponas rationem eius in terra: id est hominibus causas secretorum dei apries: quod dicitur: non. Quia nemo consilium dei nouit. Esa. xl. c. Quis adiuvuit spiritum domini/aut quis consilarius eius fuit: et ostendit illi: Cum quod inquit consilium et instruit eum: et docuit eum semitam iusticie: eruditus eum scia: et via prudentie ostendit illi: n. Numquid eleuabis per te o. In nebula: i. in caliginosis cordibus periculis. Vocem tuam: quod dicitur: non. Predicatorum enim ad aures corporis poterit sermonem facere: sive ad cordis intelligentiam non poterit producere. Hoc enim solus deus facit. Uel sic: Numquid eleuabis in nebula vocem tuam: i. loquaris in pabolis: sicut ego: Uel sic: Numquid eleuabis te. r. id est tanta alta et subtilia predicabis ut intelligi non possint: et tu ipse non cogiscas: quod dicitur: non. Sive christus multa dixit tam alta: ut intellectu hominis capi non possint: et cordis faciens locutionem occultat suam speciem. Unde Gregorius. Qui cordibus nostris inspirando perbet locutionem: sed suam occultat speciem: velut in nebula format vocem. Sed quod eleuata predicationis voce: statim orta est persecutio per christum: recte sequitur:

## Libri

**a** Et impetus aquarum i. psecutionum: **b** Operiet te sic  
me q. d. nō. Hac aquarum impetu grulit christus in seipo an mor-  
te. **c** Unus p̄s. Circuiderunt me sic aqua tota die: circuiderunt  
**d** me simul. Et alibi: Saluu me fac deus: qm̄ intrauerunt aque-  
ysq; ad aiaz meā. Et in suis post ascensionē. Unde Act. ix. a.  
clamat: Saule saule  
qd me psegris. Ope-  
rit enā oīs aquarū im-  
petu spūalit i cordib?  
**El. treuerentia.**

**e** Et impetus aquarum op̄eriet  
c te: **f** Unquid mittes fulgura  
nris: cū post acceptā  
gratiā tribulatiōibus  
et tēptatiōibꝫ opp̄im̄i-  
mur. **g** Greg. Lū  
temptatiōe vītorū ip̄e de deo noster intellect⁹ opp̄im̄it: q̄ si  
aquaū impetu in voce sua deus operif. Tot enim sup illū  
aquaū admittim⁹: quot post inspirationē gratiē ei⁹ cogitatiō-  
nes illicitas in corde versam⁹: nec tamē nos vel opp̄ressos de-  
serit. Item q̄ post vocē p̄dicationis secura sunt miracula sub-  
dit: **h** Unquid mittes fulgura: id est facies miracula  
sicut ego: q. d. nō. **i** Et ibunt p̄ manifestationē. **j** Et re-  
vertentia dicēt tibi assūmus: supple sicut mibi: q. d. nō.  
Gregor⁹. Gladū fulgura: tū p̄dicatores miraculis coruscāt.  
Reuertentia dicunt assūm⁹: cum nō sibi sed dei viribꝫ tribuūt/  
quicqđ se egisse fortiter cognoscit. Tis videre fulgur vadēs:  
Act. iii. a. dixit petrus cuidam claudio: Argentū et aurū non  
est mibi: quod autem habeo hoc tibi do: In nomine iesu chri-  
sti naçareni surge et ambula: Et apprehensa manu eius det-  
terā leuauit eum: et primus cōsolidat̄ sunt bases eius et plan-  
te: et exiliens stetit et ambulauit. Item cum de hoc facto turba  
iudeorum fuissest cōmota: ait petr⁹: Tis israelit⁹ quid admi-  
ramini i hoc: aut nos quid intuemini quasi nostra virtute aut  
potestate fecerimus hunc ambulare: Deus abraā/deus isaaci  
deus iacob/ de patrū nostro glorificauit filiū suū iesū. Et  
paulo post: In fide nominis ei⁹/ hūc quē vos videret et nostis  
cōfirmauit nomē eius: et fides quē p̄ eum est/ dedit integrā sa-  
nitatem isti in cōspectu omnīū vestrū. Gladū ergo fulgur/ cū  
petr⁹ miraculū facit: Redit cum nō sibi sed auctori tribuit qđ  
fecit. Tel aliter: Fulgura vadunt/ cum p̄dicatores a secreto  
cōtemplationis exēnt ad publicū operis: sed reuertentia deo  
dicunt assūmus/ cum post laborem ad contemplationē recur-  
rūt: Alter siccari p̄dicatio: quia ibi sumūt qđ postea effun-  
dunt. Unde Eccl. i. b. Ad locum unde exēnt flumina reu-  
tunk/ ut iterum fluant. **k** Quis posuit in visceribus  
hominis sapientiā: id est cordi terreno hominis/ quis in-  
fudit gratiā/ ut ei trena desipient et cōlestia sapiant: nisi ego:  
**l** Quis dedit gallo: id est p̄dicatoř: **m** Intelligen-  
tiā: id est virtute discretionis: vt sciat quid/ vel quando/ vel  
qbus/ vel quomō debeat p̄dicare: Quia vt dicit Gregorius:  
non vna cunctis eadēq; cōuenit exhortatio: quia nec cūctos  
par mozū qualitas astringit: sed p̄ qualitate audientiū debet  
formari sermo doctorum. Nam plerūq; herbe quē hec ani-  
malia reficiunt: alia occidunt: et lenis sibilis equos mitigat/  
catulos instigat: et medicina quē hunc morbum īminuit/ alte-  
ri vīres iungit: et panis qui fortes roborat/ parvulos necat.  
Unde Gregor⁹. Intelligētiā gall⁹ accipit/ ut p̄hus horas no-  
ctis discutiat: et tūc demū vocē excitatiōis emittat: Quia qui  
libet p̄dicatoř prius in auditoribꝫ qualitatē vitę cōsiderat:  
et tunc demū ad erudiendum congruam vocē p̄dicatiōis for-  
mat. Sunt autē galli quedam p̄pria: quē et p̄dicatoř cōueni-  
unt. Primi⁹ q̄ noctis horas determinat: et p̄dicatoř merita  
djudicat. **n** Corintb. ii. d. Spiritualis homo iudicat omnia.  
Secundo: domiētes excitat. Eph. v. d. Surge q̄ dormis z̄c.  
Proverb. xxiiii. d. Usq; piger dormis: vsq; de somno  
cōsurges: paululū inq; dormies/ modicum dormitabls. Ro.  
xiij. c. Illoora ē lam nos de somno surgere. Tertio: mane ven-  
turum cantando nunciat. Roma. xiij. d. Mox p̄cessit/ dies aut  
appropinquauit. Quarto: de pfundioribus horis noctis va-  
lentiores et pliatores edīt cantus: in mane leviores et minutio-  
res: Sic pfundiū iniquis/ valentioribus vocibus p̄dicatoř  
terrem iudicij incitit; cōuersis p̄t, pficiens blanda de-

## Job

pm̄s et minuta: id ē subtilia de mysterijs p̄dicit. De primo  
Matth. iiij. b. Progenies viperarum/ quis demōstravit vo-  
bis fugere a vētura ira: De secundo Roma. xiiij. d. Mox p̄ces/  
sit dies aut appropinquauit: Ab iūciamus ḡ opera tenebārū  
et induamur arma lucis: sic vt in die honeste ambulē. De  
viscerib⁹ hoīs sapiētiā: v̄l q̄s  
dēdit gallo itēligētiā: Quis  
enarrabit celoz rōnē: et cōn-  
centū celi q̄s dōrmire faciet:

orientalem plagā. Quinto gallus se alis p̄us peuit: et postea  
cantat. **j** Corintb. ix. d. Lastigo corpus meū z̄c. Gregor⁹.  
Omne qđ locuturi sūt p̄dicatores/ operibꝫ p̄clamāt. Sexto:  
alios gallos impugnat: Sic catholic⁹ p̄dicatoř hereticos cō-  
futat. Act. ix. d. Paulus autē inualeſebat et cōfundebat iu-  
deos. Septimo: gallo canēte in nocte/ infirmor̄ morbus in-  
cipit leuari. Unde Job. viij. c. Cum raguel putaret tobiam  
mortuū/ circa galloū cantū inuenit eum in columē cum sara.  
Octauo: oculos claudit p̄tra solem: sic p̄dicatoř cōtra mudi  
psperatē. **s** xxxij. c. Si vidi solem cum fulgeret. Glo. Soli  
iusti bona sua nō vident: q̄ alijs videnda p̄bent. Mono celat  
gallinas suas. **q** Corl. xi. a. Emulor̄ em̄ vos dei emulationē  
z̄c. Decimo: inuēto grano vocat gallinas. **r** Pet. v. a. Pasci-  
te q̄ in vobis est gregē christi. De hoc gallo dicit Proverb.  
xxx. d. Tria sunt q̄ bñ gradium: et quartū qđ incedit feliciter.  
Leo fortissimus est bestiarum/ ad nullius pauebit occursum.  
Gallus succinctus lumbos suos: et aries: nec est rex q̄ resistat  
ei: et q̄ stult⁹ apparuerit/ postq; eleuatus est i sublime. Primo  
ponit leo: id est christus. Secundo: gallus. i. p̄dicatoř. Ter-  
tio: aries. i. ecclesiāz rectores. Quarto: stultus. i. antichri-  
stī fastu supbię eleuat⁹. Tria prima incedunt bñ: quartū felicit̄:  
quia leo/gallus/aries bene incedūt: sed non felicit̄ hic. f. quia  
psecutořes patiunt̄. **s** Timoth. iiij. c. Omnes qui p̄e volūt  
viuere z̄c. Quartū feliciter incedit: sed nō bene: quia antichri-  
stus ad malū suū breui tempore psperabis: Sicut de eo sub  
specie antiochi dicit Daniel. viij. f. Roborabitur fortitudo  
eius: sed non in viribus suis: et supra q̄ credi potest viuērī  
vastabit/ et psperabis/ et faciet/ et interficiet robustos z̄c. Ecce  
qđ salomon dicit: incedit feliciter: daniel dicit: psperabitur.  
**t** Quis enarrabit celoz rationē: id est sectorū cōf-  
ficiū causas quis insinuabit: **u** Et cōcentū celi. i. bym/  
nos et gaudia angeloz cōlestī. **v** Quis domine faciet:  
id est reprobis abscondit: supple nisi ego: Dñs em̄ secreta celi  
electis iſinuat: et hymnos angelicos reprob occulat. Dñs  
dormit cōcent⁹ celi: q̄ que sit laudis supnē suauitas/ intrin-  
sec⁹ nō audiūt/ aure cordis curaz seculi tumultibꝫ surdescēt.  
Lingua em̄ inuisibilis cōpuncioňis q̄ celi cōcentū cordi cōrvi-  
to loquif: vt dicit Gregor⁹: loqui talibꝫ dēdignat. Aliquibꝫ aut  
nō dormit celi cōcentus: q̄ iā int̄ audiūt qđ appetit: Et dñs  
in aure cordis int̄ celi cōcent⁹ erūpit: societate sibi quotidie  
supnōz ciuitū p̄stolank: ornē qđ vident īue estimāt: q̄ nō ad-  
est illō ad qđ anhelat. Iste cōcent⁹ i aure illī erupat: q̄ dice-  
bat: Ingrediar locū tabernaculi admirabilis v̄sq; ad domū dei:  
in voce exultatiōis et cōfessionis son⁹ epulatis. Istū iḡt qui  
int̄ vocē exultatiōis et cōfessionis et son⁹ ciuitatis epulantis  
audiebat: qđ aliud nisi celi cōcent⁹ excitabat. Tel celoz rōnē  
dicit ip̄a diuina sapia: q̄ oīa ordinat et disponit. Celoz rōnē  
dñs enarrabit: qñ i iudicio sc̄p̄m manifestabit: et dererāt  
nīz caligine/ quōd p̄s̄ electis spirītibus demontrabit. Et  
tūc p̄centū celi dormire faciet. i. doctrinā p̄dicatiōis subtra-  
het. Tūc em̄ nō erit necessaria doctrina: q̄ videbūt oēs de-  
cōti deū facie ad faciē: et crūt oēs docibiles dei. Job. vi. c. **z̄c** i. Cor. iii. a.  
Job. xvij. f. Uenit hora cū iā nō i puerbijs loqr̄ vol: s̄ palā  
de p̄e meo annūciabō vob. **z̄c** i. Cor. xxij. f. Mō docebit vīra  
vir p̄xim suū/ et vir fratrem suū/ dicens: cogīce dñm: Oēs  
em̄ cognoscēt me a minimo v̄sq; ad maximū/ dīc dñs. Enar-  
rat iḡt dñs celoz rōnē: et tamē cōcentū celi dormire facit:

quia electis per inspirationem supne retributionis scientiam p̄adit: et reprobis q̄ sit internē laudis suavitatis abscondit. Quia tūc nobis plenū innotuit: qn̄ dñs a morte surrexit: Ut seq̄t:  
**a** *Q̄ si fundabat puluis i terra. i. fundabit. i. qn̄ ex pulu-  
 vere resurget corpora. c Et glebe cōpingebant. i. corpora  
 solidabunt. Loquim̄ enī de futuro quasi de iaz  
 p̄terito. p̄bali cer-  
 titudine. q. d. tūc dñs  
 enarrabit celoz rōnē:  
 et celi p̄cent dormire  
 faciet: qn̄ corpora ex pul-  
 uere suo collecta con-  
 surget. Daniel. xij. a.*

**D**oraliter *M*ulius fundat i terra: qn̄ leuis et incōstans virtute cōstatia solidat. **c** Glebe com-  
 pingunt: cū corda trena glutino charitatis vniunt: Sicut illi  
 de quib⁹ scriptū est Act. iiij. f. Multitudinis aut̄ credentiū  
 ē. Sed quia hoc nō homis s̄ dñi virtute fit: recte subiūgit:  
**d** *M*uñqđ capies leqne h̄dā. i. eccl̄. i. nūquid addu-  
 ces gentes. q. d. nō sed ego. Leqne d̄ eccl̄. i. christ⁹ sp̄sus  
 eius leo: Apoc. v. b. Qui ei h̄dā de gentib⁹ rapuit: et in suo  
 corpe cōvertit: et sic desideriū aploz cōpleteuit. Unde sequit:  
**e** *E*t animā catuloy el⁹. i. desideriū aploz: f Imple-  
 his: q. d. nō. Ap̄l̄ apellan̄ catuli pp̄ mētis teneritudinē et  
 fortitudinis infirmitatē: q̄ passo oño clausis forib⁹ residebant  
 q̄si catuli i specub⁹ p̄stolates patrē: sicut scriptū ē Joh. xx. e.  
 Cum sero esset die illo vna sabbatoy: et fores essent clausē vbi  
 erāt discipuli cōgregati pp̄ metu iudeoy: venit iesus ianuis  
 clausis: et stetit in medio corū. Ut de eisdē hic apte subiūgit:  
**g** *Q̄ si cubāt in antris et i specub⁹ insidiant: vt ataq̄  
 p̄dā dñi rapiat: S̄i nōdū p̄firmat vture ex alto: nō audebat  
 egire in publicū et p̄dicare: Sic doctores aliqui: qn̄ vitia cori-  
 gēda cōspicunt: et tñ in corde se q̄ silentiū retinēt: q̄si i specub⁹  
 latēt: et in antris se cōtēgūt: qz i cordib⁹ suis occultant: S̄i cū  
 tpus oportuni inueniūt repete p̄siliūt: et nlla q̄ dicēda sūt re-  
 tinent: et rebelles dente liberē icrepationis mordēt. h* **Q**uis  
 p̄parat coruō escā suā: qn̄ pulli ei⁹ clamāt ad deū  
 vagātes: eo q̄ nō habeant cibos: suple nisi ego: q̄ ini-  
 delē p̄pli tolero: et pane p̄dicatiois pasco. Lorui em̄ noſie po-  
 pul⁹ iudaic⁹ designat. Pulli ei⁹ fuēt ap̄l̄ ex eo carnalitati nati:  
 quib⁹ ad deū clamātib⁹ et orātibus: ip̄lo iudaico escā sp̄ualis  
 intelligētiē daf. Qd̄ vō vagantes dicunt: significat disfitionē  
 aploz i om̄is ptes mudi: Ex q̄ euagatiōe escā coruō p̄parat:  
 qz dū p̄ laborē aploz cōuersam gentilitatē p̄plus iudaic⁹ respi-  
 cit: cognoscēs stulticiā suam: sententias sacrē scripture spiritu/  
 aliter intelligit. Qd̄ qz dei soli virtute fit: recte dicit: **Q**uis  
 p̄parat coruō. i. iudaico populo: escām suām: id ē sacrē  
 scripture spirituālē intelligētiā: suple nisi ego: Mō aut̄ semp:  
 sed tūc: qn̄ pulli ei⁹: id ē apostoli: clamāt ad deū:  
 orātes p̄ ip̄lo coruō: et vagantes: per orbem p̄dicando: eo  
 q̄ nō habeant cibos: id ēt homines: quos credentes sibi  
 eccl̄ies incorp̄ent. Iudeis em̄ nolentib⁹ credere: dispersi ap̄l̄  
 p̄seculi sūt ad gentes. Et bñ dicitur p̄mo: clamantes: et postea  
 vagantes: quia apostoli p̄mo p̄dicauerūt in iudea/orantes p̄  
 ipsis: quib⁹ resistentib⁹ eis: dixerūt apostoli: Tobiis oportet  
 p̄mū loqui verbū dei: sed quia repellit illud: et indignos  
 vos iudicatis vīte eternē: ecce cōuertimur ad gētes. El̄ al-  
 ter nomine coruō designat nīgra genitilitas: p̄ pullos singuli gē/  
 tiles. De quib⁹ P̄s. Qui dat iumentis escām ipsoz: et pullis  
 coruō inuocātibus eum. Istius coruō. i. gentilitatis escā est  
 cōuersio p̄tōy: vel refectione fidei. Cui⁹ pulli: id ēt p̄dicatores  
 ex ea generati: ad deū clamant: quia q̄uis cōuersione pecca/  
 tor̄ esuriant: a deo qui interius operat cuncta fieri exoptant.  
 Scιunt em̄ q̄ neq̄ qui rigat: neq̄ qui plantat aliqd est: sed q̄  
 incrementū dat deus. i. Corinth. iiij. b. Qd̄ vō dicit: vagantes  
 eo q̄ non habeant cibos: significat charitatis estuationē: qua  
 succensi p̄dicatores nūc ad hos: nūc ad illos colligendos de/  
 sideriū et cogitationem extendūt: et in diuersas mudi partes

## XXXIX

esurienti mente discurrent. Charitas em̄: vt dicit Gregor⁹:  
 que diuisa vīre consuevit: vnum cor p̄dicatoris diuidi per  
 multa compellit: Sed tanto alt⁹ in deū colligit: quāto latius  
 p̄sacta desideria sp̄argit. Dic ḡ: **Q**uis p̄parat coruō: id  
 est gentili p̄plo: escā suā: id ēt fidei refectione: suple nisi  
 ego: qn̄ pulli ei⁹:

s insidian̄: **Q**uis p̄parat coruō escā suā: qn̄ pulli ei⁹ cla-  
 māt ad deū vagantes: eo q̄

**Q**uoñd capies leqne h̄dā: et  
 f animā catuloy ei⁹ implēbis:  
 s qn̄ cubāt i antris et i specub⁹

**Q**uoñd (Ca. XXXIX)

bog: id ēt cōuersos quos sibi incorporet. El̄ aliter: Lorui  
 est p̄dicator nigredinem infirmitatis suę gestans: qui magna  
 voce clamat/cras. i. in futuro erit gloria: nō modo. Qui pul-  
 los. i. discipulos suos pascere de sublimibus differt: donec a  
 nitore mudi p̄ hūilitatē et lamēta p̄sententia nigrescat: p̄ qua  
 discretione doctrine p̄dicatori diuinitus latior copia p̄dica-  
 tionis daf: Non em̄ foliū p̄ se: sed p̄ eis: p̄ quibus laborati  
 maiorē intelligentiā p̄cipit. Unde Eccl. iiij. g. Adh̄erere fa-  
 ciām lingū tuā palato. Ibi Blo. Pro auditōrib⁹ datur ser-  
 mo p̄dicatorib⁹ etiā malis: quid ergo bonis: Recte ergo di-  
 citur hic: **Q**uis p̄parat coruō: id ēt p̄dicatori: escām  
 suām: id ēt verbū p̄dicatiois: qua pascat et se et alios: suple  
 nisi ego: qui do verbū euāgeliāntib⁹ virtute multa: qn̄ pul-  
 li ei⁹: id ēt discipuli ei⁹: clamāt ad deūm: desiderio  
 audiendi verbū dei: eo q̄ nō habeant cibos: id ēt epus/  
 las p̄dicationis: quib⁹ homo interior nutrit. De hoc coruō  
 dicit. iij. Regl. xvij. a. Recede hinc et vade cōtra orientē: et  
 abscondere in torrente carith qui est cōtra iordanem: et ibi bi-  
 bes de torrente: coruōqđ p̄cepit vt pascant te. Abiit ḡ et fecit  
 iuxta verbū domini. Lorui quoqđ deferebat ei panem et car-  
 nes manē: similiter panem et carnes vespe: et bibebat de tor-  
 rente. Itē Proverb. xxv. c. Oculū qui subſanat patrē: et de-  
 spicit partū matris suę: suffodiant eum coruō de torrentib⁹:  
 id ēt p̄dicatores in sacra scripture cōmorātes. De malo coruō  
 dicit Ben. viij. a. Omisit noe coruō qui egrediebat et nō  
 reuertebat donec siccarent aquę sup terrā. Soph. ij. d. Vot  
 clamatis i fenestra: coruō suplimari **Expo. La. XXXIX**

**Q**uoniam nō habent cibos: id ēt p̄dicatori: clamāt ad deū:  
 n̄qua fortiter damna rerum sustinuerat: aut de sapien-  
 tia sua: n̄qua cōtumeliosa verba amicorū suorū et irri-  
 siones heliu supauerat: supbiret: Ideo dñs post vsum tan-  
 te patientie et exemplū tantę sapientie: multas ei proposuit  
 questioes sup vīres intelligētię sue: Quas cum cerneret so-  
 li deo solubiles suam ignorantia et impotentia recognoscēs:  
 humiliiter se et subiūciēs in iusticia p̄maneret: multas iam do-  
 mini q̄stionēs in p̄cedenti capitulo ordinauit auctor: Adhuc  
 in hoc capitulo alias eiusdem vel maioris p̄funditatis questi-  
 ones ponit. Primo ostēdens q̄ idcirco iob se egisse aliquid  
 fortiter poterat credere: qz nōdū p̄uidera illud quo christ⁹  
 apostolos et alios sp̄uales magistros misit: q̄ p̄ doctrinā anti-  
 quorū patrū filios domino genuerūt: quorū fructū si aspice-  
 ret iob: humiliiter de sua vīre sentiret: Quia vt dicit Gregor⁹:  
 magna que agimus: minima dicimus: cū hēc p̄ fortiora ex-  
 empla penfamus. Possunt aut̄ que in hoc capitulo p̄ponūt  
 exponi ad litteram: Similiter et ea que et in p̄cedēti capitulo  
 dicta sunt. Sed quia sensus litteralis minus utilis est: Ideo  
 mystice oīa exponem⁹. Dicit ergo: **N**isi quid nō ostē temp⁹  
 ibicū tē. Ibices vt dicit Gregor⁹: sūt aues quas meridi-  
 ana pars habet: que nī fluentis inhabitat: Orientalis vō et  
 occidentalis plaga: ibices dicit parua quadrupedia que i pe-  
 tris morantur et parunt: que si aliquādo de latorum cacu-  
 minibus ruant: in suis cornibus se illesa suscipiūt. Leteriarum  
 vō moris est: viuōs serpētes membratim deuorare: et postea  
 sitire: Et quando flumina transeunt: capitū suorū onera dor-  
 sis p̄cedentium superponunt: fibiqđ inuicem succedentes la-  
 borem ponderis omnino nō sentiūt. In certis ḡ vel ibicib⁹:

P̄s. 146.

Al. vagantes

A.

P̄s. 67.

Act. 15. g.

P̄s. 146.

Libri

magistrorum spiritualium personarum significatur; quod velut ibices in petris pariuit; quod in doctrina patrum quod dicuntur petre propter fortitudinem in fide alias dignum. Ipsius etiam velut ibices nullius casus dana sentiuntur; quod ceterum ruine ipsalis eis acciderit ad solationem duorum testamenter fugientium; ita quod cornuum exceptione salvantur. Hoc docebat apostolus dicens.

Roma. x. a. Quæ  
cūq[ue] sc̄pt̄a sunt: ad no-  
strā doctrinā sc̄pt̄a st:  
ut q[uod] patiētiā & cōsolā-  
tionē scripturaz spem  
habeam⁹. Itē ipi mo-  
re ceruarū interempiſ  
vitij⁹ q[ui]s extinc̄tis fer

Ps. 41. petro: ibidem: et de ipsa exhortacio vnoꝝ ad iusteꝝ serua-  
inardescunt. Ut P̄. Sicut ceruꝝ desiderat ad fonte aquae/ita  
desiderata aia mea ad te deꝝ. Ipsi etiā more ceruꝝ p transitū  
huiꝝ mudi charitate cōpatients onera sua sibi inuicē suppo-  
nūt: siꝫ scripturā est Gal. vi. 2. Alter alter⁹ onera portate: et sic  
adimplebit legē christi. Quia ḡ b̄ t̄p̄us ḡr̄e/aī ꝑphaz̄ voces  
nō fuit cognitū: licet incarnatio ch̄risti oib⁹ electis fuisse p̄co-  
gnita: vt dicit Greg⁹: recte dās beatū lob de tpe part⁹ ibicū et  
ceruꝝ interrogat/dicēs: Nū qđ nōst̄: sicut ego: a **L**epus  
part⁹ ibicū. i. spūaliū magistrop⁹: b **I**n petris supple-  
comoratiū t pariētū. i. i doctrina patrū. c **C**el parturiē  
tes ceruas obseruasti. i. doctores cū labore t dolore ma-  
gno filios deo p̄p̄icationē generātes: Sz licet cū dolore pari-  
ant: post partū gaudēt. Joh. xvi. e. Multier cū parit tristiciā  
bz r̄c. Ceruas pariēs fuit paulus: Gal. iii. c. Filioli mei q̄s ite-  
rū parturio donec formeꝝ ch̄ristus i vobis. i. imitatio ch̄risti.  
Possūt etiā ceruꝝ noīe/doctores intelligi: p̄ ibices q̄ sūt aia-  
lia parua/īp̄i auditores: q̄ in petris pariūt. i. p̄ exēpla m̄gr̄op̄  
ad exercenda fortia opa secūdant: vt cū aliqd magnū audiūt:  
infirmitatis ꝑp̄ie cōsciū illud se posse ipleare diffundūt. Sz cō-  
siderata fortitudine patrū p̄cedentiū/fortit illud aggrediunt̄:  
Uerbi ḡra: Lū aliq̄s p̄tumelij p̄ssus ſtutē patiētie ſuare nō  
ſuffic̄t: debet dauid ad memoriam reuocare: quē cū ſemel cōui-  
tijs argueret/ et armati milites eū vlcisci p̄tenderēt: Dauid di-  
xit: Quid milbi et vob filiū ſarue? Dīmittite eū vt maledicat  
iuxta p̄ceptū dñi: si forte respiciat dñs afflictionē meā/ t reddat  
milbi bonū p̄ maledictiōe bac hodierna. q̄. Regū. xvii. c. Abi-  
dič Greg⁹. Ad aiūz reduxit dauid malū qđ fecerat/ t eq̄nūm̄it  
gtulit qđ audiūt/ t p̄tumelosa ſyba nō tā cōuitia q̄s adiutoria  
credidit. Tūc enī illata cōuitia bñ toleram⁹: c̄q̄ in ſecreto mēt̄  
ad male p̄petrata recurru⁹. Itē aliq̄s ſtūnlis luxurię vexat:  
et ille debet bona q̄ a deo p̄cepit ad memoriam reducere: vt eo  
magis erubescat peccare/ q̄ recolit ſe plura bona a deo rece-  
pisse: ad exemplū ioseph/ q̄ dñe male ſuadēti dixit: Ecce dñs  
me⁹ oib⁹ milbi tradit̄ ignorat qđ habeat i domo ſua: nec q̄c̄q̄  
est qđ i mea nō ſit potestate p̄ter te/ q̄ vroz ei⁹ es: Quō ḡ pol-  
ſu hoc malū facere/ t peccare i dñm meū. Gen. xxxix. b. Gibi-  
dič Greg⁹. Quia voluptas ex p̄sp̄itate naſcif eiudē p̄sp̄itat̄  
cōſideratiōe ē ſeriēda: q̄ten⁹ hoſtis n̄ vnde oris/ unde moriaſ.   
Itē alius interne ſcię dulcedinē q̄rit: h̄z nō valet ad hoc cōtin-  
gere: debet danielē ad mentē reducere: q̄ cibo regio retracto/  
legumie t aq̄ vitā ſeruauit: t tanto audiūt gustū ſapiētie inte-  
rius p̄cepit: quāto ſibi cibi exteriōris blādiūmēta ſubtraxit. Ut  
Greg⁹. Si a carne hoc qđ liber abſcindim⁹: mox in ſpiritu qđ  
delectat inuenim⁹. Auditores iſḡd dum doctorum vitam imi-  
tādo respiciūt: velut ibices i petris pariūt. Quasi ibices i pe-  
tris parere: admonebat diſcipulos ſuos paul⁹: cū Heb. xi. a.  
enumeratis multis patribus/ dicebat: Habentes tantā impo-  
ſitā nubē testiū: deponētes omne pōodus/ t circūſtant nos pec-  
catū p̄ patiētiā curram⁹: ad p̄poſitū nob̄ certamē. Itē. xi. b.  
Quov̄ intuētes exitū: cōuersatiōis imitamini fidē. Et notādū  
q̄ dñs nō de partu ibicū interrogaſ lob: h̄z de tpe part⁹: Mā  
quō ſemē ſobi dei i corde cōcipit p̄ auditū iteriore: quō poſtea  
coaguleſ p̄ meditationē: quō deinde formeſ p̄ discretiōis rat-  
iōne: deinde quō ſolidet ad modū oſſiū p̄ amozē: ad extreμū  
qualiter p̄deat in partū p̄ operationē aut p̄p̄icationē: hec in-

Job

crementa diuinī seminis nullus in mente alia cōsiderat nisi q.  
creat. Recte itaq; dicit: **Nūquid nōstī pārtū ibicū in**  
**pētris.** i. qn̄ semen diuinū in corde auditox cōceptū in par-  
tū erumpat: q.d. non. **Cel pārturītēs cērūas ob-**  
**seruāstī.** i. quāto labore & dolore doctores parturī-

**f** *Incurvant ad fetum et par-*  
**g** *unt: et rugitus emittunt. E-*  
**i** *parantur filii earum: et per-*  
**k** *gunt ad pastum: egressiuntur*  
**i** *et non reuertuntur ad eas.*

teat in p̄ceptis: terribiles in minis: cōpātiētes infirmis: blā  
dos in exhortatiōe: būles in magisterij ostētione: infirmos i  
valitudine: in cōtemptu tempaliū dominatēs: paucorū ē hoc  
pensare. **U**nī t̄ dñs nō ceruō sed ceruas vocat doctores: qz  
cū p̄ rigorē disciplinę s̄nt patres: p̄ pietatis viscera s̄nt ma  
tres: qz filios in viscerib⁹ charitatis portat: quos nō sine do  
lore pariūt. **E**nde recte sequit: Repete: Et nūquid d̄ p̄dica  
res cōceptā sobolē anteq̄ pariat in mente portent: q.d.non.  
**E**t scisti temp⁹ partus earū: in p̄dicatiōe vel opere  
supple vt ego. q.d.no: qz solius deū est scire: qn̄ doctores qd̄  
cogitauerūt implere valeat. Possūt etiā p̄ mēles qz s̄nt dies  
cōgesti/multiplicatę virtutes intelligi: quibus se innouant p̄  
dicatores anteq̄ p̄dicens: vt qd̄ loquēdo docēt viuēdo con  
cordent: virtutes vitiis opponētes: vt corrā trā patiētē luce  
resplendēat: cōtra carnis luxuriā etiā cordis misericordia fulge  
ant: cōtra teprorē celo candeat: cōtra p̄cipitationē grauitate  
rutilent: cōtra supēbiā vera humilitate luceat: cōtra timorē  
radij auctoritatē clarescat: **L**ū p̄dicatores has virtutes p̄us  
in se cogerunt: qsi in cōceptu p̄dicatiōis mēles virtutē flūnt:  
quos menses solus deus dinumerat. **B**ene liḡ qrit dñs: Di  
numerasti mēles cōceptus earū. i. virtutes qz i se cō  
gerūt: cū ad p̄dicandū se parant: q.d.no. **E**t qz iuxta mensu  
rā virtutū subsequeb⁹ effectus fructū: recte subdit: **E**t scisti  
temp⁹ partus earū. i. qn̄ qd̄ implere appetūt parere vale  
ant. **D**odū aut̄ pariēdi determinat dñs: cum dicit: **I**n  
curuāt ad fetū faciendū. s. ab altitudine p̄cipiatiōis in  
terne ad nostrā infirmitatē cōdescēdūt. **M**unq̄ em̄ cerua pa  
reret si semp̄ erecta staret: **S**ilr doctores nunc̄ in fide filios  
gignerent: si semp̄ in suę altitudinis arce p̄fisterēt. **U**bi dāvid  
ceruas parere cupiens dicit: **D**ñe inclina celos tuos t̄ desce  
de. **E**st enī idē celoz inclinatio: t̄ ceruarū incuruatio. s. p̄dica  
tiōis humiliatio. **A**tilio: enī ē grossa p̄dicatione t̄ humili: qz alta  
t̄ subtilis. **U**bi t̄ sangar vomere. i. grossa p̄dicatione sexētōs  
interfecit. **J**udic. iij. d. **P**hinees ḥo pugione. i. subtili p̄dica  
tione tm̄ duos: **H**umeri. xxv. b. **I**ncuruant igit̄ cerue ad  
fetū t̄ pariūt: qz cū se humiliant p̄dicatores: nobis noticiā  
deitatis infundūt: t̄ in fide pariūt. **E**t rugitus emi  
tunt pariēdo: vt nos ab eterno gemitu t̄ dolore liberēt. **O**b  
nō facilūt p̄dicatores: nisi dolendo t̄ flēdo. **U**nī Apoc. vii. a.  
**M**ulier. i. ecclesia: in vtero habens clamabat parturīcē: et  
cruciabat vt pariat. **Q**uia ḥo illi qz p̄dicatiōe patrū nascunt̄  
doctores suos patiēdo p̄ueniūt ad regūt: **S**equit: **b**Se  
parant filij earū. i. ceruap. **E**t per gūt ad pastum/  
eterne refectionis: ybi nullius rei est penuria. **D**e quo dicit  
**D**ñs. **D**omin⁹ regit me t̄ nihil mihi deerit: in loco pascue ibi  
me collocauit. **E**t alibi: **N**os aut̄ pp̄ls tu⁹ t̄ ques pascue tu⁹. **P**et  
quam aut̄ viam ad hęc pascua pueniat: docet ipse dñs:  
**J**ob. x. b. **E**go sū ostiū: p̄ me si qz introierit saluabit: t̄ igre  
die t̄ egredis t̄ pascua inuenier. **Q**ualit aut̄ pgāt ad pastū:  
ostēdit dñs cū subdit: **k** Egressis t̄ de corpib⁹ suis. **E**t  
nō reuertunt̄ ad eas. i. ceruas: qz egressi de angustiis b⁹  
vite lac p̄dicatiōis ampl⁹ nō req̄rūt. **L**ū em̄ implēbit illud  
**M**iserere. xxxi. f. **M**ō docebit ultra vir p̄xiuz suū: t̄ vir frēm suū  
dices: **C**ognosce dñm: **D**ēs em̄ cogiscere me a munio vīz ad  
marīus: dīs p̄s. **J**ob. xii. f. **A**n illa die nō introgabūt qz.



# Libri

fructificare permittunt: Per valles intelligunt pauperes et huius: Igis glebae vallium se opposuerunt paupere. Has glebas rhinoceros pfringit quidie: cum catholici principes duricam opposuerunt alios querentes potestate sibi tradita pterunt: ut tamen alios non impediunt: Sed et ipsi qui glebae pfracte et semina proibi dei recipiat et fructificet. Quod per sola dei

fructe fit: recte querit dominus: Aut confirget glebas vallium per fortitudinem: sic per me: q.d. non: quod non habuit virtute sed mea habet. Eccl. xxxvii. c. Qui tenet aratum: et quod glas in iaculo: stimulo boues agitant: et quiescat in opibus eorum: et narratio eius in filiis taurorum: Et suum dabit ad vallados sulcos: et viginia et in sagina vaccay. O see. x. d. Arabit iudas: pfringet sibi sulcos iacob. Iterum ut iob virtutibus suis humilietur sentiat: adhuc dominus addit de magnis factis potentiis secundum quies ad fidem: quod vires et potestate sibi a domino collatae ei cultui et fuitio fideliter impedit: bonos pregeudo et malos oppimendo. Et haec: **A** Haec quidam fiduciā habebis in magna fortitudine eius. i. rhinocerotis: sic ego: q.d. non. Vires et potestate sibi a domino collatae ei cultui et fuitio fideliter impedit: bonos pregeudo et malos oppimendo. Et haec: **A** Haec quidam fiduciā habebis in magna fortitudine eius. i. rhinocerotis: sic ego: q.d. non.

Dominus autem labores suos huic rhinoceroti reliquit: quod curans percepit: ecclia quam morte sua mercator est: tuendam remisit. **C** **A** Haec quidam crederes illi: quoniam semetipsum: **V** Reddat tibi ipse rhinoceros: **E** Et area tuam congregetur. i. ecclia: q.d. non. Quis enim in initio nascitur ecclia cum videret principes seculi tot ministris: tot cruciatibus? Ecclia sequentes credere posset quod rhinoceros iste deo semetipsum redderet. i. acceptu prophetarum predicatorum et predicatione copesaret: et per eccliam congreganda et per uada leges suas promulgaret: sic modo est. Et hec est mutatio dexter ex excelsi. **T** Unus prius quod dudu ecclias sequiebat: horum i. fidelium principum timore pressus: fuit exterritus religione: quam videt ab hominibus venerari: et iterum iniquis moribus innocentibus: Ideo dominus postquam rhinocerota lozis ligatus dicit: illico prauorum hypocrisim ostendens subiuxit: **F** **H** Pena struthioidis similis est penitus herodius et accipitris: in colore. s. non in virtute. Herodius et accipitris reliquias aues volat velocitate transcedunt. **H** Abet enim quia corpora: et pennas plimas: et ideo celeriter volat: quod parvus est quod aggrauat: et multus quod levat. **T** Unus significant viros religiosos: qui in hac vita sine alicuius culpa contagione esse non possunt: quod nemio mundus a sorribus: etiam infans vni diei: **T** Unus si habeat aliquod parvum quod despiciat: habet tamen multis virtutes quam eleuat. **E** Huius: Struthio rarissimus induit: et imani corporis mole gravat. **T** Unus cum volare appetit: penaz paucitas tantam mole corporis in altu tollere non sufficit. **T** Unus recte sit hypocrita: qui si aliquis pauca bona faciat quam eleuat: multa tamen mala habet quam grauatur. **P** Enim struthioidis similes sunt penitus herodius et accipitris: in colore: non in virtute: quod hypocrite similes sunt electis in specie sanctitatis exterioris: et non in veritate actionis siue conuersationis. Struthio alas quae ad volandum erigit: et mole corporis pergrauiat: in quo a terra recedit: Ita hypocrite quibusdam operibus quae ad celum volant: et puma iterio nunc a terris recedunt. **H** Igitur dominus: pena struthioidis: i. exterior pueratio hypocrite: similes est penitus herodius et accipitris: i. virtutibus electorum: **T** Unus defacili discerni non possunt: nisi iterum opera attendantur. **T** Unus dominus moneret aplos habere hanc attentionem: Matth. vii. b. Attende inquit a falsis prophetis qui veniunt ad vos vestimentis ornatis: intriscent aucti lupi rapaces. **T** Unus habet post speciem struthioidis: de operibus quibus dinoscatur adiungit dicens: **S** **O** Unus derelicit ouam suam in terra: tu forsitan in puluere calefacies ea: Per ouam quam in se inservit: sicut auditores adhuc inservit: donec sollicita doctorem exhortatione calefacta valeat per intelligentiam vivere: et per explanationem volare. Ouam igitur struthioidis quam in terra derelicit: si hypocrita discipli: quibus loquendo partitur: sicut ego: quod eos in malis

# Job

male vivendo non nutrit: et in malis dereliquerunt: quod in gratia non dimittit. Et haec est: **Q** Unus derelicit ouam suam in terra: sicut struthio: i. qui hypocrita filios quos habuit genuit: a trevis acibus crevit: propter exhortationem non suspedit: Tu forsitan in puluere: i. in medio pectorum positos: calefacies ea: i. hypocrite filios suscipit: sicut ego: quod eos in malis

les facies ea: **O** bliviscit per pes a culcet ea: aut bestia agri contumeliat: et derelinques ei labores tuos: **N** Unus quidam crederet illi: quoniam semetipsum reddidit tibi: et area tuam congregetur: **S** Denique struthioidis similes est penitus herodius et accipitris. **Q** Unus derelicit ouam suam in terra: tu forsitan in puluere: i. in altu alas erigit: deinde ridet equum: et ascensorum eius.

mundo: verbis virtute continentes. Sed unus hoc misericordia per deum ouam infra derelicta: igne sui amoris calefacit: Ita struthio derelinquit ouam sua in terra: non curans amplius de ipsa. **b** **O** bliviscit per pes cculcet ea: i. non curat hypocrita: si prauorum exempla eos corrumpant: quos habuit generat. **i** **A** ut bestia agri: i. diabolus: **k** **L** Oterat: i. a bona conuersatione querit. Bestia agri: i. diabolus: qui devorat mundanos. Ager enim mundus est: Matth. xii. e. De hac bestia agri dicitur Lee. xii. c. Ego columbam ibi: i. in mundo: quae leo: bestia agri scandet eos. Quia vero contingit quod etiam mater filios ad ipsius oblitam dimittit: ut ostendat dominus quod hypocrita non ad ipsius semper derelinquit filios suos: subdit: **I** **D** urat ad filios suos: non compatiens: non puidet eis necessaria. **m** **Q** uasi non sunt sui: i. generati ab eo in bona conuersatione. **n** **F** rustra laboravit: hypocrita in filiorum conuersatione: i. exterior afflictio: i. sine eterna remuneratio. Recepit enim mercede suam: i. saepe dominum: vel quantum temporali. Et huius dicitur: laboravit. Hypocrita enim sepe irrupit palacia: pulsat principes: dicit se deum mentire: et idcirco tanto studio aliorum defendendis patrocinis infundare: In fine enim miser dicit quod legit Sap. v. b. Lassati sum in via iniqtatibus et punitiis. Et posset dicere aliquis: per timore dei cogit hypocrita sic labore: i. non dicit dominus: o **A** llo timore cogite: si potest per cupiditate: propter quam neglecta filiorum custodia: ipsalia acquerere vel defendere satagit. Cur vero hypocrita celestia deserat: et in terris elaborer: sed struthioidis noce adhuc subiugat dominus: quae aliquis quereret: quod hypocrita tantos labores sustinet frustra: **P** **D** riuauit enim: i. non dedit ei quod ea de: i. struthioni. **r** **S**apientia: qui laparet ei celestia. Quod vero hypocrita nullum prout dono suo: per dixerat: **D** riuauit et sapientia: et ponendo repetit: **s** **A** Rec dedit illi intelligentiam. Uel propter sapientiam non dedit quod sapientia celestia: nec intelligentia quod cognoscitur celestia. **T** Unus duo dona diversa sunt: sapientia et intelligentia. Intelligentia quod de cognoscimur celestia: sapientia i cognitum delectatur: ut dicit Augustinus. Utroque dono caret hypocrita: quod solus in ipsius delectatur. **T** Unus hypocrita tamen pacis sanctitate simulat: et oportunitate copiae: pelle ouina deposita: rabiem intrinsecam manifestat. Sic dicitur Eccl. xix. d. Et si ab incepsitate virum vetet peccare: si iuenerit tempore faciendo: male faciet: **J** osequitur huius: **L** u fuerit tempus: i. oportunitas male faciendo: **v** **G** in altu alas erigit: i. cogitationes prius occultas supbiendo ostendit. Et tunc **R** deridet equum: i. corpore iusti: i. exterior pueratio: **Y** **E** t ascensorum deridet electorum: i. aia: i. interior sanctitatem. q.d. hypocrita apte despicere electorum pueratos exteriores et sanctitatem interiores. **E** t equum est dominus: vir iustus: Ascensor et christus. **E** quod et deridet hypocrita: i. scilicet electorum despicere. **E** t ascensorum deridet: quod per filium visus ad iniuriam creatoris. **E** o enim per despicere pauperes christi: scilicet deridet et christum: **T** unus illud Prover. xiij. d. Qui calunias egreditur: exprobrit factori suo. Et nota processus dei circa hypocritam. Primo ostendit quod non est bonus: Inde quod bonos despiciat: ibi: **L** u fuerit tempus. Tandem ad iniuriam dei ostendit eum perfilare: ibi: **E** t ascensorum deridet. Quia vero ecclesia communiter constat ex bonis et malis:

**Ar. Quod deret linquit**

**W** 76. **T** Unus prius quod dudu ecclias sequiebat: horum i. fidelium principum timore pressus: fuit exterritus religione: quam videt ab hominibus venerari: et iterum iniquis moribus innocentibus: Ideo dominus postquam rhinocerota lozis ligatus dicit: illico prauorum hypocrisim ostendens subiuxit: **F** **H** Pena struthioidis similis est penitus herodius et accipitris: in colore. s. non in virtute. Herodius et accipitris reliquias aues volat velocitate transcedunt. **H** Abet enim quia corpora: et pennas plimas: et ideo celeriter volat: quod parvus est quod aggrauat: et multus quod levat. **T** Unus significant viros religiosos: qui in hac vita sine alicuius culpa contagione esse non possunt: quod nemio mundus a sorribus: etiam infans vni diei: **T** Unus si habeat aliquod parvum quod despiciat: habet tamen multis virtutes quam eleuat. **E** Huius: Struthio rarissimus induit: et imani corporis mole gravat. **T** Unus cum volare appetit: penaz paucitas tantam mole corporis in altu tollere non sufficit. **T** Unus recte sit hypocrita: qui si aliquis pauca bona faciat quam eleuat: multa tamen mala habet quam grauatur. **P** Enim struthioidis similes sunt penitus herodius et accipitris: in colore: non in virtute: quod hypocrite similes sunt electis in specie sanctitatis exterioris: et non in veritate actionis siue conuersationis. Struthio alas quae ad volandum erigit: et mole corporis pergrauiat: in quo a terra recedit: Ita hypocrite quibusdam operibus quae ad celum volant: et puma iterio nunc a terris recedunt. **H** Igitur dominus: pena struthioidis: i. exterior pueratio hypocrite: similes est penitus herodius et accipitris: i. virtutibus electorum: **T** Unus defacili discerni non possunt: nisi iterum opera attendantur. **T** Unus dominus moneret aplos habere hanc attentionem: Matth. vii. b. Attende inquit a falsis prophetis qui veniunt ad vos vestimentis ornatis: intriscent aucti lupi rapaces. **T** Unus habet post speciem struthioidis: de operibus quibus dinoscatur adiungit dicens: **S** **O** Unus derelicit ouam suam in terra: tu forsitan in puluere calefacies ea: Per ouam quam in se inservit: sicut auditores adhuc inservit: donec sollicita doctorem exhortatione calefacta valeat per intelligentiam vivere: et per explanationem volare. Ouam igitur struthioidis quam in terra derelicit: si hypocrita discipli: quibus loquendo partitur: sicut ego: quod eos in malis

**Ps. 31.** dicio de reprobatione hypocritaꝝ; mor̄ couertit ſ̄ba ad sortē electoꝝ; vt in illis auditio qd fugiamus; in iſis audiam⁹ quid imitemur. Dic g: **A**ñqđ p̄bebis eq̄ fortitudine tē. Mora in sacra lec̄tura eq̄ noīe aliquā lubrica vita p̄uoꝝ signi, ſicaf: vt ibi: Nolite fieri ſic eq̄ t̄ mul⁹. Et diere. v.c. Sa, turauit eos et mēcha, t̄ ſū: in domo mere, tricis luxuriabant; eq̄ amatoꝝ in ſeminaꝝ; et emissari faciunt. **Zach.** viii.d. Et erit qd ſup frenū equi est sanctū dñs. **Glo.** Per equū infanía libidinis itelligif. Aliqñ dignitas r̄palis. **Eccs.** x.b. Vidi ſeruos in equis et principes ambulantes quasi ſeruos ſuper terram. Aliqñ p̄ſens ſeculū: **Gen.** xlii.c. Fiat dan coluber i via; cerasteſ in ſemita mordēs vngulas eq̄: vt cadat ascēſor ei retro. **Greg.** Ungulas eq̄ mordere/est extrema ſe culi ſeriendo cōtingere. Aliquādō p̄paratio recte intentiōis. **Prouerb.** xxi.d. Equū patet in die bellū: ſz dñs ſalutē tribuit. Aliqñ p̄dicatoꝝ. **Abacuk.** iii.b. Qui ascēdes ſup eq̄ ſuos: et q̄drige tuę ſalutio. Et ifra.d. Utia feciſt i mari equis tuis: et i luto aqꝝ mītar. **Hoc** itaqꝝ loco eq̄ noīe intelligif p̄dicatoꝝ. De q̄ poſtq̄ dñs deſcepſit ſtruthionē deridere equi t̄ ascēre eū: dñ ad iob: **A**ñqđ p̄bebis eq̄. i. p̄dicatoꝝ/fortitudine/ in ſe vittia extingueſti/ et mala illata eq̄nimit ſuſtinēdi: b. Aut circūdabis collo ei hinnitū p̄dicatiōis: q.d. nō: ſed ego. Pr̄iuſ aut ſoritudinē ſe dare equo aſſerit dñs: et poſtea collo eius hinnitū circūdare: qz p̄dicatoꝝ vittia p̄us i ſe debet fortiſter extingueſtre: poſtmodi p̄t ad alios hinnitū p̄dicatiōis emittere: **Sic** apls. i. **Corl.** ix.d. Lastigo corp̄ meū. tē. Sed q̄ret aliqꝝ: cū hinnitū ſit vot emanans ab interi: quō dicas circūdari collo equi. Ad b dicimus: q̄ reuera vot p̄dicatiōis ab interi emanat: t̄ tñ collū p̄dicant̄ extra circūdat: qz p̄dicatoꝝ eo ipso q̄ bona alijs p̄dicat/ ad ea faciēdū ſe obligat: Et ne i aliqꝝ pte ad malū defluat: hinnitū p̄p̄tē vocis vndiqꝝ obſideſt. **Un** **Prouerb.** vi.a. Fili ſi ſpōdēris p̄ amico tuo: deſixiſt apud extraneū aiaꝝ tuā: illaq̄atus es ſobis oīis tui/ et captus p̄p̄tē ſermonib⁹. c. **A**ñqđ ſuſcitabib⁹ cum q̄ſi locuſtaſ: Locuſta noīe/ aliqui iudeoꝝ p̄plus/ aliqui cōuerſa gentilitas/ aliqui adulantiū lingua/ aliqui heremita/ aliqui reſurrecio dñica/ aliqui vita p̄dicatoꝝ ſignificat: Verbi grā: Populū iudaicū ſignificant locuſte: qd ſignificat vita iohis: de q̄ ſept̄ est **Matth.** iii.a. q̄ edebat locuſtas/ et mel ſiluſtre. Itē conuerta gentilitas. **Eccs.** xi.b. Florebit amygdal⁹/ impinguabil⁹ locuſta: et diſſipabit caſparis. Amygdal⁹/ p̄mitiuia ecclia: q̄ florete fide t̄ ope/ mor̄ locuſta. i. gentilitas ip̄inguata est pinguedine celeſtis gr̄e. Et caſparis. i. iudea diſſipata est a cultu fidei. Itē adulantiū lingua. **Ero.** x.d. Tient⁹ vīc̄ leuauit locuſtas q̄ ascēderūt ſup vniuersā terrā egypti: opuerūt q̄ vniuersā ſuphiciē tē: vſtāt̄ ſe oīa: deuo: zaraq̄ ē herba: t̄ q̄cqd pomor in arborib⁹ fuit. Per herba/ accipe bona verba: p̄ po ma arbor/ ſortia oīa bonoꝝ: q̄ ſe oīa deuoſat adulatio. Itē he remita. **Prouerb.** xxx.d. Regē locuſta nō h̄. Itē reſurrecio dñica. **Ps.** Excuſſū ſū ſic locuſta. H̄i dīc: Lent⁹ em̄ ſuit vſ q̄ ad moře a iudeis: ſed ſic locuſta excuſſū ē: qz ab eoz mani b̄ ſaltū ſubite reſurreciōis euolauit. Itē p̄dicatoꝝ. **Matth.** iii.d. Luctodes tui q̄ſi locuſte/ t̄ ꝑuli tui ſic locuſte locuſtaſ. In b̄ gloco/ locuſte noīe accipit p̄dicatoꝝ: crurib⁹ operū primū in nitē: deinde aliis p̄teplatiōis in aſtu ſe eriges. Dicit ḡ dñs ad iob: **A**ñqđ ſuſcitabib⁹ eū. ſ. equū: q̄ſi locuſtaſ. i. nū: qd p̄dicatoꝝ ad altitudinē p̄teplatiōis ſbleuabib⁹ ſic ego: q.d nō. Solus em̄ deus cor h̄uanū illumiat/ et ſbleuat ad celeſtia p̄teplāda. d. **G**lia narū el̄ terror. Terror narū eq̄ h̄lo co d̄ p̄ſciētia p̄dicatoꝝ d̄ die iudicii: q̄ erit glia bonis t̄ t̄ror malis. Qd ſignificat̄ est **Matth.** xxviii.a. ybi dīc: q̄ aspe ctus eī erat ſic fulgur: et veſtimēta eī cādida ſicut nīx. In ful gure/ t̄ror iudicii exp̄m̄t qui malis incuriet. **Ende** Amos. v.e. Ue desideratiōis diē dñi: ad quid eā vobis. In candore yestis/ gloria ſanctor̄ ſignificat. **Ende** Prouerb. viii.d. dīc

de muliere ſo:ti: Et ridebit in die nouiſſimo. Quia legi ſancti p̄dicatoꝝ aduentū iudicii/ quē iā fide p̄uident v̄hemē ter expectant/ quē iniuſti formidant: recte de iſis dicit dñs: Gloria narū eius terror: id dies iudicii ſue aduēt⁹ iudi ciſ/ malis terribilis eſt/ glorioſa expectatio p̄dicatoꝝ. Pro

verb. xvij.b. **G**emina granitſima Expectatio pſtolatis. Sp̄m p̄na res trahebat equi ille: qui labores ſuos intuens t̄ venturi iudiciū pſtolas dicebat: Ego iam delibor t̄ t̄pus re

solutiōis meq̄ inſtat: Bonū certamē certauit/ cursū cōſumauit fidē ſeruaui: de reliquo reponita eſt mihi corona iuſticie/ quā reddet mihi dñs in die illa iuſtus iudex: Non ſolū ait mihi/ ſed hiſ q̄ diligūt aduentū eius. q. **Timoth.** iii.b. Sed nota q̄ narū vocabulo/ aliqui fatuitas/ aliqui antiqui hostis inſig natio/ aliqui p̄ſciētia deſignat. Fatuitas. **Prouerb.** xi.c. Cir culus aure⁹ i narib⁹ ſuis/ mulier pulchra t̄ fatua. Antiqui ho ſtiſ instigatio. i. xl.b. **D**e narib⁹ eius pcedit ſum⁹. i. de p uerſa instigatio diaboli/ ſurgit in cordib⁹ hoīm caligo neqꝝ ſume cogitatiōis. Itē pſcia: vt hic: Et **Esai.** ii.d. Quiescite ab hoīe cui⁹ ſpūs in narib⁹ el̄ ē: qz excellus reputat⁹ ē ipſe. q.d. q̄ſcīte a malicia vīa i pſitia christi/ q̄ pſcit oīa: qz excell⁹ eſt. s. de⁹. Posſet aut̄ aliqꝝ q̄rere: qd facit interiū p̄dicatoꝝ dū diſſert iudiciū qd expectat: Et dīc dñs: e. **L**terrā vñ gula ſodit. i. a corde ſuo cogitatiōes pſideratiōe mortis/ q̄ p̄ vngula deſignant̄ / eīcīt. Nihil em̄ plus valet ad purgādū cor a malis cogitatiōib⁹ q̄ pſideratiō mortis. Et ideo multū ſordidas ſuſtinēt cogitatiōes: quia nunq̄ de morte cogitant. **Chri.** i.c. Sordes eī i pedib⁹ el̄: nec recordata ē finis ſui. Uel equū terrā vngula ſodit: qz in exemplo ſorū opeꝝ ſuop̄ q̄ i vngula deſignant̄ / a cordib⁹ audiētū terrenas excurtit cogitatiōes: qb̄ diabol⁹ implere corda eoz itē nō ceſſat: Qd ſignificat **Gen.** xxvij.d. ybi legi ſo allophyli puteos q̄ ſui ab aā ſoderat̄/ obſtruerat̄. f. **E**xultat audacter: I occurſu p̄git armati. Fidē vel mores fideliū impugnatibus exultat audacter: quia dum cōſtanter p̄ christo decerat/ augeri ſibi virtutis meritū letat̄. Un̄ et apli tunc legunt exultasse/ cum p̄ christo flagellati ſunt: ſicut dīc **Act.** v.g. Ibant apostoli gaudentes a cōſpectu conciliij tē. Sed unde hoc q̄ equus iſte aduersa non meruit/ niſi qd dulcedinem iam quā querit ſentit: **Ende** Prouerb. xij.c. Non coſtrifabit iuſtum quicquid acciderit ei. Nec ſolum equus iſte minas aduersantū non meruit: ſed eis etiā quādo nō querit/ in occurſu pergit: quādo. ſ. vider fidem vel iuſtiam in alijs impugnari: ſicut legitur de paulo **Act.** xix.f. q̄ facta ſeditiōe in ipsum/ volebat in populu intrare: ſed non pimiferunt discipuli. Et hoc eſt qd dīc hic: In occurſum pergit armati. Unde hoc huic equo niſi quia ſuſtentis calcari⁹ ſtimulatur. Nunquid calcaria non ſentiebat qui dicebat: Charitas christi v̄get nos. q. **Corl.** v.c. De hoc equo dīc Prouerb. xxvij.a. Justus quaſi leo cōfidens abſq̄ t̄rore erit. **Ende** xx.d. Leo fortissimus bestiarum: ad nullius pauebit occurſum. Et hoc eſt qd ſequit̄ hic: g. **C**otemnit pauorem: id eſt aduersa que pauet homines non formidat: memor verbū dñi ſui qui ſibi inſidet: Nolite inquit timere eos qui occidunt corpus tē. **Matth.** x.d. h. **A**leſ cedit gladio/ ſerienti. Sed quia timor eſt de futuro malo: vt dīc **Aug.** in pauore/ futura aduersitas: i gladio pſentis p̄cūſſiōis dolor intelli gal: quoꝝ neutrū ſuēt equus domini. Et ergo ſenſus: Cō temnit pauorem: nec cedit gladio: id eſt aduersitate ſu turā deſpicit/ et pſenti nō vincit. **A**ñqđ nō talis equū ſuit pau lus. **Ro.** viii.g. Quis inq̄t ſepabit nos a charitate christi: Tribulatio/ an anguſtia/ an famē/ an nuditas/ an pſecutio/ an pīculū/ an gladi⁹. **Cerit** ſū: qz neqꝝ mořs/ neqꝝ vita/ neqꝝ angeli/ neqꝝ p̄cipiāt⁹/ neqꝝ virtutes/ neqꝝ iſtātia/ neqꝝ futura/ neqꝝ fortitudo/ neqꝝ altitudo/ neqꝝ p̄ undū/ neqꝝ creatura alia poterit nos ſepare a charitate dei/ q̄ ē i christo iefu dū nō.

21

**S**up ipsū sonabit pharetra. Usq; buc d; eq; dictū ē q;  
liter occurrat armati / tēnat paucorē nō cedēs gladijs: nūc qd  
aduersarij faciat interim / ostēdit dñs. Videlētes eī se feriendo  
vinci et illū sustinēdo vincere: dolos p̄parāt / infidias machi-  
nāt: vt quē apta cōgressiōe n̄ possūt supare / occūtis machina-  
tiōib; int̄ficiūt: sic p̄z i

paulo:que qdraginta  
viri educi d carcere po  
stularūt vt dolo interfici  
cerēt/que publice nō  
poterāt sugare: Act.  
xxiiij.d. Et h est qd h  
dicit: Sup ipm. s.  
equū:sonabit pha/  
retra.i.occita machi

natio hostiū: q̄ cū dolos q̄s 3 bonos excoq̄iat: secretis ma-  
chinatiōib⁹ occulat: q̄si i pharetra sagittas parat. Uel alit et  
sbrili⁹: S̄ epe mali 3 bonos inēut cōsilia: t̄ postea latēter trās-  
mittit q̄ nūciat b̄ bonis q̄si furtive; vt sic suscipiōe futuri sup-  
plicij frēat eos: vt p̄z Neemīe. vi. c. vbi legit⁹ q̄ tobias t̄ sara-  
ballath miserūt samaia vt freret neemīa/ dicens eos vētueros  
nocte ad occidēdū eū. Hac⁹ lḡit hmōi q̄ minas dolose nūciat  
sūt q̄si sagitte q̄ i pharetra latētes sonādo/ etiā nō visē mor-  
te furūrū nūciat. Pharetra iḡit⁹ sup equū sonat: cū sanctis p̄di-  
catoib⁹ occulta machinatio p̄uoz̄ cōsiliū suū qđ fraudulēter  
opit/ fraudulēti⁹ inotescit: vt p̄missis minis q̄si ex sonitu pha-  
retra terreat/ q̄ aptas cōtumelias nō formidat. Cū vo equ⁹  
minis nō frēt: mox p̄secutorū crudelitas ad supplicia manife-  
sta declinat. Un̄ postq̄ dicū est: Sup ip̄m sonabit pha-  
retra: illico addit: b̄ vibrabit hasta. i. apta pena desceui-  
er cōtra equū dei. Greg⁹. L̄atra p̄dicatorē dei/ post pharetra  
sonit̄ hasta vibrat: qn̄ post terrores exhibitos e vicino iā fe-  
riens apta pena p̄ducit. Sed q̄ p̄dicator: etiā inter verbera  
p̄dicatiōe quos pōt/ trahit ad fidem: pro qua pugnat timens  
ne alios amittat: statim p̄tra p̄dicatoris verba scutū rūfisionis  
parat/ quo suos muniat: ne eos amittat. Un̄ cū dñs diceret:  
vibrabit hasta: recte subiūgit: c̄ Et clype⁹ t̄. Hasta  
vibratur vt feriat equus: s̄ ne audiri possit/ oponit clype⁹.  
Breniter ḡ contra equū dei/ pharetra sonat: cū prauor consi-  
lia p̄strepit. Hasta vibrat: cum apta pena exquirit. Clypeus  
antefertur: cum ei disputatione resistit. Sed nec sic cōpescit  
equus: sed ad p̄dicandā fidem acrius instigat. Un̄ sequit de  
equo: d̄ Feriens: charitate. ē Et fremens: celo iu-  
sticie: f̄ Sorbet terram: id est ad se trahit peccatores.

**N**ec reputat tubē sonare clangorem: id est nō metuit minas hostium vel prohibitionem: immo quod maius est inter aduersa exultat. **E**nde sequit: **b** **A**bi audierit buccinam: dicit yah: id est appropinquate certamie passiōis exultat. **T**ah qđem sermo exultatiōis est. **L**alis equ⁹ erat ille q̄ dicebat: Si cōsistant aduersū me castra nō timebit cor meū: si exurgāt aduersū me p̄lia in h̄ ego sperabo. **L**alis equ⁹ erat beat⁹ andreas: cū diceret: O crux diu desiderata tē. **G**ruis tales equi fuerūt oēs apli: de quib⁹ dī Act⁹. v.g. **I**bant apli gaudentes tē. **S**z vñ eis tāta audacia: Ex duob⁹: scz ex certa spe eterne remuneratiōis: et ex intēta p̄meditatione passiōis. **S**epe em̄ vt dī Gregor⁹ mōrs ipsa sic iopinata p̄turbar: ita delibatiōe p̄uenta letiscat. **V**n recte de isto equo subiūgit: **i** **M**rocūl odorat bellū: Ac si apte dicat: Idcirco qđlibet bellum equus exupat: qz mentē certamini ante certamen parat. **B**ellū quippe odorari est: vt dicit Greg⁹: aduersa q̄qz adhuc lōge posita cogitādo p̄noscere. **I**deo dicit. Eccl. ii.a. Fili accedēs ad seruitutē dei tē. **N**ec solū bellū odorat: sed et **k** **E**xhortationē ducū. i. heresiarchū / qua subditos suos exhortant cōtra ecclesiā. **l** **E**t v lulatū exercitus: id est bestialū subditoz. **E**t recte dicit dñs: duces exhortari: exercitū v̄o v lulare: qz h̄eresiarchē errorē suum quē tenere p̄cipiūt alijs/quasi rōne p̄suadent. **T**urba v̄o eis subdita: qz sine iudicio obedit: quasi bestiali mente v lulare dicit. **E**xhortationem ducum odorabat petrus: cū discipulos admoneret cauere a quibusdam dicens: In auaricia fictis verbis de vobis negocia buntur. **ii.** Def. ii.a. **A**terum ibidez: parvum ante:

## **Job**

exercitus vulturatum odorabat: cum dixit: Et multi sequentur  
eorum luxurias: quos via veritatis blasphemas. Hic afflu-  
gnat Gregorius: duces vitiorum septem capitaliarum: cuiuslibet exer-  
citu suu. Sequit: m. **M**aius quid per sapientiam tuam regi.  
Dicto quatuor et quod formis sit predicator contra certaminem.

**E**xhortationē ducū: et vltūla-  
m tū exercitus. Nūquid p sapi-  
n entiā tuā plumescit accipiter  
o expādēs alas suas ad austr:  
p + Nūquid ad h̄ceptū tuū ele-  
uabit aquila: et in arduis po-

unct⁹ est liq: t tandem fructus amplexib⁹ rachelis. Et martha  
dūm in domo recipit: t maria postmodū ad pedes residens  
audit verbum illius. Dicit ḡ dñs ad iob: Hūquid per  
sapientiā tuam plumescit: id est renouat: " Acci-  
piter: qui q̄ singulos annos pennas et plumas veteres no-  
uis nascentibus p̄iicit. o Expandens alas suas ad  
austrum: vt tepeore venti penne laxatae facil⁹ cadant. Unde  
et domesticis accipitrib⁹ tepeitia loca requiruntur: vt melius pos-  
sint plumescere: Agrestes vō flāte austro expandunt alas: vt  
membra eoz ad laxandas penas veteres tepeore venti cōca-  
lescant. Cū vō ventus deest: alis cōtra solis radiū expansis  
atq̄ peccatis: tepeitate aurā sibi faciunt: vt sic agitis nos vere-  
res penne exiliant et nouē succrescant. Morāndū autē q̄ non  
loquit̄ dñs hic de plumeitione illa: qua plumescul pulli in ni-  
do: qz nec dū alas possūt extēdere ad austru. Moile accipit̄ Mouille  
qlibet iustus accipit̄. Plume sūr virtutes. Ale cogitationes.  
Auster spūssanc⁹. Accipitrē igīt̄ plumescerē: est vitā veterē  
deponere: t nouā induere. Alas ad austru extēdere ē cogita-  
tiones spūsancto q̄ cōfessionē apire: qd̄ sol⁹ de⁹ opaq̄ i nobis:  
Enī recte qrit̄ dñs a beato iob: m Hūquid p̄ sapientiā  
tuā plumescit accipiter. I. nūquid p̄ sapientiā tuā renouat  
iustus: de veteri couerlatiōe murat⁹ in nouā. q.d. nō: qz sol⁹  
de⁹ facit hāc innovationē. Enī Thren. viii. d. Innovā dies  
nros sicut a p̄ncipio. Hanc innovationē moner aplis Col.  
iij. b. Molite mētiri inuicē: spoliātes vos veterē hoīem cum  
actib⁹ suis: t induētes nouū hoīem q̄ renouat̄ in agnitiones  
dei qm̄ imaginē et⁹ q̄ creauit euz. Eph. iij. e. Renouāmū  
spiritu mētis vestre: t induite nouū hoīem q̄ fm̄ dēū crea⁹  
est in iusticia et sanctitate vītatis. o Expandes alas su-  
as ad austru: id ē aperiens cogitationes suas in cōfessione  
ad flatū gratiē spūsceti. p Hūqd̄ ad p̄ceptū tuū ele-  
uabif aquila: et in arduis ponet nidi suū. Nomē  
aquile aliqui demones aīaz raptiores: aliqui seculi potestatē  
aliqui christ⁹: aliqui subtilis sc̄tōz intelligēta significat. De-  
mones. Thren. iij. d. Veloçiores fuit p̄secutores nři aq̄lū  
celi. i. aereis potestatib⁹. Seculi potestates. Ezech. xvii. a.  
Aqla grādis magnarū alaz lōgo mēbroz ductu: plena plu-  
mis et varietate: venit ad libanū: et tulit medullā cedri: et su-  
mitatē frōdiū ei⁹ auulsit. Aqla hēc fuit nabuchodonosor: q̄  
potestate grādis: p imēsitate exercit⁹ magnaz alaz: p diu  
turnitate tēporū: lōgo mēbroz ductu: p multis diuītis plen⁹  
plumis: p inumerā frēng glorię cōpositiōe plen⁹ varietate  
describit̄: q̄ venit ad libanū. i. ad tēplū: et tulit medullā cedri  
i. ioachim regē hierlm̄ abstulit: et sumitatē frōndū ei⁹ auul-  
sit. i. iuuenes nobiles captiuos duxit. Chrīs⁹. Ezech. i. b. et  
Apoc. iij. c. Videl iohes quattuor aīalā plena oculis aī et  
retro. Et aīal pīmū simile leoni: et secundū aīal simile vitulo  
et tertīū habēs faciē q̄si boīs: et quartū aīal simile aq̄lē vo-  
lanti. Ibi scđm vnā expositionē per q̄ttuo aīalā quattuor  
euāgeliste designiāt. Scđm aliā vō ipse christ⁹: q̄ fuit bō na/  
scēdo: vitul⁹ moriēdo leo resurgēdo: aq̄la ascēdēdo. Itē sc̄tō  
rū intelligēta p aq̄la designiāt: vt h. Aqla enī ceteris aīalā  
till⁹ videt: et alti⁹ volat. In visu aq̄le sc̄tōz intelligēta: i. volatu  
corūdē p̄tēplatio figurat. Quoz vītrūg: qz sol⁹ de⁹ dat: recte  
qrit̄: Hūqd̄ ad p̄ceptū tuū eleuabif aq̄la. i. vir iust⁹  
in cōfessionē simile vt ad meū: q. d. nō. q. Etī arduis

ponet nidi suū: id ē in supnis figet mēt̄ desideriū. Nūqd  
aqla illa nidi suū i arduis nō posuerat que dicebat Phil. ii.  
d. Nostra cōuersatio in celis est: a In petris manet. Pe  
tra in singulari numero aliquādo christus accipit. j. Corinth.  
x.a. Petra autē erat christus. Aliqñ beata virgo. Esa. xvij.a.  
Emitte agnū dñe do/

B minatore terre de pe/  
tra deserti ad monte si  
llę sion. Aliqñ solida  
fides christi. Matth.  
xvi.c. Tu es petrus/ et  
sup hanc petrā edifica  
bo ecclesiā meā. Ali  
qñ durū cor peccato  
ris. Proverb. xxx. c.  
Tria mihi sunt diffici  
lia/ et qrtū penit̄ igno  
ro: Tiā aqle i celo/via  
colubri sup petrā: viā nauis i medio mari: et viā viri i adolescē  
tia. In plurali vo numero/noie petrē siue lapidis/scrī viri in  
telligunt. i. Pet. ii.a. Ipsi tanq̄ lapides viui supedificamini i  
domos spūales. Et ita accipit hic. Dicit ḡ dñs de aquila ista:  
In petris manet. i.in exemplis et dicis fortū patrū mē  
tis stariē collocat. b Et in h̄rūpis silicib⁹ cōmorat. i.  
i cōsplatōe sc̄rō angelor̄ qz gloriā adhuc in tra posit⁹ p̄tē  
plaf ⁊ cū suspirio h̄stolat. Qui dicū p̄rupti: qz q̄ eoz cecidit/  
ps remāsit. Integri quidē p̄ q̄litate meriti: h̄z p̄rupti p̄ q̄ntita  
tē numeri. c Atq̄ inaccessis rupes: qd p̄ruptos silices. s. ange  
los: q̄ dicū inaccesse rupes: qz cordi p̄tōris valde inaccesa ē  
claritas angelor̄. H̄to magi claritas dei: q̄ habitat lucē iac  
cessibiliē. i. Timoth. vi. c. Tū cū vir sāct⁹ in p̄tēplatōe rap⁹/  
intentionē suā chorū inscrit angelor̄: nō sufficit ei: nisi eū q̄ sup  
angelos est cōtemples. Tū sequit. d Inde. i. post ange  
lor̄ cōtemplationē. e Cōsplatōf esca. i. christū qui est  
cibus angelor̄ ⁊ refectio aiaz: sicut dicit Ps. Panē angelor̄  
māducauit hō. Esa. xxiiij.c. Panis ei dat⁹ est aque eius fide  
les sunt. Hunc panē videre/est ipsū comedere ⁊ ipso pasci: sicut  
ipsemet dicit Joh. xvij.a. H̄ec est vita eterna vt cognoscāt te  
solū deū verū: et quē misisti iesum christū. H̄uc panē videre ⁊  
ipso refici/facit sola cordis mādicia. Matth. v.a. Beati mū  
do corde: qm̄ ipsi deū videbunt. Iste panis quāto magis co  
medit: tanto magis esurit: qz ipsa satietas esuriē parit: Sicut  
ipsemet testat Eccl. xxiiij.c. Qui edunt me/ adhuc esurient: et  
qui bibunt me/ adhuc sitiens. Ipsa etiā esuries satietatē gignit.  
Unde Matth. v.a. Beati q̄ esurient et sitiunt iusticiā: qm̄ ipsi  
saturabūt: Nō dubiū quin hoc pane. Non enī dabūt nisi esu  
rient: sūm qd dicit Esa. lviij.b. Frange esurient panē tuum.  
Item. lxv.c. Ecce serui mei comedēt ⁊ vos esurietis. Sed qz  
corpus qd corrumpitur aggrauat animā: et terrena inhabita  
tio deprimit sensum multa cogitatē: Sap. ix.c. ideo aquila il  
la adhuc carne grauata: nō potest adhuc deū videre sicut est:  
Unde sequit. f Et de longe oculi eius. p̄spicunt: cū  
magno desiderio. Esa. xxiiij.c. Regē in decorē suo videbūt:  
et oculi ei⁹ cernēt terrā de lōge. Heb. xi.c. Q̄ es isti iuxta fidē  
defūti sūt nō accepti⁹ reprobissiōib⁹: h̄z eas a lōge aspiciētes  
et salutates. P̄dicatores vo ⁊ doctores cū vidēt auditores  
suos diuinitatis mysteria nō posse capere: debēt se vertere ad  
incarnatiōis dñicē verba: Sicut illa magna aquila faciebat: q̄  
dicebat: Nō iudicau me aliquid scire inter vos/ nisi iesum chri  
stum ⁊ hunc crucifixū. j. Corinth. ii.a. Ideo bene sequit hic:  
g Mūlli eius: id est aquile: h Lambūt sanguinē.  
Per qd nota⁹ auditas/nō satietas. i. passionē christi/ide/spe  
⁊ charitate feruenti venerat̄. Sanguinē quidē lābere/est: vt di  
cit Grego: passionis dñicē firma venerari: q.d. dñs: aquila  
in arduis ponit nidi suū: qz diuinitatis cōtemplatiōe pascit:  
sed pulli eius. i. mōres/ qui nondū habēt vīsum aquilinū/ la  
cte hūanitatis christi ⁊ sanguine passionis reficiunt: circa hoc  
vertit eorum cōtemplatio ⁊ in his interim gloriant̄. Mūquid  
nō pullū aqle se reputauit paul⁹: cū diceret: Absit mihi glo/

## XXXIX

riari nisi in cruce dñi nostri iesu christi. Gal. vlii.d. P̄dicato  
r̄ ḡ cū tacita diuinitatis celitudine/ auditores suos de solo  
cruore crucifixi docet: quid aliud qz sanguinē pullis p̄ebet:  
cū aia carnis corruptione exuta/mor ad eum edolat. Unde  
signāter subiungit hic: Et ubiq̄z cadauer fuerit:

id ē: verū caro factū  
est: k Statū adeſt

aquila. i. aia p̄dicato  
ris/ carne exuta. Ides

dicis Matth. xxiiij.c.

Ubiquis fuerit corp⁹

illlic cōgregabūt ⁊ aq/  
le. i. vbi fuerit christus

hō: ibi erūt sancti el⁹:

fin qd ipē rogauit pa  
tri: Joh. xvij.d. Pat̄

volo quos dedisti mi  
bi: vt vbi ego sū et illi

sunt meū: vt videat claritatē meā. Al̄l̄ alter: Ois p̄tōr p̄t̄

dici cadauer: Et sic accipit Mat̄. iiij.a. Nō ē finis cadauerū

⁊ corruēt in corpib⁹ suis ppter multitudinē fornicationū me

retricis speciose. Esa. vlii.g. Egredit̄ ⁊ videbunt cadauera

viror̄: q̄ p̄uaricati sunt in me. Aquila g.i. p̄dicato/ vbi caga  
uer. i. p̄tōr̄ esse cōsiderat: statim illuc volat/ vt mortuis vi

tā mīsterio p̄dicatiōis reddat: ⁊ sibi in cadauere esca querat.

Libus quip̄e iustop̄ est cōuersio p̄tōr̄: vt dicit Greg⁹. De

quo dicit Joh. vi. c. Op̄amini cibū q̄ nō perit: h̄z q̄ p̄manet

in vitā eternā. Audit̄s aut̄ tot sanctor̄ virtutib⁹/ credid̄ beat̄

lob stupuisse: ⁊ p̄ admiratiōis frōze siluisse. Nā sequit. Et

adiecit dñs: p̄tōr̄. m Et locū est ad lob: ple in

crepans cū ne se iniuste pcussum crederet. Tū dicit: n

Et quid q̄ p̄tendit cū deo: murmurās de flagello/ vt tu du

bitas an iuste pcussum sis: o Lā facile conquiescit. i. si

let vt tu: vidēs tibi alios pares vel maiores: q.d. dñs ad lob:

tu qui de virtutib⁹ tuis tm̄ locū es supra: cur mō audita vita

sanctor̄ siluisti: p̄ Et quid q̄ arguit deū: sicut tu q̄ dubi

tas de pcussoe el⁹/ an fuerit iusta: qd quidē est deū arguere:

q̄ Debet et r̄ndere ei: de virtutib⁹ p̄prijs: audit̄ virtutib⁹

alior̄. Ob hoc em̄ dñs beato lob tot virtutes sanctor̄ narra

vit/ vt seruaret i eo hūilitatē. Magno em̄ hūilitat̄ radio sua

opa illustrat: q̄ alior̄ bona subtilit̄ pensat: vt dicit Greg⁹.

Tū dñs ad heliā estimantē se solū remāsse: dixit: Reliq̄ mīhi se

pt̄ milia viror̄ q̄ nō curuauerūt genua sua ante baal. iij. Re

gū. xir. d. R̄ndēs aut̄ lob dñō/ dixit. Siē dīc Greg⁹:

vnusq̄c sibi ostendit̄/ cū tactu veri lumis illustrat: ⁊ vnde

agnoscit quid est iusticia: inde erudit̄ vt videat qd est culpa.

Unde sancti viri: quāto altius apud deum virtutū dignitate

p̄ficiunt: eo subtilius indignos se esse dep̄pendūt. Unde bea

tus lob: cunctos mortales virtute transcēdens/ amicos suos

loquendo supauit: h̄z loquēt̄ deo ad ipsū/ sublimius erudit̄: et

recognoscēs seip̄sū reticuit: Illos iniuste loquentes/ exterius

subdidit: sed deo loquente sibi interlus/ reum se iuste cognō

vit/ dicens: s Qui leuit̄. i. min⁹ discrete: t Locut⁹

sum. s. qd iustū me credidi. s. xvij.a. Nō peccauit ⁊ c. Et. xix.

a. Nū saltem intelligite: qz deus nō equo iudicio affixit me:

v Respōdere quid possum: q.d. sermonē meū defen

derem/ si cuī pondere rationis illum dīssim: sed postq̄ lin

guia leuitate vīa cōuincit: nihil restat nisi vt tacendo refrene

tur. Unde sequit: x Manū meā ponam super os

meū: id est tacebo: Tel̄ meli⁹: in manu opatio/ in ore locutio

designat. Manū ergo sup os ponere est virtute boni operis

tegere culpas incaute locutionis. Est igit̄ sensus: Manū

meā sup os meū ponam. i. q̄ male locutus sum/ opando

satisfaciām. Sed obīciet aliquis: Ergo stulte locutus est. Cōtra

s. i. d. Non peccauit lob labijs suis: neq̄ stultū qd cōtra

deū locut⁹ est. Solutio. Nō forte tūc sed postea: vel nō pec

cauit vt tantā pgnam sustineret. Item queret aliquis: Cur ita

leuit̄ dīmissum sit lob murmur/ cū filij israel ppter murmur

ta grauiter sint puniti. Num. xvij.e. Solo: qz illi ex malicia

⁊ inuidia: iste aut̄ ex simplici dubietate/ q̄ est hūana tēptatio.



**a** Fortitudo eius. O stenso qd faciat diabolus. s. qz sensu vt bos comedet: ostedit dñs: quō p̄ualeat: vt ei⁹ astutia quo aptius cognoscit: eo facili⁹ suget. Dicit g: Fortitudo ei⁹. i. vehemoth. b In lūbis ei⁹: quo ad viros. c Et virtus illi⁹ in vmbilico ventris ei⁹: quo ad mulieres. Semina/riū em̄ luxurie: vt di/ cunt: viris est i lūbis:

De pe. bis. 2.c. fēmis bo in vmbilico. si enim. et. c. p̄n. cipium Al. + Stringit dīaboli vterq; sex⁹ ex 13. dīf. c. nerit infirmitate luxurie ma xime substernit: forti/ tudo ei⁹ in lūbis p̄tra masculos: z in vmbili co 3 fēmias esse p̄bi/ bef. Et nota q̄ nō dīc dñs: Fortitudo ei⁹ et

virt⁹ ei⁹ in lūbis suis z in vmbilico eoz qui sc̄z p̄sternunt: s̄z i lūbis ei⁹ et in vmbilico illi⁹: Al si apte dicere: Fortitudo ve/ hemoth i lūbis suis: z virt⁹ ei⁹ in vmbilico ventris sui: qz pro/ prie eius corp⁹ fūt: qz turpi⁹ suggestionū blādīmētis decepti ei⁹ luxurie flora succubunt. d Stringet caudā suā q̄si cedrū. Cedri nomie aliquā alta iustor excellētia exp̄nit: vt i

P̄s. 91. P̄s. Iust⁹ vt palma florebit: z sic cedrus multiplicabit. Aliq̄ sup̄ba potētia puoz. P̄s. Vox dñi cōfringētis cedros: Et sic accipit h. Lauda vehemoth dīcēt antichrist⁹: qui i fine seculi tā deficere incipiēt p̄ncipatu diaboli/veniet: sicut dī Apoc. xx.c. Postq̄ cōsummati fuerint mille anni. i. totū t̄pus: solueſ satanas de carcere suo. i. de cordib⁹ prauoz vbi mō occulēt opaz: z exhibet z seducet ḡtes. Quia bo antichrist⁹ ho/ noris culmine: z signor potestate trāscēdet: sicut cedrus alias arbores: ideo cedro cōpāt. Sed qz cauda cū stringit: erigit: recte dicit h. de vehemoth: Stringet caudā suā sicut ce/ drū. i. eleuabit antichristū: nō solū crudeli potestate: sed z si/ gnoz ostēsione. Unū in P̄s. Insidias. s. diabol⁹ / in occulto sic leo in cubili suo. i. in antichristo. Insidias / p̄ miraculoz ostē/ sione: leo: p̄ fortitudinē secularē. Olim martyres cū patiebāt faciebant miracula: Tūc bo satellites vehemoth sanctos tor/ quētes faciēt miracula. Pensim⁹ g: q̄ erit hūanē mētis tēp̄ta/ tio: q̄n sancti corp⁹ tormētis subiect̄: z tñ tortores eoz ante oculos eoz miracula faciēt. Lui⁹ virt⁹ nō q̄tiaſ: q̄n h. q̄ flagris cruciat: signis coruscat. Ideo aplūs illa tempora vocat pici/ losa. i. Timoth. xiiij. a. Et dñs Matth. xxiiij. h. Surgēt pseu/ do. pphē et pseu/ do christi: z dabunt signa magna et pdigia: ita vt i errorē intrāt si fieri pōt/ etiā electi. De hac cauda ve/ hemoth dīcēt Apoc. xij. a. Et cauda ei⁹ trahebat tertīa par/ tē stellaz egli in terrā. Ubi dīc Greg⁹: Stellas egli in fra/ hu/ est relata spe cēlestiū christianos ad ambitionē glīc se/ laris anhelare. Hec cauda vehemoth caput ē iniquoz. Hre/ goz dīc h sup̄ iob. Zrib⁹ modis peccati⁹ admittit. s. serpētis suggestiōe: carnis delectatiōe: spūs p̄sensiōe. Vehemoth p̄us illicita suggerens/lingua exerit: post ad delectationē trahens/ dentē figur: ad extremū p̄ cōsēptionē possidēt: caudā stringit. Hinc est q̄ multi peccata longo v̄su p̄petrata in scipis repre/ bendūt: atq̄ h̄ec ex iudicio fugiūt: s̄z vitare/ ope etiā certates nō possunt: qz dum caput vehemoth nō cōterūt: cauda etiam nolētes ligant. Itē Greg⁹. Scindūt q̄ plērūq; eis q̄s cēpit: tunc grauiores culpas ingerit: cum p̄sentis v̄tē termino illos p̄pinq̄are cognoscit. Vehemoth ligat caudā q̄si cedrū strin/ git: quia quos p̄ prava initia cēperit: ad finē deteriorē trahit. Postq̄ aut dñs ostedit de cauda vehemoth. i. de capite ini/ quoz q̄le sit: asequēter q̄lia mēbra ei⁹ adh̄ereat: ostedit. Unde sequit: e Herui testiculoz eius pplexi sunt. Testi/ culi vehemoth sunt pseu/ do p̄dicatores: qz ei⁹ iniquos filios ge/ nerāt: virulēta errorē fēmia fundēdo. Herui testiculoz ei⁹ fūt dolosa argumēta: pplexa. i. quibusdā adinuētiōib⁹ innodata/ vt recta videant q̄ suadēt: nec solui possūt. Tel testiculi vehe/ moth sūt oēs illi⁹ q̄ corda innocentū malo exēplo corrūpūt: z fētus errorē diabolo generāt. Perplexi: qz p̄ correctionē solui nō possūt: se rationib⁹ desēdet. De his dīc Greg⁹. O q̄ mīlti

antichristū nō viderūt: et tñ testiculi ei⁹ sūt: qz corda innocentū acrōis suē exēplo corrūpūt. Quisq; em̄ in supbia extol/ lit: q̄s q̄s auaricie desiderijs cruciati: q̄s q̄s luxurie voluptariib⁹ soluit: qd altō q̄ antichristi testi⁹ er̄. f Ossa ei⁹ velut fistu/ le eris. Ossa vehemoth sūt valētores in corpe ei⁹ / indura/ ti malitia: per q̄s toca/ corporis ei⁹ cōpago cō/ sistit: Qui bene fistule/ gris cōpāk: qz more metalli insēibilis dul/ cē sonū in loquēdo ha/ bent: s̄z sensu bñ viue/ di nō habēt. Unū aplūs i. Corl. xiiij. a. Si lin/ guis boīm loquar et angeloz: charitatē au/ tē nō habeā: fact⁹ sum

Al. applicabite

est p̄ncipū viaz dei: Qui se/ cit eū / applicauit gladiū ei⁹: k Hūic montes herbas ferūt: l Om̄es bestie agri ludūt ibi. m Sūb vmbra dormit i secrē/ o to calami in locis humētib⁹. p Prōtegūt vmbra vmbra ei⁹: velut q̄sonas vel cymbalū tinniens. Quia bona loquēs: z p/ amore eadē nō sequens verba non sentit q̄ facit. g Carti/ lago illi⁹ q̄si lamina ferree. Cartilago speciē habet ossis sed nō fortitudinē: Et significat minores: q̄ quāto debiliores sūt ad p̄petrāda mala/ neq̄ores existūt. Qui recte nō ferro sed lamis ferreis cōpāk: qz dū vndiq̄ i crudelitate se dilatāt: q̄si in laminas ferreas se extēdūt. Possūt etiā dici testiculi vehe/ moth/ diaboli suggestionēs: ossa fraudulēta cōsilia: q̄ ei⁹ mali/ cīa extigūt: z subtilitate ingenij q̄si medullis irrigant. In hoc testiculi ab ossib⁹. i. suggestionēs a p̄silis distāt: qz p̄ illas apte noxia ingerit: p̄ hēc q̄si ex bono p̄ulēs ad culpā trahit. Et di/ cunct ossa vt fistule eris: qz dulcia resonant/ ad noctis inclināt: qz et ostēsa vtilitas/ mentē mulcēt: z absconsa iniqtate corrū/ pūt. Cartilago ē simulatio: q̄ virtūs virtutes credunt: z qd fra/ gile ē/ firmū videt. Sed posset aliq̄s īgrere: vñ vehemoth tā/ ta astutia/ tātāq̄ fortitudinē hēat: Jō dñs addidit: h. Ip̄e ē p̄ncipū viaz dei. i. dignissimū operū dei: Etīa reliq̄s angelis eminentior. Unū Ezech. xxxi. c. Cedri nō fuerūt alti/ ores illo i padiso dei: abietes nō adequarent sūmitatē eius: platani nō fuerūt eque frōdib⁹ illi⁹: Om̄e lignū padisi nō est assimilatū illi⁹: z pulchritudini ei⁹: q̄n speciosū fec̄ eū in mltis cōdēfisq̄ frōdib⁹. Per cedros/ abietes/ platanos: cēlestiū vir/ tutū agmīa designāt: q̄ q̄uis excella: tamē lucifero nō fuerūt equata. Qui speciosus i multis cōdensisq̄ frōdib⁹ dī. i. ceteris angeloz legiōib⁹ vndiq̄ decorat. Tot em̄ cōdensas frōdes habuit: q̄t legiōes sub se positas vidit. Itē Ezech. xxviij. c. Tu signaculū silitudinis ei⁹ / plen⁹ sapiētia/ pfect⁹ decore in delitijs padisi fuisti: Ois lapis p̄ciosus opimētū tuū/ sardi⁹, et topaq⁹ / z iaspis/ chrysolith⁹ / z onyx/ z berill⁹ / z saphir⁹ / et carbūculus / z smaragd⁹. Ecce nouē dirit noīa lapidū: qz no/ uē sunt ordines angeloz: qb⁹ ille vehemoth optus describit: qz eos q̄si vestē ad ornātū habuit: q̄ru dū claritatē trāscēdit: ex eoz cōpātōe clarior fuit. i. Qui fecit eū / applicauit gladiū ei⁹. i. ei⁹ maliciā restrīxit. q. d. c̄si sit vehemoth ita fortis: nō in despet hō: qz q̄ fecit eū / applicauit gladiū ei⁹. i. coartauit maliciā ei⁹ / ne tantū mali valeat facere/ quātū vellet. Unde s. v. b. Dñs dissipat cogitationēs malignorū ne possint man⁹ eoz implere qd cēpāt. i. Corl. x. c. Fidelis de/ q̄ nō p̄mittit z̄. ii. Hūic montes herbas ferūt. i. superbi suas fluxas z lubricas voluptates illi⁹ offerūt. Quib⁹ ille ref/ cit: qz i. eis pēnā eternā sitiens/ eoz perdītis morib⁹ satiatur. iii. Om̄es bestie agri ludūt ibi. i. herb mōtū. Bestie sūt maligni spūs. Ager mūdus. Om̄es igīt bestie agri ludūt ibi: qz demones in hīmūdo delecti/ prauls sup̄borū opibus dele/ ctant. Sz qz dñs dixit: qd vehemoth comedat/ subdit/ vbi p̄ prauū desideriū q̄escat/ dices: m Sub vmbra dormit: id est i hypocrisi/ vbi nihil eū cōmouet. Quē dī vmbra: quē speciē corporis habet: s̄z nō veritatē: Ita hypocrisis speciē san/ citatis tenet exteri⁹: s̄z interi⁹ rem veritatē nō habet. n. In secreto calami. i. in vana glīa/ vbi est species glīe secula/ ris q̄si cortex arboris: s̄z nō soliditas charitatis. o. In locis humētib⁹. i. in voluptate z luxuria. p Prōtegūt vmbra vmbra ei⁹. i. p̄ctōres peccatorē i suo peccato defēdit.

## Libri

Umbra diaboli dicitur p̄t̄r̄: q̄r̄ a corpore eius specie im-  
ginis trahit. a Cūcūdabūt̄ eū salices. i. p̄t̄r̄es & bōp̄  
folijs virētes: s̄ fructu operū steriles: De. q̄b̄ P̄s. In salicib̄  
i medio ei⁹ suspēdim⁹ organa n̄ra. b Lorētis. i. carnalis  
delectatiōis. c Absorbēbit fluuiū. i. fideles. d Et nō  
mirāb̄: q̄ nō p̄ ma-  
gno b̄z diabol⁹ si infi-  
deles rapit. S̄z q̄. p̄  
christi adūtū quodā  
noīe fideles recte vi-  
uere negligētes rapit:  
apte sequit: e Et b̄z  
fiduciā q̄ influat  
iordanis. i. baptica-  
ti. f In oīe ei⁹. i. in  
peccati voragine. Uel  
noīe fluuiū significant  
seclares: q̄ p̄ diuersa desideria fluuiū. Moīe iordanis intelligunt  
claustrales: q̄ hūlī de fastu seculi descēderūt. Fluuiū igit̄ ab/  
sorbet diabol⁹ & nō mirāb̄: q̄ nō p̄ magno habet: si seculares  
rapit i peccati: s̄ b̄z fiduciā q̄ iordanis influat i oīe ei⁹. i. clau-  
straless. In crassata ē em̄ ps ei⁹ & cibi ei⁹ electi: vt d̄ Abacuck  
j. d. Et Greg⁹. Non mirū deputat: si eos absorbēat q̄s sup/  
bi⁹ erigit: auaricia tabefacit: voluptas dilatat: malicia angu/  
stat: ira inflāmat: discordia separat: iudia exulerat: luxuria in/  
q̄nās necat: sed illos magnope rape nitit: q̄s despēctis tēris  
studii iūgi iā cēlestib⁹ cōtēplāt. g In oculis ei⁹ r̄c. Ec  
ce q̄ misericordit̄ v̄ba sua tēpat de⁹: Hō aspis i cēpationib⁹  
nos fret: nō blādis cōsolatiōib⁹ nos refouet: terrorē somētis  
mīscēs & somēta trōzi: ne despēm⁹ territi. o Extollamur incau/  
te securi. Hō d̄ns post astutias insidias: et effrenatas malicias  
vehemōth: adhībēt̄ p̄solatiōis adiutoriū: statim redēptor̄ cō  
mēdat aduentū: quo ordine vehemōth ab illo sit p̄mēd⁹ / insi/  
nuās. Dicit q̄: In oculis ei⁹. i. vehemōth: h Capit̄ eti⁹  
de⁹ q̄si hamo. i. filio icarnato: q̄ corp⁹ assūpsit: vt diabol⁹ i eo  
mortē carnis appeteret q̄si escā suā: s̄ ibi erat deitas latē q̄si  
ferrū: q̄ raptoris fauce p̄forauit. Unū aut̄ dicit: In oculis ei⁹ q̄si  
hamo captus est vehemōth: q̄ illū nouit: & cōfitēdo p̄tinuit.  
Matth. viij. d. Mar. v. a. Luc. viij. d. Quid nobis & tibi ie/  
su fili dei. Et tñ in cruce eū momordit: s̄ mordēdo capr⁹ fuit.  
Nec solū p̄ filiū suū de⁹ p̄i vehemōth cepit: s̄ & p̄ sc̄tōs ei⁹ in/  
sidias euacuauit. Unū seq̄t: i Et i sudib⁹. i. acutis sanctor̄  
sensib⁹: k Perforabit̄ n̄res ei⁹. i. eneruabit̄ insidias ei⁹.  
Sācti em̄ p̄ studiū p̄tēplatōis noscūt̄ dēmonū astutias. Unū  
& vitāt̄ eas: & vitare alios docēt. q̄. Cor. iij. c. Ego qđ donau/  
si qđ donau, p̄f̄ vos i p̄sona christi: vt nō circūueniamini a  
sathana: Hō em̄ ignoram⁹ cogitatiōis ei⁹. S̄z q̄ vehemōth  
h varia fraudū argumēta p̄ gen⁹ hūani distēdit: de⁹ p̄i fideli  
samulo incarnationē filij insinuās: q̄ quā q̄si p̄ hamū capr⁹ ē/  
ait: l An extrahere poter̄ leuiathā hamo: de aq̄s  
hūani generi: suple vt ego: Qui filiū i carnatu q̄si hamū ad  
capiēdū raptorē mitto i mare hūi mūdi: vbi diabol⁹ q̄si cer⁹  
agto ore oīe hoies deuorabat: q̄usq̄ capr⁹ fuit hamo. i. filio  
icarnato hūi hamī linea ē illa patr⁹. p̄ago quā Matthē  
j. a. texens ait: Abraā genuit̄ isaac r̄c. In extremo cui⁹ d̄ns  
icarnat̄ q̄si ham⁹ ligat̄: quē i aq̄s hūani generis depēdētē  
cer⁹ momordit. S̄z dū escā corpis momordit: deitas illū acu/  
leus p̄forauit. Appellat aut̄ vehemōth leuiathā: qđ int̄p̄retat̄  
additamētū eoz. i. hoīm: q̄ culpe p̄mē p̄uaricatiōis p̄ sugge/  
stiōes addere conāt̄ v̄sq̄ ad mortē etiā. V̄l p̄ irrisionē sic d̄:  
q̄ p̄mis parētib⁹ deitatē se additurū p̄misit: Ben. iij. b. s̄ im/  
mortalitatē abstulit. m Et fūne ligabis lingū ei⁹: suple  
P̄s. 15. vt ego: Moīe funis: aliquā dimēsio soūl accipit: vt i P̄s. Fu/  
nes ceciderūt̄ mihi i p̄claris. Aliquā peccata. Elsa. v. e. Ue qui  
trahitis iniqtatē i funiculis vanitatis. Et P̄s. Funes p̄t̄r̄  
circūplexi sūt me. Aliquā fides trinitat̄. Ec̄s. iij. c. Funicul⁹  
triplex difficile r̄sp̄it. In b̄ loco noīe funis: tam fides q̄ p̄t̄m  
p̄t̄ accipi. Fune em̄ peccati d̄ns lingū leuiathā ligavit: q̄ in  
siliūtūne carnis peccati appārēs: de peccato damnauit̄ p̄t̄m.  
Roma. viij. a. Itē fidei ligauit̄ d̄ns lingū leuiathā: q̄

## Job

dū per ap̄los fides trinitatis inotuit̄: doctrina mūdi vel sug/  
gestio diaboli cessare cepit. Elsa. xi. d. Desolabit̄ d̄ns lingū  
maris egypti: & eleuabit̄ manū suā sup̄ flumē i fortitudine sp̄us  
sui. Et P̄s. Tu dirupisti fōtes et torrētes: tu siccasti fluuios  
ethan. i. mūdi sapientiā. Unū ibi Glo. id ē oīs doctriā gentiū. P̄s. 7.

magor̄ iudeor̄. Pet̄  
Ibi. Absorbēt̄ sūt iūci P̄s. 14.  
pet̄ iudices eorum.  
Glo. Qui de morib⁹  
iudicabāt: vt plato py  
thagoras: aristoteles:  
iūci pet̄. i. compari  
christo: absorpt̄ sūt: p  
sevidēt aliqd dicere: s  
tūge eos pet̄. i. cōpa  
eos christo et nibil s̄t.  
Itē Elsa. xxxij. c. Po

pulū imp̄rudētē nō videb̄. Ibi Glo. id ē gregē philosop̄or̄  
in ecclesia sanctoꝝ. n M̄iquid p̄ ones circulū in na/  
ribus ei⁹? Per n̄res ipsi⁹ leuiathā sagaces iūdīcēt̄ et̄ signu/  
fican. Per circulū oīpotētia diuinitati: q̄ sagaciā demōis re/  
tinet ne tantū valeat̄ s̄ nos quātū latēt̄ explorat̄. Ad noīe  
circuli p̄t̄estas diuini iudiciū designat̄: q̄ vndiq̄ stringit̄ et  
nullaten⁹ euīt̄: s̄c̄ falx i herba se colligit̄ quā incidit. Unū re/  
cte cū iūdex venturus ostēdīt̄: falxem̄ in manu tenere p̄hibet.  
Apoc. xiiij. c. vbi d̄: Tidi: et ecce nubes candida & sup̄ nube  
sedentē similē filio homiſi habentē in capite suo corona au/  
reā & in manu sua falce acutā. In narib⁹ igit̄ leuiathā d̄ns cir/  
culū ponit: quia potētia ludic̄ eius insidias coartat. Dicit̄ ḡ  
d̄ns ad iob: M̄ū q̄d p̄nes circulū i narib⁹ ciūs: suple  
sicut ego: q̄ astutias ei⁹ om̄ipotētī iudicio cōstringo: ne tantū  
tēpt̄: q̄ntū appetit: nec tantū capit̄ q̄ntū tēpt̄: o Aut̄ ar/  
milla. i. m̄isc̄diē potētia: p Perforabis maxillā ei⁹. i.  
maliciā ei⁹ q̄ deuorat̄ om̄es q̄s p̄t̄: suple vt ego: Null⁹ em̄  
semel ore leuiathā rapi⁹: maxillā ei⁹ euadere posset nisi eēt̄ p̄  
forata: S̄z d̄ns maxillā ei⁹ p̄forabit̄ subula m̄isc̄diē sue: ita q̄  
ab ore ei⁹ cadūt̄ q̄cūq̄ post culpas p̄teratas ad inoītēt̄ re/  
deūt̄. Unū nō leuiathā pet̄ in ore suo tenuit̄: cū dñm nega/  
uit: Et dauid quādō adulteriū cū bersabee cōmisiſt̄: Sed dñ  
vterq̄ p̄ penitētia rediſt̄: ab ore ei⁹ p̄ foramē maxille cēdīt̄.  
H̄d̄c dicit̄ Greg⁹. Lauendū sūmōp̄ ē me q̄s delectatiōe pec/  
cati ore leuiathā rapiſt̄: et tñ si raptus fuerit̄ nō desper: q̄ si  
p̄fecte peccati lugeat̄: adhuc in maxilla eius foramē inuenit̄  
q̄ qđ euadat̄. Uel aliter & subtīlēt̄ intelligit̄: p̄forata maxilla le/  
uiathā: vt dīcāt̄ illos habere in ore q̄s temptat̄ & inter den/  
tes variē temptatiōis cōterit̄: Illos v̄o iam habet in ventre:  
quos p̄t̄r̄ p̄sensū vel oīe implicauit̄: vt mādere diaboli idē  
fit qđ tēpt̄are. Sicut hō q̄ habet maxilla p̄foratā: quātū plus  
mādere & deglutiſt̄ vellet: cib⁹ q̄ foramē maxille caderet̄: Ita  
diabol⁹ q̄nto pl̄ iūstos varijs tēptatiōib⁹ p̄terit̄: rāto ampli⁹  
amittit̄. Dādendos qđē s̄z nō deglutiēdos tradit̄ dñs iūstos  
ipsi leuiathā ne de virtutib⁹ suis sup̄biant̄. M̄iquid nō pau/  
lū mādendū: sed nō deglutiēdū accepit̄ leuiathā: q̄i post tot̄  
reuelatiōes carniſ stimulo agitabat̄: q̄. Cor. xij. b. q̄ M̄ū  
quid multiplicabit̄ leuiathā: r Ad te p̄ces: sicut ad  
me: s Aut̄ loquet̄ tibi molliia: s̄c̄ mīhi: Si ad p̄sonā  
filij dei hēc v̄ba referant̄: i carnato et̄ molliia loq̄bāt̄ leuiathā  
cum diceret̄: Scio q̄ sanct⁹ sis dei: Marci. i. c. Et Luc. iiij.  
f. Ad quē etiā p̄ces m̄ltipliſt̄ cum subiungit̄: Si ejus Matth. iij.  
nos de isto mitte nos in grēgē porcorum. Uel ad deū parē Marci. i.  
m̄ltipliſt̄ p̄ces leuiathā in mēbris suis: q̄i. i. iniqui in die Luc. iiij.  
iudiciū q̄ sunt corp⁹ eius: sibi parci depeſabunt̄: dicēt̄: Dñe  
dñe api nob̄. Quib⁹ p̄tin⁹ r̄ndeſt̄: Nescio. vñ ſit. Luc. xij. c.  
Lunc etiā dño leuiathā q̄ mēbra sua molliia loquēt̄q̄ dīcēt̄:  
Dñe dñe: nōne in noīe tuo p̄b̄hauim⁹: & in noīe tuo demonia  
elecim⁹: & in noīe tuo virtutes multas fecim⁹: Dolita quātē  
dicūt̄: q̄ ei⁹ nomi attribuūt̄ q̄ fecerūt̄. Sequit̄: i M̄ū q̄d  
seriet̄ tecū pactū: sicut meūt̄: v Et accipies eū ſer/  
uū ſemp̄lētū ſicut ego: S̄z qđ pactū habet leuiathā cū  
dño: cū volūtates corū ſemp̄ contrarie ſint̄: Sed viciū ſe

temptandi licetia hacten vocat: in quod et desiderium temptatoris agit et voluntas dei implet. Nam volens temptat diabolus: sed temptando nesciis purgat et probat. Unde et in hoc quod maliciose facit etiam inuitus deo seruit: et ita seruus ex pacto efficit. Motadum autem quod non seruus: sed seruus semperternus dominus: quod hic temptando iustorum utilitatis bus seruit: et etiam post

banc vitam damnatio

eius sanctis proficiet:

quia videtes eius cru-

catus quos euaserunt:

quod patientia in dei lau-

dibus crescent. Ps. 26. Letabatur iustus cum viderit vindictam. Sequitur:

a. Non quasi illudes

ei quasi qui: Mota

diabolus puer vocat:

est a deo vehemoth:

postea leviathan: mo-

ari compas. Vehemoth iterat belua: Leviathan additamente coru. Belua igitur quadrupes esse ostendit: dum sensu quasi bos comedere debet. Leviathan vero quod hamo caput: sine dubio draco in aqua est. Piane ergo vehemoth de bestia per actionis immundae fatuatatem: Draco per nocendi maliciam: Quis per subtilis nature levitatem. Ita dicit Gregorius. Vnde certe vehemoth cuius habitatio est in terra: deinde de avaricia temptat: Draco seu leviathan cum de luxuria pulsat: Quis cum de supbia temptat. Diabolus ergo in eis quos ad luxuriam incitat: draco est. In illis quos ad avariciam inflamat: belua est. In illis quos ad fastum superbie eleuat: avis est. In illis vero quos parit avaricia/luxuria/supbia/polluit: simul belua/draco et avis existit. Quasi belua ad dominum venit: quando enim de avaricia temptauit. Matth. viii. b. quando ei ostendens oia regna mundi dicit: Hec omnia tibi dabo: si perdidens adoraueris me. Quasi draco venit: quoniam de gula temptauit: dicens: Si filius dei es: dic ut lapides isti panes fiant. Quasi avis ei apparuit: quoniam super pinnaculum templi eum portauit: et de vana gloria temptauit: dicens: Si filius dei es mitte te deo sum. Quasi avi illusit ei deus: cum in passione filii sui escam humanitatis ostendit: sed laqueum deitatis abscondit: qui dum escam caperet: captus est more avis. Dicit ergo: Nunquid illudes ei quasi avi: sicut ego: b. Aut ligabis eum ancillis tuis: sicut ego meis: c. Locident illum: id est dividant membra eius ab eo: amici. d. Dividet illum negotiatores. Idem sunt ancille/amici/ negotiatores. s. apostoli perdicatores: quod per nos sunt ancille per formidinem: postea amici per fidem: tandem negotiatores per predicationem. Item ancille per humilitatem et proprie fragilitatem considerationem: De quibus Proverb. ix. a. Visit ancillas suas ut vocarent ad arcem: et ad magnia ciuitatis. Amici per secretorum revelationem. Job. xv. b. Vos autem dixi amicos: quod habui audiri a patre meo: oia nota feci vobis. Negotiatores per aiaz acquisitionem. Luc. xix. b. Negotiamini dum venio. Proverb. viii. c. Bustauit et vidit: quod bona est negotiatio eius. e. Nunquid implebis saginas pelle eius: et gurgustium piscium capite illius: sicut ego: Sagena est magnus rex: ubi et magni et parvus pisces capiuntur. Gurgustium est magnus vas: in quo magni pisces tam capiuntur. Idem ergo significat per saginas et gurgustium. s. ecclesia fidelium. Unde Matth. xiiij. f. Simile est regnum celorum: id est ecclesia militans: sagene misse in mare: et ex omni genere piscium congreganti: quia malos cum bonis: superbos cum humiliis: iracundos cum mitibus: fatuos cum sapientibus habet intra se ecclesia. In pelle leviathan/stulti de corpore eius: in capite sapientes accipiuntur. Vnde quia pellis exterior est: per pellem subditum: per caput: propositi designantur. Dominus ergo sagenam sive gurgustium prius pelle leviathan impletuit: et postea capite: quia prius elegit infirma mundi: ut confundaret fortia: et stulta: ut destrueret sapientes. j. Cor. i. d. Prior collegit indoctros: postea philosophos. Nec per oratores docuit pescatores: sed ecce contrario per pescatores subgit oratores. Dicit ergo: Nunquid implebis saginas pelle eius: et gurgustium piscium capite illius?

1105. 57.

gl. 1106.

sicut ego: quod prius quasi pelle diabolus: infirmos et stultos collegit: et postea caput illius: id est prudentes seculi mibi subegit: f. Nonnes super eum manum tuam: sicut ego: qui eum cum volo ad sequendum relaxo: et cum volo virtutis perire potestate reprimor: quod non. Unde et apostolus morum subdit: g. De-

mento belli: Nec

ultra addas loqui.

Ecclesie spes eius

frustrabit eum: et videtur cum

amicis precipitabit. Ca. XL.

Q. On quasi crudelis su-

m. scitabo eum. Quis

enim potest resistere

vultui meo? Quis ante de-

dit mihi ut reddam ei? Omnia

que sub celo sunt mea sunt.

A. D. 50. g.

accusares. Hoc ideo

dixit dominus ne iob quod nul-

lilus culpe sibi conscientia

erat: et tamquam dura fla-

gella tolerabat in vi-

tum murmurationis

caderet. Alta enim dei

dispensatio: ut dicit Gregorius: sepe bene merentes famulos

vel ministris impetrat: vel flagellis omittit: vel quibusdam superim-

positis oneribus grauat: vel laboriosis occupatiis impli-

cat: quia mira potentia prouidet: quod si liberi ac quieti in tran-

quillitate persistenter: temptantes aduersarios ferre non valen-

tes/mentis vulneribus, prastrati sacerdos: Ideo dominus more

medicis: qui exterius sauciat ut interius curet: corpus fatigat

ut mente purget. Et hoc est quod dicit Proverb. xx. d. Li-

uor vulneris abstergit mala: et plague in secretis vestris ven-

tris. Quia vero leviathan de divina misericordia falsa permissione

blanditur: postquam dominus fortitudinem eius intulit: et iob ad intu-

endum illam admonuit: dicens: Quidam est bellum: ut pena

et suorum irremissibilis ostenderet: illico subiuxit: b. Ecce

spes eius: qua sperat se et suos: non quid liberari sibi levius

punit: frustrabilis eum: i. Et videntibus cunctis s.

angelis et hominibus electis ad hoc spectaculum adductis: ut di-

cit Zach. viii. b. Ecce dominus veniet: et omnes sancti eius cum eo: k. Precipitabit in infernum: cum corpe suo. Matth.

xxv. d. Ite maledicti in ignem eternum: qui paratus est diabo-

lo et angelis eius. Isa. xxv. c. Precipitabit dominus mortem in sem-

peritum: i. diabolus qui est causa mortis. Inuidia enim diabolus

intravit mors in orbem terrarum: Sap. ii. d. Tunc verum erit quod

legit Apocal. xiiij. c. Projectus est accusator fratribus nostrorum

qui accusabat illos ante conspectum dei die ac nocte. Ita. xx. c.

Diabolus qui seducebat eos: missus est in stagnum ignis et sul-

phuris: ubi et bestia et pseudo prophetae cruciabuntur die ac no-

cte. Sed aliquis posset querere: Domine qui leviathan istum tantum

fortitudinis scis esse: cur suscititas eum: non nos infirmos in certa-

mine: Ideo respondet dominus: dicens: l. Expo. Ca. XL.

Q. On quasi crudelis suscitabo illum: uno ad co-

modum electorum qui ex temptatione perficiuntur. Sed pos-

set aliquis dicere: quomodo non quasi crudelis suscititas

eum: quem scimus tot et tantos inuadere et deuovere te permittere?

Ideo subdit: m. Quis enim potest resistere vultui meo? q. d. reuera non quasi crudelis eum suscitato: quia cum vo-

lo eum reprimor: Non enim potest resistere vultui mei. Quis enim po-

test resistere vultui meo? i. voluntati meae: Nullus. Ro. ix. d.

Voluntati eius quis resistet: Hiero. i. g. Quis est iste pastor

qui resistat vultui meo? Ut non possim eripere electos de fortitu-

dine eius. Possum quidem: i. Det. ii. b. Noluit deus pios de-

tempatione eripere: iniquos vero in die iudiciorum reseruare cruci-

andos. Nec est bene iniustus: si impios cruciandos derelinquit.

Quia nemo prius aliquid contulit deo: ut diuina gratia illum sub-

sequatur: Et hoc est quod sequitur: n. Quis ante dedit mihi

ut reddam ei? Ac si apte diceret: ad parandum reprobis nul-

la ratione compellor: quia eis debitor: ex sua actione non te-

neor. Et hoc loco sumpsit apostolus illud Roma. xiiij. b. Quis

prior dedit illum et retrahet eum?

o. Dia que sub celo sunt

mea sunt: Similiter que in celo et que super celos sunt. Sed

quia de leviathan loquimur: qui de celo cecidit: Ideo cuncta que

sub celo sunt asserta sua esse: ut illum ostendat potestati sue seruire;